

मम

२४/६/८०

०६

श्री

మా భాతాదారులకు, ఆభిమానులకు

మా రంజాన్ శుభాకాంక్షలు

శంఖు మార్కు

లుంగీలు
చేతిగుడ్డలు

మొహమదు అబూబకర్ కంపెనీ

238, శంఖుచెట్టి రోడ్, మద్రాసు - 600 001.

తాంబూలకలకంజు - మధురై - క్విలన్ - బెంగళూరు

ఇతర ముఖ్య నగరాలు - బెంగళూరు

మవిషి మైనస్ పి (నవల)	* తెనాలి సుఖలాదేవి	17
ఉబోదయం	* యు. ఆర్. కృష్ణ	111
చరిత్రా, పురాణమూ	* కొడవటిగంటి కుటుంబరావు	122
విలువలు	* డి. ఎల్. ఎన్. శాస్త్రి	128
వయసురాని మనసు	* మైనంపాటి బాస్కర్	132
జరిగుతున్న చరిత్ర	* చుండి జగన్నాథం	141
బాట్ హౌస్	* జయంతి వెంకటరమణ	149
రక్షణ	* పీనస్	174
నీలవేణి (సీరియల్)	* పాటిబండ్ల విజయలక్ష్మి	183

ముఖచిత్రం : జనరంజని

చిత్రకారుడు : వడ్డాది పాపయ్య

తప్పక చూడండి!

తప్పక చూడండి!

సూపర్ హిట్ చిత్రాలు నిర్మించిన
“డేవర్ ఫిలింస్” అందిస్తున్న
మరో హిట్ చిత్రం

పట్టపక్షం త్రిశూలరాజన్
నర్తకి ని దండయాత్రపాణి
పరశ్చిదేశికైత్ర కంఠాక్షరై
రావుల అంకయ్యగారే
రేలంపూసెలింస్ సొంతం

డేవర్ ఫిలింస్

మాయదేవి
కృష్ణుడు
మల్లవనకుర్
బి.వి.ఎం

జింక్ లోపమా? పుష్కలమైన పంట దిగుబడికి

అన్నపూర్ణ

జింక్ సల్ఫేట్ సంపూర్ణ
సహకారం అందజేస్తుంది

పంట పెరుగుదలకు కావలసిన పోషక పదార్థాలలో జింక్ అతి ముఖ్యమైనది. భూసారంలో కనిపించే జింక్ లేక ప్లంట్ జింక్ పెరుగుదల చెల్లకపోతుంది. మీ పైత్ర జింక్ లోపంతో అరిక దిగుబడిని యివ్వటం లేదా? మీరు తివార వడవనవలసినది. అన్నపూర్ణ జింక్ కల్పేటను నీటిలో వేయడంతో మెటాబోలిక్ మీ భూసారాన్ని వృద్ధిచేస్తుంది. మీ పైత్ర అలోగ్గపంతంగా పురుగుతూ మీరు తీర్చుకోలేక గమనిస్తారు. అరిక దిగుబడిని ఇవ్వకంగా పొందటం.

అన్నపూర్ణ జింక్ కల్పేట

- 22 కుంటు 24 గ్రాముల కరకు మెటాబోలిక్ జింక్ కలిగి యున్నది.
- హెక్టారుకు 50 కె.గ్రా. లోపు మాత్ర మూడు కారాల్లో ఒక

సారి దుక్కిలో పొరలించి మెటాబోలిక్ ఉపయోగించ వచ్చును.

- జింక్ లోపం ఉన్న దివ్వడు భూములలో కనిపించే హెక్టారుకు 100 కె.గ్రా. కరకు సాధారణ మెటాబోలిక్ వాడవచ్చును.
- జింక్ లోపం పైరుమీద కనిపించితే జింక్ కల్పేటను మూడుసార్లు వివిధ కాలాలలో వేయవచ్చును.
- జింక్ కల్పేట మరల మూడు సార్లు పొక్కిలు వేయవచ్చుగా 48 గంటల తర్వాత ఉపయోగించాలి.
- మా పోషకాంశం 50 కె.లోం పొక్కిల వంటలలో ఉంటుంది.

రైతుల పొలిట
కామ ధేనువు - అన్నపూర్ణ

ఉత్పత్తి బాధ్యత :
హైదరాబాద్ ఆగ్రి
కెమికల్స్ ప్రైవేట్ లిమిటెడ్
90 & 50 గ్రాముల 14 & 40 గ్రాముల
పాకెటలు ౧00 గ్రాముల.
(పా. కె. ఆగ్రి కంపెనీ లోని కార్మికులకు ఉచితంగా
తాగు నీరు అందించబడుతుంది)

నేడే చూడండి!

నేడే చూడండి!

RAJA LAKSHMI CINE ART CREATIONS

KALIYUGA RAVANASURUDU

EASTMAN COLOR

DIRECTION **BAPU** PRODUCER **ANGARA SATYAM**
SREE THARAKARAMA

రాజ్యలక్ష్మి సినీఆర్ట్స్ క్రియేషన్స్

“కలియుగ రావణాసురుడు”

ఈస్టమన్ కలర్

దర్శకత్వం :- బాపు

నిర్మాత :- అంగర నత్యం

సుదర్శన్ 70 ఎం. ఎం.

ఎ/సి హైదరాబాద్

అంజలి

సికింద్రాబాద్

— తారకరామ రిలీజ్

1980

చక్రపాణి అవార్డులు

తెలుగులో ఉత్తమ నవలా, కథా సాహిత్యాన్ని ప్రోత్సహించే ఉద్దేశంతో చక్రపాణి అవార్డులను ప్రతి సంవత్సరమూ బహుకరిస్తున్నాం. ఈ సంవత్సరం మూడు ఉత్తమ నవలలకు, నాలుగు ఉత్తమ కథలకు అవార్డులు ఇవ్వటానికి నిర్ణయించాం

అవార్డుల వివరాలు

నవల : మొదటి అవార్డు — రూ 2,000
రెండో అవార్డు — రూ 1,500
మూడో అవార్డు — రూ 850

కథానిక : మొదటి అవార్డు — రూ 1,000
రెండో అవార్డు — రూ 750
మూడో అవార్డు — రూ 500
నాలుగో అవార్డు — రూ 350

వై అవార్డులను పొందటానికి రచయితలు, రచయితుల నుంచి ఉత్తమ నవలలను, కథలను ఆహ్వానిస్తున్నాం

అవార్డులను పొందగోరేవారు పాటించవలసిన నిబంధనలు:

1 నవలలు, కథలు — ఆంధ్రుల సమకాలీన సామాజిక జీవనానికి ప్రతిబింబంగా ఉండాలి

2 నవల అగరావు నైజాలో 90 పేజీలకు మించకుండా, 70 పేజీలకు తగ్గకుండా ఉండాలి. అచ్చులో 80 పేజీలకు మించరాదు ఒక్కొక్క పేజీలో 25 లైన్లు మించకుండా, ఒకే ప్రక్కన వ్రాయాలి

3. కథానిక అరరావు నైజాలో 16 పేజీలకు మించకుండా ఉండాలి పేజీకి ఒకనైపునే వ్రాయాలి.

4. అనువాదాలూ, అనుసరణలూ అవార్డులకు అమోదించబడవు రచన స్వంతమేననీ, దేనికి అనువాదం, అనుసరణ, అధారం కాదనీ హామీపత్రాన్ని ప్రతి రచనకూ జతపర్చాలి. కలం పేర్లతో వ్రాసేవారు తమ అసలు పేర్లను తప్పకుండా తెలియజేయాలి

5 అవార్డులకు పంపే నవలల, కథల కవర్లపై 'చక్రపాణి 1980 అవార్డుకోసం' అని స్పష్టంగా వ్రాయాలి.

6 అవార్డులు పొందని నవలలు, కథలు కూడా 'యువ'లో ప్రచురణకు స్వీకరించే హక్కు మాకున్నది.

7 అవార్డులు లభించని నవలలను, కథలను తిరిగి పొందగోరేవారు తగినన్ని తపాలా బిళ్ళలు అంటించిన కవర్లను విడిగా జతపర్చాలి లేకపోతే వాటిని తిప్పిపంపడం సాధ్యంకాదు.

8 అవార్డులను ఇచ్చే విషయంలో 'యువ' సంపాదకులదే తుది నిర్ణయం. ఇందులో ఉత్తర ప్రత్యుత్తరాలకు అవకాశం లేదు.

అవార్డుల నిమిత్తం నవలలు, కథలు మాకు చేరవలసిన అఖరు తేదీ సెప్టెంబరు 30, 1980, పొడిగించబడింది.

— సంపాదకుడు, యువ

శ్రద్ధాంజలి

యువజన నాయకుడు
శ్రీ సంజయ్ గాంధీ

శ్రీధాంజలి

యువజన నాయకుడు
శ్రీ సంజయ్ గాంధీ

మీ తలనొప్పి
మటుమాయం

ఒకే ఒక

సారిడన్

ట్రేడ్ మార్క్

'రోడ్'

శక్తివంతమైనది

సురక్షితమైనది

ఒకటి వేసుకుంటే చాలు

RP, 5977

సంస్థాపకులు : చక్రపాణి

సంపుటి 42

ఆగస్టు 1980

సంచిక 2

1980-81 సంవత్సరంలో వచ్చే ఆదాయంపై ప్రజలు చెల్లించ వలసిన పన్నులను నిర్వచించే 1980-81 బడ్జెటును పార్లమెంటులో, అధికమంత్రి శ్రీ ఆర్. వెంకటరామన్, 1980 జూన్ 18 తేదిన ప్రతిపాదించారు. 1947 సంవత్సరం తరువాత తేలికైన బడ్జెటు ప్రతిపాదన తరగడం ఇదే మొదటిసారి. భరింపలేని కొత్త పన్నులు ఏవీ యీ బడ్జెటులో ప్రతిపాదించబడలేదు. పైగా, ఆదాయపు పన్నును చెల్లించ వలసిన కనీసపు ఆదాయపు పరిమితి ఏడాదికి పది వేల రూపాయల నుంచి పన్నెండు వేలకు పెంచబడింది. అంతే, ఏడాదికి పన్నెండు వేలరూపాయల లోపు ఆదాయ : వచ్చే వాడు, ఆదాయపు పన్నును కట్టనక్కర లేదన్న మాట. ఇది, చాలా మంచి మర్మ తరగతి కుటుంబీకులకు వహాయ కరిమైన నిర్ణయం.

అయితే, పన్నెండు వేల రూపాయలపై బడిన ఆదాయం వచ్చినవారు, ఎనిమిది వేల నుంచి పన్ను కట్టాలని ప్రతిపాదించబడింది. ఈ ప్రతిపాదన చాలా కుటుంబాలకు బాధాకరమైనది. పన్ను మొదటి మొట్టను పన్నెండు వేల రూపాయలుగా విర్రయించినప్పుడు, ఆ మెట్టులోపల వచ్చే ఆదాయంపై, ఏ పరిస్థితులలోనూ పన్ను కట్టనక్కర లేకుండా విర్రయం జరిగితే బాగుంటుంది.

మూడేళ్ళుగా వస్తున్న, యీ తిరకాసు యీ సంవత్సరంతో పోతుందని చాలా మంది అశించారు. పెరిగిపోతున్న ధరల రోజులలో, వన్ను చెల్లించ వలసిన మొదటిమెట్టును వన్నెండు వేల రూపాయలకు పెంచడంలో, మధ్య తరగతి కుటుంబీకుల ఇబ్బందులు కొంతవరకు తగ్గే మాట విజమే, కానీ వన్నెండు వేల పైన ఆదాయం వచ్చేవారు ఎనిమిది వేలనుంచి వన్ను కట్టాలనడం, చాలామంది మధ్య తరగతి కుటుంబీకులకు వ్యవసాయ కారణం అవుతుంది. బడ్జెటును పార్లమెంటు ఆమోదించే లోపం, యీ విషయంలో తగిన సవరణను అర్థిక మంత్రి ప్రతిపాదిస్తారని ఆశిస్తున్నాము.

అస్తే వన్ను విషయంలో కూడా అర్థికమంత్రి, మధ్యతరగతి కుటుంబీకులకు కొంత సహాయాన్ని కలుగజేశారు. వన్ను చెల్లించ వలసిన కనీసపు అస్తే పరిమితిని లక్ష రూపాయల నుంచి లక్షన్నరకు పెంచారు ద్రవ్యోల్బణంవల్ల విలువలు పెరిగిపోతున్న యీ రోజులలో, యీ సదుపాయం గొప్ప సదుపాయం కాదు: కానీ, కొంత సదుపాయమే అస్తుల విషయంలో, అర్థిక మంత్రి బంగారపు ధరను గురించి కొంత అలోచించాలని కోరుతున్నాము. మూడేళ్ళ నాడు గ్రామం యాభై అయిదు రూపాయలు వున్న బంగారం ధర యీనాడు మాట ముప్పయి రూపాయలుగా వుంది. ఆ ధర ప్రకారం, అస్తే విలువను కట్టాంటే, అర్థిక మంత్రి యిచ్చిన సదుపాయం వల్ల ప్రయోజనం పొందేవారు ఎక్కువ మంది వుండరు. పోగా చాలా యిబ్బంది వడేవాళ్ళు ఎక్కువ మంది వుంటారు. అస్తే వన్ను కట్టడానికి బంగారాన్ని అమ్ముకోవలసిన వారు కూడా కొంత మంది వుండవచ్చును. అంచేత, అస్తే విలువను కట్టడంలో బంగారపు విలువను వడేళ్ళనాటి విలువగా లెక్క కట్టాలని కూడా అర్థికమంత్రి ప్రకటిస్తే లక్షల సంఖ్యలో మధ్య తరగతి కుటుంబీకులు హర్షిస్తారు.

భారత రాజకీయ రంగంలో 50 సంవత్సరాలు ఒక ప్రముఖ నాయకుడుగా వున్న శ్రీ వరాహగిరి వెంకట గిరి గారు జూన్ 24 తేదీ ఉదయం అకస్మికంగా మరణించారు. కార్మిక నాయకుడుగా, మంత్రిగా, గవర్నరుగా, వైస్ - ప్రెసిడెంట్ గా, ప్రెసిడెంట్ గా శ్రీగిరి తమవిధులను అత్యంత సమర్థతతో నిర్వహించడమేకాక, సహృదయుడగా, స్నేహశీలిగా గొప్ప పేరుపొందారు. రాజకీయ రంగంలో, స్వాతంత్ర్య పోరాటంలో అనేకసార్లు జైలులుకు వెళ్ళి, అనేక క్యాగాలుచేసిన వ్యక్తి శ్రీగిరి. అందువల్లనే, స్వాతంత్ర్యం వచ్చిన తరువాత అనేక

పెద్ద పదవులకో వారు వియమించబడినప్పుడు, ప్రజలు హర్షించారు. 88 సంవత్సరాల వయసులో, పండిన జీవితాన్ని ముగించుకొన్న శ్రీగిరి ఆత్మకుళాంతిని ప్రసాదించ వలసిందిని భగవంతునికి మా ప్రార్థన. వారి కుటుంబానికి మా సానుభూతి

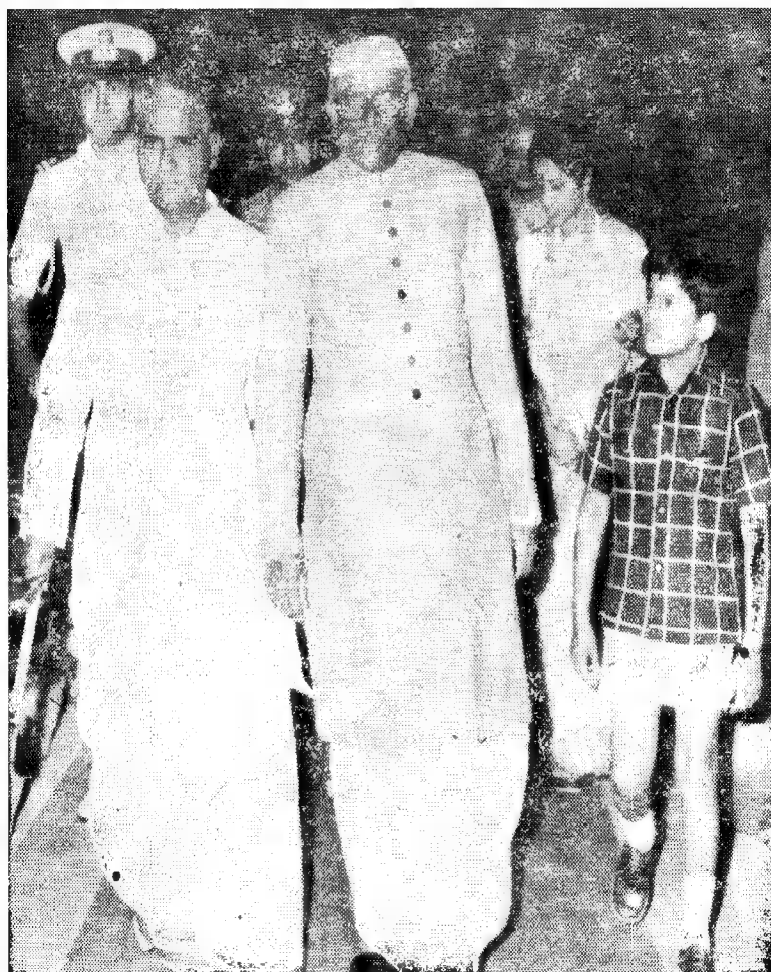
1980 జూన్ మాసం భారతదేశ చరిత్రలో ఒక ఘోరమైన మాపమైంది. ఒక ఉజ్జ్వల నాయకుడుగా పరిణామం పొందుతున్న శ్రీ వంజయ్ గాంధీ విమాన ప్రమాదంలో ఆకస్మిక మరణం చెందారు. తల్లి శ్రీమతి ఇందిరా గాంధీకి ఇదొక పెద్ద గాయం రాజకీయ రంగంలో ఒక తీరని లోటు ఎంకో పైకి రావలసిన వ్యక్తి, తన ప్రజలను ప్రదర్శించడం ఆరంభించడంలోనే, కూర విధి అ జీవితాన్ని అంతమొందించడం చాలా విచారకరం. పరిమితి లేని దుఃఖానికి గురియైన శ్రీమతి ఇందిరా గాంధీకి, శ్రీ వంజయ్ గాంధీ కుటుంబానికి మా సానుభూతి ప్రకటిస్తున్నాము

వచ్చే సంచిక నుండి కొత్త సీరియల్

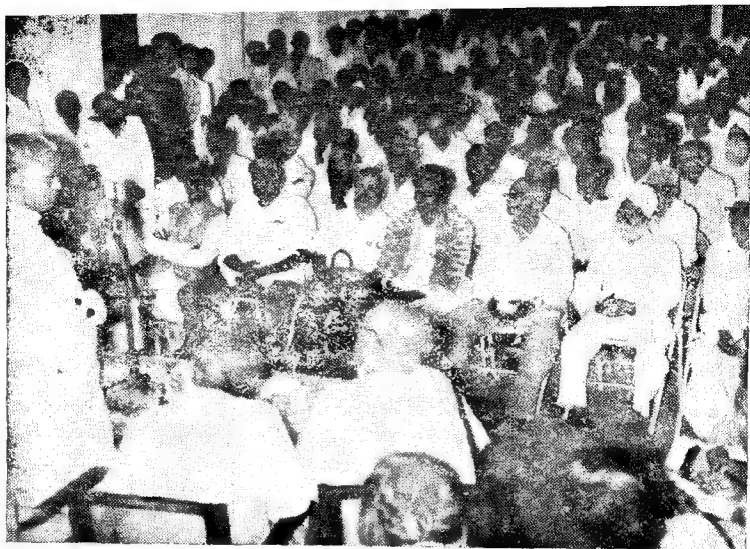
హంస మంజీరాలు

రచయిత : శ్రీ సి. యన్. రావు.

చిత్రవార్తలు

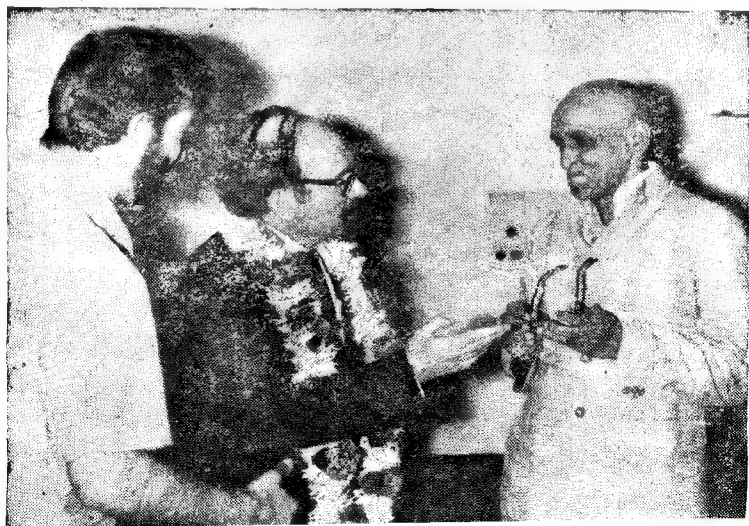

రాష్ట్రపతి డా॥ నీలం సంజీవరెడ్డి గారు 18.8.60 తేదీన హైదరాబాదుకు వచ్చినపుడు ముఖ్యమంత్రి డా॥ చెన్నారెడ్డి గారు, పురపాలక శాఖా మాత్యులు శ్రీమతి సరోజినీ పుల్లారెడ్డి గారు విమానాశ్రయంలో ఆహ్వానించి చారు

జూన్ 22వ తేదీన స్వాతంత్ర్య సమరయోధుల కవ వార్షికోత్సవము - హైదరాబాదు
శ్రీ కృష్ణ దేవరాయ ఆంధ్రబాషా నిలయంలో జరిగినపుడు ముఖ్యమంత్రి
డా. మర్రి చెన్నారెడ్డి గారు ప్రసంగించారు.

జూన్ 18తేదీన ఇరాన్ ప్రభుత్వపు వాణిజ్యకాభామంత్రి గౌ. రేజానదర్ హైదరాబాదుకు
వచ్చినపుడు వారిని విమానాశ్రయంలో సాంఘిక సంక్షేమ కాభా మంత్రి
శ్రీ కె. వి. ఆర్. వడ్డనాథ రాజు స్వాగతం చెప్పారు

మెరుపులూ - మరకలూ !

పెళ్ళి లాటరీలాంటి దంటారు. కాని అది నిజంకాదు. లాటరీలో మీకు ప్రైజ్ రావచ్చు. రాకపోవచ్చు

*

పురుషుల దుస్తుల ఫ్యాషన్‌లో అధునిక వద్దతి-ప్రేర చీరల డిజైన్‌ను అనుకరించడం.

*

'నరకానికి పొంది' అని రాజకీయ నాయకుల్ని నిందించి లాభమేముంది! అ నరకాన్ని వాళ్ళు సృష్టించే వరకూ మనం నోరు పారేసుకోకూడదు.

*

రాత్రి పన్నెండింటి చాకా బార్‌లో ఖుషీగా విస్కీ-తాగి, ఆ మదనాదు ఉదయమే మళ్ళీ అదే బార్‌కు వెళ్ళి-ఆన్‌రాక్స్ మీద రెండు ఆస్ట్రో విళ్ళలు ఆర్డర్ చేశాడు అనందరావు.

*

పరస్పరం నమ్మకంలేని ఇద్దరు బాగస్థులు ప్రయివేటు బస్సు సర్వీసు ప్రారంభించారు రెండో రోజునే ఆ ఇద్దరూ కండక్టర్లుగా మారారు.

*

ప్రపంచంలో ఉన్న దిబ్బంతా నా దగ్గరుంటే ఏం చేస్తానో తెలుసా? నాకున్న అప్పుల్లో బహు కొన్ని మాత్రమే తీరుస్తాను

*

వైవాహిక రజతోత్సవ శుభ వసుయమున, ఓ విమిషం పాటు విశృంఖలాంగా లేచి విలబదారిని తార్యను అర్థించాడాయన

మనిషి ముసళ్ళు వి తెనాలి సుశీలదేవి

పన్నకు జరుగుతున్నదంతా కలలో లాగ వుంది. కలలో తేలుతున్నట్టుగానే అడుగులో అడుగువేసుకుంటూ గదంతా ఒకసారి తిరిగి చూసింది. ఆ అమ్మాయి కళ్లు ముందుగా గదిమధ్య అలంకరించిన పందిరిమంచంమీద పడి కొన్ని క్షణాలు అలాగే నిలిచిపోయాయి

తనకోసం....తనకోసమే....తన జీవితాన్ని, తన యౌవనాన్ని తన ప్రీత్యాన్ని సార్థకంచేసుకోమని....

ఈ వుదయమే తన బ్రతుకు బాట మలుపు తిరిగింది. తిరిగిన ఆ మలుపులో తనకు తోడు దొరికింది. ఆ తోడు గమ్యం చేరుకొనేవరకు యీ ప్రయాణంలో తనకు అండగా ఉంటుంది. సుగమమే అయినా దుర్గమమే అయినా తను ఒంటరికాదు. కష్టమయినా సుఖమయినా తనతో పంచుకోడానికి ఓతోడు ఒక మనిషి.... తననాడు....

తన బ్రతుకువి ఘలుపు తిప్పి తన చేయిపట్టి కొత్త బాట వెంటిడి పయనానికి సిద్ధపడిన ఆ దేవతామూర్తి...ఏదీ...ఏదీ...ఎక్కడ....?

* * *

పద్మ హృదయంలో దేవతామూర్తిగా రూపుదిద్దుకున్న మోహన్ ఆ గది బయట దాదామీద వెన్నెల్లో కూర్చుని వున్నాడు. అతనికి కూడా జరిగిందంతా కలలాగే వుంది. కాలుస్తున్న సిగరెట్ పొగలో యీ మధ్య జరిగింది కళ్ళకు కనబడినట్టు వుంది చిత్రంగా.

సంస్కరణలు. ఆదర్శాలు, అభ్యుదయాలు వీటిమీద కాలేజిలో కేవలం పుస్తకాలే యివ్వటమే కాదు, జీవితంలో చేసి చూపించాలి అని నిర్ణయం తీసుకున్నారు.

కొన్ని నిర్ణయాలు అమలులోకి రావాలంటే అచరించేవాడికి ఒక్క గుండె

దైర్యమే కాదు. నలుగురిని ఎదిరించి విరిచి గుండెబలంకోపాటు నలుగురూ తనను కొదన్నా తన బ్రతుకు తాను చూసుకోగలిగిన అర్థిక స్వాతంత్ర్యం కూడా వుండాలి.

సెక్రటేరియట్‌లో పుద్యోగం దొరకటంతో తనకా స్వాతంత్ర్యం వచ్చేసి తన యెను మారుమూలలో పున్న అదర్బాలను వెతికి తీసి అచరణలో పెట్టటానికి ప్రారంభించేశాడు. పరిగ్గా యీ సమయంలోనే నాన్న నాలుగైదు ఫోటోలు పట్టుకొని రైలుదిగి వచ్చాడు.

ఆ ఫోటోలోని అమ్మాయిలందరూ బాగానే వున్నారు. వాళ్ళ అందచూదల కన్న ఆ ఫోటోల వెనుకవైపు వాళ్ళ స్థితిగతుల ననుసరించి తనను కొనగల వాళ్ళ స్టోమక అంతెం రూపంలో మరింత ఆకర్షణీయంగా వుంది. వాటిని తీరస్కరించటమే కాదు పెళ్ళి విషయంలో తన అభిప్రాయం విని చిందులు తొక్కాడు.

“నీకంత ఆదర్శంగా వివాహం చేసుకోవాలని వుంటే ఫోనీ కట్టుంటేకుండా చేసుకుందాం మంచి సాంప్రదాయం, లక్షణకరమూ చూసి....”

అతడు అత్రంగా ప్రాధేయపడసాగేడు అయిన.

“నాన్నా, వరుడిని కొనుక్కోగలం డబ్బుగాని, సాంప్రదాయాలు గానీ ఆ అడవిల్లనయినా వదువుని చేస్తాయి. కాని నా ఆశయం వదువుగా తన రూపాన్ని కలలో కూడా వూహించుకోలేని అభాగ్యురాలిని, అనాధను పెళ్ళికూతురిగా చేసి నా జీవితభాగస్వామిగా తెచ్చుకోవాలని.”

“అంటే ఏ అనాధశ్రమం పిల్లనో కట్టుకుంటావు అంటేనా.”

“అవును వెలుగులో పున్నవాళ్ళం వెలుగుకే అంకితమయితే ఆ వెలుగుకి నోచుకోక జీవితాంతం చీకటిలో ముగ్ధవలసిన వారి స్థితి ఎలా వుంటుంది. మన వెలుగు వాళ్ళకి కొంచెం పంచి, ఆ చీకట్లోంచి వాళ్ళకు చేయి అందించి బయటకు తీసుకురాగలగాలి. నేను ఆ పనే చేయాలనుకుంటున్నాను.”

“ఛీ! ఒక్కగా నొక్క కొడుకువని ఎన్ని ఆళ్ళలో కలబోసి విన్ను పెంచు కున్నాం. యిట్లా నరకం చూపిస్తావనుకోలేదు. మనకు కొడుకే లేడు, చచ్చారు అని చెబుతాను మీ ఆమ్మతో.”

కొంత కోపంతోనూ, రోషంతోనూ అంతకుమించిన బాధతోనూ విసురుగా పెళ్ళిపోతున్న తండ్రిని చూసి జాలేసింది తనకు. విజమే ఏ తండ్రయినా అలాగే బాధపడతాడు. అయినా తనకు తెలుసు. తనని వదిలి ఎన్నాళ్ళో వుండ లేదు. ఆ కోపం చల్లారడానికి కొంత వ్యవధి కావాలి.

అ రోజు తన ప్నేహితుడిని వాకలుచేసి ఆ వూళ్ళోని పేవానదనము చేరుకున్నాడు ప్యూన్ రోడ్లకి తీసుకువెళ్ళాడు

ఆ అపేను గదిలో ఆ కుర్చీలో కూర్చుని వున్న ఆ పెద్దావిడను చూడగానే నమస్కరించా లనిపించింది ఆ పనే చేశాడు అవిడే ఆ పేవా నదనానికి అధికారిణి తను వచ్చిన పని తెలుసుకుని ఆకర్ష్యంతో నమ్మలేనట్లు చూసింది తనకేసి

“ఘో పెద్దవాళ్ళకు తెలుసా?”

“నేను యిక్కడి హమ్మాయిని చేసుకోబోతున్నట్లు తెలీదు కాని నాకు వచ్చిన పిల్లని చేసుకుంటానని, అన్ని అంతస్తులు, అందదండలు లేని ఆనాధ పిల్లను చేసుకుంటానని చెప్పాను”

“ఆనాధను వుద్ధరిస్తాను అంటారు” అంది నవ్వుతూ

“అంతమాట నేను అనలేను కాని నా సాహచర్యంతో మరో మనిషికి అనందాన్ని, సంతృప్తిని యివ్వగలను ఆ శక్తివి నాకు భగవంతుడు యిచ్చాడు అని లేని మరో మనిషికి వాటిని నేను పంచటం వుద్ధరింపు అనలేను ఇందులో నా స్వార్థంకూడా వుంది. లేనివారి కివ్వడం వలన వాటికి విలువ వుంటుంది నా అభిప్రాయం తప్పంటారా?”

“అనను మిమ్మల్ని చూస్తుంటే నాకెంతో సంతోషంగా వుంది. మీలాంటి వారు నూటి కొక్కరున్నా యీ దేశం ఎంతో బాగుపడుతుంది” అవిడెంతో వుద్వేగంతో చెబుతోంది.

“మీ రేమనుకోకపోతే నాకు సరిపోతుందనుకున్న అమ్మాయి వుంటే చూపించండి అయితే ఓ రిక్వెస్టు నేను యీ కారణంగా వచ్చానని మాత్రం చెప్పకండి” అవిడ తన మాటను మన్నించింది “పేవానదనం గురించి చెబుతూ ఆ భవనం, తోటా చూపిస్తూ తనను అంతటా తిప్పింది కక్కడ అన్ని వయసుల ఆడవాళ్ళూ పుస్తారు కొందరు బుట్ట లెట్టుకున్నారు. ఎంత్రావాయిదీ చేస్తున్నారు కొందరు ఏదేదో బొమ్మలు తయారు చేసేవాళ్ళూ చదువుకుంటున్న వాళ్ళూ యిలా ఇంటిలో తనకు యాడయిన పిల్ల ఎవరని ...

చివరకు అమెనే ఆర్థించాడు అమె నవ్వింది ఎంతో ఆశ్చర్యంగా బెర్ నొక్కింది ప్యూను వచ్చాడు ‘పద్మవి, పుషపి తీసుకురా’ అంది ఆ పేర్లు రెండూ తను మననం చేసుకుంటుండగానే యిద్దరమ్మాయిలు వచ్చి అవిడకు నమస్కారం చేశారు నా కళ్ళు అకువచ్చ చీరపిడ విరిచిపోయాయి.

'ఇదిగో వద్దా. నీవు ఎంత్రాయితరీ చేసిన ఆ నెమళ్ల ఛేవిర్ క్లాక్ తీసుకురా. యాయన కొంటారుట' అంది

తాను విభ్రమంతో అమెకేసి చూశాడు తనెప్పుడు కొంటానన్నానని అమె కళ్లద్దుతూ పైగ చేసింది తనకు

'ఉషా యీ మధ్య నీవు కొత్తగా అల్లిన వైరుబుట్ట తీసుకురామ్మా' రెండో అమ్మాయి లోపలికి వెళ్ళిపోయింది

"ఇప్పుడు చెప్పింది. వీళ్ళిద్దరే మీకు సరయిన యీదులో వున్నవాళ్ళు యిద్దరిలో మీకు నచ్చిన వారెవరు? వాళ్ళ వివరాలు పైలుతీసి చూపిస్తాను "

"నాకు నెమళ్ళ ఎంత్రాయితరీ నచ్చింది" చప్పున అన్నాడతను.

"ఏమిటి ఛేవిర్ క్లాక్ చూడకుండానే "

"ఐ మీన్ ఆ అమ్మాయి...అదే వచ్చుచీర వద్దు

తన తడబాటు చూసి ఫక్కున నవ్వింది. అంతలోనే వద్దకుంది 'సారీ' అవి. ఇద్దరమ్మాయిలూ ఒక్కసారే వచ్చారు. తనకళ్లు వద్దుమీదే నిలిచి పోయాయి. అయితే వాళ్ళిద్దరూ ఒక్కసారయినా నాకేసి చూడలేదు తాము తెచ్చినవి ఛేవిర్ మీర పెట్టి అమె అజ్ఞప్రకారం వెళ్ళిపోయారు

"మీరు రేపు వుదయం రండి. ఆ అమ్మాయి వివరాలు చెబుతాను "

"నాకే వివరాలు అక్కరలేదండి. నాకు కావలసింది అమ్మాయి. అంతే."

"అయినా మాకూ మీ వివరాలు కావాలి. అదిగాక యిక్కడే అమ్మాయిని మీరు వినాహం చేసుకుని తీసుకుపోతున్నా సరే కొన్ని నిబంధనలున్నాయి. కొన్నింటిలో మీరు సంతకాలు చేయాలి. ముఖ్యమయింది అమ్మాయి యిష్టపడాలి "

'అలాగే రేపు పదిగంటలకు వచ్చేస్తాను '

తరువాత చెప్పాడు తన ప్లేహీతుడు తన గురించి తన వుద్యోగం గురించి చెప్పినవన్నీ విజమేనా, కాదా అని వాళ్ళు ఎంక్వయరీ చేస్తారవి. అందుకు అమాత్రం వ్యవధి కావాలి కదా వాళ్ళ భయం వాళ్ళది మరి

సరిగ్గా వుదయం పదిగంటలకు తను అక్కడున్నాడు వద్దు అనబడే ఆ అమ్మాయిని పిలువనంసారు.

వద్దు వచ్చింది తెల్లకలువలా. ఆ అమ్మాయి తనకేసి చూడలేదు కాని తను మాత్రం నిలువెల్లా కళ్ళేఅయి పరికించాడు.

"మీరు మోహన్ గారని యిక్కడే సెక్రెటేరియట్ లో అక్కౌంట్స్ ఆఫీసరుగా వున్నారు "

కలెత్తి 'నమస్తే' అంది పడ్డ. తనూ అభినయం చేశాడు

'వీరు పెళ్ళిచేసుకొనే వుద్దేశంతో తనకు భార్యగా రాటోయే కన్యను యీ సేవాసదనంలో వెతుక్కోటావికి వచ్చారు. నీకు యిష్టమయితే వీరు నిన్ను....'

సంభ్రమంగా తలెత్తి చూసింది. ఆ కళ్ళల్లో ఎంత వెలుగు... వెనువెంట లీలగా ఏదో అనుమానం..

“మేడం....” వందిగ్ధంగా అగిపోయింది.

“నేను అన్నీ విచారించాను వద్దా. యితను వున్నతమైన సంస్కారము గలవాడు కనుకనే ఒక అనాధబాలికకు చేయూత నివ్వాలని తనను కోరి వరించే వారిని కాకవి యిక్కడికి వచ్చారు. నీవు వచ్చావు. మరి నీకూ....”

“నాకే తెలియదు మేడం. మా మంచి చెడ్డలు, బరువు బాధ్యతలు యిన్నేళ్ళుగా మీరు చూస్తున్నారు. ఈనాడు యీ విషయంలో కూడా మీ అభిప్రాయానికి నేను విజయ యిస్తాను.” నెమ్మదిగా తలవంచుకుని అంది పద్మ.

“అల్లెబ్బే మిస్టర్ మోహన్. మంచిరోజు చూసి ముందుగా మా సేవా పదనంలోనే ముహూర్తం జరిపించి తిన్నగా రిజిస్ట్రారు అఫీసుకు వెళ్ళి సంతకాలు చేసి వచ్చేస్తే సరిపోతుంది. బై ది బై. మీతో మరోమాట. ఈనాడు ఏవో ఆశయా లతో, అదర్బారతో ముందడుగు వేస్తున్నాం అనుకుంటూ ఏదో సంస్కరిస్తున్నాం అన్నట్టు చేసేసి తరువాత నలుగురూ నాడుగు చూటలంటున్నారని తప్పుకోటం పరిపాటయింది. మీరలా చేస్తారని కాదు. అయినా చెప్పడం నా విధి. యిక్కడ యీ పిల్లలంకు ఒకరికొకరితో స్నేహమే తప్ప ‘నా’ అనేవాళ్ళు లేరు. ఒక విధంగా గాఢపడిన హృదయాలు. మీరు వారి బాధను మాన్పి తోడునీడగా మెరిగగలిగితే మంచిది. కాని ఏ విధమయిన అసహనంతోనయినా వారిని కించ పరచటం గానీ గాయపరచటం గానీ జరిగితే వాళ్ళకు తిరిగి యిక్కడకు రావడానికి ముఖం చెల్లక, మరో దారిలేక చావుకు సిద్ధపడవచ్చు. వెలుగు చూపించి నట్టే చూపించి గాఢాంధకారంలోకి నెట్టేయకండి. నీకు నేనువున్నాను అని చెప్పగలిగే అత్యయత, అదరణ, అనురాగం ఎటువంటి పరిస్థిలోనయినా మిషికి జీవంబోస్తాయి. అవన్నీ మీరు మా పద్మకు అందించి ఆమెకో నూ. న జీవితం ప్రసాదిస్తారని ఆశిస్తాను.”

ఆమె మాటలు తన మనసులో బాగా నాటుకుపోయాయి.

తన పెళ్ళికూతురును చూసుకున్నానని, ఫలాని రోజున ముహూర్తం అనీ వుత్తరం రాగాడు తల్లిదండ్రులకు. వస్తారని ఆశలేదు. అయినా ముహూర్తం జరిగినంతసేపూ ఎదురుచూస్తూనే వున్నాడు. విరాడంబరంగా పద్మకి తనకి పెళ్ళి జరిగిపోయింది. ఆ అలంకరణలతోనే రిజిస్ట్రార్ అఫీసుకు బయలుదేరి ఆక్కడి తతంగం ముగించి తిరిగి సేవాపదనానికి వచ్చేసరికి తండ్రి వచ్చి వున్నారు. పద్మ గురించిన వివరాలన్నీ తెలుసుకున్నట్టాడు. కోపంతోనూ బాధతోనూ అయిన ముఖం కిందగడ్డలా వుంది. తనను చూపేసరికి అప్పటిదాకా అణుడుకున్న కోపం వువ్వెత్తుగా పొంగింది.

“చీ భ్రష్టుడా. అర్జుంత పనీ చేశావు కదరా. ఇలాంటి పని చేసేముందు మేం జ్ఞాపకం రాలేదా!”

“నేను ముందే చెప్పాను నన్నా యిలాంటి అమ్మాయినే చేసుకోవాలనుకుంటున్నాని”

“చెప్పావు అయినా యింతగా తెగిస్తావనుకోలేదు పోనీ చేసుకున్నావు అనాథనే ఎనుకో వాళ్ళలోనే తల్లితండ్రీలేవి వాళ్ళున్నారు కదా వాళ్ళెవరూ కనబడలేదు చివరకు హంతకులాలయిన ఒక ఆడపిశాచి రూతురిసి చేసుకున్నావే ముందుగా వివరాలు తెలుసుకోలేదా? దీని తల్లి జైల్లో ఉంది”

“నాకు అన్నీ తెలుసును నాన్నగారూ అయినా యిప్పుడు యీ అమ్మాయి మీ కుమారుని భార్య మీ కోడలు. తనని ‘అదీ యదీ’ అనడం అంత బావులేదు” తను కాస్త సీరియస్ గానే చెప్పాడు ఆయన బాధ నాకు తెలుసు. అంతమాత్రాన ఒక ఆడ పిల్లను నలుగురిలో యిలా అవమానకరిస్తామాట్లాడటం

“నా ఖర్చు నాయనా అంతా నా ఖర్చు ఏదో ఒకనాడు యీ పిల్లా నీకింత విషం యిచ్చేసి వాళ్ళమ్మలాగా”

“నాన్నా! పదేపదే ఆ విషయం పునశ్చరణ చేయొద్దు ఈమె తల్లి హంతకురాలు అని మీకు తెలిసింది కనుక యిలా మాట్లాడ గలుగుతున్నారు మీరన్నట్టు మరే తల్లిదండ్రీ లేని అనాథ అయితే మనం ఆమె తల్లిదండ్రులు దొంగలు కాదనీ, హంతకులు కాదనీ, వ్యభిచారులు కాదనీ మనకెలా తెలుస్తుంది ఆ తల్లిదండ్రులు అలాంటివాళ్ళు కాకపోతే యీ పిల్లలు యిక్కడికి రాబాల్సి వుండేదే కాదు నేను ఎంచుకుంటున్నది అమ్మాయినే కాని ఆవిడ తల్లిదండ్రుల సాంప్రదాయాలూ, స్థితిగతులూ కావు ఆ గతం ఎలాంటదైనా నాకు సంబంధం లేదు” ధృఢనిశ్చయంగా అన్నాడు తను. సజల నయనాలతో తన పాదాలమీద వలిపోయింది పద్మ.

నూతన పద్మవుని నూతన గృహంలోకి తన స్నేహితులే కోడ్గొని తెచ్చారు తమకు కావలసిన ఏర్పాట్లన్నీ వాళ్ళే చేశారు ఈ రాత్రి ఈ రాత్రే తమకు తొలిరాత్రి.

చప్పున ఆలోచనల్లోంచి బయటపడ్డాడు.

‘అర’ పద్మ కాచుకుని వుంది గదిలో తనే అలక్కం చేశాడు

మోహన్ రావడం చూసి పద్మ తల మెల్లిగా వలిపోయింది కింపిస్తున్న

అమె శరీరాన్ని రెండుచేతుల్లో పెనవేసి గాఢంగా హత్తుకున్నాడు ఏదో చెప్పా
లని కదులుతున్న ఆ పెదవులను తన పెదవులతో మూపేశాడు

“పద్మా! ఆ కన్నీళ్ళేమిటి? ఏడుస్తున్నావా?”

“లేదు లేదు నాకోసం కాదు...మీకోసం మీరు మీవాళ్ళని కాదని..”

“అదంతా యిప్పుడొద్దు నా కోసమే చేసుకున్నాను నన్ను కాదని, నన్ను
పదిలిపెట్టి వాళ్లు ఉండలేరు పద్మా మా నాన్నగారు నిన్ను కించపరిచారు కదూ,
అయిన తరపున నేను నీకు క్షమార్పణ...”

చప్పన తన అరచేతిని మోహన్ నోటిమీద వుంచింది

“పద్మా! ఒకమాట, నీవేమీ అనుకోనంటేనే. మగవాడు హంతకుడు కావ
డానికి ఎన్నో కారణాలు ఉంటాయి. కాని అదది, సున్నితమైన హృదయం
గలిగిన స్త్రీ, మాతృమూర్తి అయిన స్త్రీ ‘అమ్మా’ అని ఎవరు పిలిచినా
గుండెలు స్పందించి అశ్మీయకను కురిపించే స్త్రీ హంతకురాలు అయిందంటే
నాకెంతో బాధగా ఉంది ఏ పరిస్థితులు అమెనంత కఠినాత్మురాలిగా చేసి
ఉంటాయో మీ అమ్మ గురించి నీవు చెప్పగలవా? నే నిలా అడిగానని బాధ
పడనంటేనే,” పద్మ మౌనంగా అతని కళ్ళల్లోకి చూసింది

ఆ మౌనం వెనుక ఎంత విషాదం విశ్వలంగా వున్న ఆ కళ్ళ వెనుక
నమ్మద్రాలు దాగివున్నాయి

పద్మ నెమ్మదిగా లేచి వెళ్ళి “న సూట్ కేస్ తీసింది బిట్టల బిట్టలుగు నుంచి
ఒక బొండుపుస్తకము తెచ్చి మోహన్ చేతుల్లో పెట్టింది

అయోమయంగా చూశాడు

“మీరడిగిన మా అమ్మకథ నేను జైలుకి వెళ్ళి అమ్మను కలుసుకున్నప్పు
డల్లా విన్న కథ అమె గుండెల్లో రగులుతున్న అనేదవ అక్షరాల రూపు
దాలుకుని ఇందులో బొండుపరిచి వుంది అమె చెప్పింది చెప్పినట్లు యదాతథంగా
యిది వ్రాశాను మా అమ్మ ‘హంతకురాలు, హంతకురాలు’ అని ఎదుటివారి
నోటినుండి విన్నప్పుడు నా హృదయం వెయ్యి ముక్కలవుతున్నట్లుగా
వుంటుంది ఎవరికీ చెప్పకోలేను నా గుండెల్లో భారంగా వుంటుంది అలాంటి
దప్పుడు యీ పుస్తకం తీసుకుని చదువుతాను అంతా చదివేశాక నా కొక
రాంటి ఉపశమనం కలుగుతుంది. దొంగకానీ హంతకురాలుగానీ, వ్యభిచారిణి
కానీ అమె మా అమ్మ! అంతే. ‘అమ్మ’ కనుకనే హంతకురాలు అయింది.

పద్మ కనుకొలకుల్లోంచి జారిన నీళ్ళు పుస్తకంమీద రాలిపడ్డాయి

“బాధవడకు. నన్ను క్షమించు. అనందంగా గడవవలె
క్షణాలను అవేదనపాలు చేయడం ఏంబావులేదు తరు
చదువుతానుగానీ ముందుగా నిన్ను చదవాలని ఉంది” భుః
న్నాడు రెండు చేతులతో

భారంగా తయారయిన వాతావరణం తేలికపడింది. శృంగ
కుంది పద్య యవ్వనం తృప్తిగా పండింది మోహన్
అనందం, సంతృప్తి చోటుచేసుకున్నాయి

మత్తుగా, అలసటగా విద్రావించిన పద్యకేసి కొన్ని క్షణాలు
చూశాడు ముంగురులు సవరించాడు. పెదవులను మెల్లిగా స్పృశించాడు లేచి
వచ్చి కుర్చీలో కూర్చుని టేబిల్ లైటు వెలుతురులో ఆ నోటుపుస్తకము
తెరిచాడు మోహన్. అక్షరాల వెంబడి కళ్ళు పరుగులు తీశాయి భావన ననుస
రించి దృశ్యాలు కళ్ళముందు కనబడుతున్నట్లుగా వుంది

“దేవుని ఎదుట ప్రమాణం చేసి అంతా విజమే చెబుతాను. అబద్ధం చెప్పను”
లాయరు అందించిన పుస్తకంమీద అరచేతుల నాన్ని తల వాల్చుకుని
ప్రమాణంచేసింది అరుణ

అనేక కోర్టు కిక్కిరిలాడిపోతోంది జనంతో. ఆ కేసుపట్ల అందరికీ
కుతూహలం

నేరం గురించి తెలిసినవాళ్ళు, తెలియనివాళ్ళకు చిలవలు పరిపలుగా వర్ణించి
వివరించేవాళ్ళు వాళ్ళలో వాళ్ళే వాదోపవాదాలు చేసుకునేవారు గోలగోలగా
వున్న జనమంతా ఒక్కసారిగా విశ్వబ్రహ్మయ్యారు, సూదిపడితే వినిపించేంతగా.

అందరి కళ్ళూ బోనులో నిలిచి ప్రమాణంచేస్తున్న అరుణమీదే వున్నాయి.
ముప్పయి, ముప్పయ్యయ్యిండు ఏళ్ళ మధ్య మంచి వయసులో, యౌవనంలో
వుంది ఎంతో అందంగా వుంది విషాదం మూర్తీభవించిన ఆ ముఖంలో
కూడా ఏదో అకర్షణ ఆ అందంలో ఎంతో సౌకుమార్యం

పచ్చటి ఆమె ఒంటిదాయ నల్లని పల్చటిచీరలో ప్రస్ఫుటమౌతోంది. తల
మీదుగ కప్పుకున్న ఆ పైటచెరగులోంచి కోరినైన ఆ పచ్చటిముఖం
కాద్దిగా మాత్రమే కనిపిస్తోంది

మనిషిలోని సౌకుమార్యం, అందం, ప్రమాణంచేస్తున్న ఆ కంఠస్వరంలోని
మాధుర్యం, మార్దవం గమనిస్తున్న ప్రేక్షకులు ఆమె అలాంటి నేరం చేసి
బోను ఎక్కిందంటే నమ్మలేకుండా ఉన్నారు

నాదోపవాదాలు జరగవలసిన అవసరంలేదని మనివి చేసుకుం
 'నేను అంగీకరిస్తున్నాను కోర్టువారు అడిగే ప్రశ్నలకు
 లేను నేను నేరం ఎలా చేశానన్నది, ఎటువంటి పరిస్థితులలో
 అన్న విషయం మాత్రం అందరి ఎదుట విన్నివించుకోవా
 కోర్టువారు అనుమతిస్తే నా కథ చెబుతాను "

ంచిన అరుణ కొద్దిగా తలెత్తి జడ్జికి, న్యాయమూర్తులకి
 విందివున్న జనంకేసి చుట్టూ ఒకసారి చూసింది ఆ కళ్లలో

గానీ, బాధగానీ లేవు ఒక విధమైన నిర్లిప్తత ముఖంలో

కోర్టు పిళ్ళబిడుమయింది

మంద్ర స్వరంతో మెల్లమెల్లగా మొదలుపెట్టింది అరుణ

*

*

*

నా పేరు అరుణ ప్రస్తుతం నా వయసు ముప్పయిరెండేళ్లు. సంతానం
 నలుగురులోనూ మొదటి ముగ్గురూ అడపిల్లలు బాబు చివరివారు
 నా పద్నాలుగో ఏట ..

స్కూలు జరుగుతూండగానే ఏదో భయం భయంగా అనిపింది మధ్యలో
 లేచి యింటికి వచ్చేశాను అమ్మ కనిపించగానే భోరుమని ఒకటే ఏడుపు
 లంకించుకున్నాను బె-బేరెత్తిపోయింది అమ్మ

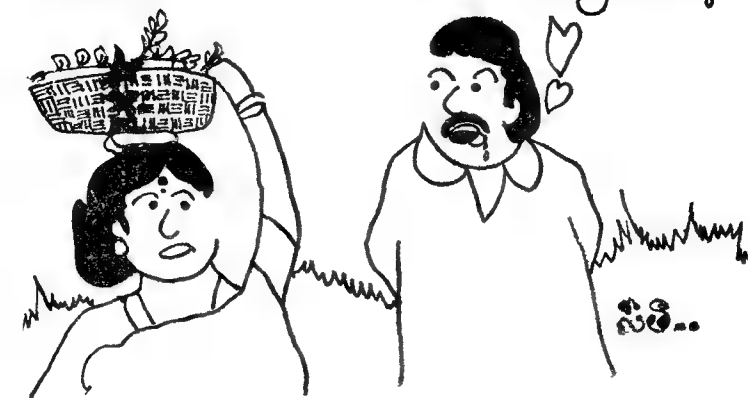
'ఏమ్మా అరుణా ఏం జరిగింది తల్లీ' కింగారుగా దగ్గరకు పొడుపుతుంది.
 చేప్పాను. చూపించాను. మళ్ళీ భోరుమన్నాను

'ఇంతేనా ప్రాణాలు తీశావుకదే ఏదో పెద్ద ఆపద ముంచుకొచ్చేసినట్టు.
 పద పద ఆ గదిలోకి రా' అంటూ అమ్మ ముఖంనిండా సంతోషం పులుముకుని
 'ఏమండోయ్' అంటూ నాన్న దగ్గరికి పరుగెట్టింది నేను మొదట్లో భయపడి
 పోయానుగానీ తరువాత చాలా సంచలనంగా గడిచిపోయింది.

'పేరంటాలు, ముత్తయిదుపులు, కాంబూలాలూ, కొత్తబట్టలు 'ఓహో'
 అన్నింటికన్నా నాకు అనందం కలిగించింది ఇక స్కూలు మానేయమన్నమాట.
 ఏగిరి గంతులు వేశాను చదువుమీద శ్రద్ధలేకపోవడ మొకటే కారణం కాదు.
 మగపిల్లల వెకిలిత్వం నాకు భరింపరానివిగా పుండేవి.

మావాళ్ళంతరిలోకి నేను చాలా అందమైనదాన్నని అనేవారు. ఇంట్లోవాళ్ళే కాదు.
 బయటివాళ్ళుకూడా నన్ను చూసిన ప్రతివాళ్లూ ఆ మాటే అనేవాళ్లు ఎదుగుతున్న
 వయసుతోపాటు నా అందం వన్నె పెరిగింది అయితే అందరి పల్లెటూరి

తాటకురు...తాటకురు... పితాటకు
ధమ్మంటావో?

పిల్లల్లాగ వయసుకి మించినట్టు నా మనసు పెరగలేదు నా యిడు వాళ్ళకు తెలిసిన ఎన్నో విషయాలు నాకు అర్థమయ్యేవే కాదు వాళ్ల మాటలు, హాస్యాలు వింటూంటే నాకు అర్థంకావడేదో మనసులో లీలగా ప్రస్ఫుటమయ్యేది కాని సరిగ్గా తెలిపేది కాదు

నన్ను చూసి చూసి ఓ సమ్మంధం తెచ్చారు. వాళ్ళు నన్ను చూడటానికి వచ్చారు.

'అమ్మా...ని చూసేదేమిటి బుగారు బొమ్మ' అంది ఆమ్మ నన్ను ముద్దు పెట్టుకుంటూ

'అబ్బాయి ఎంత అందంగా ఉన్నాడండీ' అంది పొంగిపోతూ పెళ్ళిచూపులు ఆయాక.

నాకు సరిగ్గా చూడటానికి సిగ్గేసిందా...కాకి వాళ్ళూ వీళ్ళూ అత్తచి గురించి మల్లాడుకుంటూంటే చెప్పేలు రిక్కిరించుకుని విన్నాను.

'అందంలో ఒకరిని మించి ఒకరున్నారు' అన్నారు చూసిన ప్రతివాళ్ళు.

'ఇంత అందానికి ఎవడు తనస్సు చేస్తున్నాడో' అనేవాళ్ళు తనని చూసి స్నేహితురాళ్ళు 'మరి ఇంత అందమైన అబ్బాయిని పొందటానికి తను కూడా తనస్సు చేసిందా' ఈ ఆలోచన వస్తే సిగ్గు ముంచుకొచ్చేది నాకు.

ఎంతో సంబరంగా మరెంతో అట్టహాసంగా మా పెళ్ళి జరిగిపోయింది

'చీకటి వుక్క వందిరిమంచం మల్లెపూలు అగరొత్తుల పరిమళాలు వచ్చేలనిండా పిండివంటలు వీటన్నిటి మధ్య భయంభయంగా సిగ్గు

సిగ్గుగా మా అందచందాలు, అకర్షణలు, అలోచనలు, అలవాట్లు ఒకరి కొకరు పంచుకున్నాం. పొద్దున లేచాక మాత్రం మళ్ళీ రాత్రయ్యేవరకు ఆయన ముఖంచూస్తే ఒట్టు. సిగ్గుతో చచ్చిపోయాను ఇలా జరిగింది నా పెళ్ళి, పేరంటం. తెలిసీ తెలియని వయసులో, విరిసీ విరియని మనసుతో భర్తతో కాపురానికి వచ్చాను. మావారు విరుద్ధోగి.

‘ఇదే మన ఇల్లు’ అన్నారు.

కోటి కోరికలతో ఆ గడపదాటి లోపలికి అడుగుపెట్టాను.

ఆయన వుద్యోగం ఏమిటో, వచ్చే శీతం ఎంతో యివేసీ నాకు అక్కర వుండేవి కావు తను తెచ్చిన సరకులతో వండటం, ఆయనకోసం ఎదురుచూడటం, ఆయన ఒడిలో నా కోరికలు పండించుకోటం, యింతే తెలిసింది అఫీసుకు బయలుదేరి వెళ్ళేవరకు నా కొంగుపుచ్చుకుని ప్రతిక్షణం పనికి అడ్డుతగులుతూ వేళాపాళా లేకుండా సరాగాలు మొదలెట్టేవారు. ఆయన అటు భోజనం చేసి వెళ్ళగానే ఒంటరిగా దిక్కుతెలియనిదానిలా వుండిపోయేదాన్ని.

వెళ్ళేముందు గదిలోకి పిలిచి కౌగిట్లో బిగించేవారు ఆయన వెళ్ళిపోయాక కూడా చాలాసేపు నా పెదపులమీద ఆ వెచ్చని స్పర్శ అలాగే వుండవిపించేది. దినాలు ఎంత కౌందరగా దొర్లి పోయేవో అశ్వర్యంగా వుండేది ఒకనాడు రాత్రి ఆయన ఒళ్ళో పడుకుని గోముగా అడిగాను

‘నేను మా వాళ్ళింటికి వెళ్ళాలి చూడాలని వుంది’

‘అలాగే. శనివారం రాత్రి బయలుదేరి చెడదాం. ఆదివారం వుండిపోయి సోమవారం వుదయమే తిరిగి వచ్చేయొచ్చు’

‘అలాకాదు యీసారి ఓ నాలుగైదు నెలలుదాకా తిరిగి రాదలుచుకోలేదు’

‘అదేం’ విక్రమముఖం పెట్టాను

‘నాకు మీరు వెళ్ళిపోయాక ఒంటరితనంతో విసుగ్గా వుంది. అందుకని తోడు తెచ్చుకోవాలని’

‘అందుకు నెలల పర్యంతం వెళ్లాలా పుత్తరం వ్రాస్తే మీవాళ్ళే ఎవరో ఒకరు వచ్చి కొన్నాళ్ళు తోడుగా వుంటారు.’

‘అబ్బబ్బ మట్టిబుర్ర తోడు అంటే.. అదే.. మనిద్దరికీ కూడా కాలక్షేపంగా.. ఎప్పటికీ మనతోనే వుండిపోయే’

ట్యూబ్ లైట్ వెలిగింది ఆయన పంతోషం పట్టకకత్యం కాలేదు.

పెళ్ళయి సంవత్సరం తిరిగేపరికి ‘పద్మ’ వుట్టింది.

పాపకు పాలు పట్టటం కూడా చేతకాలేదు నాకు. అవన్నీ నేర్చుకుని పరిస్థితి ఒక కొలిక్కి తెచ్చుకొనేసరికి తలప్రాణం కోకకు వచ్చింది. పాప ముద్దుముచ్చట్లలో మునిగిపోయిన మేము యింకా యింకా తేలకుండానే మళ్ళీ కడుపు. పద్మకు ఏదాది విండేసరికి మరో పాప పుట్టింది 'ఉను' అప్పటికి నాకు కాస్తా అనుభవం వచ్చింది. సంసారం అంటే ఏమిటో యిప్పుడిప్పుడే అర్థంఅవుతోం దనిపించింది రాత్రి పగలూ భేదంతెలియకుండా మొగుడూ పెళ్ళాల ముచ్చటై కాదు బరువులూ బాధ్యతలూ కూడా ముసురుకొని వస్తాయి కాపురం అంటే అవి తెలిసొచ్చింది

కాపురంలో కలతలు, ఒడిదుడుకులు మొదలయ్యాయి

సంసారంలో డబ్బు అవసరం తెలిసింది డబ్బుకి యిబ్బంది పడటం అనుభవానికి వచ్చింది ఆయనవైపు అడుకునేవారెవరూ లేరు. అసలు ఆయనకి ఒక అక్కగారు తప్ప మరెవరూ లేరు అవిడ ఎక్కడో చాలా దూరంలో పిల్లలనూ, సంసారాన్ని ఒక్కనాడూ కూడా వదిలిరాలేని యిబ్బందుల్లో వుంటుంది.

ఆ వేళ నలకగా అవిపించి పడుకుండిపోయాను.

'అరుణా ఏమిటలా వున్నావు?' మంచంమీద పక్కనే కూర్చుని నా నడుము మీదుగా చేయివేసి లాలనగా అడిగారు

చెప్పటానికి/ముఖం చెల్లలేదు. సిగ్గుగా వుంది. అవమానంగా వుంది..బాధగా దుఃఖంగా కూడా వుంది

తప్పుచేసినదానిలా తలను వంచుకున్నాను

'చెప్పు అరుణా' నా ముఖంలో ముఖంపెట్టి అడిగారు.

'ఈ సారి నేను అసరేషన్ చేయించుకుంటానండి. ఆయన ముఖంలోకి చూడకుండానే అన్నాను

'అంటే యిప్పుడు నీవు మళ్ళీ '

మౌనమే సమాధానం యిచ్చింది చివరకు అక్కడినుంచి లేచి వెళ్ళిపోయారు దాంతో కంఠంలోనే సుశ్శుతిరుగుతూందిన ఏడుపు తన్నుకు వచ్చింది. దిండులో తలదూర్చి ఎంతసేపో యేడ్చాను

నాకు తెలుసు, యిప్పటి పరిస్థితులలో యిది అదనపు భారమని కానీ తప్పు నాది మాత్రమేనా? కోపం కూడా వచ్చింది.

రెండోదానికే పాలులేక పొందబ్బాలు కొంటూ అవి ఒంటికి సరిగ్గా పడక పాప ఆరోగ్యం చీటికిమాటికి వేధిస్తూ ఆ రోగానికి, మందులకి తలమునిగేలా వుంది. వెంటనే యిదొకటి.

అరాత్రి ప్రక్కలో వడుకుని మీద చెయ్యివేసివా పులక్కుండా పలక్కుండా పుండిపోయాను

'కోపం వచ్చిందా చ చ మనసులో పెట్టుకోకు ఏదో వర్రీడ్ గా వుండి సరేగానీ యీ సారి అబ్బాయి పుట్టాలి మరి. అప్పుడే ఫుల్ స్టాప్ '

'మళ్ళీ పాపే వుడితే '

'మరో చాన్సు యివ్వక తప్పదు '

'ఫీ హిండి ' కోపమంతా కలిగిపోయి ఆయన గుండెల్లో ఒదిగిపోయాను.

ఈ మారు ప్రసవం చాలా కష్టమైంది. బలహీనంవల్ల బాలింతగా వుండగానే జబ్బు చేసింది. ఎట్లా సమకూర్చారో తెలీదుగానీ నా జబ్బు కొన్ని వందల రూపాయలను మింగేసింది బాబు వుడితే ఆపరేషన్ చేయించుకోవాలన్న నా కోరిక తీరలేదు ఆయన ముచ్చటకోపం మరో అవకాశం యివ్వక తప్పలేదు

ఇల్లు గడవటం కష్టమయింది సరదాగావుండే ఆయన దిగులు పడిపోయారు.

'పాపకు పాలడబ్బా అయిపోయింది' న్నాను

'నా జేబులో డబ్బు కూడా అయిపోయింది '

'మరెలా? పాలుతాగే పిల్లకదా. నా దగ్గర కూడా లేవు '

'నన్ను చావమంటావా?'

ఆ మాటతో నా నోరు కట్టుబడిపోయేది గుడ్లనీళ్లు కుక్కుకుంటూ వెళ్లిపోయేదాన్ని.

దారిద్ర్యం ఎంత బాధాకరమయింది. ప్రేమానురాగాలు పెనజీసుకొన్న మనుషులను ఎంత కఠినంగా మారుస్తుంది. ఎలాంటివాళ్ళలోనయిన ఊహించ లేని మార్పులు తెచ్చేవి రెండే. ఒకటి డబ్బు. దారిద్ర్యం రెండోది మాయద్దరి మద్యా చిలిపిచేష్టలు, అలకలు, బ్రతిమాలుకోటలు, శృంగారం చాల వరకు తగ్గిపోయింది.

అపీనునుండి యింటికి రాగానే కొంగు వదలకుండా నా వెంటవెంటే తిరిగే ఆయన ఇప్పుడు ముఠావంగా, దిగులుగా, ఒంటరిగా అలోచిస్తూ మార్పుండి పోతున్నారు

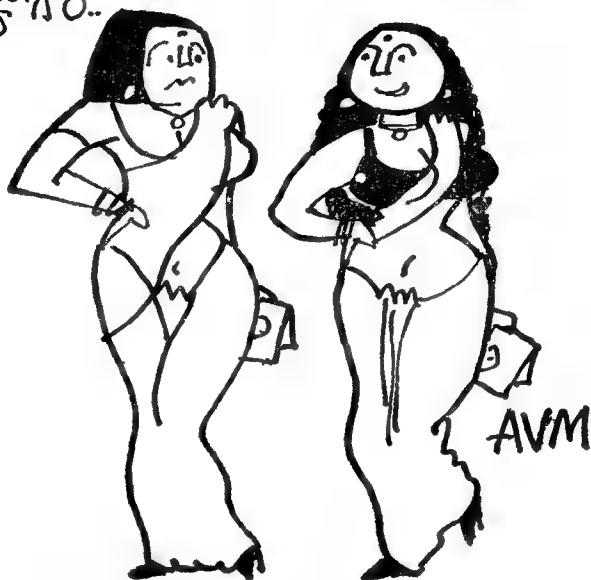
యింట్లో యిబ్బందులతో, డబ్బు సర్దుబాటుకాక అట్లా దిగులుగా మారిపోయారనుకుంటే నాలో ఎక్కడలేని ప్రేమా పొంగిపొర్లేది అలాంటప్పుడు ఏదో చిలిపిమాటలతో, చేష్టలతో తన నిర్లిప్తతను కొంతవరకు పోగొట్టగలిగేదాన్ని.

ఇంటర్వ్యూకెళ్ళావుగా..

సెలక్ట్ అయ్యావా. ఏం

ఉద్యోగం..

"వైఫ్"

అ రాత్రి గదిచి తెల్లవారితే మళ్ళీ మొదలు ఒక్కోసారి అర్ధరాత్రి మెలకువ వచ్చి చూస్తే వైకప్పులేసి చూస్తూ, అలోచిస్తూ కనబడే ఆయన్ని చూసి నా గుండెల్లో గుబులుపూట్టేది కళ్ళలో నీళ్ళు తిరిగేవి పిల్లలు పుట్టకముందు ఎట్లాపుండేవాళ్ళమో తలుచుకుని పిల్లల్ని చూస్తే విసుగొచ్చేది వాళ్ళ పక్కాలోంచి లేచి వెళ్లి ఆయన్ని కావలించుకుని వడకునేదాని ఇద్దరిలో యే ఒక్కరమో ఒక్కచూటా మాట్లాడకపోయినా నా లాలనలో ఆయన పువళమనం పొందినట్టు అనిపించేది కారుచీకటిలో సౌదామినిలా అప్పుడప్పుడూ యవన్నీ మరిచిపోయినట్టు నన్ను ప్రేమగా, మనస్సురిగా దగ్గరకు తీసుకునేవాళ్ళు. పిల్లలను లాలించి ఆడించేవాళ్ళు

ఈసారి.. నాలుగోసారి

ఆయనకీ విషయం చెప్పాలంటేనే భయం వేసింది. చెప్పలేకపోయాను కూడా కొన్నాళ్ళకి ఆయనకే అనుమానం తోచినటుంది.

‘ఈసారి బాబు పుడతాడంటావా ?

చెప్పకపోయినా తెలుసుకున్నారే అన్న ఆశ్చర్యంతో పులిక్కిపడి చూశాను.
వెనువెంటనే ముఖం వాలేసాను

‘అరుణా! తప్పుచేసినట్టు బాధపడతా వెందుకు ? ఇబ్బందులు వుంటూనే వుంటాయి మనసు బావుండక నీకు బాధ కలిగించి వుండొచ్చు నన్ను క్షమించు. ఈసారి పాపమునా సరే, బాబయినా సరే ‘బింద్ సరేనా ?’

నాలుగోసారి చాలా బలహీనపడిపోయాను. ఒంట్లో రక్తం చాల తక్కువగా వుందని మంచి మందులు, టానిక్కులు వాడాలని అంది డాక్టరు అవన్నీ ఎలా తెచ్చారో తెలియదుగానీ అతికష్టంమీద ప్రసవం జరిగింది. అంత కష్టంలోనూ బాబు పుట్టటం మాకు అనందమే కలిగించింది యిక పిల్లలు వద్దనుకుని అసరేషన్ చేయించుకున్నాను.

హస్పిటలు నుంచి తిరిగి వచ్చాక కూడా బోలెడు మందులు, టానిక్కులు చిన్నపిల్లలిద్దరికీ పాలడబ్బాలు, డబ్బు సర్దుబాటు అవక తల తిరిగిపోసాగింది. ఇంట్లో అవసరాలు బాగా పెరిగాయి బజారులో ప్రతి వస్తువూ ధర పెరిగింది. తగినంతగా జీతాలు పెరిగనందున యిబ్బందులు మొదలయ్యాయి

‘అరుణా! యివాళ వనిపిల్ల రాలేదేం ?’

‘వద్దన్నాను’ అంటు తోముతూ అన్నాను.

‘ఎందుకని ?’

‘వదిహేను రూపాయలు మిగిలిద్దామని’

‘ఆ తరువాత యిరవైరూపాయల మందులు తెచ్చుకోవాల్సి వస్తుంది.’
విసురుగా అన్నారు

‘మీరు నాకే మందులూ, టానిక్కులు తేనక్కరలేదు. వాటి గురించి పాపం మీరేం యిబ్బంది పడక్కరలేదు’

నా మీదుపుని అర్థంచేసుకుని అభిమానించకపోగా విసుక్కున్నందుకు నాకు కోపం వచ్చింది

నాలుగురోజులపాటు ఒకరితో ఒకరం మామూలు అవసరాలకు మించి ఒక్క మాటకూడా సరదాగా మాట్లాడుకోలేదు

ఈ నాలుగు రోజులూ ఆయనెందుకో సరిగా భోంచేయలేదు రాత్రంతా విద్ర పోయినట్టు కూడా అనిపించటంలేదు దిగులుగా ఎంతో వ్యధ చెందుకున్నట్టుగా కనిపించినా నేనూ కోపంతో గమనించవట్టుండిపోయాను.

నలుగురు పిల్లలూ పసివాళ్ళు కావడంతో వాళ్ళ పాలు, తిండి, జబ్బులు, మందులు చిరాకెత్తిపోయేది.

పవిమనిషిని కూడా మాన్పించేయటంతో పొద్ద స్తమానమూ బండచాకిరికోబండ చారిపోయాను. దానికి తోడు యాయన చిరాకులు, విసిగింపులు - దీంతో నా మనసూ పాడయిపోయేది.

అయన కష్టం, సుఖమూ గమనించుకునే సహనం నాకు గానీ, విసిగిపోయి పున్న నన్ను భరించే ఓర్పు అయనకి కావి లేకపోయాయి.

ఒక రాత్రి

ఎవరి ప్రక్కలమీద వాళ్ళు పడుకున్నాం. పిల్లలు నిద్రపోయారు. నాలుగు రోజులుగా మా యద్ధరి మధ్య రుసరుసలుగానే వుంది. పక్కమీద వారిగానే అరిసటతో బాగా నిద్రపట్టేసింది

నిద్రలో చప్పున మెలకువ వచ్చింది ఒక్క క్షణం నాకేం అర్థంకాలేదు. అర్థంచేసుకున్న క్షణం నా గుండెలు రుల్లుమనాయి ఆయన నా పొదాలమీద తలవాల్చుకుని వెక్కి-వెక్కి ఏడుస్తున్నారు నా ఒళ్ళంతా భయంతో, తెలియని ఆందోళనతో గగుర్పొడిచింది

చెట్లంత మగవాడు యిలా ఆర్థరాత్రివేళ

వటుక్కున లేచి కూర్చుని ఆయన తలని నా ఒడిలోకి లాక్కున్నాను

తన రెండు చేతులతో నా పడుముని చుట్టేసి, నా ఒడిలో తలదాచుకుని వెక్కిళ్లు పట్టి ఎడవసాగాడు. అప్పుకోవాలని చూస్తున్నారు కానీ వ్యర్థ ప్రయత్నమే అవుతోంది.

నా కళ్ళలోనూ కళ్ళురుకున్నాయి

వచ్చిన అవాంతరం ఏమిటో? లేక యింట్లోని యీ యిబ్బందులకు తోడు, నా నిరాదరణ అకడిని బేలగా చేసిందా? నన్ను నేనే తిట్టుకున్నాను 'ఎందుకని' అడిగిలక్షకు న్నను కాని...కాని యీ సమయంలో ప్రశ్నలు పేస్తే వచ్చేవి జవాబులు కావు కట్టలు తెగే కన్నీళ్ళు

ఇప్పుడు కావలసింది ఆ వ్యధిత హృదయానికి ఉపశమనం

ఆయన తలని, వీపుని నా చేతులతో నిమురుతూ వుండిపోయాను కాసేపటికి ఆ దుఃఖం పొంగు చల్లారింది

'అరుణా!' అన్నరు తలెత్తకుండానే జీరగా దుఃఖంతో పూడుకుపోయి నట్లు వుండి కంఠస్వరం

'ఏమండీ? ఏమిటిది? ఏం జరిగింది?' నా అతృతను అతి ప్రయత్నం మీద అణచి...నుకు బూ నెమ్మదిగా ప్రశ్నించాను

'అరుణా అరుణా' అ కంఠంలో దుఃఖం యింకా సుళ్ళు తిరుగు తూనే వుం.

'ఇన్నేళ్ళ సంసారంలో ఏనాడు మీ కంట తడి చూడలేదు నేను మీరిలా ఏడవకండి. నాకూ ఏడుపు వస్తోంది' అనడమేమిటి వచ్చేసింది నాకు

'అరుణా అరుణా' నాకు నాకు చచ్చిపోవాలని వుంది అరుణా' నా

ముఖంలోకి చూస్తూ ఆ మాటలు అనేసి మరుక్షణం మళ్ళీ నా ఒడిలో కండాచు కున్నారు.

నా గుండెలు గుభేలుమన్నాయి. నా నవనాడులు స్థంబించిపోయినట్టు నిరర్తు రాలనయ్యాను.

ఏంమాట యిది. ఆయనకి అలా అనిపించటానికి కారణమేమిటి. ఇంటి పనులతో విసిగి వేసాడిపోయిన నా చీదరింపులని, నా సర్లజ్యాన్ని భరించలేక యిలాంటి నిర్ణయానికి వచ్చారా? లేక యీ సంసారం యీదలేక....

'ఏం మాటలండీ అవి ఇలాంటి మాటలు మీరు అవ్వలసినవేనా. ఆ ససి వాళ్లని చూడండి. నా ముఖం చూడండి. మమ్మల్ని చూస్తూ మీరు మరోసారి ఆ మాట అనగలరా? అయినా యిప్పుడేమంత మునిగిపోయిందని? ఇబ్బందిగా ఉంది. కాస్త కష్టపడుతున్నాము. అంతమాత్రాన యివేం మాటలు. మనలాంటి వాళ్లు యీ ప్రపంచంలో కొద్దిలు. ఒకదాని మీలాగే అనుకుంటున్నారా? అయినా కష్టాలు మనసులకి కాక బుద్ధికి వస్తాయటండీ,' అన్నాను. నాకు తెలుసు ఇలాంటి మాటలతో మనసును అదుపులో పెట్టుకోగల ఓర్పు ఏనాడో హరించుకుపోయింది నాకు కూడా ఇది.

'ఏమండీ! ససి ఎక్కువయి మమ్మల్ని ససిగించి వుంటాను. ఆ విసుగులో మీరేదో అంటే సరిగ్గా నేనూ మాటకి మాట అని వుంటాను. వాటికి ప్రాముఖ్యాన్ని యిచ్చి మీ మనసు నిలా పాపించేసుకోవద్దు సన్నుక్షమించండి. మమ్మల్ని యింతగా బాధపెట్టానని నాకు తెలియలేదు.' ఏడుస్తూ నేను ఆయన మీద వలిపోయాను.

'కాదు అరుణా....లేదు. లేదు. చీమీద నాకేం కోపంలేదు. అయినా మనిద్దరిలో మనకి కోపంగానీ, తాసంగానీ ఒకరిమీద ఒకరు చూపుకోవాల్సిందే కానీ పరాయివాళ్ళమీదకి పోతామా.'

'మరి .. మరి.... ఇంట్లో కదికటగావుందనే కదూ కష్టాలు ఎల్లకాలమూ వుంటాయా. మంచిరోజులు మనకి వస్తాయి. కాకుంటే కాస్త సహనం కావాలి. అంతేకాదు....'

'నాకు తెలుసు అరుణా. కానీ.... కానీ రేపటినుంచి మనకి బ్రతుకు కూడా వుండదు అరుణా. ఈ పిల్లలకు యీ మాత్రం గంజినీళ్ళు కూడా పోయలేం అరుణా మనం.' పెళ్ళిగించుకుని రాబోయే దుఃఖాన్ని అపుకో ప్రయత్నిస్తూ అన్నారు

‘ఏమిటండీ మీరనేది’ నా కంఠంలో కంపనం. ఏదో అవ్యక్తమయిన భయం నా వెన్నులోంచి జరజరా విలుపునా ప్రాకింది.

‘బాబు పుట్టకముందు పాప పుట్టిన కొత్తలో నీకు జబ్బుచేసింది గుర్తుందా. నీవా బాలింతరాలివి. ఆ సమయంలో ఏ జబ్బియినా ప్రమాదమే. ఎన్నో మందులు, టాపిక్కులు కావాల్సి వచ్చాయి. ఎక్కడా అప్పు దొరకలేదు. అత్యవసరమై, మరో మార్గంలేక అపీసుడబ్బు వాడుకున్నాను. ప్రస్తుతానికి గండం గడిస్తే ఆ తరువాత ఆలోచిద్దా అనుకున్నాను. అంతలో మళ్ళీ నీవు గర్భవతివి కావడం మళ్ళీ ఆరోగ్యంకోసం బాబు ప్రసవంకోసం టోలెడు డబ్బు ఖర్చయి మనం కోలుకోలేకపోవటంతో ఆ వాడుకున్న డబ్బువి సర్దుబాటు చేయలేకపోయాను. ఆ ఆలోచనలతోనే, ఆ డిగులుతోనే యీ మధ్య నేను కృంగిపోతున్నాను. ప్రతి క్షణమూ నాకా డబ్బే గుర్తువస్తుంటే తినటానికి సయించక, కంటికి తునుకురాక అవస్థపడుతున్నాను. నాలో నేనే కుమిలి కుమిలిపోతున్నాను. ఈ రోజు మా అఫీసరు చెకింగ్ కని దిగాడు. పొద్దున్నే ఈ విషయం బయటపడుతుంది. నేనా డబ్బు కప్పేయలేకపోతే నా ఉద్యోగం ఊడుతుంది. బహుశా జైలుకి కూడా....’

తెవ్వమన్నాను నేను.

‘వద్దండీ అంత మాట అనొద్దు. ఊహామాత్రంగా కూడా నేను భరించలేను. యిన్నాళ్ళుగా యీ విషయం నా దగ్గరెందుకని దాచారు ?’ అన్నాను. చెబితే మహా ఏదో చేసేపేదాన్ని అన్నట్లుగా. నాకు తెలుసు నేనేం చేయలేనని.

‘చెప్పి నిన్ను మరింత బాధపెట్టి, అలిసిపోయిన నీ మనసు, శరీరం విద్రుకు కూడా దూరంచేయలేకపోయాను అరుణా !’

ఆ కంఠంలో అవేదన నా గుండెలను పిండివేసింది,

‘అయితే యిప్పుడేం చేయాలనుకుంటున్నారు ?’

‘ఏమో, నాకేం దిక్కుకోవటం లేదు., అందుకే తెల్లారేసరికి చచ్చిపోతే బావుండునని అనిపిస్తోంది. కానీ అరుణా నీవూ.... యీ పసిపిల్లలూ....’ చప్పున ఆరవేళ్తో అయన పెదపులు మూశాను.

‘ఆ మాటలు మాత్రం అనొద్దు దయచేసి. వేను భరించలేను. యిప్పుడు యింకేం ఆలోచించి విర్లయింనే స్థితిలో లేము భగవంతుడే ఏదో మార్గం చూపకపోడు. ఉదయం చూద్దాం. ఇప్పటికి కాసేపు కళ్ళుమూసుకుని పడుకుని విశ్రాంతి తీసుకోండి,’ అన్నాను.

ఒకరి గుండెల్లో ఒకరిని పొదుపుకుని కళ్ళు మూసుకుని కావించుకుని పడుకున్నాము

ఇద్దరికీ తెలుసు ఎవరం నిద్రపోవటంలేదని. ఆ మూసిన కనురెప్పల మాటు కళ్ళు అకాంతికో, బాధతో అలమటిస్తున్నాయని, అశృవులు కారు మున్నాయని.

తెల్లవారింది

అప్పుడే వెళ్ళి ఎవరినో దహనంచేసి వచ్చినవారిలా వుంది ఆయన ముఖం.

'అపీనుకి పైచుయింది,' మామూలుగా అన్నాను

'అరుణా!'

ఆ ముఖంలో, ఆ కళ్ళలో దీనశక్యం నన్ను కదిలించివేసింది. దగ్గరకు తీసుకుని నా గుండెల్లోకి పొదుపుకోవాలనుకున్న వెర్రి అవేశాన్ని అణచుకున్నాను.

'ఎలా వెళ్ళాను అంటారు అంతేనా ఏదో ఒక మార్గం చూసుకోవాలి కాని యింట్లో ఊరికే బాధపడుతూ కూచుంటే వమస్య పరిష్కారమవుతుందంటారా. లేచి ముందు బట్టలు వేసుకోండి. తరువాత చెబుతాను'

నేను అందించిన బట్టలు యాంత్రికంగా ధరించారు చెప్పల్లో కాళ్ళు పెట్ట బోతూ మళ్ళీ వెనక్కి వచ్చి కుర్చీలో తలపట్టుకు ముగ్గున్నారు

'ఒకసారిలా చూడండి'

ఆయనముందుకు వెళ్ళి నిలబడి ఆయన శరీరం నా గుండెలకు అనించుకుని ఆ తలవెంట్రుకలను నా అరచేత్తో రాస్తూ న్నా

కళ్ళు మాత్రం ఎత్తి చూశారు. నిండుకుండల్లా వున్నాయి

నా చేతుల్లోని లాంఛనికి ఆ గుండెల్లోని ఆవేదన కరుణకొంది కరిగి కరిగి ప్రవహించబోతుంది

పైబకొంగుతో = కళ్ళ తడి అద్దాను

'మీరు తప్పనేకారు అవునా?'

యీ సారి దెప్పితిన్నట్టు చూశారు

'చూడండి అనవరంకోసమే చేసినా అది ఇవరాధమే. మీరు ఆ అపీనరుతో ప్రత్యేకంగా మాట్లాడండి చూన పరిస్థితులు, కష్టాలు ఇంట్లో ఇబ్బందులు ఆయన ఆయనకి ఎరుకపరచండి ఎటువంటి విషయ పరిస్థితిలో ఇలా చేయవలసినవచ్చి దో ఆయనకి నివేదించుకుని మీ పరిస్థితికి దయచూపమని మీ తప్పుకు క్షమించమని చివరి మాటలు ఆయనకి అయిష్టంగా కనబడినట్టుంది తల తిప్పుకున్నారు. అనునయింవాను

‘ఇందులో అవమాన వడవలసింది లేదు తప్పు ఎందరో చేస్తారు దాన్ని ఒప్పుకొని క్షమార్పణ కోరుకోవడంలోనే గొప్పతనం వుంది మీ అపరాధాన్ని ఒప్పుకుని క్షమార్పణ అడగండి గండిశిశ్యునినా త్రాగగలుగుతున్న యీ ఆదరాన్ని లాగేయవద్దని, వాడుకున్న పొమ్ముని వద్దుబాటుచేయడానికి కొన్నాళ్ళు వ్యవధి ఉన్నవని ప్రార్థించండి. ఎంత పెద్ద అపీనరయినా అయినా మనిషే. మన యిబ్బంది అర్థంచేసికోవచ్చు దయతలచవచ్చు’ నా మాటలు పూర్తి శాకమునుపే చివాలున లేవారు గబగబా చెప్పేలో కాళ్ళ దూర్యారు.

గుమ్మం చాటబోతుండగా తిరిగి అన్నాను

‘అవేళ్ళు అవమానం ప్రదర్శించకుండా నేను చెప్పింది చెప్పినట్టుగా అప్పటికే నా మాటలు చినబడినంత దూరంలో వెడుతున్నారు

ఆ పనీ యీ పనీ చేస్తున్నానన్న మాటేగానీ నా మనసు మనసులో లేదు. ఆపీనులో ఆయన ఎటువంటి పరిస్థితు మధ్య నిలబడి వున్నారని ఎన్ని ప్రశ్నలకు తలవల్సి వున్నారు ఆ ఆపీనరుది గుండేనో, నల్లబండేనో ముప్పిరిగొంటున్న ఆలోచనలతో మనసుకు స్థిమితం కుదరక కాలుగాలిన పిల్లలా తిరగసాగాను

ఏ దోరణిలో వస్తారో, ఎలాంటి వర్తమానం తెస్తారో అని ఒకటే ఆందోళన. ఆ వార్త ఎలాంటిదయినా విని తట్టుకుని ఆయన మనసు విరిగిపోకుండా ఎలా ధైర్యం చెప్పారో మననం చేసుకోసాగాను

మనసులో లేని ప్రశాంతత ముఖంలోకి తెచ్చుకోటానికి ప్రయత్నం చేస్తూ, నాలో లేని నిజ్యాన్ని ఆయనికి యివ్వాలనే తాపత్రయంతో చెడిరిన నా మనసును కూడగట్టుకున్నాను

చెరిగిపోయిన నా తలను దువ్వుకున్నాను

ముఖం కడుక్కుని, బొట్టు పెట్టుకుని కుత్రంగా తయారయ్యాను పిల్లలను ఆటలకని బయటకు పంపేశాను.

ముఖాన ఓడునన్ను అతికించుకున్నాను.

క్షణ మొక యుగం అంతే ఉన్నదే అనుభవానికి వచ్చింది నాకు

‘అరుణా..’

మొన్నలూ వెళ్లి తలుపు తీశాను నా కళ్ళ ఆయన కళ్ళలో ఏదో వెతుక్కోవాలని

ఆ ముఖంలో పంతోషం కనిపించకపోయినా బాధా కనిపించలేదు

‘లోపలికి పడ’

అయన అమాట అనేదాకా గుమ్మందగ్గర కొన్ని క్షణాలు జరిగిపోయాయని నాకు తెలియలేదు

సరిగ్గా అప్పుడే చూశాను అయనకి కాస్త వెనక్కి మరో మనిషి.... మగవాడు

చప్పున తలవంచుకుని లోపలికి వచ్చేశాను

నా ఆశ్చర్యం అంతా విప్పులమీద నీళ్ళు పర్చినట్లుగా అణిగిపోయింది. అయన్ని ఏదేదో అడగాలని వున్నదళంగా విషయాలన్నీ తెలుసుకోవాలని నా అరాటం అంతా ఆ ఆశ్చర్య వ్యక్తి రాకతో ప్రక్కకు నెట్టక తప్పలేదు. ఏం జరిగిందో అన్న ఆలోచన నన్ను తినేస్తోంది

ఆ వచ్చిన మనిషిని హాల్లోని కుర్చీలో కూర్చోబెట్టి అయన గదిగది లోపలికి వచ్చారు

‘అరుణా’

‘వెళ్ళినవనేమయింది?’

యద్దరం ఒకేసారి అన్నాం

అంత చప్పున వేరుగా ఆ విషయం గురించే స్పష్టమైన కూడదని వుదయం నుండి నేను చేసుకున్న నిర్ణయం ఎట్లా సడలిపోయిందో మరి

అప్పటికే అలక్కయినట్లుగా కనిపించిన నాకు అయన ఒంటరిగా లోపలికి రాగానే అదే ప్రశ్న వచ్చింది.

‘అరుణా! అయనే ఎంక్యయిరీకి వచ్చిన అపినరు. నీవు చెప్పినట్టే చెప్పాను. సానుభూతితో సాంతం విన్నారు. మన యింటికి వస్తానన్నారు తీసు కొచ్చాను అయనకు కప్పు చక్కని కాఫీ’

‘అలాగే! మీరు అయనతో మాట్లాడుతూండండి’

స్టేషిం ద నీళ్ళు పడేశాను కాఫీపొడి లేక వుదయం కాఫీ గాయలేదని అయనకి తెలుసు

పెరటి గుమ్మ గుండా ప్రక్కయింటికి వెళ్లాను. ఓ ఒప్ప గరిటతో కాఫీ పొడి తెచ్చాను

గిన్నెలో పిల్లలకోసం వుంచిన కాఫీ పాలు పోసేసి కాఫీ కలిపాను సరిగ్గా రెండే కప్పుల కాఫీ అయింది

ఒక్క చుక్క సూసంతో నోట్లో పోసుకున్నాను

అద్భుతంగా వుంది కాఫీ నిజానికి అలాంటి కాఫీ త్రాగి ఎన్నాళ్ళు అయిందో! నాకూ తాగాలనిపించింది. కాఫీ రెండే కప్పులు

రాత్రి పడకొండు గంటలవుతూండగా వచ్చారు ఆయన.

'యింకాలస్యం అయిందేం' పెదవులు దాకా వచ్చిన మాటలు ఆయన ముఖం చూసి అక్కడికక్కడే అగిపోయాయి.

నేరుగా పడకగదిలోకి వెళ్ళిపోయారు.

వంటింట్లోకి వచ్చి భోజనానికి అన్నీ రెడీచేసిపెట్టి గదిలోకి వెళ్ళాను. కళ్ళు మూసుకుని మంచంమీద పడుకుని వున్నారు.

చైతన్యానికి మారుపేరులా వుండే ఆయన ఎంతగా మారిపోయారు. నా ఆర్థిక.

దగ్గరగా వెళ్ళి నిలబడ్డాను. ప్రేమగా నా చేతిపేళ్ళతో ఆయన క్రాపువి దువ్వాను

'కంచాలు పెట్టాను, భోజనానికి రండి.'

ఒక్క నిమిషం విశ్రాంతి, జనాబు రాలేడు. కళ్ళెత్తి అయినా చూడలేదు.

'ఇప్పుడే పొద్దుపోయింది. త్వరగా తినేసి పడుకొనేస్తే...'

'నాకు అకలిగా లేదు అరుణా!'

'అదేం యింట్లో త్రాగిన కాఫీయేగా?'

బయట ఏదయినా తినివుంటారనే అనుమానం నాకు లేదు. ఆయన జేబులో చిల్లరదబ్బులు కూడా లేవని తెలుసు నాకు.

'రండి. అకలియిన మాత్రం కొద్దిగా మజ్జిగన్నం....'

‘పద్దు అరుణా. నా కెలాగో వుంది. తినాలని ఏమాత్రం లేదు.’ ప్రక్కకి తిరిగి పడుకున్నారు.

అంటే ‘యింక విసిగించకు. వెళ్ళు’ అని అర్థం.

అప్పటికే నా కళ్లు నీళ్లతో విండిపోయి వున్నాయి.

‘...యితే నరే, గిన్నెలు మూతలు పెట్టేసి వస్తాను,’ వెనుక్కు తిరిగాను.

చప్పున లేచి నాచేయి పట్టుకున్నారు. అప్పటికే యింక యేమాత్రం ఖరించ లేమన్నట్టు రెప్పలు మూసుకోకుండా జలజలా రాలిన నా కళ్లనీళ్లు నా చేయి పట్టుకుని వున్న ఆయన చేతిమీద రాలాయి.

తడిసిన కళ్లతో ఆయన ముఖంలోకి చూడలేకపోయాను.

‘అదేం అరుణా : నీవు తినవా?’

‘పరమాన్నం భోంచేసిన రోజునగానీ, ఉప్పేసుకుని గండినీళ్ళు త్రాగిన రోజునగానీ మీరు తినకుండా నేనెప్పుడయినా తిన్నానా?’

‘నిజం అరుణా : సారీ.... అయ్యాం వెరీ సారీ.... తెలిసి విన్ను బాధపెడుతున్నాను. వెళ్ళి వడ్డించు వచ్చేస్తాను.’

నన్ను దగ్గరకు తీసుకుని, నా నుదుటిమీద ఒక్క క్షణం పెదవులావించి నా కన్నీళ్లను గోటితో మిళిసి వదిలారు.

గది గుమ్మం దాటి రాబోతూ వెనక్కి తిరిగి చూశాను.

ఆయన కర్చీపుతో కళ్ళు ఒత్తుకుంటున్నారు.

భోంచేసినంతసేపు ఆయన్ని ఏం మాట్లాడించలేదు. తనూ ఏం మాట్లాడ లేదు. కాని మధ్య మధ్య నాలుగైదుసార్లు నాకేసి అర్థిగా చూడటం గమనించాను. చేయికడుక్కుని వెళ్ళిపోయారు.

గిన్నెలవీ పర్తి, వంటిల్లు తుడిచి తలుపులు మూసుకుని నేనూ వెళ్ళాను. ఈమధ్య చాలా రోజులుగా మా పదకలు వేరు అయ్యాయి. పిల్లల మధ్య పడుకుంటాను నేను.

మొదట్లో తన పక్కమీదికి వచ్చేవరకు సతాయించేవాళ్ళు. కానీ యీ మధ్య అకాంతి, దిగుళ్ళు, చిరాకులు, పరాకులు, కోపాలు, పొరుషాలు వీటి మధ్యపడి మా పరసం సన్నగిల్లిపోయింది. ఇవేమీ గుర్తురాని కొన్ని క్షణాలు ఎప్పుడో గాని లభించేవి కావు.

పిల్లలకు దుప్పటి పర్తి ఆయన పక్కలోకి వచ్చి మెల్లిగా పడుకున్నాను కళ్ళు విప్పి చూడలేదు కానీ చేయి వీపుమీదుగా వేసి దగ్గరగా లాక్కున్నాను.

పెదవి విప్పి ఒక్క మాటయినా మాటాడలేదు కాని వాటి తడి నా ముఖమంతా పరచుకుంటోంది

ఆయన చేతుల్లో ఒదిగిపోయాను తప్ప నేను అడగాలనుకున్నది ఒక్కటి అడగలేకపోయాను పెదవి విప్పలేకపోయాను

యిద్దరి మధ్య అలనాటలేవి మౌనం.

యిద్దరిలో యే ఒక్కరూ ఏ ఒక్కమాట మాట్లాడినా ఆ హాయిని కోల్పోతా మేమొనన్నట్లు వుండిపోయాము

ఎప్పుడూ నిద్రపోయామో ఎవరికీ తెలియదు.

'పెద్దపాప పద్మ వచ్చి 'ఓమ్మా! ఆమ్మా! ' అని తట్టి లేపేదాకా మెలకువ రాలేదు.

అప్పటికే ఎండ కరకరలాడుతూ వచ్చేసింది

మంచం దిగబోతూ ప్రక్కకి తిరిగి చూశాను.

కిటికీలోంచి కొద్దిగా ఎండ పక్కమీద పడుతోంది

ఆ బంగారు రంగు కాంతి ఆయన ముఖమీద పడుతోంది పరీక్షగా చూశాను

ముఖం వాడిపోయి వడిలినట్లుగా వుంది. బుగ్గలు పల్చబిడ్డాయి. ఎప్పుడూ నవ్వుతున్నట్లే ఉండే ఆ పెడిమలపైన మెరుపు లేదు దిగులు మనిషిని ఎంత కృంగదీస్తు దో ఆయన్ని చూస్తేనే తెలుస్తోంది

"రామ్మా! పాలు కాచివ్వు "

పన్ను కొంగుసట్టి లాగేసరికి దృష్టి ముల్చుక తప్పలేదు.

పిల్లలు ఒక్కొక్కరే వచ్చేశారు

'కాన్నవి కాసేపు పడుకోనివ్వండి గోల చెయ్యొద్దు,' అన్నాను. వాళ్ళ పనులన్నీ గబగబా చూపేసి వాళ్ళనలా అటల్లోకి వదిలి పనిలో జొరబడ్డాను.

వంట నగంలో వుండగా లేని వచ్చారు

'లేపకూడదు. ఎంత పొద్దెక్కిందో. అఫిసుకి త్వరగా వెళ్లాలి కూడా.' బాత్ రూంలోకి వెళ్ళారు.

ఏకంగా స్నానం చేసేసివచ్చి కాఫీ త్రాగారు

ఆయన్ని 'అ' విషయం అడగాలని మనసు పీకుతోంది. కాఫీ త్రాగుతుండగా అడగాలని, ఎలా అడగాలో రిహార్సలు వేసుకున్నాను. కాని మూడు గుక్కల్లో ముగించేసి గ్లాసుదించేసి గబగబా వెళ్ళిపోయారు గదిలోకి.

తేరింతలు కొడుతూ కాళ్ళకు చుట్టుకోబోయిన పిల్లలని పలుకరించనయినా
లేదు.

అలవాటుగా 'అరుణా' అని నన్ను పిలవలేదు. 'మీ ఆమ్మేది?' అని అడగలేదు
చరచరా వడకగదిలోకి వెళ్ళిపోయారు

నా గుండెలు గుభేలుమన్నాయి.

ఏం జరిగి వుంటుంది? . అంట్ల వీళ్ళలోనే చేతులు అవరాణాదరా కడు
క్కున్నాను మిగిలిపోయిన మనివి చీరకొంగుకి రుద్దేసుకున్నాను.

రెండంగల్లో యింట్లోకి వెళ్ళి గదివేపు అడుగులు వేశాను.

నా ముఖాన కొట్టినట్టుగా భద్రాలున తలుపులు వేయబడ్డాయి.

'ఏమండీ,' అని పిలువబోయాను.

తలుపులకు వేస్తున్న గదియ నా పెదపులకు వేసినట్టయింది.

ఏం జరిగింది? ఎందుకలా మాటాపలుకూ లేకుండా వెళ్ళారు కనీసం
నా పిలువయినా వినకుండా, నా ముఖమయినా చూడకుండా ఆ తలుపులు
దిగించటం ఏమిటి?

నా గుండెల్లో దడ. కాళ్ళలో వణుకు.

తొలిగిపోతుందిలే అనుకుంటున్న అవాంతరం నెత్తిమీద వడిందా. అయితే
మాత్రం

ఇంక ఆగలేకపోయాను తలుపులు తట్టాను.

'ఏమండీ,' పిలిచాను

తలుపులు తెరవలేదు. పిలుపుకి పలకలేదు.

నాలో ఆందోళన, తత్తరబాటు.

'యీయన ఏదైనా అఘాయిత్యంగానీ నా గుండెలు రుల్లుమన్నాయి.

ఆ ఆలోచన రావటంతో నా ఒంట్లోని రక్తం అంతా పాదాల్లోకి జారిపోతు
న్నట్లు అనిపించింది

దబదబ తలుపులు బాదాను ఈమారు.

'ఏమండీ ఏమండీ ' కేకలు వేశాను

లోపల కలుగుతున్న భయంవల్ల అవేశంగా వుంది వగురుస్తున్నాను.

కొన్ని శ్వాసాలు విశ్వబిం.

'ఏమం

'అరుణా

చెవులు రిక్కించుకున్నాను

'దయచేసి ఓ గంటపేపు నన్ను డిస్టర్బు చేయొద్దు నాకు చాల అలసటగా
వుంది □ దపోవారి'

కరుగ్గా వుంది ఆ కంఠస్వరం

చేసేదిలేక వెనక్కు వచ్చేశాను

పనిచేస్తున్నానన్నమాటేగానీ నా చూపులు ఆ గది తలుపులమీదే వున్నాయి
నా మనసు ఆ గదిలోనే పరిభ్రమిస్తుంది

అలవాటు ప్రకారం కాళ్ళూ చేతులూ తమ పనులు చేసుకుపోతున్నాయేగానీ
మనసు మెదడూ అలోచనల్లో కొట్టుమిట్టాడుతున్నాయి

సాయంత్రం అయిదుగంటలయినా ఆ గది తలుపులు తెరవబడలేదు
పిల్లలు ఏదో అడిగితే కసిరాను

విసిగిస్తే రెండు దెబ్బలు వేశాను

నాకున్న చికాకులో వాళ్ళ ఏడుపు భరించలేక మళ్ళీ నేనే దగ్గర తీసుకుని
పంపివేశాను

వాళ్ళ చేతుల్లో తినటానికి ఏదో పెట్టి ఆటంకు పంపేశాను మూసిన ఆ
తలుపులకి ఎదురుగా వంటింటి గుమ్మం అన్నకుని చేరగిరిబడ్డాను

నా అలోచనలు ఎక్కడ మొదలవుతున్నాయో ఎటు సాగిపోతున్నాయో
నాకే తెలియటంలేదు

ఆ అలోచనలో ఒక మొవలంటూ లేదు

వాటికి ఒకదారంటూ లేదు

ఒక గమ్యం కూడా లేదు

ఆ మూసిన తలుపులకు అవతల అలసటతో, బాధతో వేదనతో పడుకుని
వున్న ఆ రూపం వూహిస్తున్నాయి నా కళ్ళు

దిగులుతో కృంగిపోతున్న ఆ హృదయంలోని అవేదనను, అందోళనను
అర్థంచేసుకొనాలని ప్రయత్నిస్తోంది నా మనసు

ఎవొచ్చీ ఈ శరీర మాత్రం ఆ తలుపులు దాటి అయన్ని చేరలేక
పోతోంది

అలసిన మనసు, శరీరం నాకు కనుకుప్పట్టేలా చేశాయి అనుకుంటాను

'ఎరుడా!'

తలుపులు దాటి దూసుకుని వచ్చింది పిలుపు

స్ప్రింగ్ లా లేచి విరిగిపోయి.

పరుగుపెట్టాననే అనుకుంటాను

పిలుపు వచ్చినంత వేగంగా నేనూ తలుపులు చేరుకున్నాను.

గడియ ఎప్పుడూ తిశారోగానీ చేయి అనగానే తలుపులు తెరచుకున్నాయి
మంచ మీద అటుతిరిగి పడుకుని పున్నారు

నెమ్మదిగా వెళ్ళి చక్కనే కూర్చున్నాను.

అయిన నడుసుకుంటూ చేయి అటుపక్కకేళాను

క్షణానేపు నా చేతివేళ్ళు అయిన చేతిలో విగుసుకున్నాయి. మరు క్షణంలో
చప్పున యిటు తిరిగి నా ఒడిలో ముఖం దాచుకున్నారు

ఏదేదో అడగాలని పున్నా నా మనసును అదుపులో పెట్టుకున్నాను

ఏం చెప్పడలుచుకున్నారో తన నోటిగుండానే రాచి

నా చేతులు చీలవి తలను విమురుతున్నాయి.

అయినలో ఆ బేరితనం చూస్తూనే నా కళ్ళు తడుస్తున్నాయి ఎంతసేపో
అలాగే ఒడిలో వుండిపోయారు.

'ఓ మాట అడగా అరుడా' ముఖం పైకెత్తకుండానే అన్నారు నా
కెండుకో చిన్నగా ఎవ్వో వచ్చింది

ఆయన్ని ఏదో అడగాంచి యింతసేపూ శాపత్రయపడింది నేను ఏదో జవాబులు చెప్పించుకోవాలని ఎదురుచూసింది నేను. కాని యిప్పుడు..

‘అడగండి.’

‘నా ఉద్యోగం పోతే ఏంచేయాలి అరుణా?’

దీనికి జవాబు నా దగ్గర వుండా :

ఏంచేయాలని చెప్పను :

ఉద్యోగం వుండి సంపాదిస్తుంటేనే అంతంత మాత్రంగా యీడుస్తున్న యీ సంసారం, అది కాస్తా పోతే ..

వెనకేం అస్తి వుంది గనకనా ఫరవాలేకని చెప్పడానికి.

‘నేను చేస్తాను ఏదయినా వుద్యోగం’ అనడానికి నాకు చదువేది :

వంట వండటం తప్ప మరే పని రాని నేను ఎలా అడుకుంటానని చెప్పను :

అయనకి తెలియదా :

ఏమిటీ ఏదీ ప్రశ్న :

‘మీరు ఆపీనరుగారికో మాట్లాడారా : ఏమన్నారు ?’

నిన్నటి నుండి నేను మధనపడుతున్న జవాబుకోసం చెవులు రిక్కించాను.

అయన పెదవులు కదలబోతున్నాయి

జవాబు రాబోతుంది.

‘ఏమై వుంటుంది: ఏమై వుండొచ్చు.’ నాలో అపుకోలేని అక్రతుక.

‘మాట్లాడను.’

‘ఏమని.’

‘నీవు చెప్పినది చెప్పినట్లుగానే.’

‘ఏమన్నారు :’ నాలో కంగారు.

తడేకంగా రెప్పలారప్పకుండా కొన్ని క్షణాలపాటు నా ముఖంలోకి చూశారు.

‘ఉద్యోగం ఊతక తప్పదు అరుణా.’

‘ఆ మరి అన్ని విషయాలూ అయనతో చెప్పకున్నానని, సానుభూతికో విన్నారని అన్నారు. అయన మనింటికి కూడా ..’

‘నిజమే అరుణా కాని పరిస్థితులు అనుకూలంగా లేవు.’

‘వెళ్ళబోసుకున్న గోడంతా వ్యర్థమే నన్నమాట. మీరేం అన్నారు.’

నాకు దుఃఖం పొంగుకొస్తోంది గుండెల్లోంచి ఏ క్షణాన అయినా బయటికి దుంకుతుందన్నట్లు కంఠంలో సుక్కు తిరుగుతోంది.

'పుద్యోగం పోకుండా, నేను జైలుపాలు కాకుండా వుండాలంటే....'

'చెప్పండి ... చెప్పండి. వుండాలంటే ..' కళ్ళనీళ్ళు ఉపటపా రాలేస్తున్నవి ఆతురతతో అడిగాను.

'ఒకే ఒక మార్గం వుంది అరుణా' బరువుగా వుంది ఆయన మాట.

'నిజం? మరి యింకా ఆలోచన ఎందుకూ. ఒక్క మార్గమయినా వుంది కదా.' ఆనందంతో అడిగాను.

'నిజమే. కానీ ... ఆ ఒక్క మార్గం మన జీవితాలని మార్చేస్తుంది అరుణా ఒడ్డు ఎక్కుతాం కానీ.... సర్వస్వం పోగొట్టుకుంటాం.'

'మీ మాటలు నాకు అర్థంకావటం లేదు. సర్వస్వం పోగొట్టుకోటం ఏమిటి? ఒడ్డు చేరటం ఏమిటి?'

'అర్థంఅయ్యేలా చెప్పలేకపోతున్నాను. అన్నిటికీ నేను నిర్ధారంగా నే వున్నాను యిక ■ అంగీకారమే....'

'నాదేముంది? అయినా నాకేం తెలుసవి? మీరు ఎట్లా చెబితే అట్లా చేయ గలనే గాని....'

'వెప్పినంత సులభం కాదు అరుణా చేయటం. కానీ తప్పదు. ఈ పుద్యోగం వూడిపోకుండా వుండాలంటే... నేను జైలుకు వెళ్ళకుండా వుండాలంటే పున్న మార్గం ఒకటే నీవు నా గురించి ఎలా వూహించినా సరే '

'ఏమిటండీ అవలు విషయం చెప్పకుండా చంపుతున్నారు మీరేం చెప్పినా చేయడానికి సిద్ధంగానే వున్నాను కదా.' బాధగా అన్నాను.

'నా జీవితం, పరువు, ప్రతిష్ఠ, మన పనివాళ్ళ భవిష్యత్తు అన్నీ నీ చేతుల్లోనే వున్నాయి '

ఆశ్చర్యంగా చూశాను నేను.

'అవును అరుణా. ముసుగులో గ్రుడ్డులాట ఎందుకు. చెప్పేస్తాను నీవు.... నీవు .. మా ఆపీసరుకో ... ఒక్కరాత్రి.... గడపాలి.'

'ఏ'

త్రాచులో లేచాను.

ఆయనేనా మాటాడింది....

కోపమో, బాధో ... ఆవేశమో నా ఒళ్ళంతా ఒజ్జిపోసాగింది.

నా గుండెల్లో మంట.

కళ్ళలో నీళ్ళు.

కోపంతో పెదవి కొడుక్కున్నాను. రక్తం చిందింది.

ఒక భర్త.... తన సర్వస్వాన్ని, తన శీలాన్ని, తన రక్షణను అన్నీ తన చేతుల్లో పెట్టిన భార్యతో మాట్లాడాల్సిన మాటలేనా :

‘మీకు యిలా మాట్లాడటానికి నోరెలా వస్తోంది? మీ మగతనం ఆ మాట ఎలా అనగలిగింది? చీ.....చీ.....

అసహ్యించుకున్నాను ఆయన్ని మొదటిసారిగా.

‘నాకు తెలుసు అరుణా యితగా అసహ్యించుకుంటావని. ఇది ఏ భర్త తన భార్యని గురించి చేయకూడని ఆలోచన గంటల తరబడి తల బ్రద్దలు కొట్టుకున్నాను సమాధాన పడలేక. ఆ అసినరుకు అదనాళ్ళ విషయంలో బలహీనత వుండని, అది వుపయోగించుకుంటే పని సానుకూలం కావచ్చునని తెలిసింది ఆయనంతట ఆయన మన యింటికి వస్తానని అన్నప్పుడే నేను యీ పరిస్థితి వూహించాను....’

‘వూహించి వుంటే ఎందుకని తీసుకొచ్చారు’ విసురుగా అన్నాను

‘సావధానంగా ఆలోచించు అరుణా. మన యిద్దరులు ఆయనకు చెప్పు కున్నాను. ‘ఒకసారి మీ యింటికి వచ్చి చూడాలి’ అన్నాడు. ఆయన చూడాలను కున్నది నిన్ను. వూహించాను కానీ నా అభిప్రాయం వరైంది అని నాకు తెలియదు అప్పుడు, తెలిసి చీయగలిగింది లేదు. ఆయన రాకుండా వుండివుంటే పోలీసులే వచ్చేవారు నా కోసం. నీవు బాగా నచ్చావు ఆయనకి. ఈ విషయంలో నేను ఎంతగా రంపపుకోతకు గురి అవుతున్నానో నీకు తెలియదు అరుణా. నేను చిక్కపిన్ని, దొర్నాగ్గున్ని. చిజమే కాని.... కాని.... అరుణా! మనకున్న యీ ఒక్క ఆధారం పోయిందంటే మనందరం కుక్క చావు చస్తాం’

‘అదే నయం యిలా నీతిమాలి బ్రకకటం కన్నా’ అనేకంగా అన్నాను

‘అనేకపడకు అరుణా! మనలను అడుకుండుకు ఎవరూ లేరు. నీకు వుద్యోగం కాదుకదా కనీసం ట్యూషన్లు చెప్పగల చదువు కూడా లేదు. నేను జైలుకి వెళ్ళి కూచుంటే నీ గతేమిటి. మనం యీ లోకంలోకి తీసుకవచ్చిన యీ పసివాళ్ళ బ్రతుకేమిటి? నేను జైలునుండి తిరిగి వచ్చినా నాకు యిక వుద్యోగం దొరకటం కష్టం. ఇవన్నీ ఆలోచించే నేను యీ రైల్వేయానికి వచ్చాను. వచ్చిన ఆపడ తప్పుకోగల వుపాయం చూడాలి గానీ యింకా యింకా అసదలను కొనితెచ్చుకోటం అవివేకమే. నీ కంత్ బాధ వుంటే నాకెట్లా వుంటుందో ఆలోచించి చూడు అయనా ఎందుకు తల వొగ్గుతున్నాను? మీ

కోసం మీ కోసమే కాదా. ఇది ఎంత ఏహ్యమయినదో నాకు తెలుసు. అయినా మనకున్న అవకాశం యిదొక్కటే. దాన్ని మనం పుపయోగించుకోలేక పోతే . '

నా కళ్ళముందు చీకటి.

ఆ చీకట్లో... ఆయన వివరిస్తున్న పరిస్థితులు రూపుదాల్చుకుని వికటాట్టహాసం చేస్తున్నాయి.

'చింకి బట్టలు... చింపిరి తలలు

'అమ్మా .. అకలే. అకలేస్తోందమ్మా . '

'ఏదయినా తినడానికిస్తావా... భిక్ష మెత్తుకోమంటావా... '

'బాబూ, అమ్మా మూడురోజుల నుంచీ అన్నం లేదు. కొంచెం అన్నముండే '

'అయ్యో .. బాబూ ఒక్క పైసా ధర్మం చేయండి . ఆకలేస్తోంది... ' గుండెలు చీల్చుకున్న ఆక్రందనలు.

పాలు లేక... అడగటానికి యింకా నోరురాని పసివాడు కళ్ళు తేలి వేస్తేస్తున్నాడు

'ఒక్కసారికి రా ' ఎవడో కోవకిస్కాగాడి చేతితో పదిరూపాయల నోటు

'చీ. చీ . ఎంత దొర్బాగ్యం బ్రతుకు.... నా రక్తం పంచుకుని.... నా ప్రేమలు తెంచుకుని పుట్టిన యీ పసివాళ్ళు నా ఆనందానికి. నా కళ్ళముందే చచ్చిపోతే భగవాన్ ఆరించగలనా.

పోనీ నేనే ఏదయినా తిని చచ్చిపోతే

అప్పుడు మాత్రం యీ పిల్లలు. .

'అయ్యో నా భర్త.... జైలుపారియి...

ఈ గర్భపరిస్థితిలోంచి బయటపడటానికి యీ ఒక్కసారికి.

ఆయన చెప్పినట్లు చేస్తే...

అనన్యాయం నా ఒక్క గగుర్పొడిచింది.

నా జీవితం కారుచీకటిని కౌగలించుకోబోతున్నట్లు

నా గుండెలు విప్పరి గుండంలో పడబోతున్నట్లు . నా బ్రతుకు అంధకారం లోకి పయనిస్తేనే నా కుటుంబానికి వెలుగు రేఖలు

నా మనసు మాడి మసలియితేనే నా సంసారానికి వసంతం వస్తుంది.

ఓహో! ఎంత విచిత్ర జీవితం.

‘ఏమారోచించావు అరుణా’ చెక్కున కొరడాతో కొట్టినట్లు మరిక్కిపడ్డాను.
విశేషంగా ఆయన కళ్ళలోకి చూశాను.

ఇంతసేపు నా గుండెల్లో రగిలి, పగిలి అవరపుతున్న ఆవేదనంతా నా కళ్ళ
గుండా జలరూపం ధరించి వెల్లువలా పొంగుతోంది.

ఆయన అలాగే చూస్తున్నారు నా ముఖంలోకి.

నేను కన్నీళ్లు కారుస్తూనే వున్నాను.

ఎంతసేపయిందో.... నా పెదవులు కదిలాయి.

‘నేను ఒప్పుకుంటున్నాను.’

మరుసటి రోజు.

‘మేముదరం సినిమాకు వెడుతున్నాం.’

మామూలుగా వక్కలు విడిచించి పరుస్తున్న నేను ఆశ్చర్యంగా చూశాను.

‘అవును’ అన్నట్లు తలవూపారు.

పెద్దపిల్లలు ముగ్గురూ ఆయనచుట్టూ అనుకుని వించుని వున్నారు.

గడియారం కేసి చూశాను. ఎనిమిదిన్నర అయింది.

‘యిప్పుడేం సినిమా?’

‘నెకండ్ షోకి’

‘పిల్లలు విద్రపోరూ? అయినా నెకండ్ షోకి ఎందుకని ...’

మెరుపులా జ్ఞాపకం వచ్చింది.

ఆ జ్ఞాపకంతో నా వెన్ను భయంతో జవజవ లాడింది.

బేరంగా చూశాను ఆయన కేసి

నేను వద్దనేస్తానేమో, సినిమా ట్రోగ్రాం క్యాన్సిల్ అవుతుందేమో నన్నట్లు
పిల్లలు నా కేసి భయంగా చూస్తున్నారు.

వాళ్ల కళ్లతో రాబోతున్న విద్ర కాలుకు మత్తుని, చూడబోయే సినిమా
గురించి కుమూహం బలవంతంగా వెనక్కి నెడుతోంది.

‘వెళ్ళొస్తాం అరుణా’

బయలుదేరారు

నా నోద్లో మాట రాలేదు బొమ్మలా విరిచి వున్నాను.

ఆయనతో ఏదో చెప్పాలని, యీ చర్యకు ప్రతిఘటించాలని... ఏదో
ఏమీ అనలేని బలహీనురాలి నయ్యాను.

గుమ్మం దాటిపోతున్న వాళ్ళని చూస్తుంటే అందరూ కలిసి వన్నొంటిరిదాన్ని చేసి ఏదో గోతిలో తోపేసి పోతున్నట్టుగా దుఃఖం ముందుకొచ్చింది. అడుగు వీధిలోకి వేసి ఒకసారి వెనక్కితిరిగి చూశారు ఆయన

ఆ చూపులో ఆవేదనో... అర్థింపో...

‘నేనూ చచ్చేస్తాను’

పెదవులు దాటి రాబోయిన మాటలు ఆయన చప్పున వెనక్కితిరిగి వెళ్ళడంతో లోపలే అణిగిపోయాయి.

వాళ్లు కనబడే వరకూ చూశాను.

తలుపులు మూసి లోపలికి వస్తుంటే పాదాల్లో నన్నని వణుకు

ఎంత వుదాసీనంగా వెళ్లిపోయారు.

దారిద్ర్యం అత్మవిశ్వాసాన్ని అక్కగొరవాన్ని కూలదోస్తుంది గాబోలు.

‘బాబు’ ప్రక్కన పడుకున్నాను.

ఆ పసివాడు విద్దల్లోనే నా మీద చెయ్యిపేసి నవ్వుతున్నాడు

మరొకప్పుడయితే విద్దల్లో నవ్వేకాడిలో అందచందాలను రెప్పార్పకుండా చూపేదాన్ని.

కానీ . కానీ ... యిప్పుడు నా కళ్ళు ఎదురుగా వున్న మంచం కేసి చూస్తున్నాయి.

ఆ మంచం మీద

మా వరువు పరిచి వుంది. ఆ వసువు మా పెళ్లికి కుట్టించింది. పెద్ద వరువు.
దాని మీద తెల్ల దుప్పటి ..

శుభ్రంగా అప్పుడే తొడిగిన గలీబులతో రెండు దిక్కు

వడక చూస్తుంటే ఎవరికయినా యిట్టే పడుకోవాలనిపించేలా వుంది. కాని
దాని మీద కొద్దిపేసట్లో నేను అనుభవించబోయే వరకం భర్త కోసం
యీ పిల్లలకోసం. యీ స.సారు కోసం యీ పాడు పనికి పూనుకున్న
నేను రేపు వుదయం లేవగానే వాళ్ల ముఖాల్లోకి నిర్మలంగా చూడగలనా :

వాళ్ళు ఫెరిగి బుద్ధితెలికాక తమ తల్లి నీచత్వంతో తాము గడ్డెక్కినామని
తెలుసుకుంటే తనవి చీదరించుకుంటే.

తనీం చేస్తుంది; తనదేం అపరాధం వుంది.

భర్త అజ్ఞ లేక అర్థింపు తాను శిరసావహించింది అంతే

అంతేనా

భర్త చెయ్యమంటే మాత్రం ఎంత వీచానికయినా దిగజారిపోవటమేనా;
ముఖాభిమానాలకు సంబంధించినంత వరకయినా వ్యక్తిత్వానికి విలువలేదు;
విలువలేదా

లేదా...

నా తల ఆలోచనలతో, వరస్పర విరుద్ధభావాలతో పగిలిపోతుందేమో
ననిపించింది

నేను యిటువంటి పరిస్థితిలో కొట్టుమిట్టాడకుంటే ఆయన హాయిగా
సినిమాకి

హాయిగా నేనా

ఎంతటి వ్యధకి గురిఅవుతున్నారో ఎంత రుపప్రకోత భరిస్తున్నారో ఆ
మనసు యింతటి వ్యధని భరింపలేక యే క్షణాన అయినా తిరిగి వచ్చేస్తారేమో;
యీ పాడుపని వద్దని చెప్పేస్తారేమో .

నిజంగా వచ్చేస్తారా;

అలా జరిగితే ఎంత బావుండును

తలపులు సాగుతూండగానే తలుపులు చప్పుడయ్యాయి.

ఒక్క వుదుటున లేచి నిలబడ్డాను.

ఆయన సినిమానుండి నేను కోరుకుంటున్నట్టుగా తిరిగి వచ్చేసివుంటారా;
రెండడుగులు వేశాను.

మళ్ళీ తలుపు చప్పుడు.

యీసారి నా గుండెలమీద రైళ్ళు పరుగెడుతున్నట్లు అనిపించింది
వచ్చింది ...వచ్చింది అయిన కాదు సందేహం లేదు. అయినే అయితే 'అరుణా'
అని పిలివకుండా తలుపు తట్టరు.

మరి

ఆ వచ్చింది ఆ తలుపు తడుతున్నది

అడుగులు యిక ముందుకు సాగలేదు. నేలకి అంటుకుపోయినట్లు ఉదయిలేదు.

నా కళ్ళముందు చీకటి ముసురుకుంటున్నట్లుగా తలుపు మీది కట్టె

నా వర్షేంద్రియాలు కూడదీసుకున్నాను.

పాదాలకు బండలు కట్టినట్లు బరువుగా అడుగులో అడుగు.

గడియ తీయబోయిన నా చేతులు వణికాయి.

వణుకుతూనే వాటి కర్తవ్యం నిర్వర్తించాయి.

తలుపులు తెరిచాను 'అనినీతికి'.

ఆ క్షణానే నీతి, విజ్ఞానతీ నిండుకునివున్న నిర్మలమయిన నా హృదయ
కనాటాలు విగించాను.

మెకిలిగా నవ్వుతూ తలుపులు మూస్తున్న ఆ 'పెద్దనునిషి'ని చూసి ఒళ్ళంతా
కంపరం పుట్టింది.

నా భుజంమీద వెయ్యి పడింది

ఓ పామో, తేలో నా భుజంమీద పడినట్లు శరీరం జలదరించింది. భయంతో
వణికింది.

తల వంచుకున్నాను.

"హౌ బ్యూటీఫుల్ యు ఆర్"

ముఖమీదికి నవ్వుగబోగా తప్పుకున్నాను

ఈ పరిస్థితి వూహించిందానికన్నా అసహ్యకరంగా వుంది

ఈ క్షణం కనబడకుండా యిలా మాయమయిపోతే అనంభవం సంభవం
కావాలనే తపన.

'నేనన్నది నీకు అర్థం అయిందా? ఇంగ్లీషు తెలుసా?'

తల అడ్డంగా వూపాను.

'నీ వెంట అందంగా వున్నావో తెలుసా' నా భుజాలు రెండూ పట్టుకుని
ముఖంలోకి చూస్తూ అన్నాడు.

యీ మాట నేను పుట్టి బుద్ధిరిగాక ఎన్ని వందలసార్లో విన్నాను. మానాళ్ళు అందరూ ఈ మాటే.

వయసు వచ్చేకొద్దీ నన్ను చూసిన ప్రతి ఒక్కరూ అన్నమాటే. అప్పుడంతా గర్వపడ్డారు. నా అందం చూసి నేనే మురిసిపోయాను. పెళ్ళిలో అందరూ ఆయన్ని మించిన అందం నాదని పొగుడుతూంటే పొంగిపోయాను.

నా భర్త నా అందాన్ని వర్ణిస్తూ, అస్వాదిస్తూంటే ఎనలేని తృప్తిని పొందాను. అలాంటిది యిప్పుడు. యీ క్షణం.

అదే మాటలకు నేను అనవ్వింపుకుంటున్నాను.

నన్ను.. నన్ను.. నేనే అనవ్వింపుకుంటున్నాను.

బురదలో నిగిలి, తప్పదు.

అనవ్వింపుకుని లాభంలేదు.

మరో మార్గం లేదు

గదిలోకి ఎట్లా వచ్చానో నాకే తెలియదు.

నిజం చెప్పాలంటే ఒక విధంగా అతను నన్ను మోసుకుని వచ్చాడు. మంచం మీద కూలేశాడు.

నా ఒళ్ళు నా స్వాధీనంలో లేదు

నే నేనుషుతున్నానో నాకు తెలియకుంలేదు

నా అందం అంతా మెదులుతూందో, అనలది ఏమైనా ఆలోచించే స్థితిలో వుందో నేదో తెలియలేదు.

'సిగ్గు'

నా గుండె యెల్లమంది అతనన్న ఆ మాటకు కాదు. నా భర్తతో నన్ను కలిపి కొలిరోజున మొదటిసారిగా ఆయన నాతో పలికిన మాట.

ఆ మాట విన్న క్షణాన పెరిగిన సిగ్గు, కలిగిన విడియం, పొందిన వరవళం గుర్తువచ్చింది

'నలుగురు పిల్లల తల్లివి. ఇంకా సిగ్గుపోలేదా?'

నాకు నవ్వాచ్చింది. కాదు కాదు. నన్ను నేను పొడుచుకు చచ్చిపోవా లన్నంత కోపం. అవమానం.

నలుగురు పిల్లల తల్లివి నాకు సిగ్గేమిటి.

బ్రతుకుతెరువు కోసం పరాయివాడి చేతుల్లో నలగటోయే నాలో యింకా సిగ్గు, అభిమానం మిగిలి వున్నాయా?

‘తలెత్తి చూడు.’

.....

‘నీకు ఇష్టం లేకపోతే నాకు అక్కరలేదు. అంతేగాని యిట్లా పైం వృథా చేయటం నాకు నచ్చదు.’

నా మానం, స్తబ్ధత ఆ మనిషిలోని ఆరాటాన్ని కోపంగా మారుస్తోంది.

‘నా ప్రాణంతీసి నా యిలాంటి పని యిష్టంగా చేయను’ మనసులోనే గొణుక్కున్నాను.

నీనిమాకే వెదుతూ ఆయన చూసిన చూపు, ఆ చూపుల్లోని దైన్యం, జర్జింపు, బాధ అన్నీ గుర్తువచ్చాయి.

నా నడుంబట్టూ బిగుసుకుంటున్న ఆ చేతినుండి కొద్దిగా జరుగుతూ తలెత్తి చూశాను.

ఆ వేళ ‘యాయనే మా అపీసరు’ అని పరిచయం చేసినప్పుడు కనబడ్డంత దర్పంగా లేదు.

అడదాని కోసం మొహంవాచిన వాడిలాగా ..

యీ క్షణం కాదంటే ప్రాణం పోయేవాడిలాగా

దేవిరింపు మొహంతో వున్నాడు.

వీడికి త్వరగా పెళ్ళి చేసివుంటే నా అంత కుశురు తప్పకుండా వుండే వుంటుంది నా ఆలోచనలు పుటుక్కున తెగిపోయాయి.

ఇంక నా అంగీకారంకోసం ఎదురు చూడనక్కరలే దనుకున్నట్టుంది
‘ఎటూ తప్పించుకుపోలేక దొరికిపోయిన లేడిమీద సింహంలా పురికాడు.
రతిలో రాక్షసత్వాన్ని ఆనాడే తెలుసుకున్నాను.

తను చేయబోయే వుపకారానికి తగిన ప్రతిఫలం సంపూర్తిగా పొంది తీరారనేంత కసి అతడిలో కనిపించింది.

వాడి చేతుల్లో నలుగుతున్నా నా చూపులు కాస్త ఎడంగా అవకలి మంచం మీద విద్రపోతున్న పసివాడినే అంటిపెట్టుకుని వున్నాయి.

కిటికీలోంచి వెన్నెల ఆ పసివాడి ముఖంమీద పడుతోంది.

ఆ వెన్నెల వెలుగులో నవ్వుతున్నాడు.

ఆ నవ్వులోనే మధ్య మధ్య పాంకోసం పెదవులు చప్పురిస్తున్నాడు.

ఆ లేత పెదవులకు అందివ్వవలసిన వా ...

యీ కర్కశుడి చేతుల్లో నలిగి....

నా గుండెలో మంట.

ఆ భగవంతుడిని నా యిష్టం వచ్చినట్టు తిట్టుకున్నాను.

ఆ వసివాడు యీ క్షణాన లేస్తే..

యీ తల్లిని యిలా చూస్తే..

వాళ్ళ నాన్ననే వాడు చెయ్యి వేయవీడు నా మీద

'అమ్మ' వాడికి మాత్రమే స్వంతం

ఇప్పుడు యిలా ఎవరో తెలియని వాడి చేతిలో 'అమ్మ'ను చూస్తే

ఏదవలేక నవ్వు వస్తోంది.

వచ్చిన పని అయిపోయింది.

దాహం తీర్చుకుని తృప్తిగా మంచం దిగాడు.

వాడిని చూడాలని లేడు. నేను కళ్ళు తెరవలేదు.

ఆ క్షణాన కుక్క చింపిన విస్తరిలా వున్నాను నేను.

చప్పన నా పెదవులమీద గాటు

ఇంకా తృప్తి తీరినట్టులేదు పాపం. లేకపోతే కాసరు కాబోయి. నా పెదవుల మీద తడి వుప్పగా వుంది.

పైటకొంగుతో అద్దుకోనాలని చూశాను. చీర మంచంకింద వెక్కిరిస్తున్నట్టు వుంది.

ప్రేళ్ళతో అద్ది చూశాను. ఆ తడి ఎర్రగా వుంది.

చిందుకున్న రక్తపు చిందువులతో దాహం తీర్చుకోవాలనుకుంటున్న పిపాసి. వాడు పిపాసి కాదు పిళాచి.

'హూ స్వీట్ యు ఆర్ మై డియర్. విష్ టు మీట్ ఎగైన్'

ఆ పిళాచి ప్రేళ్ళు చివరిసారిగా నా ఒంటిమీద తలనుండి పాదందాకా ఒక్కసారి నొట్టం చేశాయి.

నాలో స్పందన లేదు.

ఆ క్షణాన నేను శిలవి.

ప్రాణం వున్నా శవంలాంటిదాన్నే.

రాక్షసుడు వున్నట్లుండి గంధర్వ రూపంలోకి మారినట్టు అప్పటిదాకా నీవాతి నీచంగా కేమకాశి జరిపిన మానవపిళాచి స్తాండుమీదున్న సూట్లు బూట్లు ధరించి 'పెద్దమనిషి' అనిపించే అఫీసరు రూపంలోకి దిగిపోయింది.

వీధి తలుపువరకూ సాగనంపవలసి వచ్చింది.

నా శక్తిసంతటిని కూడగట్టుకుని లేచాను. మంచం దగ్గరగా కుప్పగా పడి పున్న చీరను ఒంటికి చుట్టుకున్నాను.

నా నడుంచుట్టూ చెయ్యివేసి అడుగులు వేశాడు.

శవంలాగా వడిచాను.

వాడి ఒంట్లో వేడిని చల్లార్చి నా గుండెలో మంటలు రేపుకున్నాను.

నా గుండెల్లో రేగుతున్న జ్వాలలు బయటికే వస్తే వాడు మాడి మసి అయిపోతాడు.

కాని . ఇప్పుడవి లోలోపలే నన్నే నన్నే దహిస్తాయి.

తలుపు గడియ తీశాను.

'థాంక్ యూ డార్లింగ్. వుయ్ షల్ మీట్ ఏగైన్'

అంటూ నా బుగ్గలమీద చిటికెలు వేశాడు. తలుపులు తెరిచాడు. అవిసీతి మెట్లు దిగిందిగదాయని వెంటనే తలుపులు మూశాను. మరుక్షణం నాకు తెలియ కుండానే విరగబడి నవ్వాను.

అతనితో కూడా వెళ్ళిపోయిందా అవిసీతి? లేదు ..లేదు....వెళ్ళలేదు

యింట్లో ప్రవేశించింది. నేనే తలుపులు తీశాను. లోపలికి పిలిచాను. ఇప్పుడది గాలిలా, దూకిలా నా గుండెలో, నా శరీరంలో నా రక్తంలో కలిసి పోయింది.

యిక దాన్ని పేరుచేసి బయటికి పంపివేయటం అసాధ్యం

సర్వస్వం కోల్పోయినదానిలా కూలబడిపోయాను బాబు ప్రక్కన. నా కళ్ళ లోంచి నీరు ధారగా కారిపోతున్నాయి. వాటిని అపాలని ప్రయత్నించలేదు.

ఎన్ని కన్నీళ్ళయితే మాత్రం యిక యీ కల్మషాన్ని కడగగలవా. నా గుండె మంటలను అర్చగలవా?

'అమ్మా అమ్మా ' బయట పిల్లల కేకలు తలుపు కడుకున్న చప్పుడు

నా చెవులు రిక్కించుకు విన్నాను.

శక్తిని చూడదీసుకుని అడుగులు వేశాను

అవిసీతిని అహ్వనించటానికి నీతి ఎంత కష్టపడిందో, నీతికీ, స్వచ్ఛతకు తలుపులు తెరవటానికి అవిసీతి అంతే అలశ్యం చేసింది

కంపిస్తున్న చేతులతో గడియ తీశాను.

బిలబిలమంటూ లోపలికి పురికారు పిల్లలు.

గడపవతల ఆయన.

గడప కివతల నేను.

వణుకుతున్న పెదపులతో ఏ క్షణాన అయినా వెల్లువలో పొంగేస్తుందనేట్లు కంఠంలో నుట్లు తిరుగుతున్న దుఃఖంతో ఒకసారి ఆయన కళ్ళలోకి చూశాను.

ఆ క్షణాన నా భర్త గ్రుచ్చి గ్రుచ్చి చూసిన ఆ చూపులకి ఆ నేలను చీల్చుకుని భూమిలోకి నేను అలాగే క్రుంగిపోతే బావుండుననిపించింది.

కళ్లు వాలుకున్నాను. రెప్పల అంచున వున్న కన్నీటి బిందువులు మాయద్దరి మధ్య పడ్డాయి.

ఏమని మాట్లాడాలో నాకు తెలియలేదు.

ఏమీ జరగనిదానిలా మామూలుగా 'సినిమా బావుండా' అని అడగటానికి నాకు అవమానం, సిగ్గు, అనన్యాయం కలిగాయి.

ఆయనయినా పలుకరించలేదు.

నన్ను చాటుకుని లోపలికి వెళ్ళారు.

ఆయన మౌనం నా గుండెలవి చీలుస్తోంది.

పక్కమీదికి చేరుకున్న పిల్లలకు మంచిచీళ్లు త్రాగించాను.

సినిమా చూసినపై గడగడమని వాగే పిల్లలు, కథ, మాటలు, హాస్యాలు వాళ్ళకు అర్థమయినంతవరకు పదేపదే చెప్పుకునే పిల్లలు అలవాటులేవి పెకండ్ షో మూలాని పక్కం నుంచి చేరగానే ఏదైపోయారు. ఆయనకి నీళ్ళు యివ్వడానికిగానీ 'త్రాగుతారా' అని అడగటానికి కానీ భయపడ్డాను. నాలో జంకు.

పైగా మాట మాత్రం పలుకరింపులేకుండా పక్కమీదికి చేరి ముఖమయినా కనబడకుండా అవకలికి తిరిగి పడుకున్న వైఖరి నాకు అద్వైతం కలిగించాయి.

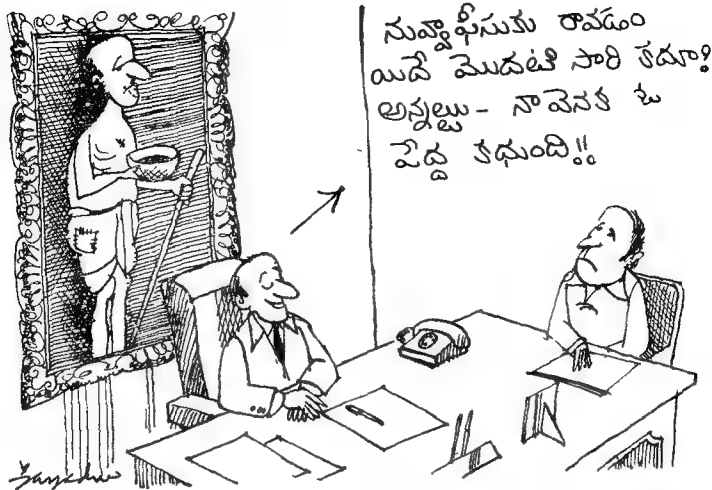
పిల్లల మధ్య చోటుచేసుకుని పడుకున్నాను.

నాకు ఆ క్షణాన భోరున ఏడవాలని వుంది.

నన్ను ఓదార్చి, దగ్గరకు తీసుకుని, లాలించి తన గుండెలో పొదుపుకోగల అమృతహస్తం కావాలని వుంది.

కాలుతున్న నా గుండెలమీద అమృతపు జల్లులు కురవాలని వుంది.

కాని... కాని....నిశ్శబ్దం మధ్య జారిపోతున్న యీ కన్నీళ్ళు నా అవేదనను రూపుమాపగలవా. నన్ను స్వాంతన పరుస్తాయా ?

ఆయనకు విద్రవబట్టలేదని అశాంతి తో బాధపడుతున్నారని. ఆయన కదలికల వల్ల అర్థమయింది

నాకు తెలుసు ఆ సమయంలో ఆ మగవాడి గుండెలు ఎంతగా కాలి పోతున్నాయో ఆ జ్వారల్లో అతనిలోని మనసు, మమత ఎంత విలవిలలాడి పోతున్నాయో ఆయన పక్కలోకి వెళ్లి పడుకోవాలని, అశాంతి తో అలమటిస్తే ఆయన్ని నా కౌగిలో పొదుపుకుని లాలించాలని అనిపించింది.

శాంతి నాకుంటేగదా అతని అశాంతిని పారద్రోంటానికి లేచి ఆ పక్కమీదకు వెళ్లాలనుకున్నాను. ధైర్యం వాలేదు.

నాలోనేను కుమిలిపోతూ ఎంతసేపో అలమటింపాను.

ఆ ఆవేదనలో. ఆ అలసటలో.... ఆ మగతలో ఎంతకాలం గడిచిందో. పులికిపడ్డాను.

నన్ను ఆనుకుని.. నా వెనకకా.... నా నడుమీద చెయ్యి వేసి దగ్గరకు తీసుకుని ...

చప్పున తిరిగి ఆయన గుండెల్లో తలదాచుకున్నాను.

అప్పటిదాకా సుక్ల తిరుగుతున్న దుఃఖం వెల్లువలా పొంగింది. పొంగి పొంగి ప్రవహించింది.

యీ ప్రవాహం ఆయనలో రగుతున్న జ్వాలని అప్పిలేదని నాకు తెలుసు. తన

ఓవార్చుకూడా దహించుకుపోతున్న నా మనసునీ, శరీరాన్నీ చల్లారచలేదని
అయనకి తెలుసు.

కాని ... కాని....

మా యిద్దరిలోనూ రగిలి మండిన జ్వాలలు ఆ అపేసరుని మాత్రం
చల్లబరచ గలిగాయి.

అవద తప్పిందని తెలిసింది.

‘గడ్డురోజు గడిచిపోయింది’ అనుకున్నాను.

కాని మొవలయింది అప్పుడేనని అరోజు తెలియలేదు.

ఆ పీడకలని అంతటితో మరిచిపోడానికి ప్రయత్నించాను

మా సుసారం ఒక రంకంగా మళ్ళీ మామూలుగా జరుగుతోంది.

కొద్ది నెలల వ్యవధిలో వాడుకున్న అపేసుడబ్బును కట్టేయ్యాలనే షరతు పై
వుద్యోగం నిలిచింది.

■ డబ్బును సర్దుటంకోసం అదనపు యిబ్బందులు ఎదురయ్యాయి.

అయినా యీసారి విసుక్కొంటుంటేదు నేను విసిగించటమూ మానేశాను.

వున్నంతలో సర్దుటం అలవాటు చేసుకున్నాను.

నా తపనంతా ఆ వ్యవధిలో ఆ డబ్బు కట్టేయటం జరిగిపోవాలని

అంత యిబ్బందులకు లోనైనా ఒకపూట పస్తు వుండినా అంత డబ్బును
సర్దుకామనే ధైర్యం లేదు.

శ్రమకు తగినంత తిండిలేక, మనసుకు శాంతిలేక నా అరోగ్యం పలుగుతూ
వచ్చింది.

అయనలోకూడా మానసిక పేదన చాలా మార్పుతెచ్చింది.

మా యిబ్బందులు తొలగిపోయి మునుపట్లా మేము కలకల లాడుతూ
గడపగల రోజు వస్తుందా అనిపించేది.

ఒకనాడు సాయంత్రం ...

హడావుడిగా వచ్చేరు అయన.

అన్నం వారుస్తున్నాను వంటింట్లో.

నా వెనకాకలే నిలబడ్డారు.

తల వెనక్కితిప్పి ఆయనేసి నవ్వుతూ చూశాను.

“ఏమిదో విశేషం. యివ్వాల పెందలాడే వచ్చేవారు.” అన్నాను.

క్షణంసేపు నా కళ్ళలోకి చూశారు.

“నేనూ, పిల్లలూ యివాళ సినిమాకి వెళుతున్నాం.”

“అదేం. నేనేంపాపం చేశాను. నాకూ చూడాలనివుంది.” అన్నాను.

“లేదు అరడ. మేము మాత్రమే వెళ్లాలనుకుంటున్నాం. నీవు ఇంట్లోనే వుండు.” తరివాల్చుకుని అన్నారు.

“అదేం?” నా కంకంలో ఆశ్చర్యం అనుమానం.

చప్పన నాచేతులు పట్టుకున్నారు

“అరుడా.... అరుడా.... నన్ను క్షమించు నీ ముందు తరి బద్దలు కొట్టుకోవాలని వుంది....”

“ఏమయింది? ఆత్మతగా అన్నాను.

“ఆపేళ వచ్చిన ఆ అపేసరు నా వుద్యోగం పూడకుండా వుండటానికి ప్రయత్నంచేశాడు. డబ్బు కట్టేయడానికి వ్యవధి యిచ్చాడు....”

“కడుతున్నాంగా.”

“ఏం కడుతున్నాం అరుడా. నేను కట్టేడబ్బుతో ఆ మొత్తం పూర్తయిపోవడం నంవత్సరాలు పడుతుంది. అందుకని.... అందుకని.... నేను....”

“ఏంచేశారు?”

“ఆ గడువులోగా డబ్బు కట్టేయాలనే తాపత్రయంతో, భయంతో, యిన్నాల్లా అలవాటులేని పని మొదలుపెట్టాను. అవకాశం వున్నచోటల్లా అందినంతా రెండు చేతులా లంచాలు పట్టాను. ఇంట్లో ఇబ్బందులూ అపేసులో పూర్వవలసిన లోటు నన్ను పిచ్చివాణ్ణిచేశాయి. నామీద పై అధికారికి చాలా రిపోర్టులు వెళ్లాయి

ఎంక్వయరీకి యిన్వెస్టిగేషన్లు వచ్చాడు. ఈ సారి నాకు వుద్వాసన తప్పదు. అరుడా.... అరుడా.... వుద్యోగం విలుపుకోడం కోసం ఆవేళ ఏంచేశామో ఇప్పుడు అదే. అదే. చేయాలి కష్టమైనా అరుడా గత్యంతరంలేదు అరుడా”

నా రెండుచేతులూ పట్టుకుని నా దోసిట్లో ముఖం దాచుకున్నారు.

చివరలన నా చేతులు విడిపించుకున్నాను.

కలెత్తి నా ముఖంలోకి చూస్తూ 'అరుణా.... అన్నారు.

యీ మారు ఆయన ముఖం చూస్తూంటే చెప్పలేని అనహ్యం వేసింది.

'చీ యాయన ఒక మనిషేనా. . మగవాడేనా మొగుడేనా... మెట్టు జారడం అనేది జరక్కుండా వుండాలేగాని కాలుజారక మెట్లువెంటిడి అలా కిందికి జారిపోవాల్సిందే

"అయితే మీపై అపీనర్లంతా యిలా ఆడవాళ్ళకోసం ఎగబడే వాళ్ళే వంటారా. వాళ్ళకోసం మీలాంటి వాళ్ళు యిలా భార్యల్ని సమర్పించుకుంటూ వుంటారా?" నా మాటల్లో ఎంతవ్వగం ద్యోతకం కావాలో, ఎంత అనహ్యం కనిపించాలో అంతా చూపించాను.

"అలా అనకు అరుణా. అందరూ కాకపోయినా చాలావరకు యిలాగే వుంటారు. కాంతా, కనకాలు ఏ పనినయినా సాధిస్తాయంటారు. కొందరు కనకాన్ని అశిస్తారు కాసులరూపం పరికరి కేవలెంతే కాంతను కాంక్షిస్తారు. మనకు మొదటిది ఎలాగూ లేదు. యిక.... నా కళ్ళలోని తీవ్రతకి కాబోలు పూర్తిచేయలేక తలవాలిచ్చుకున్నారు.

"చూడండి. కష్టాలు, కడగళ్లు అనేవి యీ జీవితాంతమూ వుంటూనే వుంటాయి. అందుకని వ్రతిసారీ యిలా దిగజారి పోవటానికి సిగ్గుకాలేదు" ఎంతో కోపంగా, అనహ్యంగా-అనబోయినా-నా అనహ్యత అభిమానం ఏడుపుని తెప్పించాయి.

'నిజమే అరుణా. సిగ్గుకాలే వుంది. మామూలుగా కాదు. నీవు అంటూంటే చచ్చిపోవాలనిపించేంత అవమానంగా వుంది కూడా' విసురుగా వెళ్ళిపోయారు అక్కడినుండి.

'చచ్చిపోవాలని వుందనడం' నన్ను సాధించడానికి వుపయోగించే ఆయుధమా? నా మనసు నన్ను హెచ్చరించింది.

సాధించడానికి మాత్రమే వుపయోగించే ఆయుధం కాదు. సాధించలేకపోతే అలా జరగటం ఖాయం.

ఎవరుగానీ గట్టెక్కడానికి కనిపించే మార్గాలన్నీ మూసుకుపోతే చావే శరణ్యం అనుకోటంలో అవమర్థత ఏముంది. విజానికి అందుకు కూడా ఎంతో ధైర్యం కావాలి. ఆయన విజంగా అలాంటివనికి సాహసిస్తే...

నా గుండెలు గుబుగుబు లాడాయి.

క్షణాం మీద నిశ్చయానికి వచ్చేశాను.

విశ్వయానికి వచ్చేసిన మరుక్షణం అంత ఏడుపులోనూ నవ్వు వచ్చింది.

ఎంతటి కష్టమయిన పనిగానీ, అసహ్యం కలిగిందే కార్యం గానీ మొదటిసారి భయం వేస్తుంది దిగులు కలుగుతుంది ప్రతిఘటించాలని అనిపిస్తుంది. కాని ఒకసారి చేసేసిన ఆ పనే మళ్ళీ మళ్ళీ చేయవలసి వస్తే అది అలవాదయిపోతుంది.

శరీరమూ, మనసూ కూడా సహకరిస్తాయి

రాతిబొమ్మలా ఆయన దగ్గరికి నడిచి వెళ్లాను.

నా అంగీకారం తెలిపాను.

అనుకున్నట్టుగానే వాళ్ళ సినిమా ప్రోగ్రాం నెరవేరింది నేను యింట్లోనే వుండిపోయాను అశించిన విధంగానే జరిగిపోయింది

రెండురోజుల తరువాత అనాడు....

సాయంత్రంనుండి ఎదురుచూసి యిక రాత్రికూడా అయ్యేసరికి పిల్లలకి అన్నలు పెట్టేసి పడుకోబెట్టాను

రాత్రి పదిగంటలకు వచ్చారు యింటికి.

ముఖం దివీటిలా వెలిగిపోతొంది.

ఆ కళ్ళల్లో పెదవుల్లో సంతోషం తొంగి చూస్తోంది

ఆ చేతుల్లో చాలా రోజుల తరువాత పూల పొట్లం

తలుపులు మూసి వెనక్కి తిరగ్గానే

'అరుణా అరుణా కొండలా వచ్చి మీద పడుతుందనుకున్న ఆపద గుంకరాయిలా తప్పిపోయింది. ఆ యిన్స్పెక్టరు చాలా మంచివాడిలా వున్నాడు. నా మీద వచ్చినవన్నీ అదిదృఢ రిపోర్టులనీ, కిట్టనివాళ్లు చేసిన పని అనీ పైకి వ్రాసేశాడు. విజంగా నీకు. 'నీఅందానికి నా జోహార్లు అరుణా' పొట్లంవిప్పి జడలో మారి తురుముతూ అన్నారు.

"నీకు .. నీ అందానికి నా జోహార్లు"

యదే ...యదే మాట రెండురోజుల క్రితం తన ఒళ్ళును హఠాసంచేస్తూ తన అందాన్ని కనీశీరా జుర్రుకుంటూ అదే .. ఆయన అంటున్న ఆ 'చాలామంచి ఇన్స్పెక్టరు' అన్నాడు.

కాని . అప్పుడు రావి కోవం, అసహ్యం యిప్పుడు కలుగుతున్నాయి. అతను జోహార్లు అర్పించింది 'నా అందానికి' విజయే

కాని కాని యిప్పుడు యాయన జోహార్లు అంటున్నది.

నాకు కొడు నా అందానికి కాదు. అది సాధిస్తున్న విజయాలకి.

మాట్లాడలేదు నేను. మౌనంగానే పంటయింట్లోకి వడిచాను.

మా యిద్దరికీ వడ్డించాను.

మొదటి ముద్ద నా నోటికి అందించారు.

క్షణంసేపు తదేకంగా ఆ కళ్ళలోకి చూశాను

వాటిల్లో సంతోషం తప్ప బాధగానీ, అవమానంగానీ కనిపించలేదు.

నిర్లక్ష్యంగా పెరవులు విరిచి సన్నని నవ్వు నవ్వి నోరు తెరిచాను

అయిన చేత్తో అందించింది అన్నం ముద్దనే అయినా విషంలా మింగాను.

నాలోని నిర్లిప్తిత, మౌనం గమనించారు కాబోలు పలుకరించటానికి
యిక దైర్యంచాలక పోయింది.

భోజనాలు ముగించగానే తను వెళ్ళి పడుక్కున్నారు

నేను పిల్లలను జరిపి చోటుచేసుకోసాగాను

'యిలారా అరుణ'

వెనక్కి తిరిగి చూశాను.

మెల్లిగా తం ప్రక్కకి తిప్పి చూశాను.

మంచంమీద జరుగుతూ తన ప్రక్కన చోటు చూపిస్తూ పిలుస్తున్నారు.

వ్యతిరేకిస్తున్న మనసుని అదీనంలోకి తెచ్చుకుని అడుగులు వేశాను

అతనికి తగలకుండా అంటనట్టుగా పడుక్కున్నాను

ఆ చేతులు నా నడుం పట్టుకుని తమవైపు తిప్పుకున్నాయి

దిగిసిపోతున్న కౌగిలి గానీ వెచ్చగా తగులుతున్న పూరి గానీ, నా నడుటి
మీద, బుగ్గలమీద, పెదవులమీద తడిచేస్తున్న ముద్రలుగానీ నాలో ఎలాంటి
మాధుర్యనూ తేలేకపోయాయి.

నాలో అనేకం రావటం లేదు.

పుద్రేకం పుట్టటం లేదు.

కోరికతో ఒళ్ళు దహించటం లేదు.

అవన్నీ లేకపోయినా ఒక్కోరోజు ఆ కౌగిలిలో నా దిగులు తిరేడి.

నా ముక్కుమీద ఏ మూలో తినేస్తున్నట్లున్న బాధను మరిపించినట్లుండేది.

అవేదనతో అలచుటించే నా హృదయానికి ఎంతో పువళాంతి కలిగేది.

కానీ వీటిలోనూ ఏ ఒక్కటి కలుగలేదు నాకు.

పైగా

అందులేని అసహ్యన్ని కలిగించాయి వివరీతమయిన వేదనకి గురిచేశాయి.

నాకు యిక్కడ, యీ కౌగిలిలో కొన్నిక్షణాల పాటయినా కాంతి దొరికేది. కాని యింక లేదు. అలాంటిచోటు యింక లేదు. నాకు యిక్కడ టీవికాసికి కాంతినేదే లేదు....రాదు....రాదు....

అప్పటినుంచి మరబొమ్మలా మారిపోయాను.

ఎంతో కష్టసాధ్య మనుకున్న కార్యాలు అనుకోకుండా శ్రమ తెలియకుండా తీరిపోతే అవి తీరిన మార్గాలు అవనవ్యమయినవీ. అనువరించరానివే అయినా మళ్ళీ మళ్ళీ అవే మార్గాలు అనుసరిస్తారు సుఖం రుచి మరిగినవాళ్ళు. యిప్పుడో యింకో క్షణాలలోనో మీద పడబోతుందన్న పెద్ద అపద అనుకోని విధంగా తొలగిపోతే తొలగింపచేసిన ఆ శక్తిని మళ్ళీ మళ్ళీ అలాంటి అపదంప్పుడు పునయోగించుకోవాలని చూస్తారు. అది దుష్టశక్తి అయినా సరే.

ఆ వేళ దీపావళి....

పండగలకు కొత్త బట్టలు, పిండివంటలు యివన్నీ మరిచిపోయి చాలా కాలమయింది. ఎప్పుడొస్తున్నాయో, ఎప్పుడు వెళుతున్నాయో ఏయే పండగలు ఎలా చెయ్యాలో, ఏమేం చేసుకోవాలో కూడా ఒక విధంగా మరుపున పడ్డాయనే చెప్పాలి.

పుదయం పదిగంటల వేళ బోలెడన్ని పాకెట్లతో వచ్చారు ఆయన. పిల్లలు ఆశ్చర్యంతో తల మునకలయిపోతూ చుట్టూ పాకెట్లు వరచుకుని ఒక్కటి పూడదీస్తున్న వాళ్ళ నాన్న చుట్టూ మూగి ఉన్నారు.

ఆయన ముఖంలో ఆనందం వెల్లి విరుస్తోంది.

నాకూ ఆశ్చర్యంగానూ, మనసుతో ఓ మూల సంతోషం, దాన్ని చంపుతూ యదంతా ఏమిటనే అనుమానంగానూ తోచింది.

ప్యాకెట్లు ఒక్కొక్కటే విప్పబడు తున్నాయి.

పిల్లలందరికీ తనా జత రెడీమేడ్ బట్టలు

రెండు పెద్ద పెద్ద ప్యాకెట్లు నిండా పటానులు.

వాటిని చూసి సంతోషం వట్టలేక చప్పట్లు చూస్తూ గంతులు వేస్తున్నారు పిల్లలు.

మళ్ళీ ఓ రెండు ప్యాకెట్లు విప్పారు.

ఎప్పుడూ చూడని, షట్టి బుద్ధి ఎరిగాక తిని ఎరగని స్వీట్లు, తిండి చూడగానే వాళ్ళ నాన్న చేతుల్లోంచి వాటిని లాక్కున్నాడు. కలియ పడ్డాయి.

ఈ సారి ఆయన చూపు వంటింటి తలుపు నానుకుని వించుని చూస్తున్న నా మీద పడింది

ఇదంతా చూస్తున్న నాలో ఏమయినా కుతూహలంగానీ మార్పుగానీ కనబడు
కోదా గమనించాలన్నట్టుగా విశేషంగా చూశారు.

అలా కోచిన క్షణాన బయటికి ఆ మార్పులేవీ కనబడకుండా మామూలుగా
వుండటానికి ప్రయత్నించాను.

‘యిదిగో ఆరుణా యిది నీకు’

దగ్గరగా వచ్చి నా ఎదురుగా నిలబడి పేకెట్ విప్పారు.

చిన్న చిన్న చమ్మీ పువ్వుల తెల్ల సిల్కీచీర కొత్త పెళ్ళి కూతురిలా
నవ్విస్తట్టు మనోహరంగా కనిపించింది.

“తీసుకో”

“ఇదంతా ఏమిటి : ఎక్కడిది : ఎలా తెచ్చారు.” అప్పటి దాకా అణచి
పెట్టుకున్న ఆశ్చర్యం, ఆనందం, కుతూహలం ప్రశ్నల వర్షం కురిపించాయి.

“అదంతా యిప్పుడు కాదు. ముందు ఆ పంచెలోని వరుకులు తీసుకెళ్ళి
అద్దకమైన ■ పాక నైపుణ్యాన్ని యివాళ మాకు చూపించాలి. వెళ్ళు వెళ్ళు
బలే అకలిగా వుంది.”

నేను ఇదగలంకున్నవి తెలిసినదన్నట్టు చివరి ప్యాకెట్టు విప్పారు

అందులోంచి చేతుల్లోకి తీసి వట్టుకున్న రెడీమెడ్ బట్టల జక ప్యాంటు,
షర్టు.... నా కళ్ళు ఎందుకో చెమర్చాయి.

ఎప్పుడో వెళ్ళుయన కొత్తలో, జీవితం రంగుల హరివిల్లు అనుకున్న
రోజుల్లో ధరిస్తూండేన బట్టలు. వాటిల్లో ఆయన్ని ఒక్కసారి వూహించుకున్నాను.

నా నిల్లి ప్రతను యింక ప్రదర్శించలేక పోయాను.

‘దాలా బాగున్నాయి’ మనస్ఫూర్తిగా అన్నాను.

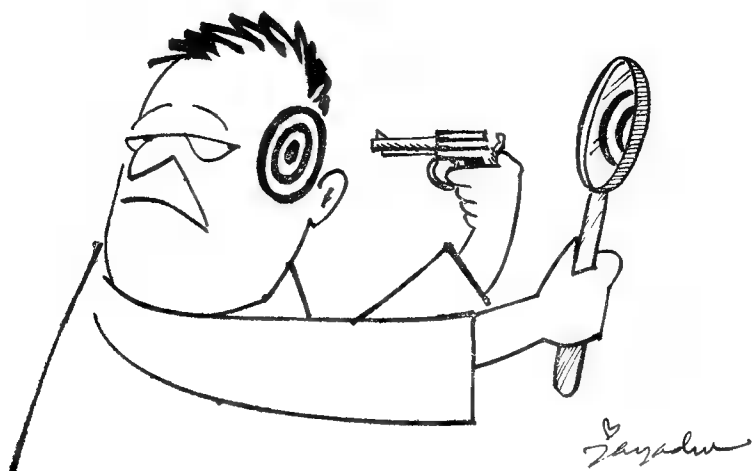
వంట మొదలుపెట్టాను.

అకాల వర్షంలా యీ నాడు తెచ్చిన సంపద నాలో ప్రశ్నల పరంపరను
వృద్ధి చేస్తోంది.

ఒక వైపు ఎంతో ఆనందంగా అనిపించి దాన్ని అంటిపెట్టుకుని ఏదో
భయమూ కాసేపు నన్ను వీడించాయి.

ఆ తర్వాత వంట పనిలో మునిగిపోయాను.

నాలుగు రోజులుగా అకలితో నక నక లాడే బిచ్చగాడి ముందు పంచదాశ్చ్య
పరమాన్నముతో భోజనపు విప్రతి ప్రత్యక్షమయితే ముందే తినాలో,
తర్వాతే మొదలెట్టాలో నన్ను వుక్కిరి బిక్కిరికి లోనయినట్లుగా వుంది నా
పరిస్థితి.

‘రోజూ ఏం చేయాలా వంట’ అంటూ వెతుక్కునే నేను ఒక్కసారిగా’ నా చుట్టూ అన్ని సరుకులూ చూశాక కూడా ‘ఏం చేయాలి’ ఏది మొదలెట్టాలి అని వెతికాను. ఆలోచించాను. తత్తర పడ్డాను. ఏ ఒకటి చేస్తామని అనిపించినా వెనువెంటనే యిదవులే యింకా బావుంటుందేమో, నవ ఆశ, ఆశురతల మధ్య ఎలాగో ముగించాను.

భోజనం మూడవ పిల్లల కళ్ళు మెరుస్తున్నాయి

నాళ్ళ యిప్పటి వరకూ యిలాంటి భోజనం చూసి ఎరగరు అనటం.

అయిన లొట్టలు వేసుకుంటూ తింటున్నారు.

అయిన ముఖంలో యిలాంటి సంకోషం కనిపించి చాలా రోజులయిందనే చెప్పాలి. పిచ్చి పిచ్చి అనుమానాలతో యీ సంకోషం పాడుచేసుకోటం యిష్టం లేక వాళ్ళలో నేనూ కలిసిపోయాను.

ఆ సాయంత్రం అందరం కొత్త బట్టలు కట్టుకున్నాం.

అయినలా బజారులోకి వెళ్ళారు.

చీకటి పడుతుండగా కోవ్వొత్తుల ప్యాకెట్ చింపి వెలిగించి వీధి వరండా, మెట్లవెండ్లి అలంకరించాను. ముంగిట్లో దీపాల వెలుగు పిల్లల ముఖాల్లో ఆనందపు వెలుగు చూసి నా మనసు చల్లబడినట్లు నా కడుపు విప్పిపోయినట్లు అనిపించింది.

ప్రమిదలలోకి మానె లేక దీపాలు వెలిగించకనే ఎన్ని దీపావళిలో వెళ్ళి

పోయాయి ఆ వెళ్ళిన దీపావళులన్నీ ఒక్కసారి కూడ బయక్కువి వెనక్కి-
మరలి వచ్చినట్లుగా వుంది యీ దీపావళి నాటి మా లోగిలి.

వటాసులు పేలుస్తూండగా వచ్చారు ఆయన పిల్లలని వదిలి లోపలికి
వచ్చాను వెనకబడే నేనూ

“అరుణా”

కొత్త రీరలో ముస్తాబయివున్న నన్ను ఎగాదిగా చూశారు. ఆ చూపు నా
గుండె లోతుల్లో ఏ నూలో స్పర్శించింది.

నాకు తెలియకుండానే సిగ్గు పడ్డాను.

విలబడిపోయాను తల వంచుకుని.

నా వెనక్కి వచ్చి నిలబడ్డారు.

నా తలలో పువ్వులు తుడుముకున్న ఆ వేళ్ళస్పర్శ నా మెడ మీద గిలి
గింతలు పెట్టినట్లయింది.

చప్పున తన వేపుకు తిప్పుకున్నారు.

నా నడుం చుట్టూ ఆయన బలమయిన చేతులు బిగుసుకున్నాయి. దగ్గరగా
వచ్చేశాను.

నా రెండు చేతులూ హారంలా ఆయన మెడ మీద పెనవేసుకున్నాయి. నా
ముఖమంతా కొన్ని క్షణాల పాటు ముద్దులతో తడిసిపోయింది. ఆ ముద్దుల
వర్షం ముఖం మీంచి మెడమీదికి జారి భుజాల మీదికి ప్రాకి మరి కొంచెం
క్రిందికి జారి....

“అమ్మా.... అమ్మా....

పిల్లలు పడుగున లోపలికి వచ్చేయటంతో విధిలేనట్లు విడిపోయాము. కొత్త
డ్రస్సులో తీగ, అణంబింగ, అండంగా... ఆ వికాలమైన ఎడమీద నన్ను
ఆ బిగి కొగిట్ల నన్ను.... వూహించుకొని, ఎన్ని యుగాల తరువాత లభించిన
వరంలా పరచింది పోయాను.

శరీరానికి వుట్టి అనుభవమేకాకుండా మనసులోనూ అనుభూతులు కోడయితేనే
తప్ప యిలాంటి పారవశ్యం కలగవేమో :

ఆ రాత్రి పిల్లలు నిద్రపోయాక, ఆయన నా ఒడిలో వదులుకుని వుండగా
అడిగాను.

“ఇవాళ ఏమిటి? అవన్నీ ఎలా తెచ్చారు?”

“ఒక చోట రావలసి వుండిన దబ్బు వచ్చింది. తెచ్చాను”

“మనకు రావలసిన డబ్బా? ఆశ్చర్యంగా వుంది. మనమే అందరికీ బాకీ పడ్డం కానీ మనకు బాకీ పడ్డవాళ్ళు ఎవరున్నారు?”

“సామర్థ్యం చేతిలో వుంటే డబ్బు దానంతటదే వెతుక్కుంటూ వస్తుంది.”

“మీ మాటలు అర్థం కావటం లేదు.”

“ఇప్పుడా అర్థం గురించి ఏం ఆలోచించకు. రేపు చెబుతాను గానీ యీ రాత్రి వృథా చేయకు. నేనాగలేకున్నాను”

యింకేం మాట్లాడలేక పోయాను. కొత్తగా పెళ్ళయిన రోజుల్లోని రాత్రులు గుర్తు వచ్చాయి.

తెల్లవారింది.

ఆయన రాత్రి మాట్లాడిన మాటలకు అర్థం అఫీసుకి బయలుదేరుతున్నప్పుడు చెప్పారు,

అందంగా ఆరింకపిస్తున్నప్పుడు పట్టరాని సంకోషంతో చిందులు వేసిన మేక పిల్ల హఠాత్తుగా తన కుత్తుక వరకటానికి కత్తినెత్తిన కసాయివాడి కేసి తూసినట్లు చూశాను.

ఆ మాటలకు అర్థం ఆ వేళ సాయంత్రం ఆయన, పిల్లలూ సినిమాప్రోగ్రాం. అయితే అ.డులో ఒకటే మార్పు.

ఇదివరకూ నా భర్త కోసం.... నా పిల్లల కోసం.... యీ సంసారం కోసం ఐరదలో కాలు పెట్టాను. కాని అది పూచిలా నన్ను బలితీసుకుంటుందని అనుకోలేదు.

మా వారి సామర్థ్యానికి, పలుకుబడికి గిరాకీ పెరిగినట్లుంది. తన ప్రెండట. ఏదో చిక్కులో యిరుక్కున్నాడు. ఆయన బయట పడ్డట్లే తననీ బయటికి లాగమన్నాడు. అందుకు ప్రతిఫలంగా కొంతడబ్బు యాయనకి ముట్టచెప్పాడు.

“ఏం పాపం ఆయనకి మీ లాగా భార్య లేదా?” నా గుండె కాచిపోతోంది. “లేదు.”

“వుండీనా, అందరూ మీ లాంటి మగవాళ్ళే వుండరు?”

“అరుణా” కోపంగా అరిచారు.

‘ఎందుకలా అరుస్తారు? మన సంసారంకోసం, మన పిల్లల ప్రతుకుకోసం, మీకోసం, నాకోసం మీరు చెప్పినట్లు చేశాను కాని యిప్పుడు ఎవరెవరికోసమే యిలా ప్రవర్తించటం ఎందుకు మీకు పీచంగా, హనహ్యంగా అనిపించటం లేదా? అసలు మనమెందుకు చేయాలి.’

‘అరుణా. ఎందుకుచేయలి అంటే అతను డబ్బు యిచ్చాడు. గనుక. మనం తీసుకున్నాం గనుక. విన్నచేసిన ఖర్చుంతా ఆ డబ్బులోదే. అతనిచ్చిన దానికి మనం పనిచేసి పెడతాం అంటే ’

‘అం.... తే.... ఎంత సులభంగా అన్నారు. అసలు మీరెందుకంత నీచంగా ప్రవర్తిస్తున్నారు. ఎవరిదగ్గరో డబ్బుతీసుకుని వాడిపని చేయటంకోసం అడ్డమయిన మగవాడి దగ్గరా మీ భార్యను పడుకోబెట్టటం మీకు సిగ్గుగా అనిపించటం లేదూ.... నీచంగా తోచటం లేదూ....

‘అరుణా : పిచ్చిపిచ్చిగా మాట్లాడకు. యిండులో యిప్పుడు కొత్తగా పోయిందేమిటి. నిన్ను అంత డబ్బు మనందరికీ ఎంత సుఖాన్ని పంచిందో చూశావుగా.’

‘నీ.... యిలాంటి నీచమయిన పనికి ప్రతిఫలంగా ముడుతున్న డబ్బు అని తెలిసివుంటే తాకనయినా తాకేదాన్ని కాదు. మీ రెండుకందీ యిలా అయిపోయారు. అవన, అవసరం అవి కాళ్లు పట్టుకున్నారు గత్యంతరంలేక మనందరికొరకు నామనసు పంపుకుని యీ శరీరాన్ని వాడాను మీరు యిప్పుడు డబ్బు మరిగి, అది అందించే సుఖం మళ్ళీ పడి ఎంత నైచ్యానికి దిగజారుతున్నారో తెలియటం లేదు మనకాడబ్బూ వద్దు నే నాపనీ చేయలేను. మిగిలిన డబ్బు అకలికి యిచ్చేసి ఆ వాడుకున్నది జీతంలాగానే యిచ్చేయండి. ఆ పాపిష్టి డబ్బు యిచ్చే వద్దు. గుండెపై ఎగిసిపడుతుండగా విష్కర్షగా అన్నారు.

‘నాకు కావాలి అరుణా. యింక నేను యీ యిబ్బందులు అనుభవించలేను. నాకూ సుఖపడాలని వుంది. అందుకు కావలసిన డబ్బు సంపాదించాలని వుంది. అయినా చేనే చెబుతున్నప్పుడు నీకొచ్చిన యిబ్బంది ఏమిటి.’

‘డబ్బు సంపాదించాలని వుంది. విజమే. కాని ఆ సంపాదన యిట్లా కాదండీ. కష్టపడండి మీ తండ్రిని తెలివితేటలపై, మీ శరీరంలోని బలాన్ని ప్రదర్శించి సంపాదించండి. వద్దనను. కాని యిలా మీ భార్యగా మీరక్షణను కోరివచ్చిన నన్ను, ఒక గృహిణిగా చూడటం మాని పడుషక తెలా నలుగురి దగ్గర పడుకోబెట్టి సంపాదించకండి.’

‘అయితే యిప్పుడు నీవు పతివ్రతనే అంటావు.’

ఆ మాటతో నా కళ్ళలో విప్పులే రాలాయి.

నా ఒళ్లు కోపంతో దహించుకుపోయింది

‘మీ లాంటి మగవాడికి భార్యనయిన నేను పతివ్రతగా ఎలావుంటానండీ.

అనాడు పాదాలమీదపడి యీ ఒక్కసారికి గద్దెక్కని అంటే మీకోసం నన్ను నేను పాడుచేసుకున్నాను. మళ్ళీ మళ్ళీ మీరు నన్ను అలాగే దిగదోసి యిప్పుడు పతివ్రతవా అంటూ ఎగతాళి చేయటానికి మీకు సిగ్గులేదు. 'నాకు చచ్చిపోవాలని వుంది అరుణా'. అని మీరు అంటే నా ఒడిలోకి తీసుకుని ఓవార్చాను. యీనాడు 'నాకు డబ్బు సంపాదించాలని వుంది' అరుణా అంటూ నన్ను పరాయి మగవాళ్ళ ఒడిలో పడుకోట్టాలని చూస్తున్నారు మీరు. మీరింతగా దిగజారిపోటానికి కారణం ఆ డబ్బేనా. మీకు అదికప్పు మరేమీ అక్కర్లేదా."

"అరుణా : విసిగించకు. నేను డబ్బుతీసుకున్నాను. వాడుకున్నాను. అతని పని చేస్తానన్నాను. అపని జరిపేఅతను యీ రాత్రికి వస్తాడు. అంతే." విసురుగా నన్ను తోసుకుంటూ వెళ్ళిపోయారు.

ఆయన పాదాలు నా గుండెలు నలుగద్రొక్కుతూ వెళ్ళినట్లు విలవిలలాడాను.

నిన్నటి సంతోషం దూదిపింజెలా ఎగిరిపోయింది. క్షణాలమీద అనిరి అయిపోయింది.

నిస్పృహయత నన్ను విలువుకా క్రుంగదీసింది. ఎదిరించి నిలబడి పోరాడి ప్రతిగటించ గల శక్తిలేదు నాకు.

రాను రాను ఆయనకి ఎక్కడలేని ధైర్యం వచ్చేసింది. మొండితనం వచ్చింది డబ్బురుచి బాగా మరిగారు. ఆ డబ్బు అందిస్తున్న సుఖాలకైపు బాగా తలకెక్కింది.

ఒకటికి మూడు సార్లు పదిలేసిన నీతికి యికా విలువవుంటుందా? అసలు దానికి విలువనేది ఒకటుండనే జ్ఞానం వుందోద్దూ :

ఎవరెవరికో ప్రమోషన్లు యిప్పిస్తానని. కాపరిసిన చోట్లకి ట్రాన్స్ఫర్లు తెప్పించి యిస్తానని. ఎందరో ప్రముఖులు, మరెవరో అపీనర్లు, యింతెందరో పెద్దమనుషులు తనకు బాగా తెలిసిన వాళ్ళేనని, తను ఒకమాట చెబితే పని జరిగిపోతుందని చెప్పి వాళ్ళదగ్గర వీళ్ళదగ్గర డబ్బు పుచ్చుకోటం ఆయా పనులు చేయగల పెద్దమనుషులకు ప్రతిఫలంగా నన్ను అర్పించటం ఆయనకి అలవాటుగా మారిపోయింది.

ఎంతగా వ్యతిరేకించినా, ప్రతిఘటించినా ఫలితం లేకపోయింది. దిగజారి పోయిన ఆడదానికి నైతికబలం లేదు.

కళ్ళనీళ్ళతో ఒడిలో పడుకుని తనను ఒడ్డుకు చేర్చుకుంటే ఒకనాడు అర్పించిన ఆయనే రాను రాను 'ఎవరితేనేం? నలుగురితో పడుకున్న ఆడదానికి బదవవాడు కొత్తేమిటి.' అంటూ అసహ్యంగా నిరసనగా మాట్లాడసాగాడు.

అయన ఆ మాట అంటున్నప్పుడు నాకు తల బ్రద్దలు కొట్టుకుని వచ్చిపోవా లనిపించేది.

‘భగవంతుడా నాకు చావయినా రావీయవా. బలవంతంగా చావటానికి దైర్యం లేని పిరికిదాన్ని. ఏ రోగమో, ఏ ప్రమాదమో వచ్చి నాకు తెలియకుండా నన్ను తీసుకుపో అని ప్రార్థించేదాన్ని.

ఒకసారి ఒక పెద్దమనిషి ద్వారా అంటుకున్న జబ్బు నా ప్రాణం మీదికి తెచ్చింది.

హాస్పిటలులో చేర్చాను. అప్పుడు తప్పకుండా వచ్చిపోతానని, యీబాధనుండి విముక్తి పొందుతానని ఆశపడ్డాను.

పూచిక పుల్లయినా మనం కోరికే గగన కుసుమం అవుతుంది.

అలాగే మరణం కూడా మనం కోరికేతేలికగా లభ్యం అయేదికాదు

జీవితాలతో అడుగుంటుంది.

భయపడి పరిగెత్తే వారిని తరిమి తరిమి వట్టుకుంటుంది.

తన వెనుక పరుగులు తీస్తూ పొంక ప్రయత్నించే వారికి మారంగా అందకుండా తప్పకు పోతుంది.

అలాగే నానుండి తప్పుకు పోయింది మృత్యువు.

నా జీవితచక్రం మళ్ళీ తిరగడం మొదలెట్టింది.

ఒక విధమైన నిర్లప్తతతో యాంత్రికమైన జీవితానికి అంవాటు పడిపోయాను.

మానభిమానాలకు, నీతి నిజాయితీలకు, ఆత్మాభిమానానికి, అశ్మగౌరవానికి నమాది కట్టేశాను.

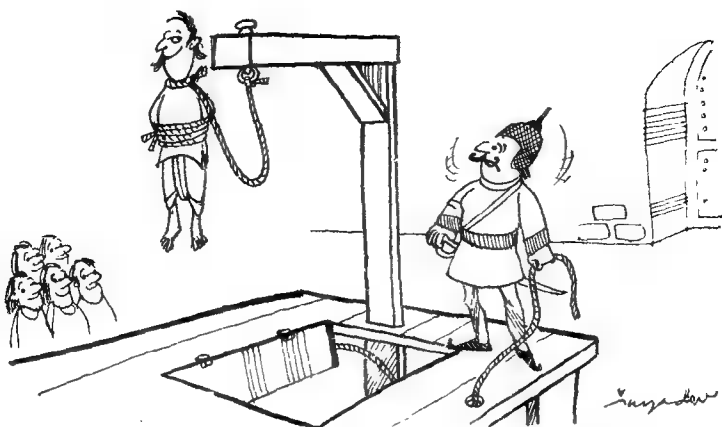
వీధిలోకి అడుగుపెడితే చాలు శరీరం తూట్లువడేలా మాటలు.

“నీకేదయినా పని కావాలంటే సుందర్రావుని కలుసుకోవోయ్, క్షణాలమీద పని జరిగిపోతుంది.”

“అహ! నేను కూడా కొన్ని అధికారాలయినా చేతులో గల ఒక పెద్ద అపీనరయి వుంటే అమరసౌఖ్యం లభించేది కదా.”

తల వంచుకుని రెప్పల చాటున కన్నీళ్ళు దాచుకుని లక్కడినుండి వెళ్ళిపోడం తప్ప నేనేం అనగలను.

“మనందీ అరుణగారూ! మీ వారితో చెప్పి యీ విషయం కాస్త చూడ మనందీ యీ పని జరిగితే మీ గుణం వుంచుకోము. మీ ఆయన యిలాంటి వ్యవహారాల్లో చాలా నమర్తుడట కదా.”

అంటూ వ్యంగ్య సంభాషణలతో నన్ను చిత్రవధ చేపే అడవాళ్ళ మాటలు అన్నీ భరించి హఠాఃమృత్యుగం స్థితికి వచ్చేశాను.

మొదట్లో వాళ్ళ మాటలన్నీ మననం చేసుకుని కుళ్ళకుళ్ళి ఏడ్చేదాన్ని. తర్వాత తర్వాత మొదటితనం వచ్చేసింది. బాధపడేదాన్ని కాని కన్నీళ్ళు వచ్చేవి కావు, బహుశా అవీ అయిపోయాయేమో. కరుడుగట్టుకు పోయాయో మరి

నా గుండెల్లో అగ్నిపర్యతలున్నాయనీ, అవి అప్పుడప్పుడు సెగలూ, పొగలూ చిమ్మి నన్ను దహిస్తాయని ఎవరితో చెప్పకొనేది.

యింట్లో యిప్పుడు యీ వస్తువుంది. యిదిలేదు అన్నమాటే లేదు మార్కెట్లోకి కొత్తగా వచ్చే ప్రతి వస్తువునూ యింట్లోనూ వుంటుంది. బొగ్గులు కొనలేక, కట్టెలు లేక ముళ్ళకంపలు ఏరుకువచ్చి పొయ్యి రాజేసిన నా యింట్లో గ్యాస్ పొయ్యిలు, వేడినీళ్లు కామకునే హీటర్లు, కుక్కర్లు, గాడ్రేజీ బీరువాలు, సోఫాసెట్లు డిన్లంప్ పరుపులు, ఓహ్ గంజి త్రాగటమంటే అది అమృతమే అనిపించిన యింట్లో యిప్పుడెన్నిరికొల అమృతాలో.

ప్రీట్ విరా అవే.

వంటయిల్లంతా స్త్రీలు సామాన్ల తళతళలు.

బీరువారింటా తలుపుతీస్తే జారిపడేట్టు బట్టలు.

మ్యాచింగ్ డ్రస్సులు నాటికి మ్యాచియ్యే ఆభరణాలు.

నాకేం తక్కువ . ఏం తక్కువ.

ఏం లేదు , ఏం లేదు . అయినా నా మనసు బాధక మూలుగుతోంది. నా హృదయం ఏడుస్తోంది.

ఎందరికోలేనివి ఎన్నో నా దగ్గర వున్నాయి. కానీ వుండితీరవలసిన శీలం లేదు ■ సంపదకూడా సాటిరాలేని నీతి నా దగ్గర లేదు.

యింత డబ్బు, యిన్ని నగలు, యింతింత సంపద నా దగ్గర మూలుగుతున్నా మంటగలసిన శీలాన్ని, చేతేతులా కోల్పోయిన నీతిని, వరువును కొనలేని దరిద్రురాలని. యింకింత సంపాదించినా వాటిని కొనలేని దారిద్ర్యం నన్ను అంటిపెట్టుకునే వుంటుంది.

“అరుణా : నీవు యీ రోజు సినిమాకి వెళ్ళాలి.

“అదేం ప్లేటు మరిందే.”

“అవును అతను యింటికి రాడట.”

“సినిమాహాల్లో సరసం చేస్తాడంటనా.”

“అరుణా : చాలా పొగరుగా మాట్లాడుతున్నావు.”

“ఇందులో పొగరేం వుంది, యింటికి రాడు. నేను సినిమాకి వెళ్ళాలి. సినిమా చూద్దానికి కోడుంటేచాలు. డబ్బు యిచ్చేస్తాడటనా.”

“నీ వ్యంగ్యం చాలించు. హద్దుమీరుతున్నావు సినిమా నుంచి నేరుగా హోటల్ కు తీసుకు వెడతాడు. యిప్పుడర్థం అయిందా పిల్లల్ని నేను చూసు కుంటాను.”

ఇట్లా కొందరితో నేను బయటకు వెళ్ళవలసివచ్చేది.

ఇదీ ఒకందుకు మేలేఅయింది

పిల్లలు పెరుగుతున్నారు. పెద్దవాళ్ళవుతున్నారు. వాళ్ళకు ఊహతెలుస్తోంది. యింటికి వస్తున్నవాళ్ళు ఎవరో : ఎందుకు వస్తున్నారో యిలాంటి ఆరాలు తీయడానికి ప్రయత్నిస్తున్నారు.

వాళ్ళ చిన్న చిన్న బుర్రల్లో నవాలక్ష ప్రశ్నలు వుదముస్తున్నాయి.

ఎవరెవరితోనో వాళ్ళు విడిదిచేసిన బంగళాలకు వెళ్ళవలసి వచ్చేది. వాళ్ళ కార్లలో విహారాలకు, వాళ్ళకో విలాసాలకు తిరిగేదాన్ని.

యిట్లా నా జీవితం విచ్ఛలించిపోగా మారిపోయింది.

నా గురించి, యిలా పాడయిపోయిన నా జీవితం గురించి అలోచించడానికి గానీ, పిల్లల గురించి విచారించటానికి కానీ నాకు తీరిక, ఓపిక లేకుండా పోయింది.

ఏ అర్థరాత్రి....

ఎక్కడో వెళ్ళవలసిన అవసరం లేనపుడు....

నా నలుగురి పిల్లల మధ్యా చోటుచేసుకుని పడుకున్నప్పుడు....

బిగించివేసిన నా హృదయ కవాటాలు తెరవడానికి ప్రయత్నించేదాని.
భయం వేసేది.

నా హృదయపు అట్టడుగు పొరల్లో దాగిపోయిన మనసు, మమత, మార్దవం,
నీతి, విజ్ఞానతీ, అన్నీ కలగా పులగంగా బయట పడి నన్ను చిత్రవధ చేసేవి.

నాకు తెలియకుండానే ఆ క్షణంలో కళ్ళల్లోంచి దారగా నీళ్ళు కారేవి. అవి
బుగ్గల మీదుగా జారి చెవులు, మెడ తడుపుకుంటూ పోతుంటే తుడుచుకునేదాన్ని
కాదు.

కరువు తీరేలా, నా గుండెల బరువు కరిగిపోయేలా భోరున ఏడవాలని
పించేది. కాని ఏదేదాన్ని కాదు.

నాలో యికా ఆ మాత్రం కన్నీళ్ళు కార్పించగల మార్దవం మిగిలి
వున్నందుకు ఎంతో అనందించేదాన్ని.

* * *

ఆ వేళ...

పద్మ స్కూలు నుంచి ఏడుస్తూ వచ్చింది.

“ఏం జరిగింది? ఎందుకే అలా ఏడుస్తున్నావు?”

నాలో ఏదో కంగారు. పిల్లల ముందు నా గురించి ఎవరయినా ఏమయినా
అని వుంటారా?

అది పంకలేడు.

“చెప్పు పద్మా . ఏం జరిగింది?”

నోటితో జవాబు చెప్పలేదు. చూపించింది.

అర్థమయింది.

పద్మ పెద్దమనిషయింది.

నా గుండె లెండుకో గురి గురి లాడాయి.

పిల్ల ఎదిగింది, పెళ్ళీడు వచ్చిందన్నమాట.

కాని నేను .. నేను.... నన్ను.... చూసి యీ పిల్లని ఎవరయినా
చేసుకుంటారా?

కల్లి యిలాంటిదంటే పిల్లను నమ్ముతారా.

నాలో నిర్వచించలేని భయం, ఏప్చి ఏప్చి ఆలోచనలు మొదలయ్యాయి.

“అరుణా మహాబలిపురం ఏక్విక్ వెళ్ళాలి”

“నాకు తీరదు” తిరిగి చూడకుండానే అన్నాను.

“అదేం ప్రోగ్రాం ఫిక్స్ చేశాను”

“నాకు తీరదు. అన్నాను”

“నీకు మతి పోయిందా?”

“యిప్పటి దాకా పోయిన మతి యిప్పుడిప్పుడే వస్తోంది.”

“ఏచ్చిగా మాట్లాడకు. అవతల నేను పెద్దమనిషిలో ప్రోగ్రాం ఫిక్స్ చేసి చెప్పివస్తే.

“పెద్ద .. మ .. వి ... షి” మీకు బుద్ధుండా ఆనలు”

వివ్వెరపోయి చూశారు. నన్ను నేను సంబోధించుకున్నాను.

“అవతల పెద్ద మ న .. మ .. ల నంగతి వదలి యింట్లో పెద్దమనిషి అయిన పిల్లని గురించి కాపేపు అలోచించండి.”

“పద్మను గురించి అలోచించటానికి ఏంవుంది?”

“పిల్ల పెద్దదయింది యిక వాళ్ళకి అన్ని విషయాలూ తెలుస్తాయి. తల్లి యిలాంటిదని తెలిస్తే వాళ్ళ బ్రతుకు యేమవుతుంది. పోట్ల కూటి కోసం దిగజారాం. డబ్బు కాపినం కొద్దీ మీరు. మీ మాటని ఎదిరించలేని నేను నీచాతి నీచమయిన జీవితం గడుపుతున్నాం. పెద్దవాళ్ళవుతున్న ఆ పిల్లల ముందు యిక తల ఎత్తుకోలేం. వాళ్ళు బయట తలెత్తి తిరగలేరు. యిక యిలా జరగటానికి వీలులేదు. మీ సంపాదనలు, మీ చాకచక్యాలు యిక మానేసి మీ పుద్బోగం కుదురుగా చేసుకోండి. పిల్లలకి తల్లిగా నా బాధ్యత నేను నిర్వర్తిస్తాను అంతే” తెగేసి చెప్పాను.

నా మొండి తనానికి, నా తెగునకు ఆశ్చర్యపోయారు. చిరాకు పడ్డారు. బెదిరించారు. అర్థించారు నేను వినలేదు.

చివరకు దెబ్బలు తిన్నాను.

మీరు కొట్టినా, చంపినా వరే యిక నేను వినను, అన్నాను.

“అరుణా. యీ సారికి విను. డబ్బు కూడా తీసుకున్నాను.”

“వాడి ముఖాన కొట్టిరండి” ఖచ్చితంగా చెప్పేశాను.

నయంగానూ, భయంగానూ కూడా శాయశక్తులా ప్రయత్నించి విసిగిపోయి ‘మాస్సాను’ అంటూ బయటికి వెళ్ళడానికి బయలుదేరారు.

“యిదిగో యింటికే సంపాదో అరిచి. అల్లరి చేసి వాణ్ణి మిమ్మల్ని కూడా బయటికి గెంటుతాను జాగ్రత్త” బెదిరించాను.

యూపక్ష్మిరు బ్రాజ్ఞి యా
తు మెడి యూ...

ఓకంగులు బాగుంటే
తుమెడి, ఏకపాతీ
బ్రాజ్ఞి...

దాంత్ చేసేది లేక మానేశారు.

నాతో మాటలు మానేశారు

అయినా ఫరవాలేదు

మామూలు గృహిణిగా, నా పిల్లలకు తల్లిగా మనలడమే నా ప్రస్తుత కర్తవ్యం.

నా జీవితం పరిస్థితుల ప్రాచుర్యంతో గాడి తప్పి ఉండొచ్చు.

అపవిత్రంగానే నేను బ్రతుకు గడిపివుండొచ్చు

నేను మరియు శరీరనే కావచ్చు.

అయినా అయినా .

నేను నా పిల్లలకు తల్లిని

ఇప్పుడు నేను ఎంత ప్రయత్నించినా కోల్పోయిన శిలాన్ని చనిత్రం చేసుకోలేను. మునుపటి నైర్మల్యం నాకు లేదు తెచ్చుకోలేను.

అయినా నా పిల్లలు నేను యిలాంటి దారుణ పరిస్థితులకు లోంగిపోయట్లు కాకుండా దైర్ఘ్యంగా పెంచాలి అనలు అటువంటి అవసరాలు రాకుండా చూడాలి. వాళ్ళ జీవితాలు స్వచ్ఛంగా వెలగాలి. వాటిపైన ఎలాంటి వీడటం పడకూడదు. కర్మషూరితమయిన యీ గాలి నాళ్ళని స్మరించనయినా కూడదు. యిక మీదట యిదే నా ధ్యేయం అని విశ్వయిచుకున్నాను

అయిన నాతో మాట్లాడటంలేదు కానీ నా మాటలతో ప్రవర్తన మాత్రం మునినట్టే కనిపించింది

మామూలుగా వుద్యోగం చూసుకోసాగారు.

పదకంలా గతాన్ని మరచిపోయి మా సంసారంలో అనందం తెచ్చుకోవాలని పించింది

నేనే ఆయనతో మాటలు కలిపాను.

మొదట్లో కోపంగానూ, అలిగినట్లు వుండిపోయినా కొన్నాళ్ళకి మామూలుగా కలిసిపోయాడు

మళ్ళీ యింట్లో నవ్వులు, పిల్లలతో ఆటలు. నా కొంగు పుచ్చుకుని తిరగ టాలు మొదలయ్యాయి. యిట్లాగే యీ నవ్వుల నదిలో నా జీవితపు పడవ సాగి పోతు ఉన్నాను.

చాలా రోజుల తర్వాత ఒకనాడు

అరిసి నిద్రకు ఒరిగిన నా ప్రక్కకు చేరారు. సంసారం విషయాలు. పిల్లల చదువులు, వాళ్ళ అభివృద్ధి ఏవేవో మాట్లాడారు.

“అరుణా : కొదవకు చాలా మంచి చాన్సు ఒకటి వచ్చింది.

“ఛీ !” అంటూ త్రాచులా లేచాను అతని చేతులు విడిపించుకుని.

యీయన మారలేదు ... మారలేదు మారరనుకుని భ్రమించాను.

నా ఆశల పూరి పడవ తెగిపోయింది.

నాకు వట్టరాని దుఃఖం వచ్చింది.

ముఖాన్ని దోసిట్లో దాచుకుని వెక్కి వెక్కి ఏడ్చాను.

నా ఏడుపును ఆపలేదు

పుద్భుతం తగ్గేదాకా ఆయన మాట్లాడలేదు.

ఏరు వెక్కిన కళ్ళతో, పూడుకుపోతున్న కంఠంతో అడిగాను నేనే.

“ఇంక మీరు మారరా. మన జీవితాలు యిలా గడవవలసిందేనా. యిన్నాళ్ళ నేను చెప్పిందంతా చెవిటి ముందు శంఖం వూదినట్టే అయిందా, ధబ్బు పిచ్చి విషంలా మీ నరనరానికి వట్టిపోయినట్లువుంది. యింక అది మనల్ని బ్రతకవి వ్వదు. ఆ విషానికి ఏరుగుడు లేదు అవునా . అవునా . చెప్పండి ”

ఆయన భుజాలు పట్టుకుని వూపుతూ అవేంగా అరిచాను.

“అరుణా పిచ్చిగా అరవకు. నేను చెప్పేది సాంతం విను. ఈ సారి వచ్చిన పని సామాన్యమైంది కాదు. పదివేలు ఒక్కసారిగా కళ్ళ చూడొచ్చు. పై అధికారికో మాట్లాడి యీ పని జరిగేట్లు చూస్తే పదివేలు యిస్తానన్నాడు. వరే నన్నాను. అలోచించు అరుణా. ఒక్కసారిగా పదివేలంటే మాటలు కాదు. ఒకే ఒక్కరోజు ... ఒక్కరాత్రి నీవు అతనితో .. ”

“అతను అంగీకరించకపోతే...”

“తప్పక ఒప్పుకుంటాడు అరుణా. వాడు ... వాడు.... ఎలాంటి వాడంటే అదకుక్కా అయినా సరే చొంగలు కార్చుకుంటా చూస్తావు. అట్లాంటిది నీలాంటి అందమైన ఆడది, అప్పురస, వాడి ఒడిలో చేరి శృంగారం ఒలికిస్తే ... నైపుణ్యం ప్రదర్శిస్తే వాడితో అవునని అనిపించటానికి

ఎంత సిగ్గులేని మాటలు.

తన భార్యను సరాయి మగవాడి కౌగిలిలో వూహించుకోటంలో యీ భర్తను యింతగా ఆనందింపజేస్తున్నది ఆ పాడు డబ్బేకదూ.

“నిజం అరుణా. నీవు ముందు ‘పూ’ అను, యీ పని తిప్పక జరుగుతుంది. యీ ఒక్కసారికి కాదనకు అరుణా యింకోసారి యిలా అడిగితే నీ ఇష్టం వచ్చిన శిక్షవేయి. యిప్పుడు మాత్రం ఒప్పుతో అరుణా పదిపేలు మన పద్మకు పెళ్ళి చేసేయ్యవచ్చు అరుణా ... అరుణా....చేతులు పట్టుకుని బ్రతిమాలు తున్నారు

ఎంతా వాా కలసి వచ్చినట్లు నాకు నవ్వు, ఏడుపు రెండూ ఎక్కువయి.

తల్లి మానాన్ని అమ్మిన డబ్బు పెట్టి చూతురి పెళ్ళి.

ఏం వింత ఆహా విరగబడి నవ్వాను ఏడుపుతో వచ్చిన కళ్ళకోళ్ళు పగలబడి నవ్వడంతో రెట్టించు అయ్యాయి.

సన్ను నేను నువ్వొచ్చుకోవానికి కాసేపు వట్టిది.

“పిచ్చి పిచ్చి పేపాలు పేయకండి, యింక యిలా జరగకూడదని, జరగనిద్య నని ఎప్పుడో చెప్పాను. మీరిలా అడగకూడదు. నేను చెయ్యనూలూడదు. పెరుగుతున్న బిడ్డం ముందు గౌరవనీయుడయిన తండ్రిగా విలబడడానికి ప్రయత్నించండి. మీ మర్యాదలు దక్కించుకుని మా మర్యాదలు కాపాడండి. అంతే” విసురుగా వెళ్ళిపోయాను అక్కడినుండి

నిప్పులు కక్కుతున్నట్లు చూశారు వావేవు.

“అరుణా” గొంతు చించుకుని అరచిన అరుపుకు గడిగుమ్మం దగ్గర అగి పోయాను.

“మొండిగా మాట్లాడకు. ఆలోచించి మాట్లాడు, పది పేలంటే మాటలుకాదు”

“పాతికపేలు అయినా సరే నా ఇవాబు యిదే”

యింకొక్కా క్షణం అక్కడ విలబడలేదు నేను.

ఆ రాత్రికి యింక పంటింట్లోంచి బయటికే రాలేదు.

పుదయం లేచాక మా మధ్య మళ్లా ప్రవృత్తి యుద్ధం మొదలయింది.

అతను పలుకరించలేదు. నేనూ పలకలేదు.

యిలా మౌనంగా వుండడమే మంచిదనిపించింది.

మౌనంగానే బోజనం వడ్డించాను.

పులుకూ పలుకూ లేకుండా మాట్లాడకుండానే తిని లేచి అఫీసుకి వెళ్ళిపోయారు.

పిల్లలు స్కూళ్లకు వెళ్ళిపోయారు.

ఎక్కడ కూర్చున్నా, పడుకున్నా మనసుని తినేసే ఆలోచనలు

గుండెల్లో ఆవేదన.

యీ ఒడిదుడితల ప్రయాణం ఎన్నాళ్ళు జరుగుతుంది? ఎలా సాగుతుంది.

యీ ఆలోచనలకి చారి తెన్నూ లేదు.

మనషికి కావలసిందేమిటో తెలుసుకోకుండా వెళ్లి పరుగుగు తీస్తున్న ఆయన్ని మళ్ళించడం ఎలా.

ఇలా మలుపులు తిరిగిపోతున్న నా జీవితానికి గమ్యం ఏమిటి?

పముద్రంబో అలల లాగా మనసులో ఆలోచనలు, తలలో ప్రశ్నలు అల్ల కల్లోలంగా చెలరేగుతున్నాయి.

వీటి బారినండి తప్పించుకోటానికి ఏవి మొదలుపెట్టాను.

చేసిందే చేసి, వర్తించే సర్ది సాయంత్రం పిల్లలు వచ్చేదాకా ఎలాగో గడిపాను.

పద్మ స్నేహితురాలిని అడిగి నోట్సు తెచ్చుకోవాలంటూ వెళ్ళింది

పిల్లలు ముగ్గుర్నీ చుట్టూ కూర్చోబెట్టుకుని కబుర్లు చెబుతున్నాను పెరట్లో తోటలో కూచుని.

అఫీసునుండి ఆయన రావడం కనిపించింది.

పిల్లల్ని మాట్లాడుతూండమని నేను లోపలికి వెళ్ళాను.

అప్పుడే కనిపించింది మానారితో కూడా మరో అతను రావటం.

చప్పున లోపలికి వెళ్ళిపోబోయాను.

"అబ్బబా ఏన్ను నేను చెప్పానే వీరిని గురించే. సార్ మా అవిడ అరుణ" పరిచయం చెప్తున్నారని వచ్చేతూ.

అతడు క్షణాలు ముళ్ళ మీదున్నట్టు అనిపించింది.

"మనస్తే" అన్నాడు. తలెత్తి చూశాను.

"నమస్కారం" పర్యాయకి చేతులు జోడించాను. పెదవులు తడిలాయి కానీ శబ్దం బయటికి రాలేదు

తలెత్తి చూసిన ఆ ఒకక్షణంలోనూ గ్రహించాను వన్ను కొరుక్కుతినేలా చూస్తున్నాడని.

ఇంకొక్క క్షణం విరిచలేదు నేను.

గబగబా వంటింట్లోకి వచ్చి నేలమీద కూలబడి పోయాను గోడనానుకుని.
‘అంతగా చెప్పినా ఎందుకు యింటికి తీసుకు వచ్చినట్లు’

‘వినక ఏం చేస్తుందిలే జీవి దైర్యమా?

“ఇంటికి తీసుకు వచ్చేస్తే అరిచి గోల చేయలేదులే” అనా, ఇన్నాళ్ళు చేయలేనిది యిప్పుడేం చేయగలదులే” అనే విభిరమా;

■ దైర్యంతో తీసుకు వచ్చారు? నే విప్పుడేం చేయాలి?

నా తల బద్దలవుతుందేమోననేట్లు మెప్పి తీసుకుంది.

కోపంతో అనేకంతో నా ఒళ్ళు అరుగుకోండి.

“అరుణా” హాలులోంచి కేక.

నేను పలకలేదు. పలకనవి తెలిసే వుంటుంది.

‘బిస్కెట్లు, కాఫీ పట్టుకురా’ మళ్ళీ అర్థరు.

‘పనిలో వున్నాను వచ్చి తీసుకు వెళ్ళండి’ కావాలనే విసురుగా అన్నాను.

లోపలికి వచ్చారు.

‘తీసుకురమ్మని విజిస్తుంటే కాస్తంతయినా మర్యాద లేకుండా జవాబు చెప్తావేం. అవతల పరాయి వాళ్ళుండగా’ కోపంగా అన్నారు.

‘మర్యాదస్తుల దగ్గర ఎలా మసలాలో నాకు తెలుసు’ ఇక్కడ గౌరవాలు, మర్యాదలు, సభ్యత పాటించవలసిన పెద్దమనసు లేవరూ లేరనీ తెలుసు.”

“హద్దుమీరి వాగకు. ఆయనకి వినబడుతుంది.”

“వినబడితే మరీ మంచిది.” విసురుగా అన్నాను.

“అరుణా” అనేకపడకు నా మాట విను. ఈ ఒక్కసారికి అంగీకరించు. నిన్ను చూసేవరికి జావగారిపోతున్నారు. యిక అతడి ఒడిలోనే వాలాపంకే....

“ఏ మీరూ ఒక మగవాడేనా” మనసులో చాలా రోజులుగా తొలును కయటికి రావాలని పడేసదే ప్రయత్నించిన మాట యీ క్షణం వచ్చేసింది.

“లక్షసార్లు చెప్పాను. యింక యిలా జరగదు జరగటానికి పీలులేదు. మీ యిష్టం వచ్చినట్లు చేసుకోండి. మర్యాదగా అతడిని బయటికి పంపండి. మీరు పంపలేకపోతే నేనే పంపిస్తాను.”

అడుగు ముందుకు వేశాను.

చీ....చీవు మనిషివి కాదు." అంటూ

కాపి కళ్ళలు పట్టుకుని వెళ్ళిపోయారు.

బాణం దెబ్బతిన్న పిల్లలా గిరిగిరి లాడింది నా మనసు.

అవును....అవును....నేను మనిషివి కాదు....నేను మనిషిని కాదు. ఏనాడు నేను మనసు చంపుకున్నానో ఆ నాడే నేను మనిషిగా చచ్చిపోయాను. కింగా మారిపోయాను. చివరకు నేను 'మనీ' సంపాదించే 'షి' గా మారిపోయాను.

గుండెలో విపరీతిమయిన బాధ. గోత కానుకుని కళ్ళు మూసుకుని కూరిబడి పోయాను

హార్లొండ్ వాళ్ళ మాటలేవో విన్నవవున్నాయి. పలాన అని తెలియటం లేదు. అసలు ■ మాటలమీద ధ్యాసలేదు నాకు.

నాకోసం చాలాసేపుగా పెరట్లో ఉదురు చూసిన పిల్లలు లోపలికి వచ్చారు.

వాళ్ళని వరిచయం చేస్తున్నారు ఆయన

పిల్లల్ని పంకగిస్తున్నాడు ఆ మృగం.

"మా పెద్దమ్మాయి పేరు పద్మ

యీ మాటలు విని చిప్పున లేచి 'మమ్మం దగ్గరకు వచ్చి చూశాను.

పద్మ అప్పుడే వచ్చింది.

'నమస్తే' ఇంట్లోంచి చేతులు జోడించి.

ఏం చదువుతున్నావు బొంగురు గొంతు అడుగుతోంది.

వాడి నోరయితే మాట్లాడుతోంది కానీ వాడి కళ్లు ఆ పిల్లని తింటున్నట్లు చూస్తున్నాయి. బిట్టలు వలిచి చూస్తున్నట్లున్న ఆ చూపులు నా ఓంటిమీద తేళ్ళూ తెర్రులూ ప్రాకినట్టనిపించింది.

'నైన్ క్లాస్'లో

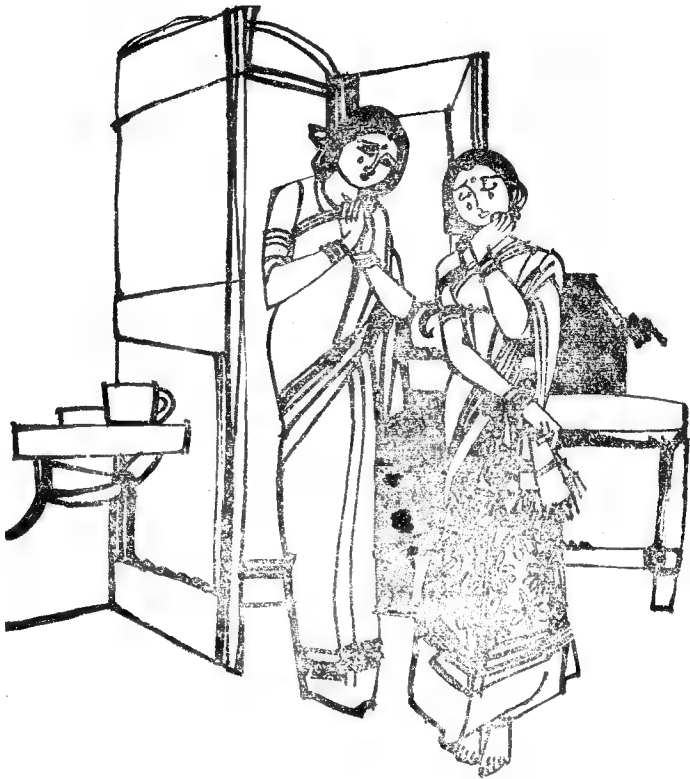
'గుడ్. నీ పేరు పద్మ అన్నావు కదూ, చాలా అందంగా యిప్పుడే వికసిస్తున్న పద్మంలా ఉన్నావు' అని అచ్చం వాళ్ళ అమ్మలా వుండి కదూ అంటూ ఆయనకేసి చూశాడు.

ఆయన పొంగి పోతున్నారు. చిరునవ్వుతో తల వూపారు.

నా తలమీద విప్పులు పోసినట్టు అనిపించింది.

'పద్మా! యిజారా' గవుకేక పెట్టాను.

పరుగెత్తుకొంటూ లోపలికి వచ్చింది.

కోపంతో రుసరుస లాడుతున్న దా ముఖంకేసి ఆశ్చర్యంగా చూసింది.

‘ఏమ్మా! ఎందుకంతలా కేక పెట్టావు’

చెళ్లమని బుగ్గలమీద ఒక్క చరుపు చరిచాను.

‘అమ్మా’ అంటూ బుగ్గ తుడుముపడింది.

నా గుండెలు ఎగిసి పడుతున్నాయి.

‘ఎదిగిన పిల్లలు. పరాయి మగవాడిముందు చిలబడి అంతసేపు మాట రేమిటి!’

నన్నగారు....పరిచయం చేస్తుంటే....

దాని కంఠంలో దుఃఖం పొంగుతోంది. దాని కళ్ళలో గిర్రువ తిరిగిన కన్నీళ్లు కందిన బుగ్గలమీదుగా జారిపడ్డాయి.

ఆ జారుతున్న కన్నీళ్ళను చూసేసరికి వాటితోపాటు అప్పటిదాకా రెగుతున్న కోపం, పొంగుతున్న అవేశం చప్పున జారిపోయాయి.

‘పద్మా’

అంటూ నా గుండెలకు అదుముకున్నాను

నా గుండెల్లో కరుడుగట్టిన దుఃఖం కదగూతోంది. కరిగి కరిగి ప్రవహిస్తోంది.

అది బయటకు రావడానికి మరో చినిషిక పంచుకోటానికి అవకాశం వచ్చే సరికి వెలువలా పొంగుతోంది.

ఎప్పుడోచ్చారో ఏమో పిల్లలు తెల్లముఖం వేసుకుని మా వేపే టూస్తున్నారు.

హాలులో మాట్లాడుతుండిన వాళ్ళిద్దరూ ఎప్పుడు లేచి వెళ్ళిపోయారో గమనించనే లేదు

వెక్కుతూనే ఒక్కొక్కముద్దా తింటున్న పక్కని చూసి నా కడుపులో దేవి నట్లయింది

ఆ దుఃఖంలో అన్నం దిగటం లేదు దానికి.

నన్ను నేను నిందించుకున్నాను.

నా ఆవేశానికి, అర్థంలేని అగ్రహానికి నాపై నాకే కోపం వచ్చింది.

దానికేం తెలుసు?

అది ఏం అపరాధం చేసిందని నేను అంతలా కొట్టాను.

పద్య పక్కనే పడుకుని అది నిద్రపోయేదాకా దానిమీద చెయ్యి వేసుకుని ఒళ్ళు నిమురుతూ వుండిపోయాను.

ఆ రాత్రి చాలా పొద్దుపోయాక వచ్చారు అయన

రాగానే వచ్చి పదక పద్దకొని పడుకున్నారు.

‘భోజనానికి లేవండి’ అన్నాను.

“నాకు అక్కరలేదు.”

మళ్ళీ అదగలేదు నేను.

ఆ రాత్రి కళ్ళు మూతలు పడలేదు నాకు.

వద్దన్న ఆ మనిషిని మళ్ళీ ఎందుకు తీసుకు వచ్చారనిగానీ, ఏం మాట్లాడారని గానీ అడిచే ఓపిక, వినే సహనం లేకపోయాయి.

ఆ ప్రసంగమే వద్దనుకున్నాను

మరుసటిరోజు సాయంత్రం చాలా చూమూలగా గడిచిపోయింది.

ఇద్దరం బద్ధకత్రువుల్లా పున్నామే కాని చాలాకత్తలకాగా అనిపించటం లేదు.

అయినా నా ప్రాణానికి హానికానే అనిపించినట్లయింది.

ఆ వేళ సాయంత్రం దీపాలు పెట్టక మంట మొదలుపెట్టాను.

కూర వేయిస్తున్నాను.

పిల్లలు హల్లో తలో మూలకి కూర్చుని చదువుకుంటున్నారు.

అయిన బయటనుంచి గబగదా వచ్చారు.

చెప్పని చప్పుడు వినిపించినా నేను తొంగి చూడలేదు.

కాని నా చెవులు అక్కడి శబ్దాలకేసే కేంద్రీకృతమయి వున్నాయి.

“పద్మా అయిన పిలిచారు ”

నా చెవులు రిక్కించాను.

“చప్పున ముస్తాబు చేసుకుని తయారవు. ఒక చోటికి తీసుకువెడతాను.”

అంటున్నారు

వంటింట్లోంచి మెరుపులా వచ్చాను.

“ఎక్కడికి ఎంత మామూలుగా, సౌమ్యంగా అడగాలని ప్రయత్నించినా నా కంఠం కరుకుగానే పలికింది.

“పనుంది. ఇప్పుడే వచ్చేస్తా” అయిన గొంతులో అత్రుత ఎక్కడో వెళ్ళడానికి అలెక్కమయి పోతోందన్న తొందర.

“ఏమిటా పని?”

“బజారులో కొంచెం పని వుంది . ”

“చూడండి నాకూ వంటయిపోయింది. నేనూ పిల్లలు కూడా వస్తాం పదండి.”

తనీగా కలబడుతున్నట్లున్న మా యిద్దరికేసి చూస్తూ పిల్లలు అలాగే నిలబడి పోయారు.

‘పద్మా! నీకేం చెప్పాను. త్వరగా బట్టలు మార్చుకుని తయారుకా అయినలో అనహనం.

నా కాళ్ళకింద విప్పలు పోసినట్టయింది

“లేవండ్రా పిల్లలూ, అందరూ చెప్పలు వేసుకోండి బయలుదేరుదాం.” వున్న పళంగా అట్లే ఆ చీరతోనే, నేనూ సిద్ధమయి చెప్పలు తొడుక్కున్నాను. మిగిలేలా చూస్తున్నారు నావేపు.

“అరుణా! నేను పక్కన తీసుకు వెళుతున్నానని చెప్పాను మిమ్మల్నికాదు.”

“మేమూ వస్తున్నాము. దాన్ని ఒక్కతేనే తీసుకువెళ్ళటానికి కిలులేదని నేనూ చెప్పాను ”

“మరిగని పోయిందా వీరు?”

“యింకా పోలేదు. మీ దయవల్ల యికమీద పోవచ్చు.”

‘ఓ’ అన్నారు.

నా ముఖాన పుమ్మినట్టు బాధపడ్డాను. అయినా నేను విరమించలేదు. కొన్ని క్షణాలు చీదో ఆలోచిస్తూ కూర్చుండిపోయాను.

పిల్లల ముందు యిలా కొట్లాడుకోటం నాకూ అసహ్యంగానే వుంది. కాని పరిస్థితి తీవ్రంగా వుంది.

అయన నెమ్మదిగా లేచి గదిలోకి వెళ్ళాడు.

పిల్లల్ని చదువుకోవడని పైగచేసి నేను అలా గుమ్మం దగ్గరే నిలిచాను.

పిల్లలు అయోమయంగా పుస్తకాలు తెరిచారు.

“అరుణా : యిలారా” గదిలోంచి పిలుపు.

లోపలికి వెళ్లాను. తలుపులు మూశారు.

“ఎందుకలా మొండికెత్తుతావ్” అన్నారు.

బుస్సున కోపం పొంగింది. అయినా అతి ప్రయత్నం మీద విగ్రహించు కున్నారు

‘మీరు పక్క నెండుకు బయటకి తీసుకు వెళ్లాలనుకున్నారు : ఎక్కడికి’

“వూరికినే. అలా బజార్లోకి....”

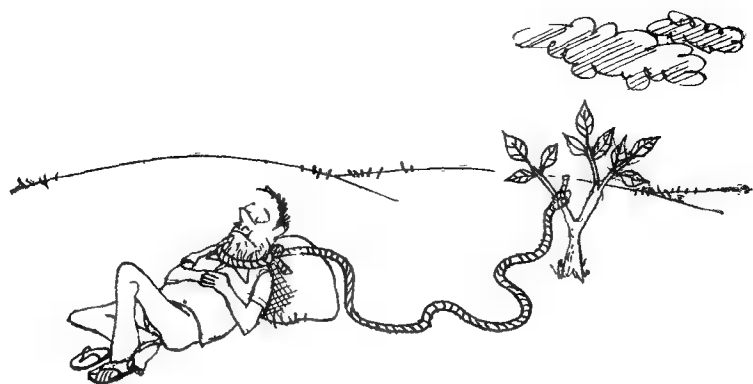
“బుకాయించొద్దు. యీ వేళప్పుడు ఆ పిల్లని తీసుకుని అలా బజార్లోకి వెళ్ళాల్సిన అవసరం ఏమిటి? చంటిపాప ఎదుస్తూంటే షికారు తీసుకు వెడతారు. ఎడపిల్లలు వరదా పడితే బజారులో అలా తిప్పుకొస్తారు. కాని పద్మ చంటిదీ కాదు ఎడపిల్లా కాదు. ఎదిగిన అడపిల్ల. ఆ పిల్లని తీసుకుని చీకటి పడ్డాక యిప్పుడేం పనుందని బయట. మీరు నిజంగా వరదానే పడుతుంటే అందరం వెడదాం పదండి”

“అరుణా. యిన్ని మాటలెందుకు. పద్మను నేను ట్రావెలర్స్ బంగళాకు తీసుకు వెళుతున్నాను” ఎంత విభ్రంంగా చెప్పానని ప్రయత్నించినా అయన కంఠం వణికింది.

“ఏమన్నారు” అర్థం అయినా కానట్టుంది. లీంగా అనుమానంగా తోస్తున్నది. నమ్మలేకుండా వున్నాను.

“పద్మను ట్రా వె ల ర్స్ బంగళాకు ఆ పెద్దమనిషి దగ్గరకు తీసు ప వెళుతున్నాను.”

నా తం మీద పిడుగు పడినట్టు నా ఒళ్ళు దహించుకు పోతున్నట్టు అనిపించ సాగింది.

Handwritten signature

“ఎందుకు” అడగటం కాదు అది. అరిచినట్టే వుంది.

“అరుణా : మరికే గొంతు చించుకుని అరవకు. ఎంతగానో నిన్ను ఒప్పించాలనీ, యీ ఒక్కసారికీ నీ అంగీకారంతో, నీ సహాయంతో ఆ పదివేలూ తీసుకోవాలని ప్రయత్నించాను. బతిమాలాను. కాళ్ళు పట్టుకున్నాను. ఎన్ని చేసినా నీవు వినలేదు.”

“వినలేదని....”

“నేను చెబుతున్నది కాస్త సావధానంగా వినడానికి ప్రయత్నం చెయ్యి. నీవు మొండికేశావు. తంతే గార్ల బుట్టలో పడ్డట్టు అవకాశం తన్నుకు పచ్చింది. అరుణా : సాయంత్రం వచ్చినతను ఒట్టి ఆధికారే కాదు. లక్షాధికారి కూడా. నిన్ను చూసి మోజుపడ్డాడు. జావగారి పోయాడు. నీనేమో కాదు. కాదు. కాదు. నేను ఎంత నీకుగారి పోయానో. అయినా అదృష్టం నా వైపు వుంది. అతనికి పెళ్ళిడు కొచ్చిన పిల్లలంటే బలే యిష్టం. అందులోనూ కొత్తగా సైద్ధాంతాన్ని అయిందన్న పిల్లంటే పదిభస్మాలు అవలతను పద్మను చూపేసరికే...”

“మీరు మనుషులా? రాక్షసులా?” అయిన పద్మకాలరు గట్టిగా పట్టుకుని గుంజాను. గొంతు పిసికి చంపాలన్నంత ఆపేళం వచ్చింది. పసిపిల్లంటే పది చచ్చే ఆ కామవిశాచి యావం గుర్తుకొచ్చింది ఏటై ఏళ్ళుంటాయి. బట్టతల. బొజ్జతో ఏనుగు గున్నలా వున్నాడు. వాడికి... వాడికి...

“ఆ ముసలి ముండాకొడుక్కి పాలుగారే పసిడి బొమ్మలు కావాలంటనా. వాడు ‘నీ కూతురిని పంపించు’ అంటే వాడి గొంతుపిసికి చంపిరాకుండా. ముక్కు

కసిగా అంటున్నారు. నా మీద కక్ష సాధిస్తూ అంటున్నారు.

“వీల్లేదు” కందనాశులు తెగేలా అరిచాను.

మీరు పద్మను తీసుకెళ్ళటానికి వీల్లేదు” అతని పద్మ పట్టుకొని గుంజాను.

“అరుణా! పదులు ముందు పద్మను తీసుకు వెళ్లాలి. తప్పదు. నేను మాట యివ్వను డబ్బు కూడా తీసుకున్నాను.”

“ఏ చందాలుడా . నీవే కన్న తండ్రివిరా ఎంత పాపం చేసుకుని నీ కడుపున పుట్టారురా

ఏడుస్తూ నువ్వరు బాదుకోసాగాను

అయిన వెళ్ళబోయారు పాదాలు పట్టుకున్నాను.

“ఏమండీ... ఒక్కసారి అలోచించండి. ఒక మగవాడిగా, ఒక ఆడదానికి మగవిగా మీరు మీ ధర్మం, మీ కర్తవ్యము చిరవహించలేదు కనీసం యిప్పుడు. ఒక కన్న తండ్రిగా నయినా మిమ్మల్ని మీరు విలుపుకోండి.”

నాకన్నీళ్ళతో ఆ పాదాలు కడగసాగాను.

“అరుణా! వూరికే విసిగించకు. ఈ పని జరిగిశీరాలి నీవు ఏడ్చినా మొత్తుకున్నా సరే” ధృఢవిశ్మయం కనబడుతోంది మాటల్లో.

చివ్వుని పైకి లేచాను. దుఃఖంలో, కోపంలో, అవేళంలో నా మాట తడబడుతోంది. నా గుండెలు ఎగసెగసి పడుతున్నాయి

“నా గోతులో ప్రాణం వుండగా దాన్ని తీసుకు వెళ్ళడానికి వీల్లేదు.”

“నీ ప్రాణం పోయినా సరే పద్మను తీసుకు వెళ్ళక తప్పదు.”

అంత మూర్ఖంగా మాట్లాడొద్దు ఒక్కసారి బాగా అలోచించి చూడండి. అది పసిపిల్ల వాడు కాదు పితాచి అయినా లక్షణంగా పెళ్ళిచేసి మొగుడి వెంట పంపవలసిన కూతురిని . . .

“ఇప్పుడు మాత్రం ఏమయింది అరుణా! ఒకసారి కచ్చి పెళ్ళినంత మాత్రాన పెళ్ళి కానూడదనీ, అత్తవారింటికి పంపకూడదనీ వుండా. ఆ డబ్బుతోనే దాని పెళ్ళి చేపే సరి”

“నీ ఎంతకీ తెగించారు ఎంత సరిభంగా అంటున్నారు” యిక యీ మనిషిని మార్చడం యీ జన్మలో అయ్యే పని కాదు. అయినరీ గుండె కాదు అది నల్లరాశి బండ. దాని మీద కాసులు పడితేనే గరిగరిలు వినబడతాయి కాని కన్నీళ్లు పడితే విళ్ళబడ్డంగా జారిపోతాయి. కన్నీళ్లతో తడవదు. కరగదు.

నా ఆలోచనలకి భంగం కలిగిస్తూ అయిన తీస్తున్న తలుపు చప్పుడు వినిపించింది. యిక పద్మను తీసుకు వెళ్ళిపోతారు.

“ఓయి భగవంతుడా యిప్పుడేం దారి... నాకేది దిక్కు” రివ్వున వెళ్ళి
అయన చెయ్యి పుచ్చుకు లాగాను.

“అరుణా : వూరికే విసిగిస్తూ అలవ్యం చేయకు అవకలం పైం అయింది”
విడిపించుకుని వెళ్ళబోయారు

“నరే మీ యిష్ట ప్రకారమే జరగపెట్టండి నేను మిమ్మల్ని అద్దు పెట్టానని
తెలిసిపోయింది. అయితే యివాళ మాత్రం వద్దు దయచేసి యీ మాటయినా
వినండి ”

“ఏం యివాళ ఎందుకని వద్దు యిప్పుడే తీసుకొస్తానని చెప్పి వచ్చాను ”

“నిజమే. మీకు తెలియదు గనుక అలా చెప్పి వచ్చారు కాని అది
వద్దు బయటండి మూడు రోజులుగా. యివాళ రేపు కుదరదు. ఎట్లుండి తప్ప
కుండా తీసుకు వస్తాని చెప్పింది. ఈలోగా నేను దానికి ఆ మాట యీ మాట
చెప్పి కొంత భయం పోగొడతాను. లేకపోతే పసిపిల్ల ఒక్కసారిగా మీరవడితే
బెదరివచ్చు చూడా వరేనా ? ఈ మాట నయినా ఒప్పుకోండి ”

నా మాటలు విని కొన్ని క్షణాలు ఆలోచించారు

“నిజమే అరుణా. యిప్పుడు తీసుకు వెళ్ళినా బావుండదు నీవు చెప్పినట్టే
చేద్దాం. ఆ మాటే చెప్పివస్తాను” వినవిసా బయటికి వెళ్ళిపోయారు.

ఈ పోట్లాట, గందరగోళం అర్థం కాకపోయినా మా యిద్దరి మధ్య ఏదో
పెద్ద యుద్ధం జరిగిందివి పిల్లలకు తెలసిపోయింది బిక్కిముఖాలు వేసుకుని
కూచుని వున్నారు

వాళ్ళకి అన్నలు పెట్టేసి చక్కలు సరిచేశాను

పడ్డవి చూస్తూంటే నా గుండె తరుక్కుపోతోంది

యిప్పుడు వెళ్ళిన యాయన యిప్పుడిప్పుడే యింటికి వస్తారనే ఆశలేదు.
యింకాసేపు రాకుండా వుంటేనే బావుండు వినిపించింది ఆ ముఖం చూడాలని
లేదు ఆయనతో మాట్లాడాలంటేనే, ఆ మనిషి సాన్నిహిత్యాన్ని భరించాలంటేనే
కష్టంగా వుంది. అసహ్యంగా వుంది వరకూప రాక్షసుడిగామా తమే నాకళ్ళకు
కనబడుచున్నారు అంత బాధలోనూ, అనేకలోనూ నాకు మగత కమ్మేసింది

బాగా విద్ర పడ్డేసింది.

ఎప్పుడో అర్థరాత్రి తలుపు తట్టారు

కష్టం మీద వెళ్ళి తీశాను

అయిన్ని చూస్తూంటే, సాయంత్రం ఆయనన్న మాటలు గుర్తుకొచ్చి
అసహ్యం వేస్తోంది

ఛీ! పాము
పెట్టులు!!

భోజనానికి రమ్మవి కూడా పిలవాలనిపించలేదు.

మాట్లాడకుండా లోపలికి వడిచాను

నా భుజా మీద చెయ్యి వేశారు.

“...రుణా నా కోసం ఆయనెంతగా ఎదురు చూస్తుండినాడో తెలుసా. నేనీ మాట చెప్పేసరికి పాపం హఠాత్తుడయిపోయాడు అయినా ఎల్లుండే కదా ఒక్క రోజు మధ్యలో అని ఒప్పుకున్నాడు అసలు “ ఏదో చెబుతూనే వున్నారు నా చెవులు వినడం మానేశాయి

‘ఒక్కసోతే కదా మధ్యలో’ నా గుండెను తొలుస్తోంది యీ మాట.

‘అ ఒక్క రోజు’ గడిచిపోతే

నా విద్ద .. నా కన్నకూతురు ఆ పులి పంజాలో యిరుక్కుని గిరిగిరి తాడవంపిందేనా :

“ఏమిటి అరుణా మాట్లాడవు ”

“అబ్బే ఏంలేదు యివాళ చాలా అలసటగా వుంది. విద్ర వస్తోంది.”

“ననే రేపు మాట్లాడుకుందాం వెళ్ళి పడుకో.”

పచ్చి పిల్లల మధ్య పడుక్కున్నాను

క్షణాల మీద విద్రలో మునిగిపోయారు ఆయన

‘నాకేనా యీ బాధ :’

ఆయన కే బాధ లేదా

‘వుంటే అలా హాయిగా విద్ర పోగయిగుతారా :

నా గుండెల్లో రగులుతున్న పెగలూ పొగలూ అర్పేందుకు గానీ, నా కన్నీరు
తుడిచేందుకు కానీ, నన్ను ఓహర్పేందుకు కానీ ఏదేవుడూ దిగిరాదు

నా మనసూ, శరీరమూ కూడా నిలుపునా దహించుకు పోతున్న యీ
జ్వాలల మధ్య నాకు నిద్ర ఎలా పడుతుంది

ఈ రోజుకి గండం గడిచింది

కానీ కానీ రేపు

కంటిమీద రెప్ప వేయకుండానే తెల్లారిపోయింది

తనకు ముంచుకువస్తున్న అపద గురించి సూచనగానయినా తెలియని పద్మ
లేడికూనలా గొతుతోంది చిలుకలా మొట్టాడుతోంది కోయిలలా పాటలు
పాడుకుంటోంది.

ఇవన్నీ కలలా కలిపోతాయని, తన బ్రతుకు విజ్ఞప్తమైపోతుందనీ ఆ పిల్లకి
తెలియటంలేదు

తెలిసిన నేను చిత్రవధ అనుభవిస్తున్నాను

ఎట్లా తిరుగుతున్నానో, యింట్లో పని ఎట్లా చేశానో నాకే తెలియటం లేదు.
నే పనిచేస్తున్నా ముల్లాలా పొడుస్తున్న బాధ

ఏంచేయాలి? ఏంచేయాలి ఆ పసిపిల్ల పార్శ్వే పోతుంటే చూస్తువూరుకోనా ?
నేను భరించగలనా :

అలోచనల తీవ్రతతో నా మస్తిష్కం వేడెక్కిపోయింది. పక్షజాన
అయినా తల వగిరిపోతుండేమో, యీ గుండె బ్రద్దలయి పోతుండేమో, ననిపిం
చేట్లు విపరీతమయిన బాధకు లోనయాను

రోజంతా మరెందులోనూ ఎలాంటి మార్పులేకుండా గడిచిపోయింది అనేక
రాత్రి పదిగంటలయినా యింటికి రాలేదు ఆయన

చిన్న పిల్లలమీద చేతులువేసుకుని వాళ్ల మధ్య పడుకున్న నేను తదేకంగా
పద్మకేసే చూడసాగాను

మరుసటిరోజు పరీక్షదో వుందని హాల్లో కూర్చుని దీక్షగా చదువుకుంటోంది.
ఆ పిల్లని చూస్తున్నకొద్దీ నా దుఃఖం అగటంలేదు.

నా కడుపులో మండుతున్న మంటలకు, నా గుండెల్లో అపేదన కరిగి మరిగి
అవిరై పోయి కళ్లలోకివచ్చి, అక్కడ చల్లబడి కన్నీళ్లుగా కురుస్తోంది

నాలో పేలుతున్న అగ్ని పర్యతాం ధ్వనినీ, నేను పొందుతున్న యీ
హింసనీ ఎరిగినవాళ్లు ఎవరు ?

ఎవరితో చెప్పుకోగలను ?

ఎవరితో చెప్పుకుంటే తీరుతుంది ?

పద్య పైట పక్కకు తొలగింది

తొంగిన పైటను నర్దుకుని పరిగ్గా వేసుకోకుండా యింకారావి పసిపిల్ల.
కసికాయలాంటి ఆ లేత పరువాన్ని, మొగ్గలాంటి ఆ వసితనాన్ని, ఆ ఏకాది
కరుకు కసాయి చేతుల్లో

‘అబ్బ’ వూహించలేక పోయాను

నా గుండెల్లో నొప్పి వస్తుంది

ఆ వూహే నేను భరించలేక పోతున్నాను

వూహే అంత భయంకరమైతే వాస్తవాన్ని తట్టుకోకుం ఎలా ?

మొగ్గలాంటి పిల్ల బలవంతగా రేకులు విప్పడీయ బడితే

రేకులు రాలిపోయి తొడిమ విరిగిపోయి

జీవచ్ఛవలా అది తిరిగివస్తే దానిముఖం కన్నతల్లిగా నేనెలా చూసేది ?
ఏమని ఆ పసిదాన్ని ఓదార్చేది ?

‘భగవంతుడా నీ కన్నతల్లికి యిటువంటి శిక్షను విధించకు తండ్రీ’ చేతుల్లో
ముఖం కప్పకుని కుళ్లి కుళ్లి ఏడ్చాను.

పద్య లై బారేసి పడుకుండుకు వచ్చింది.

వెక్కిళ్లు అపుకున్నాను.

పెదాలు బిగబట్టి దుఃఖాన్ని లోలోపలే అనుచుకున్నాను

‘అమ్మా కాస్త జరగవూ.’

మీద చెయ్యివేసి చప్పున వెనక్కు లాక్కుంది.

“అమ్మా ... నీ ఒళ్ళేమిటి యిలా కాలిపోతోంది. జ్వరం వచ్చినట్టుంది.”
నుడుటి మీదా, చంపం మీదా చేతులువేసి చూస్తూ అంది.

‘పద్మా....’ దాని చేతులు పట్టుకున్నాను.

యీ ఒళ్ళే కాదమ్మా.... యీ గుండెలు, యీ మనసు, యీ కడుపుకూడా
కాలిపోతోంది తల్లీ’ అని చెప్పి దానిఒళ్లో పడుకుని భోరున ఏడవాంనుకున్నాను.

కాని... ఆ పిల్లకేం అర్థమవుతుంది. నా బాధను అర్థంచేసుకుని దాన్ని
రూపుమాపగల శక్తి ఆ పిల్లకి ఎక్కడిది ?

ప్రక్కకు జరిగాను.

నా మీద చేతులువేసుని ప్రక్కనే పడుకుంది.

దాని నడుంమీద నేనూ చేయి వేశాను.

మెత్తగా పువ్వులా వుంది దాని ఒళ్లు
క్షణంలో నిద్రలోకి జారిపోయింది అది.

ఆ పసిదాని ముఖంలోకే చూస్తూ వుండిపోయాను.

నా చేతులు ఆ పిల్ల కంపి, ముంగురులపి, చెంపలపి, భుజాలపి ప్రేమగా,
అప్యాయతగా స్పర్శిస్తున్నాయి.

రేపు రాత్రికి.... రేపు రాత్రికి....

యీ పిల్ల ఆ రాక్షసుడి ప్రక్కన.... నలిగిపోయి.... వదలిపోయి....

అనలు.... వాడి చేతుల్లో వద్దాక.... యిది ప్రాజారతో వుంటుందా పులి
నోటికి చిక్కిన లేడిపిల్లలా గిరిగిరి కొట్టుకుంటుందో ఏమో :

'అమ్మా.... అమ్మా.... అని యీ దొర్నాగ్నూరానియన తల్లికోసం
ఏడుస్తుందా : తనని రక్షించమని కవిపించని భగవంతుడిని పిలుస్తుందా :

భయంతో దీని గుండె అగిపోదుకదా....

'వదే ఎదే నా కళ్లముందు ఆ దారుణమైన దృశ్యం వివిధ రూపాలుగా
కనబడుతోంది.

పూహించకుండా వుండలేక పోతున్నాను

భయంకరమైన ఆ పూహలను భరించలేక పోతున్నాను

వీల్లేదు.... వీల్లేదు ... యిలా జరగడానికి వీల్లేదు....

అయితే.... ఏంచేయటం.... ఎలా తప్పించం....

ఎక్కడికయినా పంపించేస్తే...

ఎక్కడికి.... ఎక్కడికి... ఎవరున్నారని...

యీ వికార ప్రపంచంలో యిలాంటి లేడిపిల్లలకోసం ఎన్ని పులులు
కొపువేసి వుంటాయో.

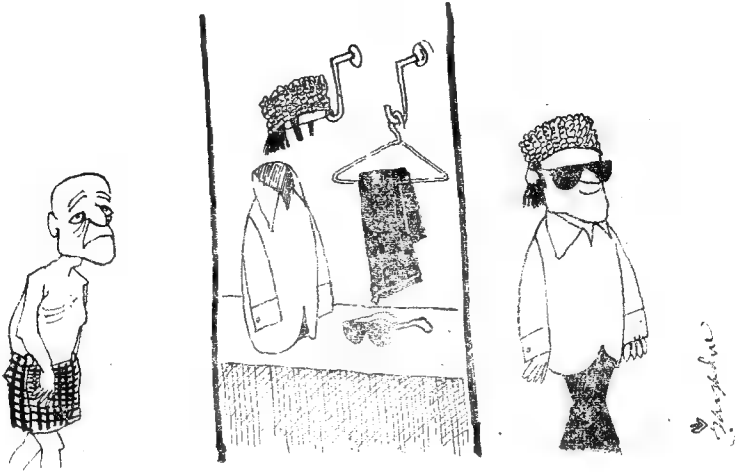
అభం కుభం తెలియని యీ పిల్ల ఏమవుతుంది. వీళ్ళేమయినా అయితే
నేను భరించలేను. కాదు .. అలాకాదు మరోమార్గం చూడాలి. వెంటనే....
వెంటనే....ఈ రాత్రి తెల్లవారకుండానే ...రేపనేది తిరిగి రాకముందే....

యీ పాపకూషం నుంచి తప్పకోవాలి.

యీ హెరాలని చూడగలిగే మనస్థయిర్యం నాకు లేదు.

మొగ్గగానే చికిరిపియిన నా బిడ్డకి నేను రోజూ కళ్ళారా చూస్తూ బ్రతకలేను.

ఇన్నాళ్ళు నేను యీ తప్పుడు పనులు చేసింది, యింత మానసిక క్షోభని

అనుభవించిందీ యీ కన్నబిడ్డల బ్రతుకుకోసం....వాళ్ళ బంగారు భవిష్యత్తు కోసం....

కాచి కాచి యిప్పుడు నా కళ్ళముందే వాళ్ళ బ్రతుకు బిడ్డలపుటోకే వాళ్ళ జీవితపుటాట సమాధుల్లోకి తీసుకువెళుతుంటే భరించే శక్తి నాకులేదు.

ఇప్పుటికే తూట్లువది చితికిపోయి వున్న యీ గుండెలు జరిగజోయే దారుణాలు భరించలేవు.

ఆ శక్తి యిప్పుడు నాకు లేదు.

ఆ సహనం పోయి కూడా చాలి కాలమయింది.

ఈ ఘోరం చూడకుండా వుండాలంటే ఒక్కటే మార్గం....

అవును. బాగా అలోచించాను. విశతంగా....పదే పదే అదొక్కటే.

నాకు కనబడిన మార్గం. వేరే గత్యంతరం లేదు.

ఇప్పుడే యీ క్షణాన్నే యింత విషమేదయినా మింగేస్తే..

యీ పాపకూపం నుండి క్షణాలమీద తప్పకోవచ్చు.

యీ ఘోరానిన్నీ చూడాల్సిన బాధ వుండదు.

నా గుండె దిటపు చేసుకున్నాను. నేను తీసుకున్న నిర్ణయం సరైంది అనే అనిపించింది. ఆయన యింకా యింటికి రాలేదు.

పచ్చేలోగా నిర్ణయం అమలు జరిగిపోవాలి. ఆంశ్యమయితే కుదరకపోవచ్చు.

పక్కమీది నుండి చివాయన లేవజోయాను. సాధ్యంకాలేదు.

జ్వరం బాగా వచ్చినట్లు వుంది. ఒక్కంతా ఒకటే నొప్పులు.

యీ మాత్రలు మింగేసి నా దారి
నేను చూచుకుంటే నేను ప్రేక్షకురాలిగా
వుండే దుస్థితి తప్పవచ్చు కాని ఆ
నాటకం మాత్రం ముగిసిపోదు

ఆ ఘోరం జరక్కుండా అగిపోదు.
మరి....మరి....నేను వాళ్ళకు చేయ
గలిగింది ఏం లేదా ఏం చేయలేక?

ఆ పులి నోటికి చిక్కుకుండా ఏం
చేస్తే నా విద్వ బయటపడుతుంది.

యీ దారుణాన్ని ఎలా తప్పించేది.
నాలాగా నా పద్మకుడా చెడిపోవలసిం
దేనా? ఆ రాక్షసుడి చేతుల్లో ఆ పసిపిల్ల
నలిగిపో వలసిందేనా? వాడి కబంధ
హస్తాల్లో దాని ప్రాణాలే పోతే...

మెరుపులాంటి ఆలోచన వచ్చింది
నాకు. నన్నునేనే ఆశించించుకున్నాను.

ఆ పాడు బ్రతుకు వెళ్ళదీయడం కన్నా
చావే వయం

దారుణమయిన హింసకు గురికావటం
కన్న క్షణాలమీద ప్రాణం పోగొట్టు
కోడం మంచిది.

నా గుండె నిబ్బరం నాకే ఆశ్చర్యం
కలిగింది.

'పద్మవి నాతోపాటు తీసుకుపోవాలి. ఈ విషయం ఈ యిద్దరి ప్రాణాలూ
ఒకసారి హరిస్తుంది. వేరే రూపాయలకోసం ఆయన కంటున్న కంటి సమూలంగా
బూడిదయిపోవాలి అదే ఆయనకి తగిన శాస్త్రం. అదే మాకు కరణ్యం.

విద్రోహపున్న పద్మవిలేపే మాత్రలు చేతికిస్తే నివాంక్ష స్రవణం చేయమ!
గదిగదా వంటియిల్లోకి వెళ్లాను. స్టావెలిగించి నిశ్చయపడేశాను.

ఒక కప్పు బోర్నవిటా కలిపాను.

తీసుకువచ్చి తేలిలుమీద పెట్టి విద్రూమాశ్రమం పొడిచేయడానికి సాధనకోసం చూస్తూ పద్మకేసి మళ్ళీ ఒకసారి చూశాను.

అమాయకంగా విద్రవోతోంది. ఆ ముఖం ఎంత నిర్మలంగా, ఎంత ప్రశాంతంగా ఎంత కళగా వుంది.

రేపు పురయానికి ఆ లేతకరీరం నాతోపాటు విడ్డివమయి వుంటుంది.

యినా పరవాలేదు. రేపు రాత్రిదాకా అది బ్రతికివుంటే మాత్రం బ్రతుకంతా జీవచ్ఛవం లాగానే గడసాల్సి వస్తుందది.

మాత్రం పొడిచేశాను.

పిల్లలు కదిలిస్తోంది. చప్పన వాటిని అక్కడే వదిలేసి మంచందగ్గరగా వచ్చాను.

ఏ క్షణంలో నయినా అయిన వచ్చేస్తారేమోనని భయంగానూ, ఆశ్రయంగానూ వుంది. అయినాచేస్తే యిక నా ప్రయత్నం సాగదు.

కదిలి అలాగే పరుగులు పడుకున్నారు పిల్లలు.

శ్రద్ధ మెడమడుగా తన చెయ్యి చుట్టి పడుకుంది. తర్వాత పిల్ల 'వుమ్' యిద్దరూ ఒక్కలాగే వున్నారు. సంవత్సరమే తేడా. యిదీ యివాళో.... రేపో ఎదుగుతుంది....

ఋ మాట స్ఫురించగానే నా గుండె కొన్ని క్షణాలపాటు అగి పోయినట్టుంది.

నా ప్రతిరూపాలు నా కళ్ళముందు వెక్కిరిస్తున్నట్లు కనిపించాయి. ఇవాళ పద్మ.... రేపు వుమ్.... ఆ తరువాత మధ.

వీళ్ళ ముగ్గురూ ఆడపిల్లలు పెరుగుతారు... ఎదుగుతారు...

తరువాత....

ఇవాళ నేను పద్మని యీ వుచ్చులో పడకుండా తప్పిస్తున్నాను. నేను తప్పకుంటాను. ఆ తరువాత యీ యిద్దరు ఆడపిల్లలు....

ఆ తండ్రి చేతుల్లో వీళ్ళకు మాత్రం ఆ దుస్థితి కలగదని నమ్మకం ఏమిటి? వీళ్ళని ఎవరు తప్పించ గలరు?

ధన దాహంతో కొట్టుకు పుస్తున్న ఆ తండ్రి వీళ్ళని మాత్రం సొమ్ము చేసుకోకుండా వుంటాడా?

వీళ్ళ జీవితాలూ నలుగురి చేతుల్లో పడి నలుగురూ దుర్బరం కావలసిందేనా? హఠాత్తుగా వచ్చిన ఆలోచనంతో, ప్రశ్నలతో నాకు పిచ్చి పట్టినట్టుంది.

మరి యిప్పుడేమిటి మార్గం : ఏం చేస్తే యీ సమస్య తీరుతుంది. ఏదో ఒకటి త్వరగా నిర్ణయించుకోవాలి. అమలు జరిపేయాలి. ఏ మాత్రం అలశ్యం కూడదు.

ముద్రం లోని నుడి గుండాలలా నా అలోచనలు అక్కడి కక్కడే తిరుగుతూ బయట పడలేక నా మనసు అల్లకల్లోలమై పోయింది. వ్యవధి లేదు. నా అలోచనలు ఒక కొలిక్కి రావటం లేదు. ఎంత తొందరగా నిర్ణయం తీసుకుంటే అంత మంచిది.

ఏమని.... ఏమని...

తల ఒక్కసారి విడిలించాను. కల్లోల పడుతున్న అలోచనలను, ఒకమూలకు నెట్టాను రెండు క్షణాలు కాంతంగా అలోచించాను.

అంతే... నా సమస్యకి పరిష్కారం అభించింది.

అది సరైందా : కాదా... అంటూ చర్చించుకునే వ్యవధి లేదు యింక.

నేనూ, పద్మ మాత్రం త్రాగితే చాలదు.

అందరికీ తలా తాస్త విషం యిచ్చేస్తే వాళ్ళకి బాధలుండవు.

తనకి ఏళ్ళ గురించిన పేవన వుండదు. తృప్తిగా చావొచ్చును.

అయినాక్కడే ఆ డబ్బుతో స్నానం చేయనీ, ఆ డబ్బునే ఖోంచేయనీ, ఆ డబ్బుతోనే నిద్రపోయి, ఆ డబ్బుతోనే సమాధి పేర్చుకోనీ.

పద్మని లేవటం మానికాను. ముందు అందరికీ యిచ్చేలా బోర్నోవిటా తయారు చెయ్యాలి. యీ పది మాత్రమే చాలవు. కొత్తగా యీ మధ్యే కోటలో ఎలుకలు చంపడానికవి కొన్న ముందు గుర్తుకొచ్చింది.

ఆ మందే ప్రస్తుతం మా అందరి సొలిటి వరం.

మందు పొద్దుమూ, నూరిన మాత్రం పోడి పట్టుకుని నేరుగా పంట యింట్లోకి వెళ్లాను. అప్పటికే కలిపివుంచిన కప్పలోని బోర్నోవిటా చప్పవల్లారి వుంది. ప్టో అంటించి నీళ్లు పాలు కలిపి ప్టోమీద పెట్టాను.

ఎలుకల మందు, నిద్రమాత్రం పోడి అక్కడున్న డైనింగ్ టేబులు మీద పెట్టాను.

నీళ్ళు కాగేదాకా అక్కడే విరిచడే శక్తి లేకపోయింది. నా పాదాలతో డైనింగ్ టేబులు ముందున్న కుర్చీలో కూర్చున్నాను. తల టేబులు మీడికి వచ్చి కళ్ళు మూసుకున్నాను.

యిప్పుడు నా కళ్ళలో తడి అయినా లేదు ఎందుకో నాకే అశ్చర్యం

వేసింది. వరుసగా పిల్లలందరికీ విషం యివ్వడానికి సిద్ధపడిన నా గుండెదైర్యం నాకే మితగా వుంది.

పరిస్థితులు మనిషిని రాయిగా మారుస్తాయేమో.

నేనిప్పుడు రాయనే.

నా మనసు మధుభూమిలా ఎండి నీటయి వారిపోయింది

ఎంతకీ ఓళ్ల కాగటం లేదనిపించింది. కాదు.... అవి కాగుతున్నాయి నాకే తొందర ఏ క్షణంలో నయినా ఆయన వచ్చేస్తారేమోనని ఒకవైపు, అలక్యం జరిగితే ఏ క్షణం లోనయినా యీ గుండెస్థయిర్యం జారిపోతే, మనుతానురాగాలు నా చేత యీ పని చేయించలేక అప్పేస్తే ఆ తరువాత జారిపోయిన యీ శ్మశాన గురించి జీవితమంతా గడవవలసి వస్తుంది. నామనసు మరిపోకముందే, ఆయన వచ్చేయక ముందే యీ పని జరిగిపోవాలి.... జరిగిపోవాలి

లేచి పై ముందుకు వచ్చాను. నీళ్లు మరగటానికి సిద్ధమవుతున్నాయి. పొగలు చిమ్ముతున్నాయి నా హృదయమూ అలాగే అనిర్లు చిమ్ముతోంది. బోర్నీవిటా చక్కెర. కప్పులు తెచ్చి పై దగ్గరగా పెట్టుకున్నాను. నా ఒంట్లో శక్తిలేనట్టు బరువంతా పాదాల్లోకి వచ్చేసినట్టు విరిబడటానికి చేతకావటం లేదు.

ఒంట్లో శక్తి సంతటికి తూడదనుకుని అలాగే నిల్చున్నాను

నీళ్లు మరుగుతున్నాయి గిన్నెలో. 'సరి సరి'మని మడుగుతున్న వాటిని చూస్తుంటే నా ఒంట్లో రక్తం అంతకన్న తక్కువేమీ మరగటం లేదు అని పించింది

గిన్నె దించబోయాను.

ఆ నీళ్ళల్లో ఎవరిదో తెలియని కొత్తముఖం కనిపించినట్టుయింది నాకు.

ఎవరు.... ఎవరు ఎవరు

అలాగే మరుగుతున్న వీటికేసే చూస్తున్నాను. ఆ ముఖం నేనెప్పుడూ చూడ లేదు అయినా జాలిగా దీపంగా కనిపిస్తోంది. ఇలాంటి ముఖం నాకు పరిచయ మున్న వాళ్ళలో ఎవరికీ లేదే....

తదేకంగా కొన్ని క్షణాలు చూస్తుండిపోయాను.

మెరుపులా తట్టింది నా మర్రికి. అవును. యిప్పుడు తెలిసింది. ఎవరో కాదు. నాలాంటి.... సరిగ్గా నాలాంటి ఒక అభాగ్యురాలు పేరూ, పూరూ, వాకూ తెలియదు, ముఖ పరిచయం కూడా లేదు మరి.... ఎవరయితేనేం నాలాంటి ఒక అడవి. నాలాంటి ఒక అభాగ్యురాలు.

నేను నా పిల్లలు చచ్చిపోతే మాత్రమేం ?

అయిన దబ్బు సంపాదనకి మార్గాలే వుండవా ? మనుషులే దొరకరా ? ఈ దేశంలో తెండు పూట్లా కడుపునిండా భోజనం దొరుకుతుందంటే చాలు కాటికి పోయే వాడికి కూడా కాళ్లు కడిగి కన్యాదానం చేసే దొర్నాగ్యులయిన తల్లి దండ్రులు ఎందరో వున్నారు.

మా వారి కాళ్ళు మాత్రం ఆ అదృష్టానికి నోచుకుని వుండవూ అయినా .. ఏర్రగా బుర్రగా దాబుగా దిర్బంగా వున్న అయనకి 'కో' అంటే కోటిమంది వస్తారు పిల్ల విస్తామని. ఆ కోటిమందిలో ఓ అభాగ్యురాలు యాయన చేత పురిత్రాడు తగిలించుకుంటుంది. ఆ పిల్లే ఆ అభాగ్యురాలే దీనంగా నాకేసి చూస్తున్నట్లు అనిపించింది బహుశా యీ సంకతి నా మనసు మారు మూలల్లో ఎక్కడో మెదిలి వుంటుంది యీ గండగగోళంలో వెనక్కి పోయి యిప్పుడు చప్పున కళ్ళముందు మెలిచింది.

ఆ పురిత్రాడు తగిలించగానే యాయనకి ఆ అడదానిపడ స్వాధికారాలు వస్తాయి. ఆ అధికారానికి లొంగి యీ యింటికి వస్తుంది ఆ అధికారానికి లొంగి నాలాగే యిలాగే చేతులు మారుతుంది నాలాగే బ్రతుకు బండలు చేసు కుంటుంది. మనసు ముక్కలు చేసుకుంటుంది. దానికి పిల్లలు పుడితే వాళ్ళని యిలాగే యిలాగే యిలాగే వద్దు వద్దు కాదు.... యిలా జరక్కూడదు. భగవంతుడా ఏమిటి దారి ? క్షణ క్షణానికి మారిపోతున్న నా మనసు ఎక్కడికి జాబితోంది యీ అలోచనలకు యీ సమస్యలకి అంతమే లేదా ? ప్రతిసారీ యిలా ఏదో ఒక మార్పేమిటి ? యంతకీ యిప్పుడు నేను తీసుకున్న నిర్ణయం అమలు పరుస్తానా లేదా ?

ఎవరో, ఎప్పుడో యీ యింటికి రాబోయే విద్యాగ్యురాలిని గురించి తెలుసుకు అనిపించింది క్షణం

మరు క్షణంలో 'వద్దు వద్దు భగవంతుడా.. మా ప్రాణాలు తీసేసు కోడమే గాక మరో అడదాని మెడకు పురి తగిలింది ఆమె జీవితం బలిచేయటం జరుగుతుంది. యిన్ని పాపాలు ఎలా మూట కట్టుకుని పోయేది.

అయితే యిప్పుడేమిటి దారి ?

యీ అకృత్యాలని ఆపటం ఎలా ?... ఎలా... ఎలా..

నా తల సమ్మెటలతో కొడుతున్నట్టు, నా గుండెల మీద రైళ్ళు పరుగెడు తున్నట్టు నాకు దిక్కు తెలియకుండా పోయింది.

యిప్పుడో, యింకో క్షణంలోనో ఆయన వచ్చేస్తారు. ఈ సమస్యలకు పరిష్కారం వెదకటానికి ఎంతో వ్యవధి లేదు. యిప్పుడే యిప్పుడే యీ క్షణంలోనే తేలిపోవాలి.

వున్నట్లుండి నా బుర్రలో ఎదో మెదిలింది. నా ఒట్లు యుల్లుమంది.

నా ఒంట్లో రక్తం గడ్డ కట్టుకు పోయినట్టు కొంతసేపు అలాగే నిలబడి పోయాను.

యిప్పుడు నా తలనిండా ఆలోచనలు లేవు. నా మనసు గజిబిజి పరుస్తున్న అందోళనలు లేవు. ఒక్కటే. ఒక్కటే తోస్తోంది నా మనసుకీ, మెదడుకీ కూడా.

అవును.... అదొక్కటే సరైన పరిష్కారం అదొక్కటే సరైన పరిష్కారం. నా గుండెల్లో మంట.... నా నరనరాల్లో అవేళం.. అయినా.. అయినా యింకేం ఆలోచించ లేదు నేను. యిక యీ ఆలోచనలు ముందుకు సాగేకొద్దీ నేనీ పని చేయలేను. ఈ గుండె యిప్పుడే బండగా వున్నప్పుడే యీ పని జరిగి పోవాలి. విధివస్తే యీ దైర్యం జారిపోవచ్చు. ఏ బంధమో నన్ను జావకారి పోయేలా చేయొచ్చు. అలా జావకారి పోవడానికి వీలేదు. యీ విర్ణయం వరైనదే.... యీ పరిష్కారం వ్యవస్థనదే

నా ఒంట్లో సర్దుకొట్టాలా కూడా తీసుకున్నాను నాలో మొండితనమే నన్ను విలబెడుతొంది నటపిస్తోంది.

యింకేం ఆలోచించలేదు నేను.

ఎలుకల మందు తీసుకెళ్ళి అలమారులో దాచేశాను.

తిరిగి పంటింట్లోకి రాబోతుండగా నా కాళ్ళు పట్టేసినట్టు అగిపోయాయి.

“అ....రుణా” బయట పిలుపు. తలుపు మీద మునివ్రేళ్ళ చప్పుడు.

నా దైర్యం నీరుగారి పోతోందా . ఆ పిలుపు తనని బంధిస్తుందా లేదు లేదు యింక తనకదీ బంధించలేదు.

వినవిసా పంటింట్లోకి నడిచాను

గిన్నెలో నీళ్ళు సగానికి పైగా యిగిరిపోయాయి. గబగబ గిన్నె దింపాను. ఒక కప్పు నిండుకూ బోర్నీవిటా కలిపాను. పొగలు కక్కుతోంది. మాత్రలు పొడిచేసిన పొట్లం అందుకుని విప్పి మొత్తం అందులోకి తుమ్మరించేను.

ప్రక్కనే చేసి చాల సేపయినా బోర్నీవిటా చప్ప చల్లారివుంది.

“అరుణా అరుణా” యీసారి అసహనంగా గట్టిగా పిలిచే పిలుపుతో బాటు తలుపు బాదిన చప్పుడు.

పురీ క్లాసుకి ఇంత తీరుగా వచ్చావేమిటి?

వస్తూంటే - పొడసాల మెల్లగా పో!
-ని బూర్డు చూసాను మాష్టా కూ!
అందుకని.....

నీతి..

“వస్తున్నా.” గదిగది వెళ్ళి తలుపులు తీశాను. నా నుదురంతా చెమటలు పట్టి వుంది. అసలు ఒళ్ళంతా చెమటలు కక్కు-కోంది.

బాగా త్రాగి వచ్చినట్టున్నారు. తూలుతున్నారు కూడా.

“తలుపులు బాదుతున్నా ఏమిటా మొద్దు నిద్ర? తీయడానికి యింత అలస్యమా?” నోట్లోంచి ముద్దుగా పస్తోంది మాట.

“నెంత అలస్థంగా వచ్చినా ఫరవాలేదు కాని నేను తలుపులు తీయడం మాత్రం క్షణం అలస్యం కాకూడదు.

రైము చూశాను- మూడయింది ఇంకో రెండుగంటల్లో తెల్లవారుతుంది.

“వంటింట్లో లైటు వెలుగుకోండేమిటి?”

“అదా అది నాకే. తల నొప్పికో నిద్ర పట్టకపోతేనూ టాబ్లెటు ఏదయినా వేసుకుని వేడివేడిగా బోర్నీవిటా త్రాగితే తగ్గుతుండేమోనని తలుపు కుండామని వెళ్ళాను. యింతలో మీరు తలుపు తట్టారు. ఏట్లాగూ సమయానికి వచ్చేరు కదా అని మీకు కూడా యివ్వొచ్చునని మరో గ్లాసు నీళ్ళు పడేసి వచ్చాను. అందుకే అలాశ్యమయి పోయింది.”

“వేరీ గుడ్ అరుజా! అందుకే నువ్వంటే నువ్వంటే నాకెంతో యిది.”

ఆయన్ని పట్టుకుని గదిలోకి తీసుకువెళ్ళాను.

బూట్లు, విప్పాను. వైట కొంగు తీసుకొని ముఖమంతా తుడిచాను. మంచం మీద పడుకున్నారు

“నిద్రపోకండి. క్షణంలో తెస్తాను.” వంటింట్లోకి వరుగెత్తాను. చప్ప చల్లారిన బోర్నీవిటా ఒక చేతిలో పొగలు కక్కుతున్నది మరో చేతిలో పట్టుకున్నాను.

నా గుండెలు దడదడ కొట్టుకుంటున్నాయి.

నా ఒళ్లంతా చెమటతో తడిసి ముద్దయింది.

పాదాల్లోకి శక్తివి హఠదీసుకుని అడుగులో అడుగు వేసుకుంటూ గదిలోకి వచ్చాను.

త్రాగిన మత్తులో నిద్రలోకి జారిపోయాడేమో కళ్లు తెరిచకుండా అలాగే పడుకొని వున్నాడు.

ఆ ముఖం చూస్తూంటే వరుగెత్తుకెళ్ళి ఆ బోర్నీవిటా నేలపాలు చేసే సూలనిపించింది.

కానీ నా చూపులు పిల్లల ముంచుకేసి తిరిగిన క్షణంలో మళ్ళీ నిబ్బరం తెచ్చుకున్నాను.

పడ్మినీ, పిల్లలనీ చూస్తూంటే యింక ఏమాత్రం అలకలం చేయకూడ దనిపించింది.

“ఎమిడి” పిలిచాను.

పలకలేదు కప్పులు రెండు ప్రక్కనపెట్టి తట్టిలేపాను.

చుట్టుక్కన లేచి కూర్చున్నారు. మత్తుగా నా కళ్లలోకి చూశారు.

‘బోర్నీవిటా తెచ్చాను’ పొగలుగ్రక్కుతున్న కప్పు అందించాను కప్పు పట్టుకున్న నా చేతులు వణుకుతున్నాయి.

“థ్యాంక్ యూ అరుణా” అంటూ అందుకున్నారు. ‘నీవు త్రాగేయి.’

చల్లారిపోయిన కప్పుని చేతిలోకి తీసుకున్నాను.

ఆయన కప్పుని పెదాలముందు పెట్టుకుని నావేపు చూశారు. సంచలించి పోయాను ఒక్క విసురున ఆ కప్పు లాగేయాలనిపించింది ఇన్ను నేను విగ్రహించుకున్నాను. నా మనసును కుదుట పరచుకున్నాను.

రుచీ, పచీ తెలియని ఆ మైకంలో గుటగుటమని త్రాగేశారు.

‘థ్యాంక్ యూ అరుణా’ థ్యాంక్ యూ యిక పడుకోమంటావా. గుడ్ నైట్ అరుణా’ అంటూ మంచంమీద వెళ్లికిలా పడుకున్నారు.

‘గుడ్ బై’ మనసులోనే అనుకున్నాను. నా పెదవులు అదురుతున్నాయి. నా కొళ్ళు వణుకుతున్నాయి. నాకడుపులోంచి దుఃఖం పొంగిపొంగి వస్తోంది. వెల్లువలా ముంచుకొస్తూ వుంది.

కన్నీటి తెరచి చీల్చుకుని, నాకళ్ళ యింతింతచేసుకుని ఆయన్ని తలనుండి పొదాదాకా కరువుతీరేలా చూసుకున్నాను

పెళ్ళినాడు యీ రూపంచూసి ఎంత మురిసిపోయాను. కార్యంలోజు బలమైన అచేల్లో ఒదిగిపోయి ఎంత నిగ్గునడ్డాను. కొత్తగా కావరంపెట్టాక. ఏదో ఒక సామెతతో శిష్యుని పంగనమాలు పెడతూ నాకొంగు పుచ్చుకుని వెనకాలే తిరుగుతూంటే ఎంత పొంగిపోయాను

మొదటిసారి నెల తప్పించి నేను చెప్పినపుడు ఆయన కళ్ళలో కొంచెతనం పాప పుట్టినపుడు ఆ ముఖంలో తల్లి నయ్యాననే గర్వం .. ఇవన్నీ సీనిమా రీతిలా నా కళ్ళముందు తిరగసాగాయి.

పాలకుండ వంటి మా సంసారంలో విషవి దువులు చిలికాయి.

దబ్బు, ప్రేమానుభవాలు కొనేళక్తి లేకపోయినా వాటిని నాశనం చేయగల సామర్థ్యముత్రం పుష్కలంగా వుంది

ఏ దుగదృష్ట ముడిలో ఆనన్నమయ్యాయోగానీ పాలకుండ సగిలిపోయింది. పాలు నేల పాలయ్యాయి. మీ జీవితాలు చెల్లా చెదరాయి పోయాయి.

కరడు గడ్డన నా గుండె ద్రవిస్తోంది నీళ్ళ కమ్మ మనక బాదుతున్న కళ్ళని మరీ మరీ తుడుచుకుని ఆయన్ని చూసుకున్నాను యింక లేవరు. ఆ కళ్ళ తెరవరు. ఆ నోటితో అరుణా అని పిలవరు.

నాకు ఏకాగ్ర తన్నుకు వస్తోంది. ఎన్ని చేసినా ఆయన నా భర్త.

ఆయన గుండెల మీద తల వాల్చుకుని వెక్కి వెక్కి ఎడ్చాను.

యన్నాళ్ళు కడుపులో దాచుకున్న బాధంతా కరిగిపోయేలా ఎడ్చాను.

ఏడ్చి ఏడ్చి పొమ్మనిల్లి పడిపోయాను.

* * *

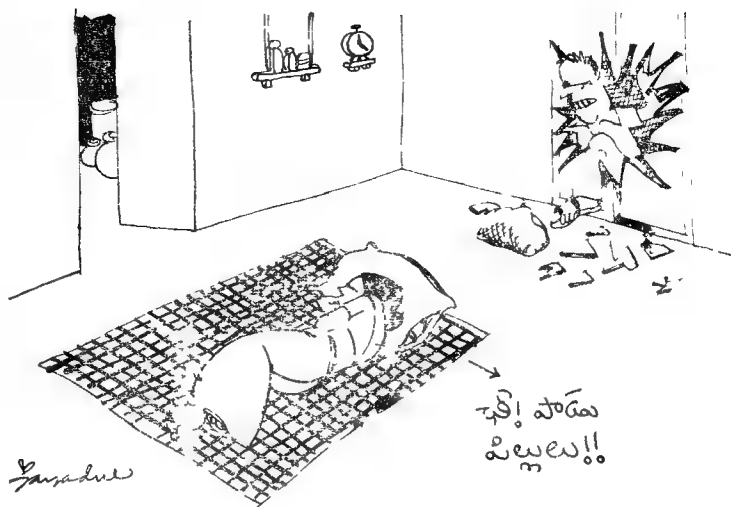
“అబ్బా” అంటూ తల వట్టుకుని సూరిబడిపోయింది అరుణ.

అప్పటిదాకా అమె వెబుకున్నదంతా కళ్ళముందు జరుగుతున్నట్లుగా భ్రమిస్తూ మంత్రమూర్ఖులై వింటున్న జనం ఒక్కసారి పులిక్కిపడ్డారు.

శ్రోతల్లో కంకలం.

పోలీసులు అరుణ ముఖం మీద నీళ్ళ వల్లారు. ఆయాసంతో రొప్పుకోంది అరుణ. కొన్ని క్షణాలు మాట్లాడలేక పోయింది.

అమె గుండెలు ఎగసి పడుతున్నాయి. అమె కళ్ళల్లోంచి నీళ్ళు కాలువలు కట్టి ప్రవహిస్తున్నాయి.

యికా ఏదో మాట్లాడాలని ప్రయత్నించింది అరుణ. దగ్గు తెర వచ్చింది. ఆమె నోట్లోంచి వచ్చే ప్రతి మాటా విని తీరాననే కుతూహలంతో జనం అంతా చెవులు రిక్కించుకుని విశృంభంగా చూస్తున్నారు.

తనని తాను పంపించుకుంది అరుణ.

లేచి నిలబడబోయింది, సాధ్యం కాలేదు.

“పరవాలేదు కూర్చునే చెప్పమ్మా” జడ్జి అన్నారు.

కృతజ్ఞతగా చూసింది అరుణ. కానీ అతి ప్రయత్నం మీద లేచి నిలబడి కోర్టు హారంతా ఒక్కసారి కలియచూసింది.

“ఇదీ కథ. ఇదే యీ నేరస్థురాలి జీవితం. భర్తకు విషం యిచ్చి చంపిన భార్యని చూడాలని మీరందరూ వచ్చారు కదూ ” నవ్వింది అరుణ. గుండెలు చీల్చుకుని వస్తున్న దుఃఖపు తెర ఆ నవ్వు.

“మీ అందరి దృష్టిలో నేను హంతకురాలిని. మామూలు హంతకురాలిని కాదు. తాళిబట్టిన భర్తకు చేజేతులా స్వయంగా విషం యిచ్చి చంపిన రాక్షసిని. విజమే . కానీ ఒక్కసారి అలోచించి చూడండి. ఒక అడవి, నలుగురు బిడ్డల తల్లి తన భర్తని ఎందుకు చంపుతుంది? తన పిల్లలని తండ్రిలేని వారిగా ఎందుకు చేస్తుంది ?

నేనూ ఒక మామూలు అడదాన్నే. రాక్షసిని కాదు. కన్నె వయసులో ఎన్నో

కలలు కన్నాను. నీ కలలపంట యితనే అంటూ నాకు భర్తని తెచ్చారు. కోటి అశలతో, శతకోటి కోరికలతో నా భర్తతో కాపురానికి వచ్చాను. నా జీవితం నందన వనం అవుతుందని, మా సంసారం మూడు పూలూ, అరు కాయలూ అవుతుందని ఆశించాను కాని వేరుకే సురుగువట్టి నా 'జీవన కల యిన్ని పంకరలు తిరుగుతుందని చివరకు యిలా నేలకూలిపోతుందని అనుకోలేదు నన్ను శిక్షించవద్దని కోరను. ఒక మనిషిని చంపడం నేరమే. అందుకు శిక్ష పడాల్సిందే కాని చంపడం కన్న క్రూరమయిన హింసలు ఎన్నో వున్నాయి. కాని అవి కళ్ళకు కనబడవు. కోరులకు ఎక్కవు. శిక్షకు విలబడవు నా భర్త లాంటి మగవాళ్ళు గూ జీవితాలని యిలా బలి తీసుకున్న లాంటి పెద్దమనుషులూ మీలోనూ ఎందరో వుండొచ్చు. ఒక్కసారి మీరు అలాంటి అకృత్యాలకి పాలు పడేముందు సన్ను, నా తథను జ్ఞప్తికి తెచ్చుకోండి. మీ చేతుల్లో అధికారాలున్నాయని, వాటి కోసం అడవాళ్ళని బలి తీసుకోవద్దు. అలా కోరేముందు మీ తల్లిని, మీ చెల్లిని, మీ పాపలను తలుచుకోండి మీరా పని చేయలేరు. సంఘం లోంచి వీరి పారేయ వలసిన చీడ పురుగులుగా తయారు కావద్దు. నా లాంటి హంతకులను తయారు చేయొద్దు. " అయానంతో ఒక్కసారి వూసిరి పీల్చు కుంది అరుణ. అనక్తితో వింటున్నారు బందరూ

"ఇక నేను చెప్పవలసిందేమీ లేదు. కట్టుకున్న భర్తను చంపిన రాక్షసిగా కాక, ఎటువంటి పరిస్థితులలో ఆయనకి విషమిచ్చి, నా వసువు కుంకుమలు నా చేత్తో నేనే నిర్దాక్షిణ్యంగా తుడిచేసుకో వలసి వచ్చిందో మీలో మీరు మననం చేసుకుని ఆలోచించి చూడండి. మీలో ఏ ఒక్కరి కంట్లో యీ అభాగ్యురాలి కోసం ఒక్క కన్నీటి బొట్లు రాలినా వారికి నేను కృతజ్ఞురాలిని. యింతే నేను చెప్పేది."

* * *

వెక్కిళ్లు వినిపించి వెనక్కి తిరిగి చూశాడు మోహన్.

పద్మ ఎప్పుడు లేచి వచ్చిందో చూడనేలేదు. తన వెనకే నిలబడి తనతో పాటు చదివినదన్న మాట.

చప్పున లేచి నిలబడి గుండెలకు అడుముకున్నాడు పద్మని. ఆమె దుఃఖాన్ని అపలేదు. ఏడవనిచ్చాడు. ఏదేన్నే భారం తీరిపోతుందని అతనికి తెలుసు.

"పద్మా యిలా చూడొ."

కళ్ళెత్తి చూసింది. కొత్త పెళ్ళికూతురు. అందులోనూ శోభనం పెళ్ళి కూతురు. ముఖాన కల్యాణపు బొట్టు, కళ్ళకు కాటుక, బుగ్గన చుక్క కరిగి పోయి వున్నాయి. చెరిగిపోయి వున్నాయి.

ఆ ముఖం చూస్తుంటే ప్రేమతో పాటు జాలి ముందుకొచ్చింది మోహన్ కి.

“చూడు పెళ్ళి కూతురివి అలా ఏకపక్షాదదు. మీ అమ్మ కోసమేనా? ఆమె కాదు ఎద్దా, అలాంటి పరిస్థితులలో ఏ అడదయినా ఆ పనే చేస్తుంది. దీమే బెంగ పెట్టుకోకు. మీ అమ్మ త్వరితంనే విడుదలయి వస్తుంది. ఆమెకి మనం వున్నాం. ”

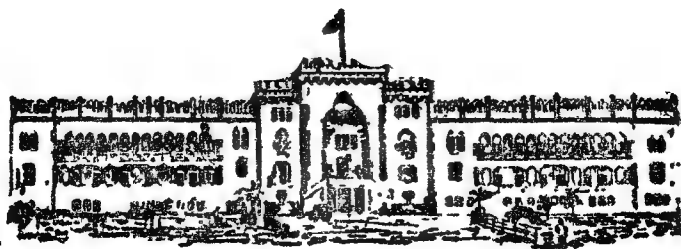
పద్మ కళ్ళు అశ్చర్యంతో చూస్తున్నాయి. తల నిమిరుతూ లాలనగా అన్నాడు.

“ప్రేమ పంచితే ప్రాణం యిస్తుంది పద్మా అదది. పగబడితే ప్రాణం తీస్తుంది కూడా. పిల్లల కోసం అరిమచించిన కల్లిగా మీ అమ్మ ఆపని చేసింది. మీరు తలో శరణాలయంలో చేర్చబడ్డారు కదూ, పద్మా! నిన్ను నా కోసమే పుప్పలా కాపాడిందేమో మీ అమ్మ! ఆమెకు నా కృతజ్ఞతలు తెలుపుకోవాలి. అంతేకాదు. రేపే మనం వెళ్ళి నీ చెల్లెళ్ళని, తమ్ముణ్ణి తీసుకొస్తాం. యిప్పుడు వాళ్ళు అనాదలు కారు. వాళ్ళకి అక్కా బావా వున్నారు, సరేనా....”

అతడి కౌగిలిలోంచి జారిపోయి పాదాలు చుట్టేసుకుంది పద్మ. కన్నీళ్ళతో అతడి పాదాలు కడుగుతోంది.

మోహన్ కళ్ళు చెమర్చాయి. రెప్పల అంచుకు జారిన కన్నీళ్ళ తడి బొట్టు బొట్టుగా పద్మ తల మీద పడుతున్నాయి

ఒక మగవాని వల్ల చెదరిపోయిన జీవితాలు, మనిషిని బ్రతుకులు మరో మగవాడి మూలన ఒకబోట చేరబోతున్నాయి. వెలుగులు చిమ్మ బోతున్నాయి. ఆ వెలుగులు ఆ క్షణమే యిల్లంతా, ఒక్కంతా, మననంతా ఆక్రమించుకున్నట్లు వాళ్ళిద్దరూ అలాగే ఆ అనభూతిలోనే ఎంతసేపో వుండిపోయారు.

మొదట బజారులో వోసందు మొదట్లో
 వున్న పాప ముందున్న బోర్డు -
 "వైసీ టైంస్" ప్రొ. వై. చిన్నా
 రావు - చూసి రిజిస్టర్ చేసి దబ్బులిచ్చేను.
 అద్దాల బీరువాల్లో బయటకు కనపడేటట్లు
 వరుసగా పాంట్లు, షర్టులు హేంగర్స్‌కి
 వేలాడదీయబడ్డాయి సాయంకాలం
 కాస్త చల్లబడ్డదేమో కష్టమర్చుతో
 లోపల రమ్మ వు.ది లోపలకు అడుగు
 పెట్టి అంతా కలియచూసేను. ఓ అర
 డజను కుట్టుమిషన్లు జోరుగా తిరుగుతూ
 కోహూలు చేస్తున్నాయి ఆ హాలు
 లాంటి గదిలో మధ్యలో నగల కుట్టిన
 కొత్తబట్టలు ముందుకెసుకుని వస్తూ
 దేవు దాటని వో నలుగురు కుర్రాళ్లు

చేతితో కుడుతున్నారు. అందులో వో
 కుర్రాడ్ని పిలిచి చిన్నారావులేదా అని
 అడిగేను. హాలుకి అనుకునివున్న సందు
 లాంటి మార్గము చూపించి అటు వెళ్ల
 మన్నాడు ఆ మార్గము చివర రెండు
 చిన్నగదులు వొకదానివెనుక వొకటి
 వున్నాయి. ముందుగదిలో వొకసోఫా,
 నాలుగైదు కుర్చీలు, వొక గాడ్రెజ్
 టేబిలూ వున్నాయి టేబిల్ వెనుక కుర్చీలో
 చిన్నా కూర్చుని, వో కుర్రాడు టేపుతో
 కష్టమరు కొలకలు తీసుకుంటుంటే నోట్
 చేసుకుంటున్నాడు. మధ్యమధ్య కొలకలు
 తీపేకుర్రాడికి యేవో డైరెక్షన్స్ యిస్తు
 న్నాడు. వీళ్ళుకాక గదిలో యికా
 కొందరుండి కూర్చుని వున్నారు. వెనుక

గదిలో యెత్తుగావున్న ఛేవిర్స్ ముందు నుంచుని యిద్దరు గుడ్డలుకత్తిరిస్తున్నారు. చిన్నా నా రాకను గమనించడానికి పది నిమిషాలు వట్టింది. చూడగానే అమాంతం లేచాచ్చి నన్ను కౌగలించుకున్నంత పనిచేసాడు. కుళల శ్రక్షలయ్యాక వా కుర్రాడ్ని పిలిచి నాతోపాటు అక్కడున్న కష్టమర్పకి గోర్డ్ స్పాట్ తెప్పించి యిచ్చేడు. నాతో ఆపీయపీ మాట్లాడు తూనే తనపని తను చేసుకుంటున్నాడు. కొంత మంది కొంతలు యివ్వడాని కొనుగోతు కొంత మంది డబ్బిచ్చి కట్టిన గుడ్డలు తీసికెళ్ళడానికి వస్తుండ డంతో వాడినో మాట్లాడం కష్టమని పించింది.

ఓ ఆరగంట తరువాత "చూసేవుగా క్షణం తీరిక దొరకడంలేదు. అసలే పెళ్లిళ్ల సీజను. పెళ్లి చేసుకుని నాట్రో జల్లో వచ్చేస్తానన్న మా అసిస్టెంటు గాడు పదిరోజులై నా పెళ్లిన్నోడిలిరా లేక పోతున్నాడు. ఇంటికెళ్ళి అన్నం ముందు కూర్చునేటప్పటికి రోజూ అర్ధరాత్రి దాటి పోతుంది" అని నాకూ, కష్టమర్పకి కలిపి చెప్పినట్లు చెప్పేడు.

కాస్త ఖాళీ దొరికితరువాత నన్ను తీసుకుని బయట హాల్లోకి వచ్చి వో కుర్రాడ్ని పిలిచేడు. "సత్యం: నాతో పెట్టుకొక్కర్చుంటే లాభంలేదు కాని బ్రాద్దన్నే ఎప్పుడు బయలు చేరావో యేదిదో, యింటికెళ్ళి స్నానంచేసి

భోజనంకూడ కానిచ్చి రెస్టుతీసుకో ఈ రోజు తొందగా పాపు కట్టేసి పదింటి కల్లా వచ్చేస్తాను." అని నాతో చెప్పి "ఒరేయ్ శివా! జయ్యగారిని యింటికి తీసికెళ్ళి స్నానం భోజనం చూడమన్నా నని అమ్మ గారితో చెప్పి." అని కుర్రాడికి చెప్పి వోరిజ్జ పిలిచేడు.

వాడొచ్చేవరకూ అక్కడ రోప్ప దానికి నా కథ్యంతరంలేదని చెప్పేను కాని వాడు వివకుండా నన్ను రిజ్జ యెక్కించాడు.

వాళ్లు అట్టహాసంగా లేకపోయినా పొదికగావుంది. చిన్నాభార్య సౌభాగ్యం ముందు నన్ను గుర్తుపట్టలేదు కాని చిన్నాతో నా పరిచయం గుర్తుతేగానే తన మతిమరుపుకు యెంతో భావపడింది. మా అవిడ సరళ గురించి, పిల్లలగురించి వివరాలు తెలుసుకుంది. వాళ్ళ కుటుంబ విశేషాలు కూడ చెప్పింది రెండేళ్ళ క్రితం చౌకలో వస్తే అయిల్లు కొను క్కున్నారట. పెద్దబ్బాయి కూడ వాళ్ళ నాన్నతోనే వుండి యీ మధ్యే చేరే పాపు పెట్టేదట. వాడిపని బాగానే వుండటం. రెండోవాడికి చదువు మీద శ్రద్ధ యెక్కువట' ఈ యేడు ఇంట రయిపోయాక యింజనీరింగు చదివిం చాలని అనుకుంటున్నారట. మూడోది అమ్మాయి సినిమాలు తప్ప యేదీ అక్కర్లేదట. తెన్ చదువుతుందట. నేవెళ్ళేసరికి ఆడపిల్ల వాక్కతైవుంది.

మగపిల్లలు యింటిలో లేరు పెద్దాడికి మంచి సుఖంధంవొస్తే యీ సుఖతన రంలో పెళ్ళి చెయ్యాలను కుటుంబం వికూడ చెప్పింది.

స్నానంచేసేక చిన్నా వచ్చేవరకూ అగుతానన్నా వినకుండా అలక్కమయి పోతుండటా నాకు భోజనం వద్దించింది. తరువాత నెవరేటోగా వీధివైపున్న గదిలో పక్కవేసి "కాసేపు వదుకోండి. ఆయనొస్తే అముచ్చటా యీ ముచ్చటా చెబుతూ తెల్లార్లు వాడిలిపెట్టరు" అని చెప్పి లోపలి పని చూసికోడానికి వెళ్ళి పోయింది చిన్నా భార్య.

మంచమీద వదుకుని చిన్నా జీవితంలో వచ్చిన మార్పు చూస్తే తెలియని ఆనందం గుండెలనిండా నిండిపోయింది. ఎందుకో కొంచెం గర్వంగా కూడ వుంది

ఆ రోజు నాకు బాగా గుర్తు.

తెల్లివారు యూమున నాణగింటికి మాయింటి తలుపులు దబదబా చప్పుడవుకుంటే శుభ్రమైన విద్ర చెడ గొట్టినందుకు విసుక్కుంటూ బద్ధకంగా తలుపు తీసాను. చెదిరిపోయిన క్రాపుతో యెర్రబడిన కళ్ళతో రాత్రంతా విద్ర లేనట్టు నీరసంగా చిన్నా నిలబడి వున్నాడు యెదురుగా. ముందు రోజు సాయంకాలం మా అఫీసు విడిచిపెట్టే టయిమ్మికి నాదగ్గర కొచ్చేడు. అదీ యిదీ మాట్లాడుకుంటూ కొన్నేపు బజారులో

తిరిగి విడిపోయాం. మరి తెల్లవార కుందానే రావడం వింతగానే వుంది. వాడి వాలకం చూస్తే కొంచెం భయం వేసింది

"ఏవీటి.... ఏమైందిరా? అలా వున్నావే? రాత్రంతా విద్రపోలేదా? అత్యంతగా అడిగేను.

"సత్యం. వెరీ సారీరా! యింత పొద్దున్నే డిప్లర్స్ చేస్తున్నందుకు యేమీ అనుకోకు. పద్దువేసుకుని వొస్తే వాక్క బదు నిముషాలు అలా బయటకు వెళ్తాం. నీతో కాస్త ముఖ్య విషయం మాట్లాడాలి." అన్నాడు.

ఆ మాట్లాడేది యిక్కడే కూర్చుని మాట్లాడకూడదా అనాలనుకున్న వాడినల్లా వాడి మొహం చూసి మౌనంగా పద్దు తొడుక్కుని శ్రీమతిని తలుచేసు కోమని బయటకు నడిచేను. ఆశ్చర్యంతో కూడిన విసుగును ప్రదర్శించింది సరళ తలుపు వేసుకుంటూ.

బదు నిముషాలు మౌనంగా నడిచి వీధి చివర అప్పుడే తెరిచిన హోటల్లో వోమూల కూర్చున్నాం. రెండు టీ అర్డరిచ్చి వాడి మొహం లోకి చూసాను విషయమేమిటో చెప్పమన్నట్లు.

సత్యం: ఇలా యేవనీ లేకుండా అందరితో చీ అనిపించుకుంటూ యింత బ్రతకలేను. అందుకే వో నిశ్చయానికి వచ్చేను. నాలుగేళ్ళనుంచీ చూస్తూనే వున్నావుగా. ఇక వుద్యోగం రావడ

మనేది కలలో మాట. ఏదేనా వ్యాపారం చెయ్యాలన్నా చేతిలో పైసలేవిది యెలా కుదురుతుంది. మరింతేం చెయ్యగలను. సినీమాల్లో చూపించినట్టు బి. ఏ. డిగ్రీ చేతిలో పట్టుకుని రిజైలు తొక్కలేను లేకపోతే బరువులు మొయ్యలేను. అందుకే నాగా అలోచించి నాకు సాధ్యమయ్యింది నేను త్వరగా నేర్చుకోగలిగింది డ్రైరింగిని నిర్ణయానికొచ్చేను. నా ఆలోచన చెప్తే అందరూ నవ్వుతారని తెలుసు. అందుకే యెవ్వరికీ ఆఖరుకి మా అది ఒక్కడ చెప్పనిచుకోలేదు. నా తాళమీద నేను నింబడి నవ్వుడే చెబుతాను. డీవికంతకూ యిన్నిరేషన్ జిగ్గూడరావుగారిని నువ్వు గుర్తించే వుంటావు. ఇన్నాళ్లు యెంత అజ్ఞానంలో వున్నానో అయిన మాటలా విన్నాకే తెలిసింది. ఇప్పుడు నా శాలాన్ని వృధా చేయవల్సివచ్చేదు. ఈ వృత్తిద్వారా నన్ను నమ్ముకున్న వాళ్ళకు వో పూరైనా తిండిపెట్ట గలననిపిస్తుంది. అని యేమంటావ్ అన్నట్లు కొన్ని క్షణాలు నావంక చూసాడు.

వాడి మాటలు వింటూ యేంచెప్పారో తెలియక పొగలు తిక్కుతున్న టీ పొంక చూస్తూ కూర్చున్నాను

“నువ్వు యింతవరకూ నీ శక్తికిమించి పహాయంచేసావ్. మన స్నేహాన్ని యీ డబ్బు దెడగొట్టకుండా చూపేవు నువ్వే నాకు ధైర్యం చెప్పి, అర్థికంగా పహాయం

చెయ్యకపోతే నిరాశతో నా కెప్పుడో విచ్చెక్కి పోయిందేది. ఇంతవరకూ నేను నీకు అదనపు భారంగానే వుంటూ వచ్చేను. ఇప్పుడుకూడ యింకొంత భారం నీమీద మోపడం నాకిష్టంలేదు. కానీ నేను ఆనమర్దుణ్ణిరా. నా ఆపహాయతకు మన్నించు.” అంటూ నా చేయి నొక్కేడు. వాడి కళ్ళల్లో చివుక్కువ నీరు చిమ్మింది. ఆ పరిస్థితికి నాకూ వివరీకమైన బాధకలిగింది. మాటలు రాక పూరుకున్నాను.

ఈ రోజే మద్రాసు వెళ్దామనుకుంటున్నాను. అక్కడ వో డ్రైలర్ కి మన డ్రైలర్ అప్పారావు లెటర్ యిస్తానన్నాడు. నేనెవరో తెలియని మనుషుల మధ్య ధైర్యంగా క్రొత్తజీవితం ప్రారంభిస్తాను. పని నేర్చుకోవాలంటే కనీసం నాలుగైదు నెలలన్నా అక్కడ వుండాలి. వెళ్ళడానికి, వెళ్ళింతరువాత వేరే దారి చూసుకునే వరకూ కనీసం వో వంద రూపాయలన్నా కావాలి. అని నువ్వే సర్దాలి. అక్కడ కెళ్ళింతరువాత నా తిప్పలు నేను పడతాను. మరీ కష్టమైతే నువ్వు నెలకోయాటై అన్నా పంపించాలి అవసరం రాదనుకో. ఇలా సిగ్గు విడిచి అడుగుతున్నానని తిట్టుకుంటున్నావా? నీ కొచ్చే జీతం డబ్బులతో నీ బ్రతుకీడ్చుకమ్మే తిష్టమనీ, వదిలకు మందులకూ డాక్టర్ ఫీజులకూ అదనంగా యీ నాలుగు నెలలు ఖర్చుంటాయని

నా ఉధృష్టం బొగుంబిరచనలు
చెయ్యటం మూనుకున్నా...

అంతా ఉధృష్టం
యింట్లో
పొడకులది...
నీదికెదు...

నీటి..

నాకు తెలుసు. యెందుకడుగుతున్నా
నంతు.... కష్టమయినా నాకీసహాయంచేసే
సహృదయం కలవాడివి నువ్వుక్కడివే.
నాయీక్రాత్త జీవితం నీ చేత్తోనేవుంది.
అని యెంతో బాధపడుతూ చెప్పేదా.

వాడి నిర్ణయం విడి నాకు చాలా
సంతోషం వేసింది. ఎలాగైనా వాడికి
యీ సహాయం చెయ్యాలనిపించింది. కాని
నామీద పెట్టిన అర్థికభారం మొయ్యడం
కష్టమనిపించింది. స్నేహితుడికి చేసింది
చెప్పకోకూడదుగాని వాడికి నేను నెం
నెలా అంతో యింతో పర్దుతూనే
వున్నాను. అందుగురించి మా అపదకూ,
నాకూ యీమధ్య భేదాభిప్రాయా
వేర్పడ్డం తన్మూలంగా చిన్న చిన్న
కలతలు రావడం కూడా జరిగింది. అదీ
కాక సరళికిప్పుడు అలోనెల. చిన్నా
అన్నట్లు దాక్తురికి చూపిస్తే వీరసంగా
పున్నదంటూ మందులు రాసిచ్చి రెగు
లర్ గా వాడమంది. నెలనెలా వచ్చి
పరీక్ష చేయించుకొమ్మంది వీటికోసం

కొంత అప్పు చేయాలన్నాంది. చేతి
కొచ్చే జీతంలో మాటపాతిక పాలి
బెక్సీక్ కోర్స్ వదువుతున్న తమ్ముడికి
నెలనెలా పంపించాలి చిన్నాకి ప్రస్తుతం
వంద నర్లడు మాట అటుంచి నెల నెలా
పంపించే నా తరం కాదనే చెప్పాలి.

ఉపయోగపడని అలోపథులు వూపిరి
పలవకుండా ముసురుతుంటే యేం
మాట్లాడలేకపోయాను. నా మోసాన్ని
వాడు యెలా అర్థంచేసుకున్నాడో గాని
సారీరా బ్రదర్. బ్రౌడ్తున్నే చిన్న
యిలా యిరకాటంలో పెట్టిపండుకు
మన్నించు. ఈ నాలుగేళ్లు యెందుకూ
పనికిరాకుండా గడిపినందువల్ల జగన్నాద
రావుగారి మాటలతో పుత్రేశికుడినై
యేదో సాధించేయాలనుకుని వెళ్ళా
ముదూ అలోచించకుండా యిలా వచ్చే
పేను. అందువల్ల నీ యిబ్బందుల్ని
అలోచించలేక పోయాను. నీ కంటే
యెవరు మాత్రం సహాయం చెయ్య
గలరు! ఈ విషయం మర్చిపో నేను

యెక్కడైనా యితరత్రా దొరుకుతుం
డేమో త్రొచ్చేస్తాను. అంతగా యెక్కడా
దొరక్కపోతే అప్పుడే యేదో అలా
చిద్దాం, అంటూ లేవాడు.

ఆ మాత్రం సహాయం ఆ పరిస్థితిలో
వున్న చిన్నాకు చెయ్యకపోతే మా
అనుబంధానికి విలువలేదనిపించింది.
బిల్లు చెల్లించి బయటకొచ్చేక రోడ్డుమీద
నడుస్తూ ఆ డబ్బు నేను సర్దుకానవి,
వానవి వ్రీ ఆవ్యాధిని చెప్పినపుడు
వాడి మొహంలో తిరిగొచ్చిన కాంతి
చూసి నాకూ అనందమయ్యింది నన్ను
కొగిలించుకున్నంత పని చేసాడు.

చిన్నాని అంతగా ఉత్తేజపరిచిన
జగన్నాథరావుగారు గుర్తు కొచ్చేరు.
ఆయన ఆంధ్రదేశంలో ప్రత్యాతిగాంచిన
యింద్రప్రియలిస్టా, వ్యాపారవేత్తాను.
కొన్ని కోట్లకు అధిపతి. నాలుగు
రోజుల క్రిందట లోకల్ క్లబ్ లో
ఆయనకు సన్మానం చేసారు. అదేమీ
సినిమాస్టార్కు గాని, రాజకీయవేత్తల
గ్గాని జరగటోయే సన్మానం కాదు కాబట్టి
ముందు నేను వెళ్లాలనుకోలేదు. కాని
సన్మాన సంఘంలో నా మిత్రుడొకడు
మొదలరు కావడం వల్ల నన్ను రమ్మని
మరిమరి కోరినందువలన ఆ రోజు
సాయంకాలం బయలుదేరాను. సరిగ్గా
అదేసమయానికిచిన్నామాయించికొచ్చేడు.
ఆ రోజు వాడి మూడో అవలీం బాగా
లేదు. ఇంటిదగ్గర వాళ్ళ అమ్మకు,

అవిడకు పెద్ద పోట్లాట యే కారణమూ
లేకుండానే జరిగిందట. ఇద్దరూ కలిసి
వాతరిమీద వాకరు వీడికి ఫిర్యాదు
చేసుకున్నారుట. ఎటు మాట్లాడితే యేం
జరుగుతుందో అని వీడు మాట్లాడక
పోయేసరికి వీడి అపమర్థకవి యిద్దరూ
యెత్తి చూపేరట యింట్లో వుండలేక
నా దగ్గరకొచ్చేడు. ఆ అలోచనలనుండి
వాడి దృష్టి మళ్ళిద్దామని నాతో తీసుకు
వెళ్ళేను.

సినిమాలు కూడ చైముకి ప్రారంభించి
పని మా పూరిలో ఆ రోజునభ చెప్పిన
చైమ కే మొదలైంది. ఆ మాటే
ప్రక్కన కూర్చున్నాయనతో అంటే
సింప్లిసిటీ, పంక్తువాటిటీ జగన్నాథరావు
గారి ఐదు, ఆరు ప్రాణాలని జోక్
చేసాడు.

ఆ పెద్దమనిషిని చూస్తే యేమీ
యింప్రెసివ్ గా లేదు. పలానా అని
చెప్పి ఆయన అస్తి వివరాలు చెబితేనే
గాని చాలామంది ఆయన్ని గుర్తించ
లేదు. నాకు అశ్చర్యం పేసినది యింకో
కటుంది. సన్మానం అన్నారు గాని
వాళ్ళ దండకూడ ఆయనకు వెయ్యి
లేదు. సన్మాన సంఘం తరపున వో
చిన్నపాపతో వాక గులాబీ పువ్వు
యిప్పించేరు. అది తీసుకుని ముందు
చేబిరమీడున్న ఫ్లవర్ వాణ్ లో వుంచేరు
దండలవీ వేస్తే అనవసరమైన ఖర్చు
అని కోప్పడతారట. పురప్రముఖ

అంతా ఆయన త్యాగవిరక్తిని, కార్య
దీక్షనూ, నిరాదంబరత్వాన్ని యెదాపెదా
కోపోచ్చేవరకూ పోగిడేరు. చివరగా
ఆయన కృతజ్ఞత తెలుపుకుంటూ,
“ఇంకవరకూ మీకు తెలిసినవే వాతటికి
వదిసార్లు విన్నారు. అదంతా మర్చి
పోండి. దానివల్ల యెవరికీ యెటువంటి
యిబ్బంది వుండదు. కాని యిప్పుడు
మీకు వాత కథ చెప్పుతాను. అది విని
దాంట్లో యేమైనా పనికొచ్చేదుంటే
గుర్తుంచుకోండి.” అంటూ కథ మొదలు
పెట్టేరాయన.

“అనగా అనగా మీ పూరు లాంటిదే
వాక పూరు. అందులో యిరవైయేళ్ళు
నిండిన వోళ్ళురాదు. బరువూ, బాధ్య
తలు మోసే వయసు కాదట. జీవితం
వోళ్ళు కలలాంటిదని ఆ కాలంలో
యేది కావాంవి కోరుకుంటే అది
వాస్తుందని అపోహ పడే వయసే కాని,
చూచుకుని నడవకపోతే బాటలోని
తుమ్మముళ్ళు కాళ్ళ చీరేసి కుదేస్తాయనీ.
వాలు చూచుకుని ప్రయాణం చెయ్యక
పోతే దూరం తగ్గకపోగా వెనక్కు
కూడ పోవలసి వాస్తుందని పాపం
అకని కింకా తెలియదు. హతాత్తుగా
తండ్రి పోవడంతో వాక్కసారి కల
లన్నీ చెరిగిపోయాయి. అళిలన్నీ అవిరై
పోయాయి. బాధ్యతలు కొండచిలువ
ల్లాగా పూపిరి సరిపకుండా వెనవేసుకో
వడం మొదలైంది. తండ్రి చేసిన

అప్పులమీద వడ్డీలు వోళ్ళు పెంచేసు
కుంటున్నాయ్. ఇంట్లో యెదిగిక్కుచున్న
తోబుట్టువుకి పెళ్ళి చేయాలంటే కట్నం
మియ్యాలి కట్నమివ్వాలంటే కట్నం
తెచ్చుకోవడం కంటే మరో మార్గంలేదు.
కట్నంతోపాటు వచ్చిన పెళ్ళాకోర్కె
లనూ తెచ్చింది. కోర్కెలు పిల్లల్ని
యిచ్చేయి ఒక నమస్కన పరిష్కరించ
బోతే మరొకప్పు నమస్కనలు యెదు
రయ్యాయి. తెలియకుండానే బరువు
పెరిగిపోయింది మధ్యలో అగిపోయిన
అచదువుకే యేదో పెద్ద వుద్యోగం
వాచ్చేస్తుందని ఆశ. ఇంకా పైకి
చదువుకున్నవాళ్ళే. కటకట పడుతున్నా
రని తెలియని అమాయకత్వం అకనిది.
ఎదురు చూడంలో డ్రీర్ పోయింది.
నెమ్మది నెమ్మదిగా సరిస్థితులు అకలింపు
లోకి వాస్తున్నాయి. ఎటు చూసినా పెను
చీకటే రప్ప గుడ్డివెలుగు, కూడ కనిపిం
చడం లేదు రెండు పూటలా రిండి
తినడమే గగనమయ్యింది సరిగ్గా
వమయంలోనే భార్యకు ఎ బార్షన్
చెయ్యాలొచ్చింది. చెయ్యకపోతే
ప్రాణాపాయమని దాక్టర్లు చెప్పేరు
దబ్బుకావాలి. ఎవరిస్తారు? పరిష్కారం
కనపడలేదు. కాని బంధుమీన మైన
క్షణంలో అందరికీ యంతంక విషమిచ్చి
తనూ తాగి యా బాధలనుండి కావ్యతంగా
విముక్తి పొందాలనుకున్నాడు. గాని
వెంటనే మనస్సు మేల్కొండి. తన

అలోచనలకు సిగ్గుపడ్డాడు. ఆ సమయం లోనే లోకంలో యీకా మంచికనం ముందుకుపోలే దనడానికి నిరంకుశంగా వొకప్పుడు వాళ్ళింట్లో పనిచేసే మనిషి యాలై యాపాయయ వద్ది అతని భార్య ప్రాణం కాపాడింది.

అప్పుడే అతనికి తెలిసింది. అందు ప్రతి రంపగోచితనం యీ దేశంలో పూర్తిగా దూపుమాసింది. పెరిగిపోతున్న జనాభాలో అందరికీ పుష్కలములు రావడం చాల కష్టమని కష్టపడితే తిండికి లోటులేకుండా పుండటానికి అనేక మార్గాలున్నాయని తెలుసుకున్నాడు. భార్య కోలుకున్నాక పుట్టింటికి వచ్చింది తల్లిని తమ్ముళ్ళనూ మేనమామను అప్పజెప్పి రైలెక్కాడు. అది వెళ్ళినంత దూరం టెక్సాస్ లోకుండానే ప్రయాణం చేశాడు. రైలు దిగింతయవత నాలుగురోజులు తిండి లేకుండానే గడిపేడు. వారం తిరిగేసరికి వొక హోటల్లో క్లీనరుగా పని సంపాదించేడు. పనిమీద క్రద్ద చూపుతూ, చుట్టూ పరిస్థితులను అర్థంచేసుకుంటూ సర్వేవర్గా మారి కౌతూకాలానికి అ హోటల్లోనే క్లర్క్ గా అవతారం యెత్తి మూడేళ్ళకు వచ్చిన్న హోటల్ కి ప్రొప్రయిటర్ అయ్యాడు అక్కడితో ఆగలేదు కృషిలోపాటు అదృష్టం కలిసింది. నాలుగువాడుల్లో వ్యాపారాన్ని విస్తృత పరిచేట పరకు వాణిజ్య

వేత్తగా మారేడు. అంతదబ్బు గడించడంలో అతను స్వగులింగు కాచి, బ్లాక్ మార్కెటింగు కాచి, యికర అక్రమాలు గాచి చెయ్యలేడు. అప్పటినుండి ఇప్పటి వరకూ అతను తెలిసి చేసిన తప్పిల్లా టెక్నీక్ లేకుండా ప్రయాణం చేయడమే. రైల్వేవారు అందుకు శిక్షగా అతన్ని రైల్వేబోర్డు పెంజరుగా నియమించేడు. అది వేరే విషయమనుకొంది. ఇంతకూ అవ్యక్తి యెవరోకాదు మీ యెదురుగా వున్న జగన్నాథరావే.

"ఇకా యెదుకు చెప్పేనంటే.... నేటి యువకుల్లో నిరాశ, యే పని చెయ్యాలన్న వెనుకంజ వేసే మనస్తత్వమూ పెరిగిపోతున్నాయి. భార్యతలు నిర్వర్తించడానికి అస్సలు ముందుకు రాలేకపోతున్నారు. నా జీవితాన్ని పరిశీలించి కొందరైనా యువకులు కార్యాదీక్షనరులై శ్రమ జీవితాన్ని సుఖమయం చేసుకుంటే నాకు యీ రోజు జరిగిన పన్నానికి పాపమైన పరితం దక్కిందిను కంటాను." అంటూ ముగించేరాయన.

అక్కడనుండి వచ్చేప్పుడు చిన్న అలోచనలో పడ్డాడు. ఆయన జీవితంతో తన జీవితం పోల్చుకుంటున్నాడేమో. విజానికి కూడా చాలా పోలికలున్నాయేమో అనిపించింది.

మేం యిద్దరం యెలిమెంటరీ స్కూలు దగ్గరనుండి కాలేజీవరకే పెద్దవరకు కలిపే చదువుకున్నాం పరీక్షల ముందు మా

యింటిదగ్గరే టీలు తాగుతూ తెల్ల చార్మ
పుస్తకాలు ముందేసుకున్నట్లుని కబుర్లు
చెప్పుకునే వాళ్ళం. మా ప్నేహం పెరగ
డానికి మరో కారణం మా మధ్య వున్న
ఆర్థిక సమానత్వం కావచ్చు. మధ్య
తరగతి క్రింద అంచులు పట్టుకు వేళ్లాడు
తున్న కుటుంబాలు మావి. నా ఆదృష్టం
కొద్దీ చదువైన సంవత్సరానికే తన
కూతుర్ని నాకు కట్టబెట్టి, మా వూళ్ళోనే
పుద్యోగం యిప్పించాడు మా మేనమామ
ఆ తరువాత నాన్న రిటైరయ్యాక
అమ్మతో అన్నయ్య దగ్గర తెళ్ళి
పోయారు. అమ్మడి బాధ్యత నామీద
పడింది. ఆ విధంగా బాధ్యతలు పంచేసు
కుని వో సరిధిలో కాలం వెళ్ళబుచ్చు
తున్నాను.

కాని చిన్న జీవితం వ్యతిరేకంగా
తయారయింది. పెళ్ళి పెళ్ళంటూ వొత్తిడి
చేసే పెద్దలమూల కాదనలేక చదువవ్వ
గానే పెళ్ళి చేసుకున్నాను. ఇంటిలో పెళ్ళి
తెగిన చెల్లెళ్ళు, పైకి రావలసిన
తమ్ముళ్ళు వున్నారు. ఎదిగొచ్చిన
కొడుకు యేదో పుద్యోగం చేసి కాస్త
చేదోడు వాదోడుగా వుంటాడనుకుంటే
వీడికి కనుచూపు మేరలో అది వచ్చే
అవకాశం కనపడ్డం లేదాయే. పోనీ
ప్రయత్నం లోపమా అనుకుంటే ఆదేమి
కాదు తిలసిన వాళ్ళనూ, తెలియని
వాళ్ళనూ కలుసుకుని పుద్యోగంకోసం
అర్థించేడు. అందరూ చూద్దామన్నవాళ్ళే
కాని సహాయం చేసినవాళ్ళు యేవరూ కన

పడలేదు. డబ్బు పెట్టి కొనుక్కునే
ప్రోమతు లేకపోయినా వో సాం వెళ్ళ్య
రూపాయలు అప్పుచేసి యేవడి చేతిలోనో
పెట్టి చేతులు కాలింపుతున్నాడు

చిన్నా వొక్కడే అయితే పరిస్థితి
కొంతలో కొంత మెరుక్కో వుండేదేమో !
పెళ్ళాం కాపురానికి రావడంతో వొకరికి
యిద్దరయ్యారు ముసలాయన మీద
భారం. ఇంట్లో వాళ్ళకు చూడా చిన్నా
మీద ఆశ వన్నుల్లిండి వీడి అసమర్థత
వల్లే పుద్యోగం రాలేకని అనుకోజూ
సారు కాని దేశ పరిస్థితులలా వూర్తివి
నమ్మలేకపోయారు. ఎవరైనా గోరంతో
యోదేనా అంటే తన అసమర్థతను
వేరెత్తి చూపిస్తున్నారని గోరంతలు
కొండంతయగా వూహించి బాధపడేవారు.
చిన్నా తల్లి కొడుకును యేమీ సనలేక
తేరగా కూర్చుని తింటున్నావని కోడల్ని
సాధించేది. అవిదేమో వీడి దగ్గర
మొత్తుకుని యేడ్చేదట; ఓసారి అత్త
కోడళ్ళ మధ్య పెద్ద గొడవ జరిగి
చిన్నా పెళ్ళం నూతిలో దూకేస్తే
యిరుగు పొరుగు బయటకు పని పోళ్ళు
కక్కించేరు. ఈ విధంగా వీడికి మన
శ్వాంతి మరీ కరువయ్యింది. నాంతో
కొంత కాలం భార్యను పుట్టం టి కి
పంపించేడు. పెళ్ళిచేసి వో అయ్యిచేతికో
పిల్లను పెట్టింతరువాత ఆడపిల్లను
వాళ్ళ మాత్రం యెంత కాలం వుంచుకో
గలరు : అదీకాక తద్దుంగా యిచ్చిన
డబ్బు చిన్నా వాళ్ళ యింటి బిడ్డలకు

వాడేసి కూతురిని పుట్టింటికి తన్ని తగి
లేసేవి వాళ్ళ కొంప అందుకే వో
మంచి రోజు చూసి కూతురిని అత్తింట
ఉగబెట్టి వెళ్ళిపోయారు మళ్ళీ గొడవ
మామూలే

నాకు ఖాళీ వున్నప్పుడల్లా నా దగ్గర
కొచ్చి గడిపేవాడు చిన్నా. నాదగ్గర్నుండి
వున్నపుడు యెటువంటి అరచురిక
లేకుండా డబ్బు తీసుకునేవాడు నా
పెత్తైన కొత్తలో వాడి పరిస్థితికి మా
అవిడ యెంకో సానుభూతి చూపించేది.
కాని కాలం గడిచే కొద్దీ మా స్నేహం,
నా దగ్గర డబ్బులు తీసుకోవడం అవిడకు
అంతగా నచ్చలేదు నా అర్థిక పరిస్థితి
గుర్తేసూ అవిషయం వొకటి రెండు
సార్లు స్పష్టంగానే చెప్పింది.

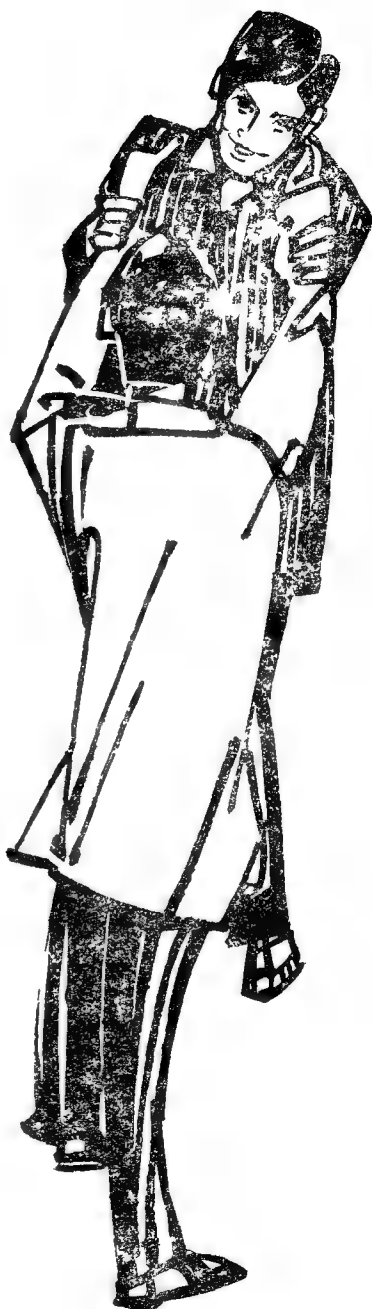
అందుకే చిన్న డబ్బుఅడిగిన
విషయం నుంచు చప్పలేదు అపీసులో
యివ్వగలిగిన వొకరిద్దరు కాలిగ్నవి
డబ్బు విషయం అడిగేను కానీ వాళ్ళు
సారీ చెప్పి సారో సీనులో నటించేపేరు.
సాయంకాలం అపీసునుంచి వస్తూ పెత్తెం
తరువాత అత్తగారింటికి వెళ్ళినప్పుడు
మా మామ పెద్దిన వుంగరం తాకట్టు
పెట్టి చిన్నాకు వంద రూపాయలు
యిచ్చేను ఆ రాత్రే వాడు ట్రైన్
యెక్కి మద్రాసు వెళ్ళిపోయాడు తరు
వాత వుంగరం గురించి మా అవిడకూ
నాకూ పెద్ద ఘర్షణ జరిగి వో పది
రోజులు యెడమొహం పెడ మొహంగా
వున్నాం

చిన్నా వెళ్ళితరువాత పుత్తరాలు
రాస్తుండేవాడు. ఒకనెల మాత్రం కొంత
డబ్బు వంపినట్లు గుర్తు అర్పెల్లతరువాత
మా పూర్వాచ్చి బెజవాడలో నెటింవ్వా
లనుకొంటున్నటు చెప్పి పామిరించి తిసి
తెళ్ళిపోయాడు.

కొన్నేళ్ళు పుత్తరాల ద్వారా
స్నేహాన్ని కాపాడుకొంటూ వచ్చేం
కాని, వుద్యోగరీత్యా వో రెండు మెట్లు
పైతెక్కడంకో రోజంతా అపీసునే
జంటి పెట్టుకుని వుండాల్సివచ్చేది తీరిక
వోపిక లేక పుత్తరాలు రాయడం కూడ
మానేసాను అదీగాక యీ మధ్య చాలా
పాళ్ళు తిరుగాల్సివచ్చింది. ఇంటిలో
కూడా అబ్బాయికోసం నాలుగుసార్లు
చూసి లాభంలేక అపరేషన్ చేయించు
కోవాల్సి వచ్చింది ఆడపిల్లల తండ్రిగా
బాధ్యతలు పెరిగి పేరే అతీచనుకు
అవకాశమే లేకపోయింది ఈ యిరవై
యేళ్ళల్లోనూ గుట్టు చప్పుడు కాకుండా
సంసారం యీడ్చుకొచ్చేనే కాని పెద్దగా
వెనకేసింది యేమీలేదు అప్పుడప్పుడు
యెదిగొస్తున్న పిల్లల పెళ్ళిళ్ళ గుర్తుకు
తెచ్చి తను భయపడి నన్ను భయపెడు
కుంటుంది మా అవిడ. గుడ్డిలో మెల్ల
యేచిటించే పిల్లలు శ్రద్ధగా చదువు
కుంటున్నారు పెద్దమ్మాయి బి ఏసీసీ
పరీక్షలు రాస్తే రెండో అమ్మాయి
ఎ.బి.బి.య్యెస్ మూడో నంవత్సరంలో
వుంది మూడు నాలుగు హైస్కూలులో
వున్నారు

తల్లి పోలికలు రావడంవల్ల పిల్లలు
బాగుంటారు. అందుకే అమ్మాయి చది
విన కాలేజీలోనే లెక్కరదుగా పనిచేస్తున్న
సుబ్రహ్మణ్యం అనే కుర్రాడు యిష్టపడి
పెళ్లి చేసుకుంటానని మంచి సంబంధం
అని చెప్పుకున్నాడు. వెనక పెద్దలు,
అన్నలు కట్టు తీసుకోకపోవడం చిన్న
తనమని చెప్పి పదివేలు అడిగేరు
పెళ్ళి ఖర్చులూ అవీ యివీ కరసి పది
హేను దాటుతుందని లెక్కెసుకున్నాం.
పి.ఎఫ్. మీదా, యిన్నారెన్నుమీద లోను
తీస్తే పన్నెండు వేలదాకా వచ్చింది
మిగిలింది యెలా పూడ్చుకోవాలా అని
తలకిందులవుతుంటే చిన్నా హతాత్రుగా
గుర్తొచ్చేడు. అందుకే యీ రోజీ
ప్రయాణం.

చిన్నా ఇంటి కొచ్చేక రాత్రంతా
విద్ర పోకుండా చిన్నప్పటి కబురులు
యెన్నెన్నో చెప్పుకున్నాం. డబ్బు
అడగటానికి మొహమాటపడ్డాను కాని
యేలా గమనించేదో నా అవసరం,
అమ్మాయి పెళ్ళి విషయం చెప్పగానే
“డబ్బు యే మాత్రం కూడ బెట్టావ్ ?”
అంటూ వివరాంటిచి అవలు విషయం
నాచేత యధాలాపంగా చెప్పించేడు కాసేపు
ఆలోచించి వా పదిహేను రోజుల్లో
తనే స్వయంగా వచ్చి ఆ డబ్బు సర్దుకా
నన్నాడు. ఆ మాట వివగానే నా
గుండెలమీద బరువు తొలిగిపోయింది.
ఆ రోజుకి నుండపోమ్మని యెంత బం
వంతపెట్టినా చిన్నాగాడు చేస్తానన్న
పహాయం గురించి మా అవిదకు చెప్పితేనే
గాని ఆగలేననిపించి బయలుదేరాను.

చరిత్రా, పురాణమూ

ఒక జాతి ముందుకు పోవటానికి తోడ్పడేది చరిత్రా. పురాణానూ? ఈ ప్రశ్నకు పురాణమే అని సమాధానం ఇచ్చే స్థితిలో ఉన్నవాడు. బహుశా భారతీయుడే అయి ఉంటాడు. వాస్తవ చరిత్ర లభిత రూపాలలో చిత్తపించటం ఇతర ప్రాచ్య దేశాల వారికి తెలిసినట్లు భారతీయులకు తెలియదు. అందుచేత ఒక విధిచిత్రమైన చరిత్ర పేర్కొంది. మన కొలి సంస్కృతిని పాశ్చాత్యులు మన వైదిక సాహిత్యంలో చూస్తే, మన సంస్కృతిని మధ్య ఆసియా నాసులు మన గణితంలోనూ, ఐగోళకాత్రంలోనూ, వైద్యకాత్రం ముతోనూ చూస్తే, మన మటుకు దాన్ని రామాయణంలో చూస్తున్నాం. ప్రపంచానికి చూపించటానికి గర్వపడుతున్నాం.

మన జీవితానికి ఉపకరించే పత్యా లన్ని రామాయణంలో ఉన్నట్లు అధునిక పౌరాణికులు హోరెత్తేట్లు ప్రచారం చేస్తున్నారు చరిత్ర నుంచి పలాని విషయాలు మనం నేర్చుకోవాలని గట్టిగా ప్రచారం చేసే వాళ్ళు లేరు. మన వివిష్యత్తంతా రామాయణం మీద ఆధారపడి ఉంటుందగా మళ్ళీ చరిత్ర దేనికి?

ఇంతకన్న చిత్రం ఏమిటంటే మనం ఆ పురాణాలను ఉన్నవి ఉన్నట్లుగా

ఉండనిట్లు లేదు. మన సంస్కృతికి పరాకాష్ఠ అయిన రామాయణం మూడింతలకు పెంచారు. సీతా కల్యాణమూ, శివా ధనుర్వంగమూ, కుశలపుల కథా, శంబుక వధ అన్ని రామాయణ ప్రక్షిప్తాలలో ఉన్నవే. ప్రక్షిప్తాలు కాని రామాయణ భాగాలను కూడా మన పౌరాణికులూ, జౌత్సాహికులూ మార్చారు ఆ విధంగా రాముడికి మిత్రుడిగా చెప్పబడ్డ గుహుడు రాముడి భక్తుడయ్యాడు. శబరి ఇంకో భక్తుడాలయింది. అక్కడక్కడా సామాన్య మానవుడి దౌర్బల్యాలు బాహుళ్యంగా ప్రదర్శించే రాముడు ఉన్నట్లుండి దేవుడయి పోతుంటాడు.

పురాణ సంస్కృతి మన సంస్కృతికి పునాది అయినా రాజకీయ కారణాలవల్ల మనం కొంతవరకు చరిత్రను గురించి కూడా తోడవటం అవసర మవుతుంది. కాని అందువల్ల కలిగే ఇబ్బందిని దాటడానికి మన పురాణాలకు చేసిన మర్యాదే చరిత్రకు కూడా చేస్తుంటాం— దాన్ని మన పురాణ సంస్కృతికి అనుకూలంగా కూర్చుతూ ఉంటాం. అప్పుడు పురాణాలనూ, చరిత్రనూ అలా తేడా ఉండనవసరం లేదు

అయితే నాగరిక ప్రపంచంలో చరి

త్రలో గల అప్పస్తతను సాధ్యమైనంతగా తగ్గించటానికి అనేక రకాల పరిశోధనలు జరుగుతున్నాయి. అందుకు అర్హియాలజీ కొంతవరకు ఉపయోగపడుతున్నది. అంత్రోపాలజీ కూడా ఉపయోగపడుతున్నది. ఆ రెండు అనే వాళ్ళు ఎవరు? వాళ్ళకూ సందు నాగరికతకూ గల సంబంధం ఎటువంటిది? ఇలాంటి సవాలక్ష ప్రశ్నలకు సమాధానాలు వెతుకుతున్నారు ఈ పరిశోధనలో చరిత్ర శాస్త్రపేర్లకు మన పురాణాలు కూడా ఉపయోగపడటం గమనించదగినది. ఎందుంటే పురాణాలు తోచి తోచనివాళ్ళు రాసిన కల్పనలు కావు అందులో చరిత్రకు సంబంధించిన సత్యాలు దొరికే అవకాశం ఉన్నది. అర్హియాలజీ అవ్వకాల పురాణాలలో ఉండే అంశాలను రుజువు చేస్తే వాటిని చరిత్ర క్రింద అమోఘమవుతుంది.

ఇది ఇతర దేశాలవాళ్ళ (శాస్త్రీయ) దృక్పథం మన పురాణ దృక్పథం అది కాదు. బీమ్మడు యుద్ధంలో పడిపోయి నప్పుడు అంశయ్య ఎక్కడ ఉన్నదీ విరూపించిన వారికి లక్ష రూపాయలు : కృష్ణుడు ఆర్జునుడికి గీత బోధించినది ఎక్కడో రుజువు చేసిన వారికి లక్ష : ఈ లక్షలు భోజరాజులాగా విసిరివేసే వాళ్ళకు భగవద్గీత ప్రక్షిప్తమై ఉండవచ్చునన్న అనుమానం కూడా లేదు. వాళ్ళు గీతను గురించి డి.డి. కోసాంబీ

రాసినదీ చదివి ఉండరు — లేక చదివి కోసాంబీ అజ్ఞానానికి విచారించాలో : కాని మన దేశంలో శాస్త్రీయ దృక్పథంతో చరిత్రను పట్టేషించిన అద్యుడు కోసంబీ అని ఈనాటి చరిత్రకారులు, మంత్రాలు తంజ్రాలూ కాదు : — ఒప్పుకొంటున్నాడు.

రాజకీయాలలో తలలు మార్చగల ముటకులు కూడా చరిత్ర. దగ్గరికి వచ్చే సరికి పోలీస్ ప్రవర్తిస్తారు కదా సామర్థ్యం గల వాళ్ళు కూడా అదే దోరణిలో ఉండటం అశ్చర్యం లేదు. యవరాజు. తథా ప్రజా.

ఎటునుంచి వస్తున్నామో తెలిస్తే తప్ప ఎటు పోవాలో తెలియదు. దిక్కు తెలియని బాడికి గమ్యం ఉండదు. నిర్దిష్టమైన భవిష్యత్తుకోసం కృషిచేసే వాళ్ళకు గతం తెలియాలి. అయితే గతం గురించి పురాణ సంస్కృతి కలిగి చే అభిప్రాయాలు ఒక్కొక్కసారి తప్పుదారి పట్టించేవిగా ఉంటాయి. పైగా వాటిని మనం మార్చేస్తున్నాం. రామాయణంలో ఏడంతస్తుల మేడలున్నాయి, కాని హరప్పాగరికత అంతరించిన తరువాత వెయ్యేళ్ళకు గాని మన దేశంలో నగరంలాటిది లేదు ఈ ఏడంతస్తుల మేడలు [[వక్షిస్తమైన భాగం యివే అయినా] రామాయణ కాలం నాటి సంస్కృతికి చెందినవా : రామాయణం రాసిన నాటి సంస్కృతికి చెందినవా : ఇవాళ తీసిన

సినిమాలో మన నీకమ్మవారిచేత నైలాన్ చీరలు కట్టించవచ్చు. అంత మాత్రాన ఆకాలంలో నైలాన్ చీరలున్నాయనలేం కదా !

“ఎందుకు ఆనకండి ఆ కాలములో లేవిడేదీ ఈ కాలంలో లేదు ” బ్రాక్షర్లు అణుపు బొంబులూ, బ్రూన్సిస్టర్లు, రేడారు పేదకాలం నాడే ఉన్నాయి” అని వాదించటం మన పురాణ సంస్కృతి అవలంబించే ధోరణి.

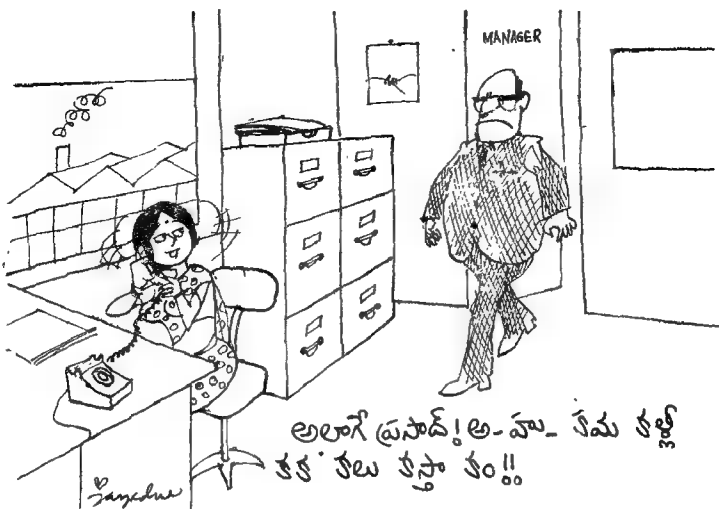
చారిత్రక దృష్టిలో మానవ జీవితం పురోగమిస్తున్నది. మూడు నాలుగు శతాబ్దాల నాటి మహారాజులకు మహారాజులకూ లేని పౌరస్వామి ఈనాటి మామూలు మనుషులకున్నాయి. మంచి రహదార్లు, వేగంగా వడిచే వాహనాలు, సినిమాలు, రేడియోలు, టీవీలు—! విక్టోరియా రాణి మొదటిసారి రైలు ఎక్కి రైలు వదిలేసు మైళ్ళు వేగంతో పోతే, “Not so fast, Guard. Not so fast !” అన్నదిట ! నూరేళ్ళు తిరగ లేదు; ఆవిడ వారసురాలు ఎలిజబెత్ కావాలంటే 15 వందల మైళ్ళు వేగంతో పోయే విమానంలో ప్రయాణించగలదు !

అర్థికంగా కూడా ఒక్కొక్కప్పుడు పది చదరపు మైళ్ళకు ఒకడు బతకటం దుర్లభంగా ఉండేది ఈనాడు చదరపుమైలుకు అనేక వందలు జీవనం గడుపుగల్గుతున్నారు. సగటు అయిర్దాయం పెరుగు

తున్నది. కొద్ది దశాబ్దాల క్రితం ఓకిల్స్ లేని ప్రమాదకర వ్యాధులకు ఈనాడు నమ్మకమైన మందులున్నాయి. “క్షయ మామూలు జ్వరం కన్నా ప్రమాదం కాదు” అని ఈనాటి వైద్యులు అనగలుగుతున్నారు.

“ఇటీవలి కాలంతో పోల్చి ఏం లాభం ? కృతయుగం నాడు జీవితం ఇంతకన్నాకూడా బాగుండేది!” అంటుంది పురాణ సంస్కృతి. దాని దృష్టిలో మానవుడు రాను రాను దిగనాశ్రి పోతున్నాడు గదా !

విజమే అనుకుందాం. కాని మనం కిందటి తరానికి పుట్టి, కిందటి తరంనాటి పరిస్థితులతో సంఘర్షణ పడుతున్నాం గాని సప్తర్షి సంతానం కాము గద. ననకు ప్రతిక్షణంగా కనిపిస్తున్నది పురోగమనమూ, దానికి తోడ్పడే పద్ధతులూనూ. ఉన్నదంతా పోగొట్టుకున్నవాడు మల్లాగోచిపాతతో ప్రారంభించకకప్పుడు. కృతయుగంలో ఏమున్నదో తెలియదు. ఈనాడు ఏ కొత్తది వచ్చినా అది కృతయుగంలో ఉండే ఉంటుందనటం తప్పు, రేపు రాబోయేది అనాడే ఉన్నదని ఈనాడు చెప్పగల తాహతు పురాణ సంస్కృతికి లేదు మరి! అందుచేత మనం మన తాతలు త్రాగిన నేతుల ప్రస్తావన కట్టిపెట్టి, ఏదో ఒక వంట నూనెను అందుకాటులోకి తెచ్చుకునే మార్గం ఏమిటా అని ఆలోచించాలి.

మన దేశంలో చరిత్రజ్ఞానం ఉన్న వాళ్ళు పొందిన ఉన్నతిని మన పురాణ సంస్కృతితో పోగొట్టుకున్నాం. మహేం ఊదాలో, హరప్పా నగరాలు ఉచ్చదళలో ఉండగా అలాంటి నగరాలు ప్రపంచంలో ఏక్కడా లేవని తవ్వకాలు రుజువు చేస్తున్నాయి. పాటలీపుత్రం ఉచ్చదళలో ఉండగా అంత వైభవం గల నగరం ప్రపంచంలో ఏక్కడా లేదట. ఆకోకుడి రాజ భవనాన్ని చూసిన యాత్రికులు దాన్ని మనుషులు

కట్టలేదు, దేవతలు కట్టా రన్నారుట! చరిత్ర జ్ఞానంగం మౌర్యులూ, గుప్త రాజులూ మన సంస్కృతిని అత్యున్నత ప్రమాణాలకు తీసుకుపోయారు. ఈనాడు మనకు అలాటిదేమీ లేదు. మనకు పురాణాలలో కూడా పురాణం అనిపించు కునే అర్హతలేని చెత్త రామాయణమూ రాంభటనా మిలితాయి' మాననజాతి దిగ శాశ్వి పోతున్నట్టు పురాణ సంస్కృతి చెప్పనే చెప్పింది. గనక మనం అట్టడుగు లేని పోవటానికి మానసికంగా తయారయే ఉన్నాం.,

విలవలు

సి.ఎల్.ఎస్.రాజ్

“రాధా! చూడు, కొంచెం తిను. రాధా నా పాపానికి ప్రాయశ్చిత్తం లేదు”.
 నా మాట విను.” “లేవండి నేను రాధ వెక్కి వెక్కి ఏడుస్తోంది. “రాధా
 పాపిష్టిదాన్ని. చేజేతులా చేమకన్నను. ఉరుకో. అయిపోయినదానికి ఏంచేస్తాం.

నాకాపిను చైత్రపుతోంది అమ్మా నేను వెడుతున్నాను. దానిచేస్త కాస్త తివి పించవే." అలాగేరా నాయనా. ఈ ఏమిటో కడుపు చించుకుంటే కాళ్ళ మీద పడుతుందని.

స్కూలు బస్సు అప్పుడే వెడుతోంది. దానివేపు జాలిగా. బాదగా చూశాడు రామారావు. రామారావు నైకిలు తొక్కుతున్నాడు. కాని అతని ఆలోచనలు వెనక్కి వెళ్ళుతున్నాయి. రాధ అవును రాధకి తగినకాస్తీ జరిగింది. కాని అది తనకుకుడా కదా ఏవస్తువూ ఉన్నప్పుడు దాని విలువ తెలియదు.

అప్పుడే ఆరునెలలు గడిచాయి....

• • •

రామారావు ఆ ఊళ్ళో యుడిసిగా పనిచేస్తున్నాడు. రాధ అతని భార్య రాధ వి ఏ. వరకు చడువుతుంది. కాని అదదాని కుండవరిసిన సౌకీల్యం, వినయం, అణకువ ఏకోశానా లేవు. వాళ్ళకి బాబు, పాప ఇద్దరు పిల్లలు. పాపకి మూడేళ్ళు వచ్చాక రామారావు ఇంక పిల్లలు కలగకుండా ఆపరేషను చేయించుకున్నాడు. తను ఒక క్లర్కు అయినా పిల్లల భవిష్యత్తుకోసం, వాళ్ళని పీజులు ఎక్కువైనా కాన్వేంబులో చేర్పించాడు. బాబు, పాప చాలా చురుకైనవాళ్ళు. క్లాసులో ఎప్పుడు ఫస్టువస్తూ అటల్లో ఊదా చురుగ్గా ఉండేవారు. బాబుకి పది

పాపకు ఏడేళ్ళు. బాబు అయిదు, పాప మూడు చడువుతున్నారు

"నానమ్మా. ఈనాళ మాకు స్కూల్లో కామిక్సు భాగవతం బుక్కు ఇచ్చారు అందులో కథలు చెప్పనా?" "నికు ఇంగ్లీషు రాదురా నాయనా. అయినా భాగవతంలోదే కథ ఒకటి చెప్తానురండి" "నేను నానమ్మ ఒళ్ళో కూర్చుంటాను" "అబ్బా నేను ముందడిగాను నేనే" "పాప చిన్నదికదా బాబూ దాన్ని కూర్చో వియ్యి." సర్లే ఇద్దరూ కూర్చోండి వినండి క్లర్కు, వినత అని ఇద్దరు అక్కచెల్లెళ్ళు ఉండేవారు. క్లర్కువ నాగుంకుతల్లి. ఒకరోజు ఒక గుర్రాన్ని చూశారు. దాని తోక తెల్లగా ఉందని వినత, కాదు నల్లగా ఉందని క్లర్కువ వాదించుకున్నారు ఎవరు గెలిస్తే వాళ్ళు రెండోవాళ్ళకి దాన్యం చేయడానికి ఒప్పుదం ఆరోజు గడిచిపోయింది మరురోజు దగ్గరికి వెళ్ళి చూడానికి తన కొడుకుల్లో ఒక నాగుణ్ణి గుర్రం తోకకి చుట్టుకునేట్టు చేసి క్లర్కువ పందెం గెలుస్తుంది. వినత చేపేదిలేక పందెం ఓడిపోతుంది చివరకు గరుత్మాంతుడు అమృతం తెచ్చి నాగుంకిచ్చి అల్లి వినతను దాన్యం నుండి విముక్తుల్ని చేస్తాడు. చూశారా? తల్లికోసం నాగుంకు ఎంతో కష్టపడ్డాడన్నమాట." "చాలా బాగుంది నానమ్మా. అమ్మా చచ్చిన కొట్టకమ్మా. కొట్టకమ్మా." "ఎందుకే

వాళ్ళలా కొడతావు. వాడేంచోడే తల్లీ?"
 "ఏంచోడా? తలుపు బార్లా పెట్టి
 ముసలమ్మ కథలు వింటున్నాడు పిల్లి
 పాలుకాస్తా తాగేసింది." "అమ్మా! కొట్ట
 కమ్మ. ఇంకెన్నడు అలా వలరసమ్మా."
 వెదవా, స్కూలువింది వచ్చాక పాలు
 తాగి తలుపు తీయమన్నావా?"
 "ఎందుకే వాళ్ళలా చంపేస్తావేమిటే?"
 "మీరు అనవసరంగా కలగజేసుకోకండి.
 చచ్చినా బాగుణ్ణి పీడ విరగడవుతుంది.
 వెదవ పిల్లలు ప్రాణాలు తోడేస్తు
 న్నారు."

* * *

"పాపా! అక్కడ గూడ్లొ అద్దం
 ఉంటుంది పట్టా అమ్మా. పేవింగు చేసు
 కోవారి. పాప అద్దం తెస్తూ గడప తగిలి
 వడి పోయింది. అద్దం ముక్కలై
 పోయింది. రాధ పిక్కి చదువుకుంటున్నది
 లేచి పాపని ఫెడీఫెడీ కొట్టింది. "గుంట
 ముండా. అద్దం తిన్నగా పట్టుకోలేవే."
 "రాధా! ఏమిటది? నీ అగడం రోజు
 రోజుకీ కృతిమించుతోంది. రాత్రికి రాత్రి
 బాబుని. అద్దం నేనే తెమ్మన్నాను.
 అసలు నువ్వు కన్న తల్లివేనా?
 రాక్షసివా?" "అవును లెండి నేను రాక్షసి
 లాగే కనబడతాను. మోజు తీరిపోయాక
 అంతే." అనవసరంగా నోరు జారకు.
 నువ్వు భాగినే కూర్చున్నావుగా. నువ్వు
 తేవచ్చుగా. పాపని తెమ్మని చెప్పినప్పుడు
 నువ్వు విన్నావుగా పోనీలే పాపా

ఏదవకు మరొకటి కొనుక్కుందాం"
 "అంతే లెండి మీ ముద్దుల కూతురు
 బద్దలు కొట్టిందిగా. వస్తమేమి లేదు"
 "మరేందిగులు వదకు నా సొమ్మేగా
 పోయింది. నేను కొనుక్కుంటానులే"
 "అంతేలెండి ఇదంతా మీ సొమ్మే. ఈ
 కుర్చీలు, బల్లలు అఖిరికి నేకట్టుకున్న
 చీర, జాకెట్టుకూడా...." "చీ చీ నీతో
 వాడమేమిటి." "అవును లెండి, నోరు
 కుట్టేసుకోండి." రామా రావు ఇంక
 ఎవలేక నిష్క్రమించాడు.

"బాబూ, పాపా తయారయ్యారా?"
 "మేము రెడీ డాడీ." "గూడ్ రండి
 బస్సుచైము అయింది." "బాబూ, పాపా
 జాగ్రత్తగా వెళ్ళండి. ఇంబర్ వెల్ లో
 అడకండి క్లాసులోనే కూర్చోండి. మళ్ళీ
 పాపా యంత్రం బస్సు జాగ్రత్తగా
 ఎక్కండి." "అలాగే డాడీ. వస్తాం డాడీ
 టాటా." రామారావు వాళ్ళని బస్సు
 ఎక్కించి అఫీసుకి పైకిలుమీద బయలు
 దేరాడు.

* * *

"అమ్మ మంచిది కాదేం. డాడీ మంచి
 వారు. నానమ్మకూడా మంచిదే నానమ్మ
 మంచి మంచి కథలు చెప్తుంది. డాడీ
 అసలు కోవమే తెచ్చుకోరు. ఏమైనా
 పాడుదేసినా కూడా ఏమీఅనరు. అమ్మ
 అస్తమానం కొడుకుంది"
 "అవునన్నయ్యా అమ్మ రాక్షసి, దయ్యం
 భూతం డాడీ దేముడు" అటుగా వస్తున్న

ఉదయం లేవగానే కాత్రి
బ్యాంకి ఎకౌంటు తెరవాలో
పాత దేమయింది

పాత ఎకౌంటులో
బాలెస్టు భాళి
అయిందిగా -

రామారావు వాళ్ళ మాటలు విన్నాడు.
“బాబూ పాపా! ఇలా రండి. తప్పమ్మా
అమ్మని అలా అనొచ్చా?” “మరెందుకు
అస్తమానం కొడుకుంది?” “ఇంక కొట్ట
కుండా నేను చెప్తానమ్మా.” “చీ నువ్వీ
ప్పుడూ అబద్ధాలు చెప్తావు. ఇలాగే చాలా
సార్లు అన్నావు. కానీ అమ్మ ప్రతిసారీ
కొడుకోంది.” రామారావు మౌనంగా
ఉండిపోయాడు.

“నానమ్మా పడుకున్నా వేం?”
“కొంచెం నడుము నొప్పిగా ఉంది
నాయనా.” “నేను రాయనా నాయనమ్మా.”
“వద్దు నాయనా. నా బంగారు తండ్రే.
అమాటవాలు. మీ అమ్మ చూస్తే కోప్ప
డుతుంది.” “ఫర్వాలేదు నానమ్మా ఏదీ
అటు తిరుగు నేను రాస్తాను.” రాధ
ఇవన్నీ దూరంంచి వింటోంది. కాపేపు
పోయాక సుడిగాలిలా వచ్చి బాబుని
బరబరా ఈడ్చుకుపోయి వీపు మీద
గుద్దేసింది. “అమ్మా! అమ్మా! కొట్ట

కమ్మా. నా నమ్మకి నత్తునొప్పిగా
ఉంచేను.” “వెధవా! నానమ్మ మీద
ప్రేమ మండిపోతోంది. ముసలి ముందకి
పేవ, నేను తలనొప్పితో అవాళ గింజా
కుంటుంటే కాస్త అమ్మ రాలించడం
రాస్తానన్న ముక్తలేదు.” “వాడి భోక్కుమి
డమ్మా రాదా? ఎందుకు పిల్లచెప్పవలె
కొడతావు నేను చద్దనే అన్నాను.
అయినా పిల్లాడు ప్రేమ చిరుపుకోలేక.”
“అబ్బో మహారావు ప్రేమ నానమ్మ
మీద ప్రేమ.” “అవునమ్మా ప్రేమే.
ప్రేమ గురించి నీకేం తెలుసు? ప్రేమ
ఇప్తే ప్రేమ పుడుతుంది.” “వారైంది
నీకులు. అయినా నా కొడుకుని నేను
ఇష్టం వచ్చినట్టు చేసుకుంటాను. మధ్య
మీరెవరు కలుగజేసుకో చావీకి.”
“అవునులే కల్లి. నువు చెప్పినదే విజయం.”
అవాళ రాత్రి భోజనాల టైము.
“అన్నయ్యా నన్ను ముట్టుకో. నేను
దాంకుంటాను.” “ఆ పాపా దొరికావు”

“నేను దొరకనుగా” అంటూ పాప వంటింటి వేపు పరిగెట్టింది. అటు వేపు నించి రాధ మజ్జిగ తెస్తూంటే పాపకల్లని గుద్దుకుంది. మజ్జిగ నేలపాలయింది. రాధ శవమెత్తింది.

“వెధవల్లారా ప్రాణాలు తోడేస్తున్నారు. మీరు పిల్లలా పికాచాలా” అంటూ ఇద్దరినీ బాదేసింది. “కొట్టకు మమ్మీ, ఇంకెప్పుడూ అల్లరి చేయం మమ్మీ” అంటూ పిల్లలు గోలగోలగా ఏడిచారు రామారావు వచ్చి రాధని వారించాడు. “అవునులెండి. నేను చెడ్డ చాన్ని. పిల్లల్ని పెంచడం తెలియదు. ఇప్పుడు అన్నం మింగుతారు. మజ్జిగ లేకుండా మింగండి” అంటూ పాప విసా వెళ్ళి పడుకున్నది.

* * *

అవి అపేనులో ఇనప్పెక్షను రోజులు. రామారావు ఉదయమే అరు గంటలకే లేచి గది గది తయారయి అపేనుకివెళ్ళి పోతున్నారు. మళ్ళా రాత్రి పది గంటలకి వస్తున్నాడు. బాబుని, పాపని గురించి అసలు వట్టింతుకుండుకే టైము లేదు. రామారావు వచ్చేసరికి పడుకుండి పోతున్నారు వాళ్ళు లేచేసరికి తను వెళ్ళి పోతున్నాడు. ఏమీ గొడవ జరగటం లేదనే భావిస్తున్నాడు.

ఆ రోజు బాబు పాప స్కూలు నించి ఇంటికి వచ్చారు. బాబు స్కూల్లో టిఫినుబాక్సు పారెకాడు. బాక్సు క్లాసులో

పెట్టి, పి. టి. అవరులో గ్రౌండ్స్‌లోకి వెడితే, ఎవరో కొట్టేశారు. అదే చెప్పాడు. “వెధవా. మనమేమైనా జమీందార్లు మనుకున్నావా? రోజుకో వస్తువు తగలేస్తారు మిమ్మల్ని బయటికి పంపించడం భయం. ఉండు నీకీలా కాదు. ఎన్ని తన్నినా బుద్ధిరావటంలేదు” అంటూ గరిట కాల్చి వాతలు పెట్టింది. బాబు అమ్మో అమ్మో అంటూ గుక్క తిప్పకోకుండా ఏడ్చేశాడు. అడ్డుకో బోయిన నానమ్మని తోపేసింది రాధ. పాప కూడా బాబుని చూసి ఏడ్చేసింది. నానమ్మ బాబుని ప్రక్కనే ఉన్న డాక్టరు గారి దగ్గరికి తీసికెళ్ళి కాస్త మందు రాయించింది. ఆ రాత్రి నానమ్మ దగ్గరే ఇద్దరూ పడుకున్నారు.

మరునాడు ఉదయమే బాబు లేవలేక లేచాడు. రాత్రి జరిగింది గుర్తుకొచ్చింది. రాధ పిల్లలకి టిఫిను చేయలేదు. బాక్సు పారేసినందుకు శిక్ష “మాడండి వెధవల్లారా. నీతోపాటు అది కూడానూ” అంది రామారావు ఉదయమే వెళ్ళి పోయాడు లంచ్ అవరులో బాబు, పాప ప్లేగ్రౌండులో కలుసుకున్నారు. రోజూ కలిసి టిఫిను తినేవాళ్ళు. అవాళ బాగా ఆకలేస్తోంది. “అన్నయ్యా కిషోరు అక్కడ కూర్చుని తింటున్నాడు. కొంచెం అడుగుదామా?” “తప్ప. దాడి ఏం చెప్పారు? ఎవర్ని అడగకూడ దనలేదు. దా మనం అట అడుకుందాం.

చూడు ఆ నూతిదగ్గర సింహం, కుందేలు
అట అడుదాం. నువ్వు కుందేలు, నేను
సింహం. నువ్వు అనాలి మహారాజా,
మీలాంటి సింహమే నూతిలో దాంకు
నుంది అవి" పాప అడిగింది. బాబు
"ఏదీ ఎక్కడా?" అని గర్జించాడు.
పాప విరగబడి నవ్వింది "అన్నయ్యా
ఇంకోసారి అను" అంది పాప. బాబు
గర్జించాడు. పాప మళ్ళీ నవ్వింది.
ఇద్దరూ నూతిలోకి తొంగి చూస్తున్నారు.
అది కొంచెం పాత నుయ్యి అవడం
వల్ల వాళ్ళు అనుకున్న, నూతిగోడ
లోపలికి పడిపోయింది. దాంట్ పాటు
పాప "అన్నయ్యా" అని అరుస్తూ పడి
పోయింది. వెంటనే "పాపా" అంటూ
పట్టుకోబోయి బాబు. అంతే దూరంగా
ఉన్న పిల్లలు ఇది చూసి హాహాకారాలు
చేశారు ప్రిన్సిపాలుతో చెప్పారు.

రామారావు ఇనన్వెక్షను రికార్డులన్నీ
పూర్తయ్యాయి. బాస్ ఎంతో మెచ్చు
కున్నారు ఇంకట్లో పోను వచ్చింది
"మీరు వెంటనే ఒకసారి స్కూలుకి
రావాలి" ప్రిన్సిపాలు కంఠం. "ఏం
జరిగింది మేడం?" అత్యంతగా ప్రశ్నిం
చాడు రామారావు. ఇక్కడికి వస్తే చెబు
తాము. వెంటనే రండి" అని పొను
పెట్టేసింది. మేడమ్

రామారావు వెళ్ళేసరికి బాబు, పాప
ఒక బిల్లిమీద పడుకోబెట్టబడి ఉన్నారు.
నిర్జీవంగా మిగిలారు. అయినా మొహాలు

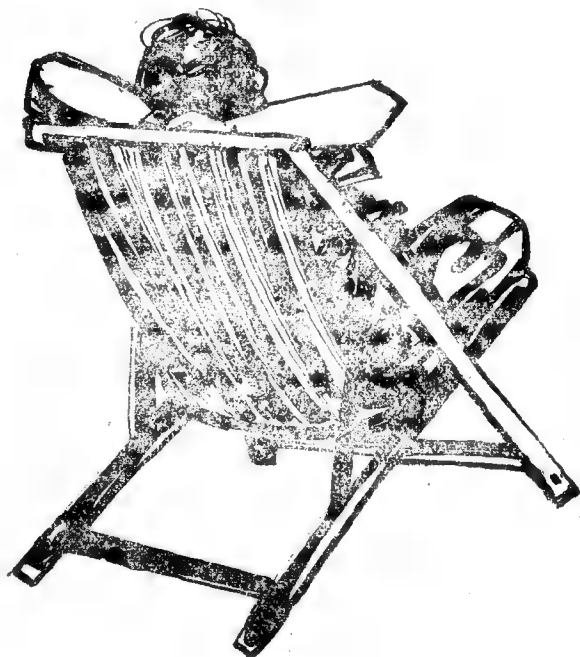
నవ్వుతూ కళగా ఉన్నాయి. అప్పటికే
నీళ్ళు ఎక్కువగా త్రాగడం వల్ల. చిన్న
పిల్లలు కావడం వల్ల వెంటనే బయటకు
తీసినా లాభం లేకపోయింది. మేడమ్
జరిగిందంతా వివరిస్తున్నారు రామారావు
కన్నులు ఆశ్రువులు వర్షిస్తున్నాయి.
అయినా మగవాడు కనుక దైర్యం కూడ
గట్టుకున్నాడు స్కూలుకి ఆ పూట,
మరో రోజు శరవు ప్రకటించారు. తోటి
పిల్లలు కూడా ఏడుస్తున్నారు. అందరి
సాయంతో రామారావు టాక్సీలో వాళ్ళని
ఇంటికి తీసుకువచ్చాడు.

"రాధా! ఇప్పుడు నీ కడుపు మంట
చల్లారినదా? చావండి చావండి అని
శపించావు. కన్నతల్లివి. అదిగోచూడు.
నీ కోర్కె తీరింది. మరెప్పుడూ నీకు
అడ్డురాదులే. ఏ ననీ, ఏ వస్తువు పాడు
చెయ్యదులే." రాధ ఒక్కసారి విశేష
అయ్యింది. ఇలా జరుగుతుందని తను
అనుకోలేదు. తరువాత వాళ్ళమీద వది
రోడించింది. బిరియర్ గ్రౌండుకి స్టూలు
స్కూలంతా తరలి వచ్చింది పిల్లలంతా
కలసి బాబు, పాపల ఆత్మ శాంతికి
ప్రేయర్లు జరిపారు. వాళ్ళమీద పూల
మాలలు కురిపించారు. అప్పటితో
స్కూలుకి తనకి ఋణం తీరిపోయింది,
గతం అలోచిస్తూ రామారావు

అప్పుడే ఆపీసుకి చేరుకున్నాడు. నిర్లి
ప్తంగా సీటులో కూర్చున్నాడు. మోడు
వారి న జీవితాన్ని భారంగా లాగడానికి.

వయస్కుర్య ముగ్గురు

మైకంపాటి భీమరాజు

పెళ్ళికొడుక్కి ప్రజెంటేషన్ కొనాలి.

అబిద్నీకి వెళ్ళాం. నాకు తోడుగా మనోహర్. నాడు మా అన్నయ్య కొడుకు. ప్రజెంటేషన్ కుక్కరొకటి కొన్నాను.

"నెక్స్ట్ నీ మారేజ్ కాజోయి పెళ్ళిచేసుకొని స్టేట్స్కి వెళతావా? తిరిగి వచ్చాక చేసుకుంటావా? లేక పోతే

అక్కడే ఎవర్నన్నా చేసేసుకుంటావా?" అన్నాను.

వాడు ఎలెక్ట్రానిక్స్లో యూనివర్సిటీ పెకండు వచ్చాడు. స్కాంర్షిప్ మీద టెక్నాన్ యూనివర్సిటీలో చదవడాని తెలుతున్నాడు. వన్నగా, పొదుగ్గా, నాజుగ్గా, అందమైన అమ్మాయి లాగా ఉంటాడు.

“ముందు ‘పెళ్ళి కావియ్య బాబాయ్’
తర్వాత నా సంగతి జిల్చింది”
అన్నాడు వాడు వేళాకోళంగా వాడికి నా
దగ్గర చినువెక్కువ.

పెళ్ళి అన్నమాట వింటే నా మనస్సు
బరువెక్కిపోతుంది.

పాతికేళ్ళ కిందట అంటే నాకు
పాతికేళ్ళు నిండడానికి ఇంకా అయిదేళ్ళు
న్నప్పుడు....

....ఇదో ఈ ఊళ్ళోనే,....లక అని
ఒక దేవత....ప్రబంధాల్లో వర్ణించినట్లు
నెమళ్ళకు అందంగా నడవడం నేర్చుతూ
కోయిళ్ళకు తియ్యటి మాటలు
నేర్చుతూ, చందమామకు చల్లగా ఉండ
డంలో ప్రేమనింగ్ ఇస్తూ ఉండేది.

లక....

లకలాగే నన్నుగా, లేకగా,
అందంగా,

లకని నేను ప్రేమించడానికి లక్ష
కారణాలున్నాయ్. అంతే లక నన్ను
ప్రేమించడానికి పెడికి చూసినా ఒక్క
కారణమూ కనబడదు.

కానీ ప్రేమించింది.

అదృష్టమా?

దానికి నాకూ చాలా దూరం.

ఆ లకతో నాకు పరిచయం లేక
పోతే, లక నన్ను ప్రేమించకపోతే,
లక నా ప్రేయసి కాకుండా కేవలం
ఆరాధ్య దైవంగా మాత్రమే ఉండి
ఉంటే....

యవ

ఈనాటి రంపపుకోత ఉండేది

కాదు

“పెద్దవాళ్ళ కిష్టంలేదని తేలిపోయింది
మను పెళ్ళి చేసేసుకుందాం.” అంది
లక, దైర్యంగా.

ఆ దైర్యం నాకు లేకపోయింది.

“కాదు లకా! ముందు ఉద్యోగం
దొరకాలి మన కాళ్ళమీద మనూ నిలబడ
గలగాలి. ఆప్పుడే పెళ్ళి” అన్నాను
చదివిన చదువుకి ఇంకే ఉద్యోగాలు
దొరక్క, ఆర్మీలో చేరాను నార్తెండి
యాకి వెళ్ళిపోయాను.

అన్నాడు జరిగిపోయింది ఘోరం!

ఈ లకని బలవంతంగా ఒక
మోడలి అల్లించారు వాళ్ళ పెద్దవాళ్ళు.
అతిపిల్ల నీ చేస్తుంది! నకు
ఉత్తరం రాసే నాటుంది. రాసిఉంటాలి
కానీ నాకు చేరలేదు.

ఆ తర్వాత నేను ఇటువైపు రాలేదు
థార్ డారి అందులో, ఆ వేదిలో,
భగ్నమైన ప్రేమ సెగలో, జీవితమంతా
కాల్చేసుకున్నాను.

కిందటి నెల రేపితయ్యాను.

తరం మారుతోంది. అన్నయ్య

పెద్దకొడుకు పెళ్ళి.

ఇన్నాళ్ళకు మళ్ళీ నా ఊరు. నా
బంధువులు. ముసలాళ్ళు మరికలేరు.

పెద్దవాళ్ళు ముసలాళ్ళయ్యారు.

పిల్లలు పెద్దాళ్ళయ్యారు.

నే నెరగని పిల్లలు చాలామంది ఉన్నారు

ఈరు చేరగానే ఊపిరి అగిపోయేలా తెలిసిన వార్త—లత రెండేళ్ళ క్రితం పోయిందట

* * *

పెళ్ళి హడావిడిలో

వటుక్కున షాక్ కొట్టినట్లయింది.

లత ఇరవై, ఇరవై రెండేళ్ళ లత అచ్చం అలాగే ... ఇది విజనా; ఇది సంభవనా;

“ఏమిట లా చూస్తున్నావ్? మా అమ్మాయే! లావణ్య! మామయ్య. ఆస్పీలో ఉంటున్నారని చెప్పలేదూ!” అంది రుక్మిణి.

లావణ్య! రుక్మిణి కూతురు! అంటే వరసకు నా మేనకోడలు ఒక్క క్షణం సేపు లతా అనుకున్నాను. మనిషిని పోలిన మనుషులుండటం అంటే ఇదే!

లావణ్య నాజాగ్గా ఉన్న చేతులెత్తి నమస్కారం పెడుతూ దగ్గరకొచ్చింది.

భుజంమీద చెయ్యేకాను.

“నువ్వు పుట్టిన తర్వాత ఇప్పుడే చూస్తున్నా లావణ్య!” అన్నాను. గొంతు తెలియని దుఃఖంతో పూడుకు పోయింది.

* * *

లావణ్య పేరు మాత్రం అతికి నట్లు సరిపోయింది బంగారపు తీగెలా,

చీకటి రాత్రిలో మెరుపులా, పన్నుగా, పొడగ్గా లావణ్య

లావణ్య పందిట్లో తిరుగుతూ ఉంటే చాలామంది తననే తడేకంగా చూడడం గమనించాను

సహజం

అందమైన అదపిల్ల

వాళ్ళ అమ్మ తాలాకు అస్త్ర, నాన్న తాలాకు హోదా ఆ అమ్మాయికి నిద్రి రాన్ని తెచ్చి పెట్టాయో గానీ, గర్వాన్ని ఇవ్వలేదు.

ఎమ్మెస్సీ చదువుకోంది. తర్వాత రిసెర్చి చేస్తుందిట. తనే చెప్పింది.

తను వద్దనలోకి వస్తే అందరూ మారు వడ్డించుకునీ, ఏవేనో ప్రశ్నలేనీ, తొందరగా కదలనివ్వరు.

మనోహర్ మరీనూ.

“ఇంకో లడ్లు వెయ్యి.” అన్నారు. ఆమె చేతిలో ఉన్నది పులుసు గిన్నె.

పెళ్ళి లడ్లు తెచ్చింది.

“ఇందాక వంకాయ కూర అడిగాను. వెయ్యలేదు.” నిష్ఠూరంగా అన్నాడు.

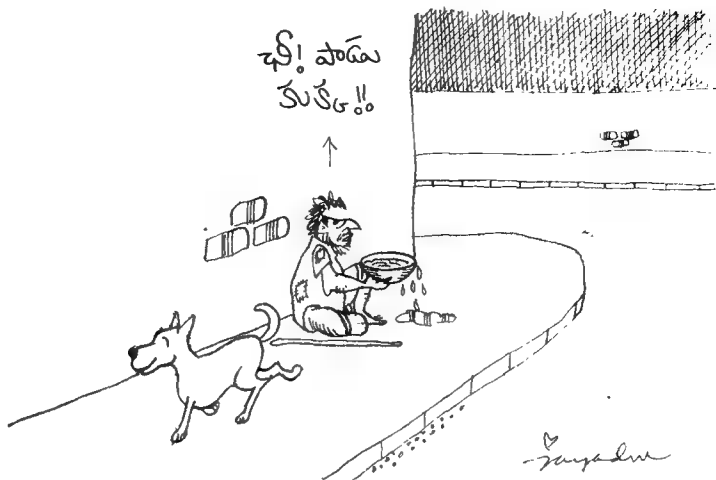
తెచ్చి వేసింది.

“నెయ్యి”

ఒక్కసారి కోపంగా చూసి, అంత లోనే నవ్వేసింది.

“నెయ్యి మళ్ళీ నేను తెచ్చేదాకా కూర్చో తొందరేదు.” అని నవ్వుతూవే వక్కకి జరిగిపోయింది

బంగారం రంగువట్టుచీరె కుచ్చెళ్ళు

ఒకనైపు ఎత్తి బొడ్లో దోపుకుంది. పచ్చటి పాదాలు వాటిమీద జీరాడు తున్న తెల్లటి పాల నురుగులాంటి పరికిణి.

నెయ్యి తెచ్చి గిన్నెతో విస్తల్లో ఓంపేసింది. "ఏయ్! ఏమిటది? చాలు. చాలు." అన్నాడు మనోహర్ కంగారుగా.

"అదీగావు. వేస్తున్నాను."

ఈదూ జోదూ కుదిరిన కుందేళ్ళ జంటో, లేళ్ళ జంటో ఒకదాన్ని ఒకటి తరుముకుంటూ సరదాగా అడుగుంటున్నట్లు ఉంది చూపే వాళ్ళకి

"ఎప్పుడు నువ్వు ప్లేట్స్ కెళ్ళేదీ?" అని పలకరిస్తున్నాడెవరో బంధువు.

"పెళ్ళి చేసుకుని దాన్ని కూడా తీసుకెళ్ళ మంటున్నాం." అంది మా వదిస మనోహర్ తల్లి

ఆ సంభాషణలో పేర్లు దొర్లక పోయినా, పెళ్ళి జరగాల్సింది మనోహర్ లావణ్యలకని అక్కడున్న వాళ్ళకందరికీ చెప్పకుండానే అర్థమవుతోంది

ఆ క్షణంనుంచీ లావణ్య ఆ పరిసరాల్లో కనిపించడం మానేసింది.

సిగ్గు! యాచివరిప్పటి చదువులు చదివినా! భోజనం చేస్తూ ఒకసారి చుట్టూ చూశాను.

చివరి పంక్తి.

అందరూ దగ్గర బంధువులు అందరూ పెద్ద పెద్ద హోటాల్లో కొచ్చారు. ఉద్యోగాలు చెయ్యని నాళ్ళ వ్యాపారాల్లో బాగా సంపాదించుకుని అస్థులు కొన్నారు.

ఎవరి దీవెనవల్లో గాని బాగుపడ్డాయి మా కుటుంబాలు.

ఒక్క సరహరి తప్ప

నరహరి నాకు కజిన్ అవుతాడు అరనేదో ఒకనులో గుమస్తా అదేం అదీసోనీ పాతికేళ్ళయినా ప్రమోషన్ లేదుట. అలాగే ఉన్నాడు సంసారం పెద్దదయింది. కొడుకు మూర్తి బియేదాకా చరివి తనూ ఓ గుమస్తా ఉద్యోగం ముపాటింది తండ్రికి సాయపడుతున్నాడు. వాడు చాలా తెలివైనవాడు. మనోహర్ చెప్పాడు

"వాడికి ఇంట్లో కాంతి ఉంటే బలే వైకి వచ్చి ఉండేవాడు బాబాయ్. ఇంట్లో రోజూ ఏదో రకం గొడవ వాడి కేరీర్ పాడయిపోయింది" అన్నాడు వాడు.

మూర్తి వెకిపోలేడు కానీ బాగు పడటా లేదు నేను వచ్చినరోజు వలంబులు ఉన్నా మళ్ళీ మోటార్ దామంటే కనబడటమే లేదు. వాడు.

ఉంటే వంటపాకలో ఉంటాడు. లేకపోతే వైకిలేసుకుని బజారువస్తు చేస్తుంటాడు.

పెళ్ళి దాదాపు వాడి చేతిమీదే జరుగు తోంది.

ఒక్కొక్క షణ్ణం ఒక్కొక్క మూం, ఒక్కొక్క రూపంతో కనబడు తుంటాడు.

తెలివైనవాడు అందరూ అదే అన్నారు. ఎంతవేం. అదృష్టంలేదు.

నా ప్రథమ అయి ఉండవచ్చు. లావణ్య స్కేంద ఉంటే, ఆ ప్రాంతా

లకు వాడు తరచుగా వస్తున్నట్లుని పించింది

"లావణ్య! కాస్త తమలపాకులు అందుకో!" అని ఎవరన్నా కేకవేస్తే, లావణ్య చేతిలో ఓ కట్ట తమలపాకులు కుక్కేసి షణ్ణం మాయమయ్యేవాడు మూర్తి. లావణ్య తన ఫ్రెండ్సుని టిఫెనకి తీసుకొస్తే, కాఫీ గంగాళం దగ్గర వీడు సిద్ధం.

వాడి పద్ధతులు క్షమించాను నేను. వాణ్ణి చూస్తే కాలివేసింది. లావణ్య అపురూపమైన అందగత్తె. వీడు పెద్దగా కాపుందడు. బిగుతుగా ఉన్న ప్యాంటూ, కొద్దిగా పాతబద్ద షర్టూ, అదో రకంగా ఉంటాడు

అయినా మనిషన్న తర్వాత ఆశ వహించి.

క్షమించాను వాణ్ణి — లావణ్యని పూసుకు పూసుకు తిరుగుతున్నా.

పెళ్ళయిపోయింది.

బందువులం మాత్రమే మిగిలాం, చిరుచీకటి పడుతుందగా, దాదామీదికి ఎక్కాను.

లావణ్య, మనోహర్ కూర్చుని ఉన్నారు ఇంకెవరూ లేరు.

ఏం చెయ్యాలో తోచలేదు. వెనక్కి తిరిగిపోదాం అనుకున్నాను.

మరి వాళ్ళేం అనుకుంటున్నారో

చీకటివల్ల మొహాల్లో బావాలు కనబడటం లేదు.

“రా బాబాయ్!” అన్నాడు మనోహర్ వాడి గొంతులో కదబాటులేదు. చెప్పానుగా వాడికి నా దగ్గర చనువెక్కువని.

“కూర్చో మా మ య్యా” అంది లావణ్య. కొద్దిగా నీగ్గు; మామూలే.

నాకు క్లూ దొరికి లేదు. నా మొహం, క్లూ ఏముంది? అర్థమై పోవలేదు. అబ్బాయీ అమ్మాయీ, ఏకాంతం!

కూర్చున్నాను.

“అందుకే అంక్రోపాలజీ చదవమంటున్నాను. ఏం బాబాయ్? బెస్టుకాదూ?” అన్నాడు మనోహర్.

టరీ! ఎంతలో మాట మార్చేశావురా? మీరిద్దరూ చీకట్లో దాబా మీద కూర్చుని ఉన్నారేమోనీ? కీ గురించి మాట్లాడుకుంటున్నారా? అని నన్ను నమ్మమంటావా? ఇంకేం జోకు తట్టలేదు నీకు? ఈ కాలం ఏల్లయి!

ఇదేమిటి నాకు? కొద్దిగా ఈర్ష్యా? అందంగా అన్యోన్యంగా ఉన్న జంటని చూసి భరించలేక పోతున్నానా? జీవితమంతా నా కన చేసుకున్న నేను, ఎదుటివాడి జీవితం బాగుండుతుంటే చూడలేక పోతున్నానా?

లేకపోలే లావణ్య అచ్చం రతలాగా ఉండడం వల్ల భాధనా? గతం గుర్తొస్తోంది. మేం పెళ్ళిచేసుకోలేక పోయాం. ఇప్పుడు వీళ్ళు ప్యేచ్చగా,

యధేచ్ఛగా ఉండడం భరించలేక పోతున్నానా?

భాధపడి ఏం చేస్తాను?

లావణ్యని పెళ్ళిచేసుకోనా?

అహ్హహ్హ!

నవ్వైనా రావటం లేదేం? నిజంగా నాలో కలాంటి భావం ఉందేముటి?

లావణ్యకు పెళ్ళి! లావణ్యకు పెళ్ళి!

లావణ్యకు పెళ్ళి!

ఎవరితో?

నాతోనే!

అహ్హహ్హ!

నవ్వుకు. నాలో ఏం తక్కువ?

మేజరుగా పనిచేస్తూ రిటైర్మెంట్ తీసుకున్నాను సిండా నలభై ఐదేళ్ళు లేవునాకు కణతలుమాత్రం నెరిశాయి. ఎక్స్‌పోజేజుతో ఒళ్ళు ఇనపముక్కులా గట్టినవీంది. ఈ సోఫిస్టికేటెడ్ డెటెన్స్ కంటే దృఢంగానే ఉంటాను, అంతెందుకు? ఈ మనోహర్ గాణ్ణి, మూర్తి గాణ్ణి చెరోచేతిలో పట్టుకుని గిరిగిరితిప్పి కింద పడెయ్యగలను

మనోహర్! మూర్తి!

హతాత్తుగా నా మనసు నాకర్థమైంది.

వీళ్ళిద్దరూ నా ప్రత్యర్థులు! వరసకి

నాకు కొడుకులు. ఒక ఇరవై య్యేళ్ళ పడుచుకోపం వాళ్ళతో నేను పోటీ!

లావణ్యతో పెళ్ళి! ఎవర్ని, ఎలా, ఏముఖం పెట్టుకుని అడగను? ఏమని అడగను? అయ్యో!

మర్నాడు
అందరం భోజనాలు చేసి హాల్లో
కూర్చున్నాం

పెళ్ళి తెన్నన్ తగ్గిపోయి, కబుర్లు
వేళాకోళాల్లో వద్దారు అందరూ.

నానారకాల విషయాల మీద కబుర్లు,
గోవిందుని పిలిచి సిగరెట్లు తెమ్మన్నాను.

మర్చిపోయాను : గోవిందెవరో
చెప్పలేదు కదూ? వాడొక అనాథ.
మనోహర్ వాళ్ళింట్లో పెరుగుతున్నాడు.
అన్ని పనులూ చేస్తుంటాడు వాడిని చూస్తే
నాకు జాలి. ఈ నాలుగు రోజుల్లోనే
నాదగ్గర వాడికి చనువైంది. సిగరెట్లు
తెమ్మని రెండ్రూపాయల నోటిస్తే
సిగరెట్లు ఇస్తాడగానీ చిల్లర ఇవ్వడు.
నేనూ అడగను. బొదార్యం : అందుకే
నేనంటే ఇష్టం వాదో బిచ్చాన్.

వాడితో ఏవేవో మాటలు పెట్టుకుని
నవ్వుతున్నారందరూ. కీ ఇచ్చిన కోతి
బొమ్మలా ఎగురుతున్నాడు. పిల్లలందరూ
వాళ్ళ వాళ్ళ కళ్లుల దగ్గరగా కూర్చు
న్నారు. మాటల మధ్యలో చటుక్కున
లావణ్య దగ్గరికి వచ్చాడు.

"అందరికీ అమ్మలున్నారు. నాకే
ఎవరూ లేరు. మీలాంటి అమ్మ నాకు
ఉంటే ఎంత బావుండు!" అన్నాడు
లావణ్య చెయ్యి పట్టుకుని విక్రమమోహం
పెడుతూ

పెద్దవాళ్ళని ఒక్కక్షణం నిశ్శబ్దం
అవరించింది పిల్లలు మాత్రం యదా

విధిగా గోలచేస్తున్నారు ముందుగా
లావణ్యే తేరుకుంది

"నేన్నీకు అమ్మలాంటిదాన్నే
కాదా?" అంది వాణ్ణిదగ్గరికి తీసుకుంటూ
నాకు గుండె నీరయి పోయింది
జాలికో.

"మరి నన్నో?" అన్నాడు గోవిందు
లావణ్య మోహం ఎట్టుబడింది.

దుర్బరమైన నిశ్శబ్దం.

గోవిందు మొగళ్ళనందరినీ పరీక్షగా
చూశాడు. మనోహర్, వాళ్ళూ, వీళ్ళూ
తర్వాత నేను.

ఒక్క క్షణం గుండె గుబి
లాడింది. నాలుగు రోజులనుంచి వాణ్ణి
అప్యాయంగా చూసుకుంటున్నాను. నా
పేరు చెప్తాడా? నా మనసులో ఉన్న
మాట బయటికి చెప్పేస్తాడా?

ఉహూ! అంత అదృష్టమా!
గోవిందు చూపులు నన్ను దాటేశాయి
"అలాంటి నన్ను కావాలి."
అందరం చూశాం మూర్తి!
అపరాధిలా తల వంచుకున్నాడు.

లావణ్య చటుక్కునలేచి లోపలికి
వెళ్ళిపోయింది.

"చీ! వెధవా! అవకలికెళ్ళు" అని
గోవిందుని గద్దించారవరో.

* * *

మర్నాడు.

వదిరూపాయల నోటిచ్చాను
సిగరెట్లు తెచ్చాడు గోవిందుడు చిల్లర

ఇవ్వకపోయినా నోట్లు తిరిగి ఇవ్వక తప్పదుగా : జేబులోంచి బయటికి తీస్తుంటే కట్టగా బదులూ, రెళ్ళూ, ఒకట్లూ, బయటపడ్డాయి. కనీసం ఒక ఇరవై ఉండాలి వాడిదగ్గర.

ఆ నోట్లు చూడగానే విన్నటి సంఘటనకి అర్థం గోచరించింది.

వీడు కమీషన్లు కొడతాడు.

నిన్న వీడు చెప్పిన మాటలు వీడి

వయసుకి మించి, సివిల్ మా డైలాగుల్లా ఉన్నాయి. చింకలా, నాటకంలో పాత్ర దారిలా చెప్పాడు.

అప్పుడు 'జాలివేసినా, ఇప్పుడు అర్థం అవుతోంది.

ఎవరో చెప్పించారు.

ఎవరు :

ఇంకెవరు : 'తెలివైనవాడు' మూర్తి.

తను మున్నడుదేంకాదు. తను లావణ్యకి

తగదు ఒకవేళ నోరుతెరిచి అడిగినా
మొహన ఉమ్మేస్తారు అందుకే ఇన్
డైరెక్టుగా ఈ కుర్రకుంక చేత లడిగిం
చాడు- లావణ్యకి మనసులో ఆ ఊహ
పడాలని

ఓరి అసాధ్యుడా!! ఓరి నిర్భాగ్యుడా!!!

వెంటనే గోవిందు చెప్పు మెలేకాను.

“చెప్పూ పెధవా? ఎవరిచ్చారు నీకు
దబ్బు? ఆ మూరిగారేనా?”

“లేదండీ! ఎవ్వరూ ఇవ్వలేదండీ.”

“చం పేస్తాను పెధవా? చెప్పు
మూరేనా?”

“కాదండీ”

చెయ్యెత్తాను.

“కొట్టకండి! చెప్తానండీ! లావణ్య
గారిచ్చారండీ!”

పక్షవాతం వచ్చినట్లు చెయ్యి పడి
పోయింది. మెడను మొడ్డునాంచి ఒప్పు
వేదెక్కింది చెవుల్లోంచి రోదగా గలి
పిస్తున్నట్లునిపించింది.

నీరసంకా కుర్చీలో కూలబడ్డాను.

అయితే లావణ్యకు....

మూర్తంపే ఇష్టం.

మరి మూర్తికి...

లావణ్యంపే ఇష్టమయినా చెప్ప
దానికి జంకాదు.

మరి లావణ్య....

చూపులో ఎన్నో రకాలుగా తన
ఇష్టాన్ని నియంపెట్టినా, మూర్తి బెరుగ్గానే
ఉండడంవల్ల ‘నన్ను పెళ్ళిచేసుకో’ అని

అడిగెయ్యలేకపోయింది సిగ్గు ఎమ్మెప్పీ
చదివినా

మరి గోవిందు

లావణ్య అడమన్నట్లు అదాడు చెప్ప
మన్నవి చెప్పాడు.

మరి మనోహర్....

పొరబడ్డావ్! ఆ రోజు మనోహర్
దాదామీద లావణ్యకు విజంగానే ఆంథ్రో
పాలజీ పొద లెక్చరిస్తున్నాడు. బ్రూ
జెంటిల్ మాన్, చీకటిగా ఉంది కదా అని
జాడపిల్లను కావలించుకునే రకంకాదు
అతను లావణ్యకు ప్లేహీతుడు - బావ -
అత్తీయిడు - అంతే!

మరి నేను....

యా అర్ ఏ సెనైర్ ఓర్డమాన్
పిన్నచూపి నువ్వే జాలినాడు.

మరి పెళ్ళి...

లావణ్య తెలివైనది. ఇక్కడిదాకా
జాగ్రత్తగా లాకొచ్చిన విషయాన్ని ఇక
మూడు మాత్రం వదిలేస్తుందా? మూర్తి
తక్కువేంకాదు. ఇప్పటికీ విషయం వదిలి
తంకెక్కి ఉంటుంది. వాళ్ళు బాగుపడ
తారు. నువ్వు బాధపడకు

మరి తరం....

మారింది. నోటిలో అభిప్రాయం
వ్యక్తంచెయ్యలేక జీవితాల్ని నాశనం
చేసుకునే జరంకాదిది. అడపిల్లలు
చదువుకుంటున్నారు, బాగుపడుతున్నారు
తెలివిగా జీవితాలు దిద్దుకుంటున్నారు
అశీర్వాది. చు

జరుగుతున్న చరిత్ర

ఎన్నికలైనవి. అందులోని జనజీవనోపాధ్యక్షుని మనకు విషయం కంటే ఎనోదాన్ని అధికంగా కలిగించింది. మన రాజకీయాలు ఎంతకు, ఏ పంథా జరిగిననో లోకం గ్రహించడానికి ఒక నమూనాగా అది నిదర్శనమైంది. బహుశా అతని పాత్రాన్ని ద్వారా విశోదం కంటే విషయమే అధికంగా మనకు కలిగింది. ఐతే, అందులో ప్రశస్తమైన విషయం ఒకటి జరిగింది. ఏ పార్టీద్వారా తాను M.P. అనాడో, ఆ పార్టీమంది తను వైదొలగినపుడు పార్లమెంట్ సభ్యత్వాన్ని రాజీనామా చేసినాడు బహుశా, ఇది మంచివని. ఇంకొక్క మంచివని కూడా జరిగింది. హర్యానాలో అవకాశవాదం సంపూర్ణ విజయాన్ని సాధించి, తమిళనాడులో చిత్తుగా ఓగిపోయింది.

ఎన్నికలైన పూర్వం, ఎన్నికలలో గెల్చినవారికి అనుకూలమైన వాతావరణం లేకుండా. తమ కేంద్రప్రభుత్వం ఏమీ చేయలేదని తమ్ము అభిమానించే ప్రతికలతో సహా, ప్రతికలన్నీ వ్యాఖ్యానించినవి. ఐనప్పటికీ, వారు చివరకు గెల్చినారు. ప్రతిపక్షం వారే పరిపాలక వర్గాలవారికి ఈ విజయాన్ని సమకూర్చి పెట్టినారు. ఐతే, తమ అభ్యర్థులకు

దరహా మీద వచ్చిన వోట్ల ఎక్కువని వారు సంకృప్తిపడినారు.

ప్రజలకు మాత్రం వెంటనే ఒక రాభం కలిగింది. పెట్రోల్, డీజిల్ వగైరాల ధర పెరిగినా, కిరసనాయలు ధర పెరగలేదు. మున్ముందు పారిశ్రామికాభివృద్ధికి వ్యవసాయాభివృద్ధికి ఏమేమి చర్యలు ప్రభుత్వం తీసుకుంటాయో చూడవలసి యున్నది. దానిని బట్టి మన జాతీయ రాజకీయ భవిష్యత్తు నిర్మాణం అవుతుంది.

అస్సాం సమస్య. ఈశాన్యప్రదేశాల సమస్య ఇంకా తెగలేదు. ఈ పంక్తి లందే లోపల. ఒక సవ్యమైన పరిష్కార మార్గం కన్పించకపోతే ఏడుగురు అక్కచెల్లెండ్లు NAMMATలో కలిసి పోతారేమో నాగాలాండ్. అస్సాం, మేఘాలయ, మణిపూర్. మైజోరాం, అరుణాచలప్రదేశ్, త్రిపుర కలిసి Nammat నిర్మాణమైనది. ఈ సంస్థ ప్రధానకార్యాలయం ఉత్తరదిర్బా. చైనా అంటే అభిమానంగా T.M. Muviah మువయ్యా దీనికి నాయకుడు. ఈశాన్య ప్రదేశాలన్నీ కలిసి United states of Anam (United states of

America మోస్తారుగా కాబోలు లేదా Union of Soviet Socialist Republics వలె కావచ్చును, కాని, ఇప్పుట్లో USSR నమూనాకంటె USA నమూనా చైనాకు ఎక్కువ ప్రయోజనమిచ్చేది కావచ్చును) ఏర్పడవలెనని ఆశాంక్ష.

నాగలాండ్ తిరుగుబాటు నాయకులకు తమ ప్రదేశం ఇండియాలో భాగం కాదు-ఇండియాలో నవ్విహితంగా వుండే స్వతంత్ర నాగరాజ్యం, ఇప్పుడు Nammat ఉద్యమం ఫలితే స్వతంత్ర ఈశాన్య రాజ్యం ఏర్పడి ఇండియాకు నవ్విహితంగా వుంటుంది.

కాశ్మీర్ రంగున మనకు కలిగిన అనుభవం మనకు పాఠాలు నేర్పగలిగితే, ఆంధ్రం అమృతం విషం అని మన నాయకులందరూ అవగాహన చేసుకుంటే, USA (United states of Amam) అస్సాం-నంయత్త-రాష్ట్రాలు అనే రాజ్యం మన సరిహద్దున విస్తరించుకాదు. విజానికి కావలసిన పనిలేదు,

విడిపోయే ప్రపత్తి, స్వతంత్ర రాజ్య భావన అస్సాం, మైజోరాం, మేఘాలయలో ఇంతవరకు జరిగిన ఉద్యమాలలో కనిపించలేదు. ఇండియాలో భాగాలుగా వుంటూనే తమకు న్యాయం కలిగించవలెనని ఈశాన్య ప్రదేశాల ప్రజలు కోరుతున్నారు. వారి నాయకులు స్పష్టంగా ఆ

మాట చెప్పినారు. ఉద్యమాలను శాంతియుతంగా నడిపినారు. చెడురుడుదురుగా కొన్ని హింసాపూర్వక చర్యలు జరిగినవి బాటివి గూర్చి నాయకులు గర్వపడడం లేదు. జరగకూడని పనులు జరిగినవి గదా!-అని దుఃఖిస్తున్నారు. ఉద్యమం నవ్యమైన పరిమితిలో వుండవలెనని పట్టుబట్టిన విద్యార్థి నాయకుల విజ్ఞత ప్రశంసనీయం

ఈ తరుణంలో భారతీయ నాయకులందరూ కలిసి ఒక న్యాయ మైన మార్గాన్ని చూపితే, మన ఈశాన్య సోదర సోదరులు తప్పక అంగీకరిస్తారు.

అందువలన ఇటీవల రెచ్చిన ఒక 'మైనారిటీ', గొడవను వెంటనే తొలగించడం మంచిది. మా ప్రాంతాల్లోకి బహిరంగకులు (వెలుపలివారు) వచ్చి, మమ్ములను మైనారిటీ చేస్తున్నారు. అధికారాన్ని వశం చేసుకుంటున్నారు, ఆరాయాలు అధికంగా గల వనర్లను అందుకున్నారు' అని ఈశాన్య ప్రాంతీయులంటే, వెలుపలినుంచి వచ్చిన వారిలో నుంచి మైనారిటీ ఉద్యమం రావడం సరిగా అర్థంకావడం లేదు. ఈ మైనారిటీ వారు మొత్తం భారతదేశంలో ఒక పెద్ద మైనారిటీగా పరిగణించబడుతున్నారు అంటే, ఎక్కడనుంచి వారు వచ్చారో అక్కడ వారు మైనారిటీకి చెందినవారే. ఈ నామధేయాన్ని గూర్చిన తర్కం ఎట్టిదైనప్పటికీ, ఈ

పేరిట జరిగే కాండ పరిస్థితిని మరింత విషమింపజేస్తే, ఇంకా చిక్కుల పాలవుతాయి. ఆ కాండలో దౌర్జన్యకాండ కలిసిందని తెలిసింది. కాచి, దానిని వెంటనే నాయకులు అరికట్టి వుంటారు ఈ నాయకుల స్వరూప స్వభావాల గూర్చి వడుతుంటే గవి, నిర్ధారణగా పలానా అని తెలియలేదు.

ఏది ఏమైనప్పటికీ, అందరం కలిసి కృషిజేసి ఈశాన్య వాసులకు సంతృప్తిని కలిగించి, తిరిగి మనకూ వారికీ మధ్య సామరస్యాన్ని నెలకొల్పుకోవడం మన ధర్మం.

* * *

ఈశాన్యం ఇన్ని చిక్కులుండగానే వాయవ్యాన ఏర్పడిన రెండు పెద్ద చిక్కులు ఇంకా బాధిస్తున్నానే వున్నవి ఒక చిక్కు విషయంలో మన లోపం లేకుండా ప్రయత్నాలు సాగిస్తున్నాము. రెండవదాని విషయంలో తగినంత జాగ్రత్త వున్నట్లు కన్పించదని పరిశీలకులు కొందరు భావిస్తున్నారు.

మొదటి చిక్కు అష్టవిస్తానుకు సంబంధించినది ఆ సీమపై చేసిన దురాక్రమణి గొప్ప తప్పిదం అని లోలోప రష్యా నాయకులు గ్రహించినారు. పైకి, గంభీరంగా వున్నారు. తమకు విరుద్ధం కాని కమ్యూనిస్టు ప్రభుత్వాన్ని గానీ లేక మరొక మిత్రమ ప్రభుత్వాన్ని గానీ ఆ సీమలో స్థాపించి, దానికి

అంతర్జాతీయమైన ఆదరాన్ని కలిగించి, సేవలను ఉపసంహరించుకునే దోరణి లోకి వచ్చినట్లు వినికిడి. విజావికి, గత్యంతరంలేదు. మునుపు జెకే సీమపై దండెత్తి, ఎర్రటి ఉద్యమానికి తాము ఎంతటి అవకాశం చేసినారో రష్యా నాయకులు గ్రహించి వుంటారు. అష్టవిస్తాన్ లో విదేశీయులను సహించరు- వారు కమ్యూనిస్టులైనా వరే; అంతేగాక ఆ సీమలోని ప్రజలు ఇస్లామ్ ధర్మాన్ని అవలంబించినా ముకోన్మాదులు కారు. అత్యాచారాన్ని ఎదిరించి, సమసమాజ స్థాపనకు దోహదమిచ్చే కత్తులు ఇస్లామ్ ప్రపంచంలో పుట్టుకొచ్చినవి ఆ కత్తుల సహకారంతో కృషిజేయలేక ఒక్కసారిగా ఇస్లామ్ తత్వంపై అష్టవిస్తానేలో కొత్తగా ఏర్పడిన కమ్యూనిస్టు ప్రభుత్వం విరుచుకుపడడంతో అర్ధ కల్లోలం ఏర్పడింది ఇందులో నుంచి కమ్యూనిజాన్ని, అష్టన్ సీమను తొలగించడానికి వివేకం అవసరం.

ఇస్లామ్ రాజ్యాలనందే దేశాలు పైతం అట్టి వివేకాన్ని ప్రదర్శించలేకపోయినవి మొదటి తప్పు ఒక మతం పేరిట ఒక రాజ్యాన్ని సాగించడం, ఆ రాజ్యానికి ఆ మతంపేరు పెట్టడం రెండవ తప్పు, అవన్నీ కూడి అష్టన్ సమస్యను చర్చించి, దానికి కేవలం ఇస్లామ్ పూత పూయడం.

అష్టన్ సీమ వాసులు ఇస్లాం అను

యాయలు అంతవరకే అది ఇస్లామ్. ఇతరత్రా, స్వేచ్ఛను ప్రేమించే ప్రజలు గల రాజ్యం అష్టవిస్తాన్. స్వేచ్ఛ మానవ సమన్య అమెరికన్లు, పాశ్చాత్యులు అష్టన్ సమన్యను హడ వీతిలోకి దించి, మానవ సమన్యను మరుగు పరచినారు.

అష్టన్ ప్రజా ఉద్యమం అణచి రావది ఈ ఉద్యమానికి సాయంగా అనేక ఇతరేతర శక్తులుండవచ్చును. వ్యక్తార్థం అవి ఆ వనులు చేస్తూ ఉండవచ్చును. కాని, ముఖ్యంగా స్వాతంత్ర్యాన్ని ప్రేమించి, అందుకై ప్రాణాలొడే ప్రజలు ఆ ఉద్యమానికి పట్టుగొమ్మలని గుర్తించవలెను ఆ పట్టుగొమ్మలతో సమాధాన పడే ప్రయత్నం ఒకవంకా, తిరుగుబాటు దారు ఆ క్రమాలపై అగ్నివర్షం కురిపించి ధ్వంసం చేసే ప్రయత్నం ఇంకొక వంకా జరుగుతున్నవి. రెండవ ప్రయత్నంలో సాఫల్యం లభించదు. వీటినాంలో ఆమెరికన్లకు ఎంత సాఫల్యం లభించిందో, ఈ రంగాన రష్యన్లకు అంతే సాఫల్యం లభించబోతుంది.

అందువలన, సమాధాన మార్గాన పయనించి, అష్టన్ ప్రజలను విశ్వసించి, వారి స్వేచ్ఛను కాపాడే ఏర్పాటును చేయడం రష్యనులకు మంచిది.

ఈ సందర్భంలో కీ శ్రీ మార్షల్

టిటో రష్యనులకు గుర్తు చేసిన ఒక అంశాన్ని వారు స్మరణకు తెచ్చుకోవడం సమయోచితంగా ఉంటుంది టిటో వాక్యం: "మొట్టమొదటి సోషలిస్టు భూమి అయిన సోవియట్ యూనియన్ మనకు ఎంత ప్రేమాస్పదమైనప్పటికీ, సోషలిజం నిర్మాణం చేసే మన దేశాన్ని మనం తక్కువగా ప్రేమించలేము."

రెండూ సోషలిస్టు దేశాలైనప్పటికీ రష్యా, యుగోస్లావియాలు స్వతంత్ర రాజ్యాలుగా వర్ధిల్లినవి. అటువంటప్పుడు అష్టవిస్తాన్ ప్రజలు సంక్షేమ రాజ్యాన్ని నిర్మించుకునే తమ దేశాన్ని ప్రాణం కంటే ఎక్కువగా ప్రేమించడంలో తప్పేమున్నది.

* * *

ఇక రెండవ చిక్కు విషయం. ఇది మన పొరుగున వున్న పాకిస్తానుకు సంబంధించిన విషయం. 'ఇస్లామిక్ బాంట్' తయారీకి ఆ రాజ్యం తయారవుతున్నది. తమకు అమిత ఇష్టమైన దానిని ఇస్లామీగా వర్తించుకోవడం ఇటీవల మహమ్మదీయులెక్కువగా వుండే రాజ్యాల, అలవాటైనది.

పాకిస్తాన్ లో భుద్దోగానీ, జియాగానీ అంతా ఒకే పట్టుమీద వుండినారు వున్నారు. ఎదుటివారిమీద విప్పులు కురిపించే న్యూక్లియర్ శక్తిని సంపాదించడానికి పూచికతో సవిదేస్తున్నారు ఆట ICBM న్యూక్లియర్ క్షిపణులను

(రష్యా-అమెరికాలలో ఏ ప్రాంతం పై నైనా బాంబులు విసరగల సాధనాలను) చైనా తయారుచేస్తూ, ఇటు పాకిస్తాన్ ఇస్లామిక్ బాంబు తయారు చేస్తూవుంటే, మన న్యూక్లియర్ పాలసీ ఎట్లుండవలెనో ఆట్లుండవలెను. ఇదివరకు మన నాయకులలో ఎవరు ఎలా పర్మీనా, అది ప్రామాణికం కాదు. పరిస్థితి మారింది. అందుకు తగినట్లుగా మనం మన ప్రవర్తించుకొనవలెను.

* * *

రష్యావల్ల మనకు అనేక సంకట సమయాల్లో దొరికిన సాయం మనం మరువరావది మన రాజకీయ విధానాలు అనగా రాజ్యసంచారిక పద్ధతులు ఏరైనా, బుద్ధి పూర్వకంగా మనం పరస్పర సాయం చేసుకుంటున్నాము.

మన తారాపూర్ న్యూక్లియర్ కేంద్రానికి ఇస్తామనీ - ఇవ్వమనీ పేదలుపెట్టి చివరకు Heavy water బరువైన పానీయం సప్లయి చేస్తామని అమెరికన్లు అన్నారు. తెనడా వారూ పేదపెట్టినారు మనం పోత్రాన్లో ప్రేర్పిన ఒక న్యూక్లియర్ సాధనం చేయరాని పని అని తెనడా - అమెరికాల అభిప్రాయం. ఆ కోవంతో పేదీ పెట్టి పని. 1978లో తెనడా అభ్యంతరం తెలియగానే, 200 టన్నుల బరువైన పానీయం ఇవ్వడానికి రష్యా అంగీకరించింది. సప్లయి చేసింది. ఇప్పుడు 250

టన్నుల సప్లయి కోసం గత ఏడవరి మాసంలో మనకూ రష్యాకూ అగ్రిమెంటు కుదిరింది. అదేపాటు 90 టన్నుల సప్లయి (మొదటి వాయిదా) వస్తున్నది.

పాలస్తీనా వాసుల సమస్య ఇంకా పరిష్కారం కాలేదు. ■ క్రాయిల్ మొండి పట్టును అమెరికా విదేశాంగ మంత్రి మస్క నిరసించాడు. అమెరికా పద్మావంతో లోగడ సాగిన చర్చలు ఈ అంశంపై మళ్ళీ జిజ్ఞాస. ఇక్రాయిల్ రాజ్యాల మధ్య వాషింగ్టన్ లో జరిగి వుండినవి. ఇక్రాయిల్ చారికీ లాకపోతే, ప్రపంచం పట్టించుకుని, అది చారికీ తెస్తుంది.

* * *

క్యూబా నుంచి నేర మంది అమెరికాను శరణాలయంగా భావించి, సుఖతరమైన జీవనంకోసం శరణి వచ్చినారు చెప్పుబడు మాటలు విని, క్యూబాను రాజకీయంగా విందలపాలు జేయవలెనని పూనుకున్న 'తుంటుల' మాటలు విని వారలా చేశారని క్యూబా అధికార్లు భావించారు. వెంటనే ఆ అధికార్లు తమ విద్యుత్తధర్మాన్ని విస్మంకోవంగా నెరవేర్చే ఉద్దేశ్యంతో జైళ్ళల్లోవున్న నేరస్థులను వదలిపెట్టి శరణార్థుల గుంపులలో వారిని కలిపివేశారు. ఆ 'నేరస్థుల' అర్హికి తట్టుకోలేక అమెరిక్కు చాలని తిరిగి క్యూబాకు పంపివేశారు. ఇటువంటి

వారిని రవాణా చేయడం అన్యాయం కాదా ? - అని అడిగినారు.

వశ్యును బెర్లిన్-తూర్పు బెర్లిన్ (జర్మనీ) కథ జ్ఞప్తికి వస్తున్నది. మొదట తూర్పు వారు పడమటికిరాగా, తూర్పున వున్న రాజ్యాధికారులు పెద్ద అడ్డగోడను మొదట నిర్మించుకున్నారు. పిమ్మట రెండు బెర్లిన్ నగరాలు, రెండు జర్మనీలు సౌభాగ్య పంకమైనవి. ప్రపంచంలో ఘర్షణ వాతావరణంలో మార్పువస్తే రెండు జర్మనీలు ఎవరికీ చెప్పా - చెయ్యక ఏకమై పోతే ఆశ్చర్యపడనద్దు.

కొరియా పంగతి అట్లే వున్నది. దక్షిణ కొరియాలో కల్లోలు ఎక్కువైపోయి ఐసిప్పటికీ, ఈ సమయంలో ఉత్తర కొరియన్లు తాము దక్షిణాదిపై దండెత్తమని హామీ యిచ్చినారు. కల్లోలు తగ్గిన తర్వాత రెండు భాగాలు సామరస్యంతో చర్చించుకుని, రమారమీ ఏక దేశంగా వర్తించవలెననే భావం అంతరంగికంగా ఉభయ కొరియా వాసులలోనూ ప్రవేశించిందని అంటారు.

* * *

ఆఫ్రికా దివసాన్ని ఇటీవల గంభీరంగా జరిపినారు. 1963లో Organisation for of African unity (OAU) ఆఫ్రికా సీమల ఐక్య సంఘటన అనే సంస్థ నిర్మాణమైంది. 17వ. సాంవత్సరిక ఉత్సవాల పందర్బంంలో ఆఫ్రికా దివస కార్యక్రమం నడిచింది.

జింబాబ్వేలో ముగాబే అధిపత్యం రాగానే దక్షిణాఫ్రికా జాత్యహంకారులకు గుండెల్లో గుర్రాలు పరుగెత్తినవి. కానీ ముగాబే చర్యలకు సమయం పడుతుంది. ఈలోగా ఆఫ్రికా రాజ్యాంలన్నీ కల్పించుకుని, దక్షిణాఫ్రికా జాత్యహంకారులు శ్యామవర్ణులైన దేశభక్తులపై, విమోచనోద్యమ పీఠయోధులపై గావించే అశ్యాచారాలను ఎదుర్కొన వలెనని తీర్మానించు కున్నవి.

సోలోమన్ మాలాంగూ యువకుడు, ధీరుడు, అతణ్ణి ఉరికంట మెక్కించారు. తల్లిని రాజధాని పరిసరాలలో అధికార్ల గూండాలు చంపివేసినారు. నెల్సన్ మాండేలా యావజ్జీవ ఖైదీగా దక్షిణాఫ్రికా జైళ్ళలో ముగిసిపోతున్నాడు. శ్యామవర్ణుల పోరాటమే నెగ్గితే మాండేలా దక్షిణాఫ్రికా ప్రధానమంత్రి కాగలిగినంత శక్తిపరుడు జేమ్రమంగేకు మరణదండన విధించారు.

ఈ దారుణ హత్యాకాండను అరికట్టడం మానవులందరి ధర్మం. ఆఫ్రికా సీమల ధర్మ యుద్ధానికి అందదండలందివ్వడం అందరి కర్తవ్యం.

* * *

నేటి ప్రపంచం నానాభీభక్త్యదృశ్యాలతో విండివున్నప్పటికీ, ఎక్కడికక్కడ (ఇరాన్ లో, అఫనిస్తాన్ లో హిందూ మహా సముద్రపు టెగోగార్పియాలో, కంపూచియాలో, ఇంకా అటు

వంటి కొన్ని క్షేత్రాలలో) సంఘర్షణలు రాజ్యాల మధ్య పెద్దయెత్తున సంభవించే అవకాశాలున్నప్పటికీ, విరుద్ధ తత్వాలు గల రాజ్యాలు పరిస్థితుల ఒత్తిడి ద్వారా సమాధాన పడుతూ వుండడం వల్ల, ప్రపంచ యుద్ధమనేది వాయినా పడుతూ వస్తున్నది. దీనికి సాక్ష్యం :

అమెరికన్లు, చైనావారు పరస్పరం విందించుకోడంలో ఒక్క దూషణ శబ్దాన్ని కూడా మిగల్పలేదు. ఇస్రాయేల్ సోవియట్ యూనియనుకు ఉభయాల విరోధులై, అనేక పర్యాయాలు కలుసుకుని మాట్లాడుకుంటున్నారు.

సోవియట్ యూనియన్ ముఖ్యులు ఉగాండా (తూర్పు ఆఫ్రికా) సీమను పాలించిన పరమ దుర్మార్గుడు ఈద్ అమీన్ బాయిని కౌగిలించుకున్నది - ఉగాండా సీమ పాశ్చాత్యులకు విరుద్ధంగా ప్రవర్తించినప్పుడు.

పశ్చిమ జర్మనీ త మ్యూని జానికి విరుద్ధం, రష్యాకు విరుద్ధం అని ముద్ర సిద్ధమైన విషయం. ప్రస్తుతం కొట్ల కొరిది రూపాయల విలువగల వ్యాపారం రష్యా - పశ్చిమ జర్మనీల మధ్య నడుస్తున్నది.

రష్యన్ల ఆఫ్ గాన్ దూకుడు జరిగిన తర్వాత కూడా. (ఆ దూకుడును పశ్చిమ జర్మనీ ఖండించిన తదుపరి వైతం సోవియట్ యూనియన్ కోస్తాలో ఆయర్, గాస్ త్రవ్వకాలలో ఉభయ రాజ్యాల

కలిమిడి చర్యలకు ఒప్పుదం జరిగింది. ముడి పదార్థాలు, లోహాలు - ఇటువంటి వాటిని తీసి, శుద్ధిచేసే పనులలో జాయింట్ కార్యక్రమాలు సాగుతవి. పై ఒప్పుదం, జాయింట్ కార్యక్రమాలలో వచ్చే సరుకులు పశ్చిమ జర్మనీకి చాల అవసరం.

చైనా అడిగితే అమెరికా ఇవ్వని వస్తువు లేదు. దీనికి మూలం, యుగోస్లావియా కమ్యూనిష్టు రాజ్యం ఐగన్ ప్రిటీ మాస్కో పెత్తనం క్రింద కాకుండా స్వతంత్రంగా వున్నప్పుడు, ఆ రాజ్యానికి అమెరికా పుష్కలంగా సాయం చేసినందువల్ల నష్టం రాలేదు - అనే అంచనా. బాగానే వుండి ఆలోచన. కాని, చైనా విషయంలో అమెరికన్ దీర్ఘదర్శిని ఆలోచన మరొక విధంగా వున్నది. ఐనా, అమెరికా చైనాను ప్రోత్సహించక మానదు.

* * *

ఇంతకూ చైనా ఏమంటున్నది? మనతో మంచిగా వుంటానంటుంది - రష్యాతో మనం ఎక్కువ సంఖ్యంగా వుండడం రుచించకున్నా! దాల్చెలామను ఎట్లయినా టిబెట్ లోకి రప్పించి, మనకిక టిబెట్ సమస్య లేకుండా చేయవలెనని చైనా దృఢంగా సంకల్పించింది.

మొదటి రోజుల్లో ఆక్రమించిన చైనా సేనలు, చైనా అధికారులు విపరీతంగా. దూకుడుగా ప్రవర్తించినారని

అత్త విమర్శ చేసుకుంటూ, ఇప్పటి అధికార్లు కొత్తపుంతన పోతామంటున్నారు. టిబెట్ల పరాజీయలుగా, చైనా వారు విజేతలుగా లోగడ ప్రవర్తించిన చైనాన్ని టిబెట్ వాసులు గుర్తుచేసి నపుడు “అవునవును, విజమే, అటువంటి తప్పిదం క్షంతవ్యం కాదవి” అని ఇప్పటి చైనా అధికార్లు అంటున్నారు. టిబెట్ రాజ్యం వుండదు కాని చైనా రాజ్యంలో ఆదరనీయమైన భాగంగా టిబెట్ వుంటుంది. టిబెట్ ప్రజలు సుఖంగా వుంటారు. తమ ధర్మాన్ని అనుసరించడానికి అటంకం ఏమీ వుండదు - అని చైనా వారు అంటున్నారు.

దాలైలామాకు గానీ, ఆయన అనుయాయులను గానీ, విశ్వాసం పూర్తిగా కలగడం లేదు. రష్యన్ సంజ్ఞలు ఇది వరకు వీరికి అందినంత వరకు చైనాకు తిరిగి వెళ్ళడానికి ప్రోత్సాహకరంగా లేవు. రష్యాలో బౌద్ధులు వున్న ప్రాంతాలలో దాలైలామా అనుయాయులు కోరికే అక్రయం కూడా ఇస్తారేమో? ఇటీవలనే దాలైలామాకు ఆ ప్రాంతాలలో గొప్ప సన్మానాలు జరిగినవి, జరిగించబడినవి.

ఈ గొడవ ఇలా వుండగా, కుటుంబ నియంత్రణకు జోరుగా చైనావారు

డిగినారు. 1985 వచ్చేసరికి కుటుంబంలో మూడవ శిశువు అసంభవం. ఒక్క శిశువు గల కుటుంబాలు అత్యధికంగా వుంటవి. 2000 సంవత్సరం వచ్చేసరికి ఇక జనాభా పెరగడమంటూ వుండదు.

కుటుంబపరిమితి అనసరమే, కాని, మాతృత్వాన్ని అసలే లేకుండా చేస్తే, జీవితంలో కుటుంబాలకు కలిగే మానసిక స్థితి ఎలా వుంటుందో?

ప్రీతి తల్లిగావడం, పురుషుడికి తండ్రీకావడం కేవలం పూర్వదర్శ లేక కృతలిప్తుల లక్షణం కాదు. Free Love ప్లేచ్చుగల ప్రణయం గొప్ప సంస్కారం గలవారికే తగును గాని సామాన్యులకు తగదు. సాధారణంగా వైవాహికజీవితం, అనుకూల దాంపత్యం మాతృత్వం, పితృత్వం జీవనానికి అనందాన్ని సమకూర్చే అంశాలు. కేవలం షడ్రసోపేక్షమైన బోజనమే శృప్తి వివ్వదు గదా! సాధారణమైన రీతిలో అన్ని వస్త్రాదులకు లోపం లేకుంటే చాలు, కుటుంబీకులు సంతోషంగా కాలక్షేపం చేస్తారు.

లోగడ కోన్ని ప్రయోగాలలో విపరీతంగా ప్రవర్తించి చైనా వారు దెబ్బ తిన్నారు. ఇందులోనైనా, కొంచెం జాగరూకులై మెరగడం మంచిది.

చిరుమురి మెకటరమిత్ర

నలభై రెండు రోజుల ప్రోగ్రాము మరి రెండురోజుల్లో ముగియనున్నది. ఆ మర్నాడే మూటా ముల్లె వద్దకు విశాఖపట్నం నుండి మరలిపోవచ్చు. కాని ఇన్ని నాళ్ళుగా ఇంతమంది నుండి పొందిన స్నేహాన్ని అనుభవించి, దూరం చేసికుని వెళ్ళటమెలా? బహుశా నాకే అలా అనిపిస్తోందేమో. అందరూ నాలాగే బాధపడతారా - ఏమైనా ఈ ప్రదేశాన్ని, ఈ స్నేహాన్ని వదిలి

వెళ్ళక తప్పదుకదా!...అలాంటి కేంటీను నుండి ఇవకలకి వస్తున్న నన్ను రెండు కళ్ళు పరికిలించి చూడటం చూశాను. ముందుకు కదలబోతూ అగాను. అవే కళ్ళను రెండురోజుల క్రిందట చూశాను. వన్ను ఇదే విధంగా చూడటం నాకు గుర్రే. నేను గ్యాలరీ రూముకు క్లాస్సుకు వెళ్ళబోతూ, తె మి ప్లీ డిపార్టుమెంటు వైపు అమె తిరగటం చూశాను. వెంటనే నాకు 'ఇందుమతి' గుర్తు కోప్పింది.

ఈమె ఇందుమతి నేమో అన్న భ్రాంతి కూడ కలిగింది. ఆమె 'ఇందుమతి' అనుక్కోడానికి అవకాశాలు ఏమీలేవు. మనిషిని పోలిన మనుషులుండవచ్చు. ఈమె తెమిష్ట్రీ సమూర్ ఇన్స్టిట్యూట్ ప్రెసింగ్ కోసం వచ్చిన ఉపాధ్యాయుని అయినా అయి ఉండాలి లేదా తెమిష్ట్రీ. ఎమ్. ఎస్. సి స్టూడెంటు అయినా ఉండాలి. అయితే ఆమె ఎవరో అంతే సన్ను ఎందుకు పోలినగా చూడాలి. కారణం సృష్టమే వచ్చిన తెలుగు రోజుల్లోనే నేనొక రచయితను విషయం చాచానుండికి తెలిసింది మా స్టూడెంటు వలన. నన్ను రచయితగా అభిమానించిన వారిలో ఈమె ఒకరేమో

ఆమె మరి దగ్గరైంది. ఆమె చేతిలో వ్యానిటీ బ్యాగు తప్ప మరేమీ లేవు. సేవడా నిలబడే ఉన్నాను. ఒక్కడుగులో ఆమె చగ్గరవుతుంది. ఆమె ఇందుమతి అవునో కాదో తెలిసి కోవాంబి ఉంది.

"ఏమిటి కవివర్యా ఆలోచనలు: క్లాసుకు టునుము అవుతోంది. టెన్టు ఎయిడ్. పదండి. వందకి." అంటూ వక్కపొడిచి నా కుడిస్తూ తొందర చేశాడు హనుమంతరావు. ఆమె చిగ్గర గానే వచ్చింది. ఇక నేనడుకొనవచ్చు.

"అన్నయ్యేం చెబుతున్నావో అది అలాగే పదండి" ముందుకు అడుగు

వేశాను. ఆమె వెనుకయింది. నాకోసం ఒక క్షణం ఆగిందేమో. నేను వెనుతిరిగి చూడలేదు. కాని ఆమె విజంగా ఇందుమతి అయితే: నా గుండె వేగంగా కొట్టుకుంది. కాని ఈమె ఇందుమతి కాదు. ఈమె ఇందుమతి అయ్యే అవకాశాలు ఏమీలేవు. ఈమె ఎవరో! నాతో మాటాడాలని కుతూహల వదుతోంది. రేపు ఆమె కనపిస్తే మీతో మాటాడలేకపోయాను నేను గర్విష్టి నడిచంటున్నాడు కదూ? కాదు. నేను గర్విష్టిని కాను. నా కేముందని గర్విం చెను!... ఇంత పెద్ద సంజాయిషి ఎందు కిస్తున్నావంటారేమో! మీరు ఇందు మతిలా కనిపించారు అసలు ఇందుమతి ఎవరో తెలుసా:..."

"ఏమిటి గురువుగారూ! ఏదో ఆలోచనలో పడ్డాను. త్వరగా అడుగులు వెయ్యండి. ఇవ్వాలి చెప్తుంది మరిచి పోయారు కాబోయి" అన్నాడు హనుమంతరావు.

మేము పిజిక్కు డిపార్టుమెంటు వైపు తిరిగేసరికి హేమలత, నిర్మల, మూర్తి గారితో ఏదో విషయాన్ని గూర్చి చాల తీవ్రంగా చర్చిస్తున్నారు. అకనీవో వారికి అర్థం కాని విషయాన్ని తెలియ జేస్తున్నాడు. మళ్ళి అది "ఈసారి ఏమిట ఫస్టు కోశ్చేస్తారో!" అంది హేమలత. నాకు తెలుసు అది నాకు గురిపెట్టడం ప్రశ్న.

మూర్తిగారూ, నేను ప్రాక్తికల్సులో
సమాన రేంజీలో ఉన్నాను. కాని తెస్తు
లలో అతనిదే పై చెయ్యి. ఈసారి
కూడ అతనే ముందుకెల్లాడు. సందేహం
లేదు.

“ఫస్టు ఎవరిదైనా మీ ఆరుగిరిలో
ఎవరికీ రాదు. మాతోనే ఉండిపోతాయి.
మొదటి యిందురేంక్కు” అన్నాడు
హనుమంతరావు. అతనికి హేమలతకి
ఎప్పుడూ చుక్కెదురే.

“బాధనీడం. మీరు మాతో ఉంటా
రుగా?” అంది హేమలత.

“మరి మీకు తోడుగా ఉండవద్దా?”
అన్నాడు హనుమంతరావు.

నేను ఇందుమతి గురించే ఆలో
చిస్తున్నాను

“కవినూరు ఏదో భారవా ప్రవంతిలో
తేలియాడుతున్నారా?” అంది నిర్మల.
అమెకెప్పుడూ నా ఆలోచనల కనిపెట్టా
లనే తాపత్రయం. నాకు, నా కథలలోని
పాత్రలకు పోలికలు ఉన్నాయోమో
కనిపెట్టాలని ఆత్మకు అమె కజిన్
ఎంతో “కథానికలు” మీద రిసెర్చ్
చేస్తున్నట్ట.

“అలా నయం ముందేళాదు కాదు.
ఈ రెండు రోజులు చిట్టా మీలో
ఒక్కొక్క గుర్తించలేకపోయాను.
గుర్తించాలనే మా తాపత్రయం. కాని
మీ రే వో అథాల్తుకు మా దూరంగా
ఉంటున్నాడు” అంది నిర్మల.

“బాదు. ఫస్టు ఎలా కొచ్చేద్దామా?”
“అని ఆలోచన” అంది హేమలత.

“ఆలోచనల మీద రిసెర్చ్ తప్పవాల
పదండి బయలుపండి” అన్నాడు
మూర్తిగారు.

ఆరుగురం వరుగెత్తాల. మా పీజీక్సు
రీకరుగార్ని చూసి క్లాసు రూములోకి.
ప్రశ్నప్రతం నా కళ్ళ ముందున్నా. నా
ఆలోచనలు ఇందుమతి బట్టూ రిసెర్చ్
తున్నాయి. నాతోసిట్టు అన్నర్ చేసి
యిచ్చేకాను. కానీ ప్రేమకీ ఇంకా
వ్యతది ఉంది. ఇటీవల కెళ్ళి బాపి
కనీసుని వద్దామనిపించుకుంటే నా వెనుకే
పేవను యిచ్చి ఇదంతా వచ్చింది
హేమలత. నే నిచ్చున్నావోదీకి వచ్చి
మూర్రోజున మీదిలో పొడిన పాట
చాసివ్వరూ?” అంది “ఆ పాట చాల
దాగుంది” అంది ఇంత పొడిగించి.

“ఏ పాట?” గుర్తుకు తెచ్చుకో
సాగాను. గుర్తు కొచ్చింది. నేను
విశాఖ వచ్చిన మొదటి రోజుల్లో ఒక
రోజున మీదిలో బాల్చనీ, చూడుమిత
రావు. శాస్త్రి, మూర్తిగారున్నప్పుడు
పొడిన పాట చదివే పాట, నా గోచరి
చాల దాగున్నాయని మన రెండు పాటలు
పొడించుకుని వెళ్ళారు. నీదే పాట
యొకట అనిబోమించే హేమలతే
కంది పట్టింది.

“పాట గుర్తుకొచ్చింది తెలిసి.
అలాగే నానీ ఇస్తానో” అన్నాను.

“పాట రాసివ్వడమే కాదు. పాడి విసిపించాలి” అందామె.

“మన కెప్పుడు వీలవుంది. రేపే చివరి రోజుకదా” అన్నాను.

“అవును. రేపు వెలిడిక్కరీ పంక్షను. అనలు వీలవదు ఎల్లుండి తిరుగు ప్రయాణం కూడావుడి. మరెప్పుడవు తుండి? అయితే ఇవ్వాల సాయంత్రం వీలు చూచుకుని వీదికి రండి. మేమూ వస్తాం” అందామె. అలాగే అన్నాను నేను. అంతలో నిర్మల వచ్చింది. బ్రోగ్రాము గురించి హేమలత చెప్పింది. “వచ్చేటప్పుడు మంచి కథను కూడ ఆలోచించుకుని రండి.” అంది నిర్మల. “నీ విలాంటి కండిషన్లు పెడితే రావడమే మానేస్తారు” అంది హేమలత.

“ఎక్కడా వెళ్లి తేలేమూ. ఇవ్వాల మా ఫ్రెండ్లు కూడ వీదికి వస్తామన్నాడు ముఖ్యంగా మాష్టారి పాట వివాలనే. వాళ్ళ ఎగ్జామ్స్ కూడ అయిపోయాయి. ఈ రోజు రాత్రే వెళ్ళిపోతున్నారు. వాళ్ళ కోరిక తీరు తుండి” అంది నిర్మల.

పెద్ద సభే ఏర్పాటు చేపేటటున్నారే” అన్నాను.

“మంచి కథ చెప్పే సన్నాసమే చేస్తాం” అందామె. “అక్కడికే వచ్చే యండి” అంది హేమలత. “ఎక్కడికి వెళ్ళరా” అంది వచ్చాడు హనుమంత రావు. దూరంగా లాక్కెడుతూ చెప్పాను

“వచ్చాం! నే నివాళ జాలారిపేట వెళ్ళా లనుకుంటున్నాను గురూ!” అన్నాడు.

“మీరు వెళ్ళండి” అన్నాను. “కయ్యో బాబోయి! వీళ్ళ మధ్య మిమ్మల్ని వదలి వెడితే ఇంకేమైనా ఉందా?” అన్నాడు. “జోక్ చాల బాగుంది. ప్రమాదమేదీ రాదు” అన్నాను.

కాపీ బ్రేక్ అయింది,

* * *

సాయంత్రం ఆయిదున్నర వేళ.

నేనూ, హనుమంతరావు, రాత్రి, మూర్తిగారు నలుగురం పిలాపురం హాస్టల్స్ దిగువన నడిచి, సముద్రానికి దగ్గరగా కూర్చున్నాం. మెత్తటి ఇసుక మీద. మేమక్కడ ఉంటామన్న సంగతి హేమలత వాళ్ళకు తెలుసు. వస్తారు. మేము నలుగురం, ఈ కోర్సుకి వచ్చిన దగ్గరనుండి కలిసే ఉన్నాం ఈనాటి వరకు. విడిపోతామన్న విచారం మాత్రం మా అందరిలో ఉంది. వేసవి పెలవలు హాయిగా గడవక ఇంతదూరం వచ్చామంటే ఎంతోకొంతనేషన్స్ కోవాలనే తాపత్రయం మాత్రం మా నలుగురిలో ఉండటం చేత ఒక జిల్లాకి చెందిన వారము కాక బోయి నా ప్నేహితుల మైనాము. మూర్తిగారు నూకన్న వయసులో పెద్ద. చాల నిశితమైన బుద్ధి వివేచన కలవాడు. సంగీతమంటే చాల యిష్టం. రాత్రి పడుకోబోయే ముందు

'ఎంకిపాట'లో కృష్ణశాస్త్రి గీతా'లో పాడుకుని నిద్ర పోయేవారం. పాట ప్రారంభించటం అతనివంతు పాట పాడి ముగించటం నావంతు.

"ఈ ఆడ మళయాళం ఇంకా రాదేం?" అని శాస్త్రి అంటూండగా మూర్తిగారు "ఏదీ! లేపాక్షి బసవయ్య గీతం" అన్నారు. నేను పాట ప్రారంభించాను నే ననుకున్న దావికన్నా చాల అందంగా ముగిసింది పాట. పాట పూర్తి అవగానే నా వెనుకనుండి మెత్తని చప్పట్లు వినిపించాయి. నేను గ్రహించాను. హేమలతగారి బృందం వచ్చి రహస్యంగా నా పాట విన్నదని "హేమలతగారూ! కవిపెట్టాను లెండి" అన్నాను. హేమలత ఒకసారి ముందుకు వచ్చి "పాట మూలం ఏమిటో పాట అపేస్తారేమో అని దాగుండిపోయాం. పాట బాగా పాడారు. థాంక్స్" అందామె. నాకు కొద్ది దూరంలో కూర్చుంటూ. "మీ పాట వినేశాం" అంది విర్మల ముందుకు వస్తూ. ముందు వచ్చిన విర్మలతో పాటు ఇద్దరమ్మాయి అండటం, అందులోనే ఉదయం చూసిన అమ్మాయి కూడ ఉండటం ఆశ్చర్యానందాన్ని కలిగించింది. "నా ప్రెండ్లు, కెమిష్టి ఫ్రెన్డ్ స్టూడెంట్లు" మావాళ్ళ నందర్నీ వారికి వరివయం చేసింది విర్మల. వారి గురించి మాత్రం తానేమీ చెప్పలేదు. నేను కొద్దిగ విరుత్తాపావధాను. రెండో

అమ్మాయి క్రిష్టియన్. అందరం వృత్తాకారంలో కూర్చున్నాం. నేనూ, నాకు కొద్ది దూరంలో హేమలత, విర్మల స్నేహితురాండ్రు, విర్మల, హనుమంతరావు, శాస్త్రి, మూర్తిగారు మళ్ళా నేనూ, నేను ఆమెవైపు చూశాను. ఆమె 'ఇందుమతే అయితే ఎంత బాగుండును' అనుకున్నాను ఇందుమతే నేమో అనే ఆశ కలిగింది

"మాస్టారు! పాటలెవ్వారా?" అడిగింది హేమలత. పాటెట్లోంచి కాగితాన్ని తీసి మౌనంగా అపెకు అడించాను. "ఒకసారి పాడి వినిపించండి" అందామె కాగితాన్ని ఇంకాకమీద వరచి, చివర్లలో ఇసుక పోసి ఉంచుతూ "మాకందరికీ పాటలు యివ్వం. మీరెన్ని పాటినా పెంటూ పోండి." అంది విర్మల. "మూర్" అన్నారు శాస్త్రి పాట ప్రారంభించాను.

"గాలిలో నా బ్రతుకు తేలిపోయిన దోయి. నీలిలోకలిసింది మాలినా బ్రతుకోయి." పాటపూర్తయింది. మెత్తగా చప్పట్లు వినిపించాయి నలుమూలల నుండి. "మీ గొంతులో బరువుంది విషాద గీతాలు మీ గొంతుకలో బాగ తిరుగుతాయి. ఏదీ మరొక్కటి" అంది విర్మల. ఆమె స్నేహితురాండ్రు చెవుల, చూపుల నామీదే కేంద్రీకరించారు

"విషాదగీతా?" అన్నాడు శాస్త్రి "ఎంవద్దా?" అన్నాడు హనుమంతరావు

“ఒద్దని కాదు. ఈ చివరిరోజున విషాద గీతికలేమటావి?” అన్నాడు శాస్త్రి.

“వరవాలేదు. అవే బాగుంటాయి. పాదండి మాష్టారు!” అంది నిర్మల మూర్తిగారు సిగ్నల్ యిచ్చారు. నేను ప్రారంభించాను.

వాడిపోయెను ఈ లక
మారిపోయెను ఈ కథ
నిన్నపూచిన పువ్వులన్ని
వాడినేలకు లాలిపోయె.
నేడేపూచే పూవులేవీ
కంటికిమీ కనరావు. వాడి!!
నిన్నకురిసిన వానవెనుక
మిగిలిపోయిన వరదలాగ
కదకునీకు మిగిలెనేమో
వేడి వేడి కన్నీరు
మబ్బుమీటున మెరుపులాగ
వలపుచిలికి మధువులాగ
లతికచివర పూచునేమో
మోమువారని జాణిపువ్వు వాడి!!

“చాల బాగుండి” - నుళ్ళూ చప్పట్లు.
“లత అన్నారు కదా! నేను కానుకదా!”
అంది హేమలత. అందరం నవ్వాము.
“మారిపోయెను ఈ కథ. అన్నారు.
ఏమిటాకథ?” అన్నాడు శాస్త్రి. అసలు
ఉదయం... కథ కస్తావని ప్రామిస్
చేశాడు. కథ చెప్పండి” అంది నిర్మల.
అదేమో చెప్పివచ్చామని నట్లునట్లారు.
నాకు ముగ్ధం వేననురావటలేదు.

నల్లం గారి హాయిగా మామీద వీయ

నారంభించింది. నముద్రకెరటాలు
తేరింతలుకొడుతూ అడుకుంటున్నాయి
మామీద, నముద్రం అంతటా వెన్నెల
పల్చగా పరుడుకుంది. ఈ వాతావరణం
చాల అప్లవకరంగా ఉంది. ఈ వాతా
వరణానికితగ్గ కథ చెప్పండి.” అన్నారు
మూర్తిగారు. అతని మాటను కాదననవి
అందరికీ తెలుసు.

“ఇప్పుడు ఇంకెక్కడికి పోతారు?”
అంది నిర్మల కవ్వంపుగా.

“ఈ వాతావరణాకి తగ్గది ప్రేమకథ.
చక్కటి కథ చెప్పండి.” అంది హేమలత
“కథలు చదివి, సినిమాలుచూసి విసి
గెత్తిపోయాం ప్రేమకథలు వద్దు” హను
మంతరావు ప్రాతెప్పు చేశాడు. “కాదు
ప్రేమకథే కావాలి” నిర్మల నట్లునట్టింది.

“పోనీ సుఖాంతం చెయ్యండి”
అన్నాడు శాస్త్రి.

“కాదండి బ్రూజిడి అయితేనే
బాగుంటాయి” అంది నిర్మల ఫ్రెండు.

“ఏకథ అయితేనేం? చెప్పేతీరులో
ఉంది. వినటానికి మేమంతా సిద్ధమే”
అన్నారు మూర్తిగారు. అంతే కథను
వినటానికి అయన అందరినీ సిద్ధపరిచా
రన్నమాట. నేనందరినీ వరికిందిమాళాను.
అందరిదృష్టి నామీదే ఉంది.

“లతే చెప్తాను. కథను చాల
జాగ్రత్తగా వింటి. ఇందులో ప్రతిమాట
ప్రతిసంఘటన చాల ముఖ్యమైనవి. కథ
సాగుతున్నంతకాలం ఏచటా ఏమీ

వేషములు యకూడదు. కథ ముగిసిన తరువాత అడగవచ్చు నేదెన్నవచ్చు" అన్నాను.

"ఓ, కే!" అన్నారంతా.

నేను ప్రారంభించాను.

మన జీవితంలో ఎన్నో సంఘటనలు జరుగుతాయి. కానీ అన్నీ ముఖ్యమైనవి కావు. కొన్ని మాత్రం మన జీవితాల్లో మంచి ప్రభావాన్ని కలిగి ఉంటాయి. అలాగే మన జీవితాల్లో మనం ఎందరినో కలుస్తాం. కానీ కొందరే మన మనసుల్లో మిగిలిపోతారు. వాళ్ళు తారనవడటం చేతనే జీవితంలో పెద్ద మార్పులు వస్తాయి. కొందరు కొంతకాలం వరకే మన జీవితంలో ప్రభావాన్ని కలిగించే మరికొందరు జీవితంతో మనసులో రాజ్యమేలుతారు. మనం అసంఘటన గానీ, అవ్యక్తుల గానీ మరచిపోలేము." నేనాగాను. అందరూ నాకు దగ్గరగా జరిగారు. వెన్నెం చిక్కవడింది. గలి వీయనారంభించింది మనసుకు హాయిని కలిగిస్తూ.

"సారథి ■ ఊరు వెళ్తాడని అతడు ఏనాడూ అనుకోలేదు. వెళ్ళిన వాడు వెంటనే తిరిగివస్తాడని అనుకున్నాడే గానీ మూడు రోజులపాటు ఉండనని వస్తుందని అనుకోలేదు. కానీ అలా జరిగింది.

సారథి, వేణు బి.ఎస్.సి. సిద్ధార్థులు. క్లాస్ మేంట్సు. రూమ్ మేంట్సు. మంచి

స్నేహితులు కూడ. గ్రూపులు మాత్రం వేరు. వేణూది ఏటై మైళ్ళ దూరంలో ఉన్న ఊరయితే సారథిది నూరు మైళ్ళ దూరంలో ఉన్న గ్రామం-స్వస్థలాలు. వాళ్ళు ఫైనలియర్ చదివేటప్పుడు దశరా పెరివుల తరువాత వేణు జ్వరం పడ్డారు. అతడక్కడ ఉన్న అన్ని సంవత్సరాలలో అస్వస్థత అతనికి కలుగలేదు. జ్వరంగానే కంగారు పడ్డాడు. ఇంటికి దిగజెట్టి రమ్మని సారథిని కోరాడు. ట్రైన్ కి బండిని వంపమని వేణు కండ్రికి ఉత్తర్రాజుని వేణుని తీసుకుని బయలు దేరాడు సారథి. ప్యాసింజరు బండి ఆ చిన్న స్టేషనులో అగగానే స్టేషన్ కు గుల్తు బండిని తీసికొచ్చిన రంగన్న వాళ్ళకు ఎదురొచ్చాడు. బండి ముందుకు పోతుంటే వేణు అన్నాడు. "చూశావా! నాకోసం స్టేషనుకు ఎవ్వరూ రాలేదు." అన్నాడు బావనడుతూ.

"రాకూడదని రాకుండా ఉండరు కదా!" అన్నాడు సారథి.

"నీకు తెలియదు. దీ వే చూస్తావు" అన్నాడు వేణు నీరసంగా నవ్వి.

ఊరికి స్టేషన్ కి నాలుగు మైళ్ళ దూరం. బండి ఊరిని చేరేవరకీ రాత్రయింది. ఇప్పుటిలాగే వెన్నెం కాస్తోంది. పెద్ద బివాణంలో ఉన్న భవనం ముందు జిల్లా బండి ఆగింది. ఆ భవనాన్ని చూస్తుంటే అర్థమైంది. వేణుకి ఎంత కలిగిన కుటుంబమో. వేణుకి రంగన్న

ముందుకెడుతూంటే సారథి అనుసరించాడు. వారికి రామస్వామిగారు. అంటే వేణు తండ్రి ఎదురయ్యాడు. “అక్కడ ఎవరైనా డాక్టరుకి చూపించలేకపోయారా? సరే మేడమీడికి తీసుకెళ్ళు రంగన్నా! డాక్టరుకి కబురు పెడదాం.మీరు మా వేణు స్నేహితులా? మంచిది మా యింటిలో రెండు రోజులుండి వెళ్ళండి.... వేణుకి తగ్గిపోతే కలిసే వెద్దరుగాని.... రంగన్నా ఈ అబ్బాయికి మనబెట్ హానను చూపించు. వస్తాను. చెఱకుతోటవైపు వెళ్ళిరావాలి. రంగన్నా అమ్మగారికి చెప్పు” అని వెళ్ళిపోయాడు. రంగన్న వేణుని మేడమీడికి తీసుకెళ్ళాడు. వాళ్ళను అనుసరించబోతుండగా మరోనొకరు వచ్చి “రండి బాబూ! వెనకింటికి వెళ్తాం” అని సారథి ఎయిర్ బ్యాగు నొడుకున్నాడు. తలుపు తెరిచి దీపంపేసి నొకరు వెళ్ళిపోతూంటే సారథికి అనిపించింది. “ఇది అతిధ్యం అనుకోనా? లేక వేణుకి నాకు మధ్యన అంతరాన్ని తెలియజేయడమనుకోనా?”

సారథి బట్టలు మార్చుకొని కుర్చీలో కూర్చోబోతుండగా గది అవతల గాజుంచప్పుడయింది. సారథి భ్రుకుటి ముడిచాడు. గది అవతలికి అతను దృష్టి చాలించేలోగా పదహారు పదిహేడేళ్ళ వయసుగల ఉమ్మాయి కాఫీకన్సరుగల క్రేసి టీపాయి మిడ పెట్టి “కాఫీ” అని చెప్పి వచ్చినంత వేగంగా నిష్క్రమించింది.

అక్కటి కాలమే చాలు సారథిలో వినుతాన్ననుభూతిని విందటానికి. అక్కటి కాలంలో తలెత్తి ఆమెచూచిన చూపే చాలు; అతనిలో గాఢమైన ముద్రవేయటానికి, “కాఫీ” అని ఆమెమాట యధాలావంగా అన్నా, ఒక గోడకు పొత్తున్నట్టు చెప్పినా, ఆమె చూపులు ఒక నిర్దిష్ట పదార్థాన్ని చూచినట్టు చూచినా, ఆమె గొంతులోకిన్నెరవాణిని అతడు గుర్తించకపోలేదు. ఆ చూపులో ఆమాయ కత్వం అతనిని కదలించకపోలేదు. వచ్చినంత వేగంగా ఆమె వెన్నెలలోకి నడచిపోయింది ఆమె నడచిపోతూంటే అందాలప్రోవు నడచిపోయినట్టు అని పించింది సారథికి.

నేను అగాను. అందరూ నావైపు చూశారు. నేను ప్రారంభించాను.

“కథను న్రాయడంలో ఉన్న స్వేచ్ఛ చెప్పటంలో ఉంది. ఇక్కడ అందాల రాశిని వర్ణించే అవసరం ఉంది. కాని సారథి చూసిన ఆమెను నేను వర్ణించబోవటంలేదు. అందంగా వంగిన ఆమె కనుబొమ్మలను గాని, సన్నగా కెంపులై మెరిసే లేతపెదవులను గాని, పొడవైన అందమైన ఆమె ముక్కును గాని, శిల్ప చెక్కిన ఆ అందమైన విగ్రహాన్ని గాని, ఆమె ఇళ్ళలోని ఆమాయకత్వాన్ని గాని, ఆమె శరీర పరిష్కారాన్ని గాని చిత్రించి వటంగట్టిట ముందు నే నుంచబోవటం లేదు. ఇరణం? సారథిని ఒక్క తృటికాలం

లోనే అకట్టుకున్నది ఆమె అందకాదు.
ఆమె కళ్ళలో అమాయకత్వం మాత్రమే
ఆకవిని ఆకర్షించగలిగింది.

“ఎవరీమె?” అనుకున్నాను.
“ఎందుకు ఈమెను చూస్తే జారి
కలుగుతోంది?” ఆలోచనలో పడ్డాడు.

“స్నానానికి రండి బాబూ!”
నొకరాచ్చి పిలిచాడు.

స్నానం చేసి వచ్చేసరికి “భోజనానికి రమ్మంటున్నారు” మళ్ళీ ఆ అమ్మాయే గోడకు చెప్పినట్లు చెప్పి వెళ్ళిపోయింది.

సారథి భోజనానికి వెళ్ళే ముందు వేణుని చూచివద్దామనుకున్నాడు. కాని వేణు పిన్నతండ్రి గోపాలాపు ఎడరు పడి డ్రైవింగ్ రూములోకి తీసికెళ్ళాడు.

“జ్వరం తప్ప మరే అనారోగ్యం లేదు. వాడికి మాత్రం కంగారెక్కువ. మీరు భోజనం చెయ్యండి. రేపుదయం చూడవచ్చు” అంది నడివయస్సులో ఉన్నట్లు కనిపించే స్త్రీ. ఆమెను చూడగానే ఆమె వేణు తల్లి అయివుంటుందనుకున్నాడు. ఆ పోలికలలా ఉన్నాయి. భోజనానికి ఇబ్బిల్లి పాది వచ్చారు రామ స్వామి గారు భోజనానికి వేళకి అందుకోగలిగిన నాడు అందరూ డ్రైవింగ్ రూములో కలుసు కుంటారట. లేకపోతే ఎవరి ట్రైము వారిదేట. గోపాలాపు చెప్పాడు. అకడే వేణు చెల్లెళ్ళని, తల్లిని తండ్రిని పరిచయం చేసాడు. దూర ప్రాంతంలో ఉన్న అన్నంను పరిచయం చేసాడు. కాని తనకు పరిచయమైన వారెవరిలో ‘ఆమె’ లేకపోవటం సారథిని తికమక పెట్టింది. ‘ఆమె ఎవరు?’ అంటూ ఆలోచిస్తున్న సారథిని “కూర్చో సారథీ” అన్నారు రామస్వామి గారు.

ఒక వితంతువు వద్దన చేయసాగింది.

“ఈమె వేణు ‘చెల్లెలు’ కాదు బంధువా!” ఆలోచిస్తుంటే ఎవరో వెనుక వైపు నడచి పోయినట్లయింది. తరి తిమ్మి చూడటం వ్యక్త కాదని ఊరకున్నాడు.

“వేణునొకసారి చూచి వస్తాను” అన్నాడు భోజనం చేసి సారథి, మేడ మీది ముందు గదికి దారి చూపాడు గోపాలాపు. సారథి వెళ్ళేసరికి ఆ అమ్మాయి తలుపు దగ్గర గదిలోపల విల్చుని ఉంది. పొలంలో రొట్టెను మంచు కొని తింటూ ఆమెతో ఏదో మాట్లాడు తున్నాడు వేణు ఆమె తరి వంచుకుని వింటున్నది. సారథిని చూచి “రా సారథీ!” అన్నారు వేణు. ఆమె తరి ఎత్తి చూసింది. “కారదా! వీడే సారథి. నా స్నేహితుడు” అని పరిచయం చేశాడు. ఆమె నమస్కారం చేసింది. సారథి ప్రతి నమస్కారం చేశాడు.

“కారదా! ఈ రెండు రోజులూ సారథిని కనిపెట్టి ఉండవలసినది నీవే! ఈ ఇంటిలో మనిషి చచ్చినా బ్రతికినా వట్టిచుకునే వారెవ్వరూ లేరు” అన్నాడు వేణు.

“అలాగే” అంటూ సారథివై పొక సారి చూచి వెళ్ళిపోయింది కారద.

“సారథీ! నా కెంత బలగం ఉందో చూశావా? నేనెంత స్థితిపరుడనో గమనించావా? కాని నేను ఈ ఇంటికి వచ్చి సుమారు నాలుగు గంటలవుతున్నా ఏ ఒక్కరూ తొంగి చూడలేదు. నాకు

దబ్బుంది, అస్తి ఉంది. కాని చల్లవి మాటలాడే వాళ్ళు లేరు. అందుకనే స్నేహమంటే ప్రాకులాడుతాను. ఇది తెలిసి ఇంత దూరం ఎందుకొచ్చావని అంటావేమో, కారద ఉన్నాడన్న దైర్యం వల్ల. కారదది చాల జాలి గుండె కారద ఒక్కసారి పలుకరిస్తే చాల బాధంన్నీ మరపుకొస్తాయి. నీవు కారదను చూశావు కదూ? కారద చాల మంచి పిల్ల. కాని అమాయకురాలు...." అంటూ కొద్ది క్షణాలు ఆగి, "సారథి!.... రోజు లెప్పుడూ ఒకలాగే ఉండవు. నా చదువై పోతోంది. కారద సుఖపడుతుంది. కారదను ఈ నరకంలోంచి తీసికెళ్ళి పోతాను. కారద ఈ ఇంటిలో దాసీగా బ్రకించవసరం లేదు. మానస బట్టలు కట్టిక్కరలేదు...." ఇంక వేణు ఏం చెప్తున్నాడో సారథికి వినిపించలేదు. మనసులో మబ్బులు కమ్మినట్లయింది. 'కారదపై వేణుకి హక్కుంది కారద వేణు అస్తి' అన్నది అతనికి అర్థమైంది.

"దేవుడెప్పుడూ మంచివాళ్ళ వక్షమే ఉంటాడు. చింత పడకు" అని తనకు కోరిన విధంగా అనునయించి, అతని చేత టాబ్‌లెట్ వేయించి గదికి వచ్చే శాడు సారథి.

కలుపుతీసి గదిలోకి అడుగు పెడు తూండగా వెనుకనే వచ్చింది కారద. గాజం ధ్వని విని వెనుక తిరిగాడు. వెండి మరచెంబు మీద వెండి గ్లాసును

బోర్లించి టీపాయి మీద పెడుతూ 'మంచి నీళ్ళు' అంది కారద.

"మీ పేరు కారదా?" తడబడుతూ అడిగాడు. 'అవును' అంది తల్లి దాడు కుని అమె.

"చదువుకున్నారా?"

"ఎస్. ఎస్. ఎల్. సి"

"ఈ ఊళ్ళో స్కూలుందా?"

"ఉంది"

"వేణు గురించి అందోళన పడుతున్నారు కదూ? జ్యరమే. మనదేమి కున్నాడు. తగ్గిపోతుంది" అన్నాడు సారథి. కృతజ్ఞతా పూర్వకంగా మంచి దామె ఇంకా తనమైనా జడుగు కాదేమో అని ఎదురుచూచిన కారద "పెద్దవాళ్ళు చిన్నవాళ్ళను 'మీరు' అని మన్నించవచ్చా?" అని అడిగింది.

"పరిచయం లేనప్పుడు అలాగే అవాలి" అన్నాడు

"వెళ్తాను" అంది కారద "మంచిది" అన్నాడు సారథి.

అమె వెళ్ళిన తరువాత అతని మనసు చాల కల్లోలమైంది.

"కారద ఈ ఇంటిలో పనిమనిషి? సారథి గుండె కలుక్కుమంది. 'ఈ దివ్యాంగన ఈ ఇంటిలో పనిమనిషి ఎలా అవుతుంది? ఈమె ఈ ఇంటిలో బానిస అవుతుందా? కాదు. కాకూడదు. అదే నిజమయితే దేవుడు చాల పక్షపాతి. ఈమె అందగత్తె అని సానుభూతి

చూపుతున్నాడా : కాదు.... కాదు.... ఆమెలో అమాయకత్వం తనను ఆకర్షిస్తోంది. వహన గుణం, వినయవిధేయతలు అందానికి మెరుగులు పెడుతున్నాయి. కానీ కారద గురించి ఇంతగా ఆలోచించవచ్చా : కూడదు కారద వేణు సౌమ్యు. వేణులాంటి భర్తను పొందగలుగుతోంది...." ఇలా ఆలోచిస్తున్న సారధి తెప్పదో నిద్ర పట్టింది

రాత్రి కలలో సారధికి కారదే కనిపించింది. నిశ్చలంగా అతనినే చూస్తోంది. వెన్నెల్లో కొబ్బరిచెట్ల వీడల్లో నిలబడి, 'కారదా' అంటూ పరుగెత్తి పట్టుకున్నాడు. కానీ ఆమె దొరికిందో లేదో కం కిరిగిపోయింది. కళ్ళు తెరచి చూశాడు. వెన్నెల విరగపూస్తోంది మేడ నిద్రపోతోంది.

"ఒక్క క్షణకాలంలోనే కారద ఇంతగ మనసు నాకట్టుకుందే ! కారణం ఏమై ఉంటుంది : కాలేజీలో ఎంత మంది అడపిల్లలు కనిపించటం లేదు. ఎగ్జిషన్లలో, సినీమా హాళ్ళలో, బిస్కెట్లలో, రైళ్ళలో ఎందరు కనపడటం లేదు. ప్రాక్టికల్ క్లాసుల్లో ఒకరి కెదురుగా ఒకరు, ఒకరు ప్రక్క- ఒకరు ఉన్నా పంచలనం కలగనిది ఈమెను చూస్తే గుండె ఎదుకు స్పందిస్తుంది : ఎవరినైనా అకట్టుకునే నేర్పు ఈమె కుందా : కానీ ఆ ప్రయత్నమేదీ ఆమె

చేస్తున్నట్లు కనిపించదే. మరి మనసెందుకు ఆమె వైపు మొగ్గుతోంది : ఏదీ ఏమైనా కారద గురించి ఆలోచనలు చేయకూడదు...." అని మనసు పదిల పరచుకొని ప్రయత్నిస్తూ నిద్రకొరిగాడు సారధి.

కథ చెప్తున్న నేను అగాను.

"ఎందుకా కం గారు : చెప్పండి చెప్పండి" అన్నాయి అన్ని గొంతుకలు. వెన్నెల విరగపూసింది.

వెన్నెల ప ము ద్రం అందంగా మెరస్తోంది. గాలి హాయిగా వీస్తోంది.

"ఈ కథను చెప్పడానికి మీరు చాలా ముందుగా బాగ ప్రీపేర్ అయ్యివుంటుంది. మీరు కథ చెప్పే విధానం. కథ ప్రాసికో డానికి వీలుగా ఉన్నట్లుగా ఉంది మీరు కథను చెప్పేరీతి. చెప్పండి మరొకరికి" అన్నారు మూర్తిగారు.

నేను కథను ప్రారంభించాను.

మర్నాటి ఉదయం కాఫీ టిఫిన్ తెచ్చిన కారద అంది "రాత్రంతా వేణుకి జ్వరంగా ఉంది. మీరొకసారి వెళ్ళి చూడండి" అని.

వేణుని చూడటానికి మేడ మీది తెళ్ళాడు. వేణు జ్వరంతో మూలుగుతున్నాడు.

"డాక్టరు దగ్గరి తెల్లమా ?" అడిగాడు సారధి.

"మేమే వెళ్ళే అంవాటు లేదు. నాన్నగారికి చెప్పి. డాక్టరుకు కబురు

పెదతారు. నాన్న లేకపోతే బాబాయికి చెప్పు" అన్నాడు. సారధి క్రిందికి వెళ్ళాడు ఇద్దరూ లేరు పనిమీద పొలం వైపు వెళ్ళిపోయారట ఉదయమే.

"నేను వెళ్ళి ఏయ్యి కొస్తాను" అన్నాడు సారధి "వద్దులే" అన్నాడు నీరసంగా వేణు సారధి వినలేదు. ఇంటి పనివాడి సహాయంతో అరగంటలో డాక్టర్‌ని వెంట పెట్టుకొని వచ్చాడు. డాక్టరు అరగంట అట్టహాసంచేసి పరీక్షించి ఇంజక్షన్, కాప్సులు ఇచ్చి సాయంత్రం వచ్చిచూస్తానని చెప్పి వెళ్ళిపోయాడు. డాక్టరు రావటం చూసి వేణు అమ్మగారు వచ్చి "ఇంకా జ్వరం తగ్గలేదా?" అంటూ "డాక్టరు మంచి చ్చాడా? వేసికో కాఫీ పంపిస్తాను. కారదా!" అని కేకపేసుకుంటూ క్రిందికి దిగి పోయిందామె.

"ఈ ఇంటిలో మనుషులుండలేరు సారధీ! యంత్రాలే ఉండాలి" అన్నాడు వెళ్ళిపోయే తల్లిని చూచి. అక్కా-చెల్లెళ్ళు ఉదయం 9 గం॥ రయితే గావి లేవర్ల వారికి తిండి మీద అలంకార మీద, కబుర్ల మీద తప్ప మరి దేనిమీద శ్రద్ధ లేదట. కారద ఉండబట్టి ఇల్లు నడుస్తోందని. అమె లేకపోతే తానా ఇంటి నుండి ఏనాడో పారిపోయి ఉండే వాడని వేణు చెప్పాడు, సారధితో.

కారద కాఫీ తెచ్చింది. "నిజమైన స్నేహితులు మీరాగే ఉంటారు" అంది

కారద సారధిని చూస్తూ. "ఇది చాలా స్వల్ప విషయం. మనిషి మనిషికి ఎందుకు? కోడుకోసం కాదూ?" అడిగాడు సారధి సారధి వైపు మెరిసే కళ్ళతో చూచింది కారద.

"మనిషికి ఏమున్నా లేకపోయినా అనురాగం చూపే భార్య, ప్రాణాన్నిచ్చే స్నేహితుడు ఉంటే చాలు. ఎన్ని లోకాల నైనా జయించవచ్చు. ఏం సారధి?" అన్నాడు వేణు

"అవును" అన్నాడు సారధి కారద వైపు చూస్తూ.

సారధి తనవైపు చూడటం చూచి ప్రాయత్నంగా మెరిసే కళ్ళతో సారధి నొకసారి చూచి గబుక్కువ తల దించు కుని అక్కడి నుండి వెళ్ళిపోయింది కారద.

"సారధీ! కారదకు తగని సిగ్గు" అంటూ నవ్వాడు వేణు సారధికి అర్థంకాలేదు మధ్యాహ్నం భోజనానికి నొకరు వచ్చి పిలిచాడు. కారద రాలేదు. సాయంత్రం డాక్టరు వేణుని చూసి ఇంజక్షన్ ఇచ్చివెళ్ళాడు.

రాత్రి భోజనానికి కారద వచ్చి "భోజనానికి రండి" అంది తలుపు దగ్గరే నిలిచింది.

"వస్తాను.... కాని.... ఈ రోజంతా కనిపించలేదేం?" తడవదుకూ అడిగాడు.

కారద తల వంచుకుని "ఏమో!.... నాకు తెలీదు" అంటూ తడబడే అడుగులతో వెళ్ళిపోయింది.

సారథి మనసు అదోలా అయింది. “శారద కనిపించదా? కనిపించినా మాటాడదా?”

యూత్రికంగా భోజనం చేశాడు. గదికి తిరిగి వచ్చేవరికి మంచం దగ్గర టీసాయి మీద వెంకి మరచెంబు; వెండి గ్లాసు ఉన్నాయి. సారథి మనసు కలుక్కుచుంది.

“శారద నా కంటపడదా?” మధన పడ్డాడు.

“ఛా! నేను శారద గురించి అలోచించ కూడదు.... శారద నా మనసులో నుండి తొలగిపోవాలంటే త్వరగా ఇక్కడ నుండి వెళ్ళిపోవాలి వెళ్ళిపోతాను. శారద ఎదురుగా ఉన్నంతకాలం మనసు పక్కా చిక్కిన చేపలా గిలగిలలాడక ఉన్నది. వెళ్ళిపోతాను” చిర్లయించు కున్నాడు సారథి.

రాత్రి ఎనిమిది శారద కనిపించలేదు. గాని శారదతో మాటాడుతున్న భ్రాంతి.

మొట్టి ఉదయం కాఫీ టిఫిన్ తెచ్చి అంది శారద” నేణుకి రాత్రి జ్వరం తగ్గింది. వేణు మిమ్మల్నే అడుగు తున్నాడు. ఒకసారి వెళ్ళి చూడండి.”

“జలాగే” అన్నాడు సారథి, అమె వైపు చూడకుండా తల వ్రక్కకు తిప్పుకుని మనసులో ఎంతో ఉక్రోషంగా ఉంది కాని ఎలా వెలువరించాలో తెలియటంలే దకనికీ. శారద కదలలేదు.” “గ్లాసు, ప్లేటు వంటించేస్తా” క్లాసులు పోతాయి” అన్నాడు సారథి.

రెండి మీరు వెళ్ళండి” తం వంచుకునే అన్నాడు. కొద్దివేపు కదలలేదు. అతను తం త్రిప్పేలోగా “వెళ్తాను రండి” అంటూ వెళ్ళిపోయాడామె. అమె గొంతుతో బరువు గమనించి తలక్రిప్పి చూశాడు అమె వెళ్ళిపోతోంది

“అ య్యో య్యో! శారద వెళ్ళిపోతున్నదే” బాధపడ్డాడు సారథి.

అమె ఉన్నతవేపు ఎందుకు బెట్టు చెయ్యాలనిపించిందో, అమె వెళ్ళిపోగానే “జయ్యో” అని ఎందుకనిపించిందో అర్థంకాలేదు సారథికి

సారథి వేణు గదివైపు వెళ్ళిపోతుండగా మేడమెట్లు ఎక్కబోతున్న శారద వెనుదిరిగి వెళ్ళిపోయింది. విట్టూర్ని వేణు గదిలోకి చేరాగా సారథి

“జ్వరం తగ్గిపోయింది సారథి. ఒక్కంతా చెమటతో స్నానం అయిపోయింది” అనందంగా చెప్పాడు వేణు. చిరునవ్వు నవ్వుతూ వేణుచేత బట్టలు మార్పించాడు సారథి. వేణూ ఏదో చెబుతున్నాడు. కాని ఏదీ వినిపించటం లేదు సారథికి.

కొద్ది సేపటిలో రెండు కప్పులతో కాఫీ తెచ్చింది శారద.

చేబిల్ మీదనుండి కాఫీకప్పు అందు కుంటూ “ఈరోజు సాయంత్రం జ్వరం నీకు మళ్ళా రాకపోలే మరి జ్వరం రాదు. నేను రేపు దయమే వెళ్ళిపోతాను. క్లాసులు పోతాయి” అన్నాడు సారథి.

తంగదా గలేజును మార్చుకున్న కారద తం ప్రక్కకు వంచి గలేజు త్రాళ్ళు ముడివేయసాగింది.

“నీకు ఈ ఊరిలో బోర్ కాదుతోంది కదూ!” అన్నాడు వేణు.

“కాదు. క్లాసులు బోతాయి” నేను మాత్రం ఉండి చేసే దేముందిక్కడ! విన్ను చూచేవాడు, కవిపెట్టేవాడు ఒక రున్నారు కాబట్టి నాకు నీ గురించి బెంగలేదు” అన్నాడు సారథి.

దుప్పటిని మనక పెడుతున్న కారద అగింది.

“నీమూట నిజమే! సారథీ! కారద ఉంది, నాకిక ఏం ఫరవాలేదు. కానీ నీవు వెళ్ళిపోతే నాకదేలా ఉంటుంది.... కాని.... నీవు వెళ్ళాలి కదా! వెళ్ళు!” అని అగిమళ్ళా అన్నాడు వేణు “కాని.... సారథీ నీవు దేవుణ్ణి ఎప్పుడు ప్రార్థించినా ‘అమాయకులయిన ఆదవాళ్ళను సృష్టించ వద్ద’ని ప్రార్థించు. ఒక పేజీ సృష్టించినా అందము వివృద్ధిని చెప్పు” సారథి వచ్చి “అలాగేలే!” అన్నాడు.

కారద కాఫీ కప్పులు తీసి కు పి అవతలికి వెళ్ళిపోయింది

“మీ కారద ఇవాళ ముఖావంగా ఉండే!” అడిగాడు సారథి

“మనం మాలాడుకుంటున్నాం కదా! కల్పించుకుని మాటాడే చొరవ కారదకు లేదు నాకు జ్వరం తగ్గిందని చెప్పిన దగ్గర్నుంచి ఎన్నికబుర్లు చెప్పిందనీ!

అన్నీ నీ గురించే. నీవు చాల మంచి వాడవని మంచి స్నేహితుడవని, క్రాత్ర మనిషిలాగే కనపడలేవని, ఎప్పుడో చూచినట్టే ఉందని, గొంతు ఎప్పుడో విన్నట్టు! నే ఉందని సారథీ!.... కారద చాల అమాయకురాలి నా అందోళనలకా కారద గురించే....” వేణు అగగనే

‘కారద ఎవరూ!’ అని అడుగుదా మనుకున్నాడు. వేణు మాటలతో ఆర్దిమైన మనసులోంచి మాటలు పైకి తన్నుకుని రావాని తాపత్రయ పడు తూంటే దాక్టరు గదిలోకి వచ్చాడు. దాక్టరు మాటాడుతూ క్రిందికి దిగివచ్చి ఊళ్ళోకి వెళ్ళి తిరిగి వచ్చేసరికి సన్నెడు గండల మధ్యాహ్నం వేళ అయింది సారథికి గదిలోకి సెడనసరి గవంతా చాల శుభ్రంగా వర్తబడి ఉంది “కారదే చేసిందా ఈ పని!” అనుకున్నాడు. “కారదే చేస్తుందని ఎందుకనుకోవాలి” సరిపెట్టుకున్నాడు.

పని క్షణవాడు వచ్చి బోజనానికి పిలిచి వెళ్ళిపోయాడు.

మంచి విద్రవట్టింది విద్ర లేచేసరికి సాయంత్రం అయిదవుతోంది. ముఖం మీద చల్లటినీళ్ళు జల్లుకుంటూంటే కారద కాఫీ టఫిన్ గదిలో పెట్టి వెళ్ళిపోతోంది. చూశాడు సారథి వెనక్కి పిలవాలను కున్నాడు కాని అమె తిరిగి వచ్చిన తరువాత ఏమి మాటాడలో తెలియలే దకంటే

సాయంత్రం షి కారు కెడుతూ అలోచించాడు.

“ఒకపూట శారద కనిపించకపోతే మనసు మనకతారిపోయింది. ఆ బాధ తోనే శారదకు బాధపెట్టి నేను బాధపడు తున్నాను. క్షమించమని శారదను అడుగుతాను” అలోచిస్తూ ఇంటికి తిరిగి వచ్చి వేణుని కలిశాడు.

“సారథి నాకు ఈ రోజంతా జ్వరం రాలేదు. మరి రాదు. నీవు అనుకున్నట్టుగా రేపు బయలుదేరవచ్చు. నీకు చాల శ్రమ యిచ్చావ్. నీవు బాధపడవు. కాని నావిడి కృతజ్ఞత చెప్పుకోవటం” అన్నాడు.

వేణు మరిరెండు రోజులు తనని ఉండమని అప్పిట్టుంటే బాగుండేది అని అనిపించింది సారథికి.

“బాబాయికిచెప్పు ఉదయాన్నె ట్రైన్ కి బాడి ఏర్పాటు చేయిస్తాడు” అన్నాడు వేణు.

“వెళ్తాను. ఉదయం ఏరైతే కలుస్తాను” అంటూ క్రిందికి దిగి వచ్చేవాడు వేణు బ్రితిమిలాదినా ఉండాలనిపించలేదతనికి.

భోజనానికి పనికట్టవాడేవలించాడు.

భోజనం దగ్గర మర్నాడు బయలుదేరి వెళ్ళిపోవాలనుకుంటున్నట్టు చెప్పాడు. రామస్వామిగారు గోపాలావుని బండి ఏర్పాటు చేయించమని చెప్పారు.

శారద అదేళ్ళవ్యధ అనమీవంలో

ఉంది. శారదకు ప్రత్యేకంగా చెప్పి తెలపు తీసుకోవాలని ఉంది. కాని ఎలా వీలవుతుందో తెలియలేదు.

నెమ్మదిగా గదిలోకిచేరాడు. గదిలో మరచెంబు లేదు. శారదవస్తుందని ఆశ... ఒక నమ్మకం. వరండాలో కుర్చీవేసుకుని కూర్చున్నాడు బయట పండువెన్నెల. కొబ్బరిచెట్లు నీడపడటంచేత, జాజిపందిరి అద్దంగా ఉండటంచేత వరండాలో కొంత భాగం, అతను కూర్చున్నచోట చీకటిగా ఉంది శారద కనిపించే అవకాశం అతని కుంది. అతను కనిపించే అవకాశం ఆమెకు లేదు.

అరగంట భారంగా గడిచింది.

వెండి మరచెంబుతో నీళ్ళు వట్టుకొచ్చి గదిలోపలికి వెళ్ళిపోయింది. ఆమెకు సారథి గదిలో కనిపించలేదు. “ఏక్కడకు వెళ్ళారబ్బా!” అని గుమ్మందగ్గర కొమ్మూ శారద అనటం సారథి విన్నాడు. ఇవకలికి వస్తున్న ఆమెకు సారథి కనిపించాడు.

“ఇక్కడున్నారా?” అందామె.

“అవును ఏమీ తోచక యిక్కడ కూర్చున్నాను” అన్నాడు సారథి కుర్చీలోంచిలేచి వెనుకకు జరిగి నిలబడుతూ. శారదతో మాటాడకూడదన్న నిర్ణయాన్ని మరిచిపోతూ.

శారద నెమ్మదిగా స్థంబందగ్గరకొచ్చి నిలబడింది.

“రేపు వెళ్ళిపోవటమేనా?” అడిగింది శారద.

“అవును వేణుకూడ వెళ్ళమని చెప్పాడు.”

శారద కొద్దిసేపు మాటాడలేదు. అమె కళ్ళుమాత్రం చీకటిలో మెరుస్తున్నాయి.

“ఇక్కడ ఉండిపోకూడదూ?”

“ఎందుకు ఇక్కడ?”

“ఉండిపోండి”

“వదువుపోనూ?”

అవును, మరి.” అని కొద్దిసేపాగి.

“మరి.... మరి.... రారా?” తడవిడింది శారద.

“రాగలనో లేదో. అవసరం ఉంటుందో ఉండదో ఎలా తెలుస్తుంది.”

శారద ఒక ప్రక్కగా తలసంచుకుంది.

“రావలసిన అవసరమేముంది?”

“అవును. మరి.... మరి.... అవసరమేముంది? చీకటిలో మెరిసే, కళ్ళు వాలిపోయాయి కనుకొలుకుల్లో విలివిన కన్నీటిని గుర్తుపట్టాడు పారది

“శారదా!” అన్నాడు సారథి కంగారు పడుతూ. “రాకండి మరి” అంటూ వెళ్ళ బోయింది శారద. “శారదా” అంటూ ఆమె చెయ్యి పట్టుకుని ఆపాడు. శారద చెయ్యి వలించుకునే ప్రయత్నమేదీ చెయ్యలేదు. ఆమె అతనికి మరి పమి పంట్లో ఉంది. ఆతనికి ఆమె కళ్ళు ఆ కళ్ళలో ప్రార్థనతప్ప మరేమీ కనిపించటంలేదు. తనకత్యంత సమీపంలో నిల్చున్న శారద ఆనకు పరాయిదిలా కనుపించలేదు.

“శారదా! వస్తాను. తప్పక వస్తాను. వేణు పిలవారేగాని రానూ” అన్నాడు.

‘నన్నుక మేనా?’ అన్నట్లు చూచింది శారద.

“తప్పక వస్తాను శారదా! తప్పక వస్తాను” ఆమె చేతిని రెండుచేతులతో పట్టుకుని. శారద చేతిని విడిపించుకుని కన్నీళ్ళు తుడుచుచుంది.

“శారదా! వేణు నా స్నేహితుడు వాడు అపడటం నేనూడలేను. వాడి సుఖం నాకెప్పుడూ కొవాలి. వేణుని కని పెట్టుకుని ఉంటావు కదూ?” అడిగాడు.

శారద మౌనంగా తలూపింది.

“ఉదయమే— అంటే తెల్లవారక ముందే— అయ్యదు గంటలంతే వెళ్ళి పోతాను. రాత్రవుతోంది. నీ విక వెళ్ళిరా!” అన్నాడు.

శారద మెరిసేకళ్ళతో వెళ్ళిపోయింది.

“శారదా! నీవు నాకొవాలి. కొవి

వేణుని మోపంచెయ్యనా? నేనేం చేసేదీ?” అంటూ కుమిలిపోయాడు. “శారదా! నిన్ను చేసు చూడకపోయినా బాగుండేదీ? నేనెందుకు వచ్చానిక్కడికి?” అంటూ బాధపడ్డాడు.

ఆ రాత్రి కలత నిద్రలేచింది.

తెల్లవారుజ్జేతు ముందుగా రంగన్న వచ్చి తేపాడు. వేడినీళ్ళు స్నానానికి తెచ్చాడు. వేడి కాఫీ తీర్చి బండినిద్దంగా ఉంచాడు.

“ఈ చీకటివేళ ఇన్ని ఏర్పాట్లు ఎవరు చేశారు రంగన్నా?” అడిగాడు కాఫీ త్రాగుతూ.

“ఇంతెరు చేస్తారువాబూ! శారదమ్మ తాక!” అన్నాడు రంగన్న.

అప్రయత్నంగా తలఎత్తి ఎదురుగా ఉండిచే పెరటి వసారావైపు చూశాడు. శారద కనిపించలేదు. కాని పెరటి వసారాలో దీపం వెలుగు కనిపించింది.

“బండి నిద్దంగా ఉంది బాబూ!” హెచ్చరించాడు.

అయిష్టంగా బండి ఎక్కాడు సారథి. బండి ముందుకు పోతోంది. కాని ముందుకుపోతున్న బండినెవరో వెనుకకు లాగినట్లయింది. వెనుతిరిగాడు.

గేటు దగ్గర పింబి తలుపుమీద ఉంచిన చేతులమీద బుగ్గనాన్ని కదులు తున్న బండివైపే చూస్తున్న శారదను గుర్తుపట్టాడు సారథి. బండి మలుపు తిరిగేంతవరకు ఆ కళ్ళు అలాగే తడే

కంగా చూచాయి. అకళ్ళనే చూస్తూ
బండి మలుపు తిరిగుతూంటే అను
కున్నాడు" వేణు : శారద నా మనసులో
నుండి తొలగిపోలేదు. నన్ను
విడించకు" అని.

నేను కథ చెప్పటం అపి "ఈ కథను
యిక్కడితో అపివేస్తున్నాను. ముగింపు
మీకే వదిలిపెడుతున్నాను. ఎవరికి ఎలా
ఇష్టమయితే కథనలా ముగించుకోవచ్చు.
ముగింపు చెప్పే విషయంలో నేనింత
వరకూ చెప్పినకథ నెంతమాత్రం మార్పు
కూడదు. ఈ కథకు ఎన్నిరకాలయిన
ముగింపులయినా ఉండవచ్చు కాని
అవలయిన ముగింపు ఒక్కటే. మీరు
ఎందరి జీవితాలో చూశారు. ఎందరి
కథలో విన్నారు. అదృష్టితోనే కథను
ముగించండి. నేను వింటాను" అని
అన్నాను.

"రచయిత శాసంతట తాను ముగింపు
చెప్పినప్పుడే పాఠకులకు తృప్తి అలా
కాకపోయినప్పుడు అది ఎంత చక్కటి
ముగింపు అయినా పాఠకునికి తృప్తి
ఉండదు." అన్నాడు శాస్త్రి.

"శంఖంలో పోస్తేనేగాని తిర్థంకాదు"
అంది నిర్మల.

"నేను చెప్ప గలిగిన ముగింపును
చెప్తాను. కాని మీరు చెప్పే ముగింపుల
కూడ విగానవి ఉంది. ఇప్పుడు మీరే
ప్రశ్నలు వేసినా వెయ్యవచ్చు." అన్నాను.

"శారద వేణుకి ఏమవుతుంది?"
హేమలత అడిగింది.

"కథనుబట్టి గ్రహించండి" అన్నాను.
"కథలో సరియైన అధారమేదీ లేదు.
అందుచేత, ముగింపు నెప్పటం కష్టం"
అంది హేమలత.

"ముగింపు ఆ రహస్యాన్ని భేదించే
దిగా ఉండాలి" అన్నాను.

"సారధి మళ్ళీ ఆ ఊరు వెళ్ళాలా?"
అడిగాడు హనుమంతరావు.

"అది మీ ఇష్టం. మీరు సారధిని ఆ
ఊరు తీసుకెళ్ళవచ్చు మానవచ్చు. కాని
నేను మాత్రం సారధికి ఆ ఊరు వెళ్ళా
లని ఎంతగా మనసు ఉన్నా చెప్పలేక
పోయానే ప్రాసరించి ముగింపుదైపు
వెళ్తాను" అన్నాను. "నేను ముగింపు
చెప్తాను" అంది నిర్మల. "చెప్పండి"
అన్నాయి అన్ని గొంతులూ. నిర్మల
ప్రారంభించింది. "శారధి సారధి ఒకరి
నొకరు ప్రేమించుకున్నారు. మరలా
ఇందుకు అంగీకరిస్తారుగా. కాని వేణు
శారదను ప్రేమించాడు. వేణు స్నేహాన్ని
నిలబెట్టుకోవటం కోసం, శారద వేణుల
వినాహం కోసం సారధి బ్రోత్తు
హిస్తాడు. వాళ్ళ పెళ్ళి అవుతుంది"
అంది.

"దాగానే ఉంది గాని ముగింపులో
కొత్తదనం లేదు" అన్నాయి మూర్తి
గారు.

"శారదను పెళ్ళి చేసుకుంటానన్నాడు

వేణు, కాని కారద అతన్ని విరాళ రింది. సారధిని పెళ్ళి చేసుకుంటానని మనసు విప్పి చెప్తుంటే సారధిని ఒప్పించి వారి వివాహం జరిపిస్తాడు వేణు ముగించింది హేమలత.

“ఇదీ దాగానే ఉందిగాని అనుకున్నంత పటుత్వం ముగించులో రాలేదు” మూర్తి గారన్నారు.

“ఈ రెండూ కాకపోతే మూడో ముగింపు ఉండదే. కారద వేణునో, సారధినో పెళ్ళి చేసుకోవాలి” అంది క్రీష్టియన్ అమ్మాయి.

“సారధి మనసు తెలిసి వేణు, వేణు మనసు తెలిసి సారధి ఒకరి కోసం మరి ఒకరు క్షామగా చేయటానికి సిద్ధపడ వచ్చుగా” శాస్త్రి అన్నారు.

“మనసు తెలిసినా బడిగాదు మాను ముగించు”.

“ముగ్గురికి పెళ్ళిదాక అలా ఉండి పోతారు” అన్నారు శాస్త్రి.

“ముగింపులో గానే ఉంది. కాని కారద అవివాహితగా ఉండిపోవచ్చు. సారధి వేణులు అవివాహితులుగా ఉండి పోతారన్నది నేపంగీకరించను, శ్రీ ప్రేమలో ఉన్న స్థిరత్వం పురుషుని ప్రేమలో ఉండదు.” అన్నారు మూర్తి గారు.

“ఈ కథకు ముగింపేమిటి?” అన్నారు శాస్త్రి.

“మాష్టాచే చెప్పాలి” అంది నిర్మల. అందరూ నావైపు చూశారు.

“కథ సారధి వరంగా సాగింది. తనువ మిగిలిన ఇరువురి మనోభావాలు పరిగణన లోనికి రాలేదు. సారధిని దృష్టిలో పెట్టుకునే కథను చెప్తాను. మీకు యిష్టమయితే వినండి” అన్నాను. “చెప్పండి” అన్నారంతా.

నే ప్రారంభించాను.

“కారదకో సారధి పరిచయం చాల న్వల్ప కాలమే అయినా, కారద అతని మనసులో గాఢంగా నిలచిపోయింది. అమె కూడ అతనిని ప్రేమించిందని అతని నమ్మకం. కాని వేణు అతని మనసులోకి రాగానే మనసు మనక బారుతుంది. ఎన్నో వర్షాయాలు వేణుకి తన మనసును తెలియజేయాలనుకుంటాడు. సాధ్యపడదు. వారు విడిపోయినా అది త ఉత్తర ద్వారా తన మనసు తెలియజేయాలనుకుంటాడు. కాని రెండు రోజులు అతిదాన్నిచ్చిన కారణానికి తిన్నయింటి వాసాలు లెక్క పెట్టానని వేణు విందించి స్నేహాన్ని తెప్పిస్తాడేమో అని భయపడతాడు. తను అమె కంట పడకుండా ఉండే తన్నామె మరచిపోగలదని విర్ణయం చేసుకుని ఆ ఊరు వెళ్ళే ప్రయత్నాన్నే విరమిస్తాడు....”

“అయితే ఇంతకి కారద సారధిని పెళ్ళి జరగదంటారు. అంతేకదా? నేనే ఈ కథ రచయితనైతే ఎవ్వరు అడ్డంపచ్చినా ఎదిరించి కారదను సారధిని

పెళ్ళి చేసికున్నాడనే ముగిస్తాను మీలాగ సారధిని పిరికివాడిని చెయ్యను" అన్నాడు హనుమంతరావు అవేళంకో.

"మ వి పి పిరికివాడవటానికైనా, దైర్యవంతుడవటానికైనా పరిస్థితులు కారణమవుతాయి కదా. సారధి స్నేహం కిచ్చిన విలువకు ప్రేమకివ్వలేదని కారణమని స్నేహితునిగానే పరిగణించాడని మీరెందు కనుకోయాడదు?" అంది ఓర్పుల.

"మీరు పురుషుల వక్షం మాట్లాడటం నాకు వింతగా ఉంది" అన్నాను.

"ఇందులో న్యాయం తప్ప వక్షపాత మేమీ లేదు" అనామె

"మీలాగ ప్రేమలంకారా భావిస్తారని నేననుకోను కారణ కూడ సారధిని పిరికివాడిగా చూసి కాలి మీలాగ నవ్వించింది" అన్నాను

"కారణ - సారధి" మీరి సరిచయం ప్రేమ ప్రారభించు దాచుకో గలగిందే గాని పైకి వెదజల్ల లేకపోయింది. పైకి చెప్పుకునే స్థితికి రాలేదు. చివారికి వాళ్ళు మనుషులు విప్పి మాటాడుకోనేలేదు. కాని వారి మనస్సులో చలరేగే సంఘటనాన్ని వారు కనిపెట్టారు. ఈ సరిచయం వల్ల దుఃఖం తప్ప మరేదీ రంభించదని సారధి కనిపెట్టాడు. అందుకనే ఆ మె నుండి దూరంగా పోవడమయ్యింది. అది పిరికితనమేలా అవుతుంది?" అన్నాడు మూర్తిగారు.

"వలాయన మంత్రం పటించాడంటే దైర్యవంతుడనా?" మా ను మంత్ర రావన్నాడు.

"అది వలాయన మేలా అవుతుంది? కారణమని పెళ్ళిచేసుకుంటానని మాట వరుసకైనా అన్నాడా సారధి?" అడిగారు మూర్తిగారు.

"తెయ్యి పట్టుకోలేదా?" ఊరుకోలేదు హనుమంతరావు

"వాడకో వెళ్ళి పోయే ఆమెను సమాధాన పరచానే యృష్టితోనే ఆమె చెయ్యి పట్టుకుని ఆపాడు ఆమెను అశను యిష్టపడుతున్నప్పటికీ వేణుని మరచిపోలేదు. చివరిసారిగా ఆమె వెళ్ళి పోయే ముందు కారణం ఏమన్నాడు? కారణం తెలుసుకోవాలి. వాడి సుఖం నాకెప్పుడూ కావాలి. వాడిని కనిపెట్టుకుని ఉంటావు కదూ?" అనిలేదా? ఆ విధంగా తన్ను అర్థం చేసికొమ్మని చెప్పటం కాదా? కాని కారణం తెన్నెంతగా యిష్టపడుతున్నదో తనకు తెలుసు. కానామెను ఎంతగా యిష్టపడుతున్నదో తనకు తెలుసు. కారణమని తను అశుచ కూడదని తెలుసు మరచిపోవాలని తెలుసు. మరచిపోలేదని తెలుసు. సారధిలో ఎంత సంఘర్షణ ఉందో మీకు తెలుసా?" అడిగాడు అవేళంకో మూర్తిగారు అందరూ చప్పట్లుకొట్టారు 'ఆ అమ్మాయి' తప్ప..

“మీకు నా అర్థ్యమెంటు నచ్చలేదా?”
మూర్తిగా రదిగరామెని.

“వీళ్ళందరూ మీ అర్థ్యమెంటును
మెచ్చి చప్పుట్లు కొట్టలేదు. మీలో
అవేశానికి, బొయిట్రీకి మెచ్చి చప్పుట్లు
కొట్టారు, నిజానికి అతని పాత్రను
అంతగా ‘పోస్టుమార్ట్’ చేసే అవసరం
నాకు కనిపించటం లేదు. సారథిగార్ని
బోనులో పెట్టి మద్దాయిలా క్రాస్ చేసే
అవసరమూ కనిపించడం లేదు కొందరు
ప్రేమను పైకి చెప్పుకోగలరు. మరి
కొందరు చెప్పుకోలేరు కొందరు
సాధించగలరు. మరి కొందరు సాధించ
లేరు వారు సాధించలేక మనసు
చంపుకోలేక బాధపడతారు. అలాంటి
వారిపై సానుభూతి చూపాలిగాని
హేళన తగదు” అందామె అర్థమైన
కళ్ళతో.

నేను కృతజ్ఞతతో అమెను చూశాను.

“సారథిని ఎంత ఉదాత్తమంగా
చూశారు?” అన్నాడు శాస్త్రి. హనుమంత
రావు అమె నేదో అదగాలనుకొంటు
న్నాడు. కాని అమె చెప్పినది పూర్తికానిదే
మాటాడ కూడదని కాబోలు
ఉరకున్నాడు

“శారద వేణుల దృష్టిలో పెటకుని
ముగింపు చేప్పగలరా?” అడిగాను
నెమ్మదిగా అమె కొద్దిసేపు ఊరుకుని
“మీరు కథలో శారద వేణుల సంబంధ
బాంధవ్యాంను సృష్టించా చెప్పలేదు.

కాబట్టి దానినే ముగింపులో ఉపయోగించు
కుంటాను పట్టి వన్ యివ్వండి”
అందామె. “అలాగే. చెప్పండి”
అన్నాను

“ముగింపుకోసం శారద వేణుల
సంబంధాన్ని సృష్టపరుస్తాను. శారద
వేణు పినతల్లి చాతురు” అగిందామె.
అందరం అశ్చర్యంతో చూచాం అమె
వైపు.

“శారద తండ్రిపోయి, అమె తల్లి,
తను పెదతండ్రి పోషణలోకి వచ్చిన
తరువాత శారద, అమె తల్లి ఆ ఇంటిలో
బానిసలుగా బ్రతకవలసి వచ్చింది వేణు
తండ్రి వారిని మామూలు మనుషులుగా
చూడమని ప్రయత్నించినపుడు వేణు
తల్లి, శారద తల్లితో అతని అక్రమ
సంబంధాన్ని కిట్టి దూరం చెయ్యాలని
చూచింది దారి తెన్నులేని అమె తల్లి ఆ
ఇంటిలో బానిసగా బ్రతకటావితై నా
సిద్ధ పడింది. శారదను తన చెల్లెలుగా చెప్పుకో
టానికి వేణు సిగ్గుపడలేదు. కాని అమె
బ్రతుకుకు బాధ చూపేంతవరకు తన్ను
‘అన్నయ్యా, అని పిలవ నిర్దహించాడు.
అతనిమీది ఆశతోనే ఆ యిద్దరూ ఆ
ఇంటిలో బానిసలుగా బ్రతకటావితై నా
సిద్ధపడ్డారు. శారదను ఆ నరకం నుండి
తప్పించ ప్రయత్నించాడు. సఫలీకృతు
డయ్యాడు అమె అగి
మాస్టారూ మీ కథలో శారద వేణుని
‘అన్నయ్యా’ అని పిలిచి ‘బావ’ అని గాని

ఎక్కడా సంభోదించలేదు. అందుచేత ఈ
స్వేచ్ఛను తీసికొన్నాను క్షమించండి”
అంది

“మీరు మంచి చమాక్కారులే” అంది
విర్బల.

“మిగత కథను కూడా మీరే ముగిం
చండి” అంది హేమంత.

“మాష్టాథా ఈమె మిమ్మల్ని వాగా
బోలా కొట్టించారండి” అన్నాడు శాస్త్రి.

“యూవర్ తరెక్టు. మిష్టర్ శాస్త్రి :
యూవర్ తరెక్టు” అన్నాను.

“మిగత కథ కూడా అల్లండి”
అన్నాడు మూర్తిగారు

“ఇక కథేముంది? వేణు వి.ఎస్.సి.
పూర్తిచేసుకు, ఎమ్ ఎస్ సి బోర్డింగ్
పోయి లెక్కగర్ ఉద్యోగం సంపాదించు
కున్నాడు. తన తన తనతో తీసి
కెళ్ళిపోయాడు ఈ కథనే నవలగా
వ్రాయాలనుకుంటే, ఇంటినుండి వారివి
తీసికెళ్ళటానికి అతివాక నాటకం అడినట్లు
వ్రాసుకోవచ్చు. శారద చదువులో
చేరింది అమె చదువుకు టన్నున్నదే
అమెకు పెళ్ళయ్యింది. సారథితో మాత్రం
కాదు. ఇదే నాకు తోచిన ముగింపు.
మీరెలా స్వీకరించినా సరే” అందామె.

“శాంద సారథిని మడచిపోయిందా?”
అడిగాడు శాస్త్రి.

“మీరెలా అనుకున్నా సరే!”
అందామె.

“అలా కాదు. మీరు శారద పాత్రను
బాగా అర్థంచేసుకున్నాడు గనుక చెప్పండి”
అన్నాడు శాస్త్రి

అమె కొద్ది పేపేదో అలోచించింది.
నెమ్మదిగా తలవంచుకుని చెప్పసాగింది.
“సారథిగారు ఆ ఊరు వదలి వెళ్ళిపోయిన
దగ్గరనుండి శారద అతనిని తలుస్తూనే
ఉంది. అతను వస్తాడని ప్రతిరోజూ
ఎదురుచూస్తూనే ఉండేది ప్రతిరోజూ
సాయంత్రం చీకటి పడేంతవరకు టెడ్
హౌస్ దగ్గర అతని మాటలను తలచు
కొంటూ కూర్చోని వచ్చేసేది. వెన్నెం
లొత్తులలో టెడ్ హౌస్ నే చూస్తూ కాలం
గడిపేది. సారథిగారిమీద తనకున్న ఆశ
లను వేణుకి తెలియజేయాలని, ఎన్నో
సార్లు అనుకునేది. అప్పటికి వేణు
వసున్య అమెను వివాహం కాదు. ఆ
ఇంటినుండి విముక్తి. అన్యతలకు దూరమైన
వేణు మాత్రం తన పెళ్ళి గురించి ఎవని
అడుగుతుంది? వేణు ఉద్యోగ ప్టు
దయ్యాడు. శారదకు ఆ ఇంటినుండి
విముక్తి లభించింది. కాలేజీలో చదువు
కునేందుకు చేరింది. అప్పటికి సారథి
గార్ని శారద చూడక నాలుగు సంవత్స
రాలయింది. శారదకు పెళ్ళి చేస్తానన్నాడు
వేణు శారద తన మనసుని వేణుకి
తెలియజేసింది. వేణు ముందు ఆశ్చర్య
పోయాడు తరువాత అన్నాడు ‘సారథికి
ఏ మాత్రం నీమీద మనసున్న మాట
మాత్రం అయినా నాతో చెప్పు’ : నీవు

పొరపాటు పడిఉంటావు. సారథికి నీ మీద మనసుంటే వస్తానన్న వాడు రాదా? సారథి విన్న యిష్టపడ్డాడే అనుకో, అయినా అదను తిరిగి రాలేదంటే వీలుగాని పరిస్థితులేవో ఉండి ఉండాలి కదా! అయినా సారథి ఇంతకాలం అవివాహితుడుగా ఉంటాడా? లేపిపోని భ్రమలకు బోకు" అన్నాడు. శారదా బాగా అలోచించింది. అప్పటికే అమె తల్లి మరణించింది. చేణు మాటలు విన్నదమే శ్రేయమనిపించిందామెకు. శారద పెళ్ళి చేసుకుంది." అని చెప్పటం అపి అమె నాన్నెపు చూసి "మీరు కథలో చెప్పిన విషయాలనే వాడుకున్నాను క్రొత్త విషయా లేవీ చేర్చలేదు. మీరు బాబ్ హౌసును ఉపయోగించుకున్నారు నేను బాబ్ హౌసు ప్రయోజనాన్ని చెప్పాను" అంటూ ముగించిందామె.

"చాలా బాగా ముగించాడు కథని. మాస్టారు అందమైన పూలను చిందరవందరగా వదేస్తే మీరు అందంగా సూత్రాని తెక్కించి దుండగాచేసి మొదలు చివర కలిపి ముడివేశారు" అంది నిర్మల.

"కథ వ్రాయటమంటే పాత్రలో లీనం కావాలి రచయిత. మీరు శారద పాత్రలో బాగా లీనమయ్యారు. శారద మనసులో ఉన్న భావాలను చాలా సున్నితంగా చెప్పారు. అమె ప్రతిరోజూ కొన్ని క్షణాలనైనా 'బాబ్ హౌసు' గర్ల గడప

వచ్చేది అన్న మాటలు వింటూంటే మనసు ఏమిటో అయింది మనసులో ఉన్న ఫిలింగ్స్ ను చెప్పుకోలేక, దాచుకోలేక దూరమైన శారద సారథిలను చూస్తూండే జాతి వేస్తోంది. బాధ కలుగుతోంది, శారద సారథి దూరమైనట్టు చెప్పిన ముగింపే రమ్యంగా ఉంది" అన్నారు మూర్తిగారు.

"పాపం హనుమంతరావుగారు ఆచేశ పడ్డారు" అంది హేమలత వెక్కిరింపుగా.

"ఇది కథ. నిజ జీవితంలో ఇలా జరగటం మాత్రం ఎవరూ హర్షించరు. శారద ఆరాధనా అంతా ఏం కావాలి? అవేశంతోనే అన్నాడు హనుమంతరావు.

"మీకే ముగింపు వచ్చకపోతే ఇద్దర్నీ కలపండి. ఇలాంటి ప్రేమికుల వెతికి పోవడం పెయ్యండి. 'ఇది ఇ' జరిగింది ఒకటి అది ఆలా జరగాలి' అనే సూత్రం కథలలో వర్తిస్తుంది. 'ఇది ఇలా జరిగింది కాబట్టి అదలా జరగాలి. కాని ఇది ఎందుకు అలా జరిగింది' అనే ప్రశ్న చేసేది జీవితం. జీవితం ఒక సమాధానం లేని ప్రశ్న. ఇది ఎందుకీలా జరిగింది' అని మీరెంత తల వాడుకున్నా జవాబు దొరకదు. కథలను నూటికి నూరు కథలను సుఖాంతం చెయ్యవచ్చు. కాని జీవితం విషయాంతో బిచ్చితమైన శాతమేదీ లేదు" అన్నారు మూర్తిగారు

"మీరన్నది ఒప్పుకున్నాను. జీవితాలు చాలా సుఖాంతాలు కావు. కనీసం కథల

తై నా ఎందుకు సుఖాంతం చెయ్యరు ?
అన్నాడు హనుమంతరావు.

“కథలకు జీవితాలకు ఉన్న దూరాన్ని
దగ్గర చేయటానికే” మూర్తి గారన్నారు.

“ఇక లేద్దామా ?” అన్నాను నేను.
అందరూ మౌనంగా లేచారు. “త్వరగా
అడుగులు వేస్తే మేం బిస్సు కందుతాం.
మా ఫ్రెండును రాత్రిచైన్సుకి వంపాలి”
అంది నిర్మల.

“మమ్మల్నే త్వరగా నడవమని మీరు
హెచ్చరిస్తున్నారా ?” అన్నాడు శాస్త్రి.
అందరం నవ్వుకునాం. నేను మాత్రం
కథ ముగింపునే ఆలోచిస్తున్నాను. నాలు
గడుగుల్లో ఆర్. కె. కేంటీన్ ను చేరు
కున్నాం. ‘అయిన్ క్రిమ్’ అన్నాడు శాస్త్రి.
అందరం లోపలికి నడిచాం. కేంటీను
రద్దీగా ఉంది. ఆడవాళ్ళు నలుగురు ఒక
వైపు కూర్చున్నారు, మేము మరోవైపు
కూర్చున్నాం. హేమలత, నిర్మల త్వరగా
అయిన్ క్రిమ్ శిసుకుని మమ్మల్ని తొందర
చేయసాగారు. ‘లాసన్నుబే లోచి పెర్చి
లైటునే చూస్తున్నాను. “మాష్టారా ?”
ఎవరో పిలిచారు. ప్రక్కకు తిరిగాను
అమె.

“మేరు కూర్చున్న చోట కాగితం
దొరికింది. సీదేనేమో చూచుకోండి.
బిస్సు వస్తోంది. నమస్తే !” అంటూ
కాగితాన్ని నా కందించి ముందుకు ఫది
చింది. నేను అప్రయత్నంగా కాగితా
వండుకుని నమస్కరించాను. ■ స్సు
వస్తోందని హేమలత హెచ్చరించింది.
హనుమంతరావు బిల్లు పేజీసాడు. శాస్త్రి,
మూర్తిగారు ముందు కదులుతూంటే
నేను ప్రక్కకు వెళ్ళి దీపం వెలుగులో
కాగితం మదతను విప్పాను. చదివాను.
అక్షరాలు చాలా హడావుడిగా వ్రాయ
బడినట్టున్నాయి.

అందులో ఇలా వుంది :

“మీరు ఔట్ హౌసులో మరచిపోయిన
సల్లండు తెల్ల రుమాలు నా దగ్గరే
ఉంది. తిరిగి యివ్వమని అడగండి.
దానిని నా దగ్గరే ఉంచనివ్వండి. గతానికి
కట్టిన బూజును దులుపుకోటానికి అది
పనికి వస్తుంది కదా !”

అంతే. సంతకం లేదు

కాగితాన్ని జేబులో పెట్టుకుంటూ
కేంటీను దాటి పరుగున వచ్చాను.

నీటి బిస్సు మలుపు తిరుగుతూ
కనిపించింది.

ಶಿವ

ಶಿವ

ద్వీపికలో అన్నీ అనుకొన్న వంశు
 ఐనలే జరుగవు. అనుకోవివీ జరగవు.
 కొన్ని అవీ, ఇవీ కలసి మిశ్రమంగా
 జరుగుతూంటాయి. ఈ ఊరికి అనుకో
 కుండా నాకు ఎలా దిసిరి అయిందో రావు
 వాళ్ళ కుటుంబంకో పరిచయం కూడా
 అలాగే జరిగింది. రావు కుటుంబంలో
 ఉంది నలుగురు, రావు, రావు శ్రీమతి
 ఇద్దరూ ఒకరికోసం ఒకరూ అన్నట్లుం
 బారు. వాళ్ళిద్దరి పిల్లలూ బంగారు
 బొమ్మలు. వాళ్ళ బొమ్మలు కాన్వెంటు
 దుస్తుల్లో చాలా హుందాగా కనిపిస్తాడు.
 వాళ్ళ మ్యూయి వి ఎన్నిసార్లు ముద్దు
 పెట్టుకున్నా. మరో సారి అనిపి
 స్తూంటుంది. వాళ్ళ ఇంట్లో నవ్వులూ,
 కలకలాలూ. ఏ కొరతా లేకుండా
 చాలా హాయిగా వాళ్ళ సంసారం గడిచి
 పోతోంది.

రావు ఒక ప్రైవేటు క్లబ్‌లో
 మేనేజరు. శ్రీమతి రావు కూడా ఉద్యో
 గు చేస్తోంది. పిల్లలిరువురినీ కాన్వెం
 టుకు పంపి స్కూలుబయటే భార్య భర్త
 రిద్దరూ అఫీసులకు బయలుదేరుతారు.
 శ్రీమతి రావును అమె అఫీసు వద్ద దింది
 తను కంపెనీకి వెళ్తాడు. సాయంకాలం
 శ్రీమతిని తీసుకొని ఇంటికి వస్తాడు.
 ఈ రోజు పండుమనిషి కాస్త టిఫిన్
 కాఫీ చేసి ఉంచుకుంది కాన్వెంటునుంచి
 వచ్చిన పిల్లలిరువురూ టిఫెన్
 హార్నిక్స్‌లకు సిద్ధంగా ఉంటారు. ప్రతి

ఆదివారం వాళ్ళ కాలిక్యూలాల్లో కొంచెం
 మార్పు ఉంటుంది. అది సాయంకాలం
 ఏ సినిమాకో ఏ పార్కుకో, ఏ ఎగ్జి
 బిషన్‌కో వెళ్ళుకో ఆదివారానికి హారతి
 పాడేస్తారు.

వాళ్ళది ప్రేమ వివాహం. అటూ
 జటూ పెద్దలకు ఏ మాత్రం ఇష్టం
 లేకుండా జరిగిపోయిందిట వీరి వివాహం.
 దాంతో అటూ ఇటూ దూరమయ్యారు. అ
 దూరం ఏ మాత్రం దగ్గరపనే లేదు.

అందరి జీవితాలూ సాఫీగా సాగవు
 చివరకా. మధ్య జరిగే ప్రమాదాలు
 గుండెల్ని పిందేస్తాయి. తమ ప్రయాణం
 కడదాకా సాగుతుందనుకొంటారు ప్రతి
 వాళ్ళు. అయితే మధ్యలోనే తమ ప్రయా
 ణానికి బ్రేకులు పడటం ఎవరూ
 ఊహించలేరు రావు, శ్రీమతి రావుల
 సంసార శకటం ఒక మలుపులో తల
 కిందులైంది. ముప్పయి ఏళ్ళ రావుకు
 నూరేళ్ళు విండామి ఉక్కు మనిషిలా
 ఉండే రావును మృత్యువు చిన్న మూత్ర
 లాగా చప్పరించేసింది.

శ్రీమతి రావును ఇప్పుడు పరికరించా
 లంటే నాకు చాలా భయంగా ఉంది.
 ఈ ఊరు వచ్చాక వారి కుటుంబంకో
 పరిచయం అయ్యాక వాళ్ళ ఇంటికి
 వెళ్ళి, అమెతో మాట్లాడని రోజులు
 ఇప్పుడే. అమె సంసార రథచోడుకుని
 పోగొట్టుకుంది. అయితే చోడుకుడు
 పోయినంత మాత్రాన సంసార రథం

అంకడే అగిపోదు కదా! ఆ స్థానం అమెకు తప్పలేదు. ఇప్పుడు వాళ్ళ సంసారం వెలితిగా వెలా తెలాబోతూ నడుస్తోంది. అమెకున్న ఆ సరాస ఉద్యోగమే.

శ్రీమతి రావు రావు బలవంతంమీదే ఉద్యోగంలో చేరింది. అమెకు మొదట్లో ఉద్యోగం చేయాలని ఉండేది కాదుట. ఈ విషయాలన్నీ రావు నాకు పూస గుచ్చినట్లు చెప్పేవాడు. ఎవరి కాళ్ళమీద వాళ్ళు నిలబడటం ఎందుకైనా మంచిది అనేవాడు. శ్రీమతి రావుచేత ఉద్యోగం చేయించటం అతని సిక్స్సెన్స్ పని చేయించు నల్ల కావచ్చు. కంపెనీ వాళ్ళిచ్చే డబ్బు బ్యాంకులో డిపాజిట్ చేసింది అమె. అప్పకు రిజైమీద వెళ్ళినస్తోంది

నాగనకిటికిలోంచి చూస్తే స్కూలుకు మీద ఇద్దరూ కలసి వెళ్ళే దృశ్యానికి బదులు దిగులుగా రిజైలో కూర్చొని వెళ్ళే శ్రీమతి రావు కనిపిస్తున్న దిప్పుడు.

పిల్లలిద్దరూ వాడిపోయిన ముఖాలతో ఉంటున్నారు. ఏదో బితికి ఉన్నాంకాబట్టి తప్పదన్నట్లు వాళ్ళు ముగ్గురూ కాలం గడుపుతున్నారు.

కాలము అన్ని బాధలకూ ప్రకృతి చికిత్సచేసే వైద్యుని వంటిది. అది జరుగుతున్న కొద్దీ గాయాలు మానటం చాలా సహజం.

రెండు మూడు నెలలు గడిచేసరికి

కాస్త నర్గుకున్నట్లు కనిపించారు వాళ్ళు. మామూలుగా వాళ్ళ పనులు జరుగు తున్నాయి. ఎంత జరిగినా రావు లేచి లోటు లోచే. ఇప్పుడు వాళ్ళింటికి వెళ్ళి వస్తున్న ఇంతకు ముందు నేను మాట్లాడిన తీరులో ఎందుకో మాట్లాడలేకపోతున్నా. అమె భరిస్తున్న లోటు భారతదేశం భరిస్తున్న లోటు బద్దెటును జైప్రికి తెస్తోంది. ఈ రెండూ 'సర్ప్లస్' కాలేవు. నాటకం లోని వేషధారి చెప్పే నాలుగు దైలా గుల్లా ఉంటున్నాయి నా మాటలు నాకే. అందులో కాస్త అస్పృహస్పృహ కలిపేవి ఓచాయు మాటలు.

ఇంట్లో గలగంతో సంచరించే రావు మూగవోయి గోడకు ప్రేమలో బిగించ బడటం, పూబదంత ఒకటి ఆ ఫోటోకు వ్రేలాడటం చూచినప్పుడల్లా నాకు కళ్ళలో నీళ్ళు తిరుగుతూండేవి. అందుకని వాళ్ళింట్లోని ఆ ఫోటోను చూడటం మంచి నేను తప్పించుకొనటానికి ప్రయత్నిస్తుండేవాడిని.

రావుతో షటిల్ ఆడకుండా గడవని సాయంత్రాలు ఇప్పుడు ఆ మాట ఎత్తకుండానే గడిచిపోతున్నాయి. రావు మంచి అటగాడు. అతనికి బద్దకం లేదు. నాకు కొంచెం బద్దకమే. అతనే రోజూ నెట్ కట్టినన్ను పిలుస్తూండేవాడు అటకు. అడకపోలే ఊరుకునేవాడు కాదు.

"రావ్! ఇవాళ నీళ్ళు షటిల్ ఆడకు. వచ్చే ఆదివారం వరకూ రోజూ

అదకు కాలం గడిచిపోతుంది అయితే ప్రతి ఆదివారం అదు చాలు వారం అంతా స్థబ్ధించిపోతుంది " అని జోక్ చేస్తూండేవాడిని

"ఎందుకు.... హాయిగా నిద్ర పోవటానికా..." అంటూండేవాడు. నా నిద్ర మీద జోక్స్ వేయటం అతనికి చాలే సరదా.

రావు పేరు ఎత్తితే ఎవ్వోన్నో జ్ఞాపకాలు తరుముకొస్తుంటాయి. అతనికి మంచి కళా హృదయం ఉంది. వాళ్ళింట్లో అతను సేకరించి ఉంచిన బొమ్మలు అతని కళా జ్ఞానను వ్యక్తం చేస్తూంటాయి. రోడ్ల మీద మంచి మంచి బొమ్మలు వేసి డబ్బులు అడుక్కునే వాళ్ళకు అతను చేతికి వచ్చినంత చిల్లర తీసి యిచ్చేవాడు.

రావున్నప్పటి ప్రపంచంలో సంచరించిన నేను రావులేని ప్రపంచంలో సంచరిస్తున్నాను ఇప్పుడు. ఇది నాకే తీరని లోటనిపిస్తుంటే, మరి శ్రీమతి రావు సంగతి వేరే చెప్పనక్కర్లేదు.

ఒకరోజు వాళ్ళింట్లో కూర్చున్నప్పుడు టేబులుమీద ఏదో ముండుబిళ్ళ కనిపించింది తీసి చూచాను. "కాంపోసు" ఇది నిద్ర మాత్ర. ఇది ఇక్కడ ఎందుకుందో!

"మీరు నిద్రమాత్రలు వాడుకారా."

"అబ్బే.... లేదండీ.... ఎప్పుడూ కాదు. అప్పుడప్పుడు...."

"అంటే "

"నిద్ర పట్టనప్పుడు "

'క్షమించండి మీరు అన్యధా తలంచనంటే నేనొక మాట చెప్తాను ఈ మాత్రలు మింగకండి.... మీ ఆరోగ్యం కోసం..."

"మింగాలని నాకు మాత్రం కోరిక తప్పటం లేదు...."

ఇంత చిన్న వయస్సులో ఈమెకు నిద్రపట్టక పోవటానికి కాదండీ!

నా ఆలోచనల్లో ఏవేవో తిరిగాయి ఆమె ఎదురోవాల్సిన, ఏదుర్కొంటున్న ముఖ్య సమస్య నాకు ఆ వీడికల్లోలింగా గోచరించింది.

ఏ సమస్యకైనా పరిష్కార మార్గం సూచించ వచ్చేమో కానీ ఇప్పటి సమస్యకు పరిష్కార మార్గం సూచించటం కష్టమే. ఏం చెప్పాలో తోచలేదు. ఆ మాత్ర తీసుకుని వచ్చేసాను.

ఆమెకు రాత్రులు గడవటం చాలా కష్టమైపోతున్నాయి. నా గదిలోంచి చూస్తే వాళ్ళ బెడ్ రూమ్ లోని బెడ్ లైటుకు బదులు చాలా రాత్రులు కాంతి వంతమయిన దీపమే వెలుగుతుండేది బహుశా చదువుకోంటున్నదేమోని అనుకుంటూండేవాడిని. ఎంత చదువుకొన్నా అంత రాత్రిసరళూ మేల్కొని ఉండటం ఏం ఆరోగ్యకరం....

"మీరు రాత్రిళ్ళు చాలాసేపు చదువుతున్నారా నేనయితే ఏదో ఒకటి

ప్రాసుకొంటూనో, చదువు కొంటూనో
గడుపుతుంటా ననుకోండి....”

“విద్ర రాక పుస్తకాలకో కుస్తీవదు
తుంటాను....”

“విద్ర రాకపోవటం ఏమిటండీ....
నేను అప్పు ఇస్తాను నా విద్ర కాస్త
తీసుకోండి. నాకు విద్ర అలా పిలుస్తే
యిలా వచ్చేస్తోంది.”

‘అదృష్టవంతులు....”

“ఏం అలా అన్నారు :

“మీకు విద్ర పిలుస్తే వస్తుంది. నాకు
తపస్సు చేసినా విద్ర రాదు. రావటం
లేదు.”

అమె ఇంకా బాగా కోలుకోలేదు.
అమె సరిస్థితికి ఓదార్పు మాటలు చెప్పి
విష్కమింపటా నా వంతు. అది నిర్వ
ర్తిస్తున్నాను ఏదో విధంగా.

అయిదారు నెలలు గడిచాయి. ఒక
రోజు సాయంకాలం అమె చెప్పిన
మాటకు కొంచెం కంగారుపడ్డాను. అమె
తన ఉద్యోగానికి రాజీనామా ఇస్తాననటమే
దానికి కారణం.

ఉద్యోగం బావుండలేదా ?”

“ఉద్యోగం బాగానే ఉంది కానీ
చుట్టూ ఉన్న ఉద్యోగస్థుల తరహా
బాగుండటం లేదు.”

“అంతా పాతవాళ్ళే కదా !”

“పాతవాళ్ళు మారకూడదని ఉందా!”

“మార్పు మానవ వహజం లెండి.
కానీ రాజీనామా చేసి పూర్తిగా యింట్లోనే

కూర్చుంటే మీరు మరి పిచ్చివారయి
పోతారు ”

“అదీ నిజమే. మరినేనేం చేయాలో
కోవటం లేదు.”

“మీరు ఏమీ అనుకోకపోతే అసలు
ఇబ్బంది చెప్పగలరా ?”

“మామూలు ఇబ్బందే. ఒంటరి అడ
చాన్ని. ఏ నీడలేనిదాన్ని. ఏ రక్షణ లేని
దాన్ని; ఎవరైనా సరే భక్షించాలని
చూస్తారు. ఇంతకంటే ఏం చెప్పగలను.”

“సారీ !.... చదువుకొని ఉద్యోగాలు
చేసుకొంటూ నాగరిక ప్రపంచంలో
చరించే అనాగరికులు వీళ్ళు....”

“ఒకళ్ళ నని ప్రయోజనం లేదు.
అందుకే రాజీనామా.

“రాజీనామా చేయటంవల్ల మిమ్మల్ని
పిరికిళ్ళాళ్ళ క్రింద జమకర్తారు. అది మరి
ఇబ్బంది.”

అమె ఏమీ మాట్లాడలేదు. ఏదో
అలోచిస్తూ కూర్చుండిపోయింది.

“సారీ! మిమ్మల్ని కూర్చోపెట్టి
ఏదో అలోచనలో పడిపోయా.... క్షమిం
చండి.” అది కాస్త తేరుకొని.

ఇవాళ అఫీసులో ఏదో జరిగి ఉంటుం
దనుకొన్నాను.

“ఫర్వాలేదు లెండి.”

ఇంకలో వాళ్ళ బాబూ, పాపా
ప్రయవేటు ముగించుకుని “గుడ్ ఈవి
నింగ్ అంకుల్” అని విష్ చేస్తూ
వచ్చారు.

కాపేపు వాళ్ళతో ముచ్చట్లు చెప్పి
కొండవంచేసి ఇంటికి వచ్చేసాను

మరునాడు ఆమె అఫీసుకు వెళ్ళటం
గమనించాను. ■ మరునాడు కూడా
వెళ్ళింది. ఆ రోజు సాయంకాలం
వాళ్ళింటికి వెళ్ళాను.

“మీరు రాజీనమా....”

“ఇవ్వలేదు....”

“చాలా మంచి పనిచేశారు”

ఆమె ఇప్పుడు ఎక్కువగా మాట్లాడ
టం లేదు. ఆమెలో, ఆమె మాటల్లో
ఉండే ఉత్సాహం అన్నీ మాయ
మయ్యాయి. చాలా విస్తేరించి ఉంటోంది
శ్రీమతి రావు. రకరకాల కబుర్లతో
గలగలమని ప్రవహించే ఆమె వాక్కు-
ఇప్పుడు అదీగిన వాటికి వీరియనుత
చిన్న సమాధానాలు ఇవ్వటం వరకే
పరిమితమైపోయింది.

“మీరు గతంలోంచి విడివడి భవి
ష్యత్తులోకి చూడండి. మీరు ఉత్సాహంగా
ఉండి పిల్లలను ఉత్సాహపరచాలి.
ఏమంటారు....”

“గతం జరిపాకా హోదాలా సన్ను
చుద్దేస్తోంది చెప్పటం మూసుకొన్నా ఆ
హోరే వినిపిస్తోంది. అయినా ప్రయ
త్నిస్తున్నా...”

రోజూ నా గది కిటికీలోంచి చూస్తే
రాత్రిపూట శ్రీమతి రావు బెడ్ రూములో
వెలిగే దీపపు కాంతి కనిపిస్తూనే ఉంది.

కొన్ని రోజులకు నేను శిక్షణ

యవ

విమిత్తం బొంబాయి వెళ్ళాల్సి వచ్చింది.
దైర్యంగా ఉండమని ఆమెతో చెప్పి
బొంబాయి ప్రయాణమైనాను.

నాలుగు నెలల నా శిక్షణ కాలం
ముగించుకొని తిరిగి వచ్చాను. రాగానే

నన్ను చుట్టు ముట్టిన మాటలు శ్రీమతి రావు శీలం గురించినవి నా మిత్రులంతా అమె మీద చెప్పిన మాటలు నన్ను బాధ పెట్టాయి

నాకెందులో అడవాళ్ళమీద ఒక మంచి నమ్మకం ఉంది అందులో మన దేశంలోని అడవాళ్ళమీద ఆ నమ్మకం కొంచెం ఎక్కువే

భర్త పోయిన భార్య తన సుఖాలన్నీ త్యజించాలనీ, కోరికలను అణచుకోవాలనీ మనకు మొదటి నుంచి నూరిపోస్తారు ఆ సూత్రాలన్నీ చాలా కట్టుదిట్టంగా ఉంటాయి అవన్నీ మనలో జీర్ణించుకొని పోయాయి నా మిత్రులతో అదే విషయం గట్టిగా చెప్పాను కానీ వాళ్ళకు ఈ సూత్రాలమీద నమ్మకం లేదు

'నువ్వెన్నయినా చెప్పి శ్రీమతి రావు నీవ్వు వెళ్ళక ఎవరినో వెంటపేసు కొని తిరుగుకోంది కోడులేని అమె మరో కోడును చూచుకొంది ఇది విజం రోజూ అతను అమెను అపీసులో దించి వెళ్తారు సాయంకాలం మళ్ళీ ఇంటిదగ్గర దించుతాడు ఇక వాళ్ళ కబుర్లకూ, సినిమాలకూ అంతులేదు శ్రీమతి రావు తన భర్తను పోర్తిగా మరచిపోయింది అమె ఎర్వనవ్వం ఇప్పుడు అతనే అనే మధుసూదనరావు

*కొద్దు చెప్పినంత మాత్రాన, సినిమాలకు వెళ్ళినంత మాత్రాన అమె శీలంమీద ఎందుకు కొద్దారు నేను రోజూ

వాళ్ళింటికి వెళ్తుండేవాడినే అలాంటి వ్వుడు నాకూ, అమెకూ లంకె పెద్దారా మీరు "

"అది వేరు గురూ : నీవు ఊరికే పరికరించి, పరామర్శించి వస్తావు అంత వరకే మధుసూదనరావు సంగతి వేరు వేము నాలుగు నెలలనుంచీ చూస్తున్నాము "

"పరే ఏమంటారీప్పుడు
"అనేదేముంది— నీ సూత్రాలు, నీకులు అన్నీ పుస్తకాల వరకే అవి చాలెంజీ చేస్తున్నాము అంతే "

"మీరెన్ని చెప్పండి నా నమ్మకం నాకుంది అడవాళ్ళను తేలికగా అంచనా వేయకండి మీరంతా "

మరునాడుదయం నుంచీ శ్రీమతి రావుతో మధుసూదనరావును చూస్తున్నారోజూ అమె అపీసుకు బయలుదేరే వేళకు ఆ తన సు ప్రత్యక్షమవుతాడు ఇద్దరూ కలిసి వెళ్తారు సాయంకాలం ఇద్దరూ కలిసి యింటికి వస్తారు నాకు వీళ్ళిద్దరినీ ఎన్నోసార్లు ఎన్నెన్నో ప్రదేశాల్లో చూడటం తప్పటం లేదు షాపింగ్ కూ, సినిమాలకూ, షికార్లకూ— అన్నీటికీ కలిసి వెళ్తున్నారు

నేను అప్పకప్పుడూ శ్రీమతి రావు ఇంటికి వెళ్తున్నా మధుసూదనరావు గురించి అడిగేంత ధైర్యం నాకు కలగటం లేదు అమె అతనిని మధుసూదనరావు గానే పరిచయం చేసింది నాకు అతను

గాలా హుషారుగా ఉన్నాడు చాలా బాగా మాట్లాడుతున్నాడు మధ్యలో అతను పేల్చే జోకులు కేకుల్లా ఉంటున్నాయి శ్రీమతి రావు అతివి చెంత హుషారుగా ఉంటోంది అతని జోకులకు విరగబడి నవ్వుతోంది చూచే వాళ్ళందరూ అతనంటే ఆమెకు చాలా ఇష్టం అనే విషయం చాలా సులభంగా గ్రహించేయగలరు

నేను ఇప్పుడు మధుసూదనరావు లేవి శ్రీమతి రావును కలుసుకోలేకపోతున్నాను విడిపోనీ జంటలా ఉన్నారా వాళ్ళు వారిద్దరి ఏకాంతాన్ని భంగం కలిగించటం ఇష్టంలేక వాళ్ళింటికి వెళ్లటం తగ్గించాను

నా మిత్రులు ఈ విషయంలో పదంబం లేదు రోజూ అడుగుతూనే ఉన్నారు మధుసూదనరావు, శ్రీమతి రావులను గురించి ముచ్చటించుకోవటంలో వాళ్ళ కెంకో అనందం ఉంది నా సంగతి మాత్రం వేరు

రాత్రి పేళ్లలో నా కిటికీ గుండా చూస్తూంటే కనిపించే వెలుగు వెనక ప్రశ్నల పరంపర అనంతంగా ఉంది

ఒక రోజు సాయంకాలం నేను వెళ్ళిన వేళకు శ్రీమతి రావు ఒంటరిగా ఉంది... మధుసూదనరావు లేకుండా

“రండి రండి ఈమధ్య మీరు రావటం తగ్గించేశారు కూర్చోండి” అంటూ నన్ను ఆహ్వానించింది నేను

కూర్చునే రోపం అమె రోపలికెళ్ళి జ్యూస్ తెచ్చి యిచ్చింది

“ఒక విషయం గురించి చాలా రోజులుగా మీతో ముచ్చటించాలని అనుకుంటున్నాను— మీకు అభ్యంతరం ఏమీ లేకపోజే” అన్నాను జ్యూస్ తాగటం ముగించి

“నాకు తెలుసు అది మధుసూదనరావు సంగతి”

నేను షాక్ తిన్నాను

“సరిగ్గా ఉహించారు మీ గురించి నలుగురూ అలా చెప్పుకోటం నాకు ఏ మాత్రం యిష్టం లేదు”

“మీకే కాదు నాకున్నూ నా గురించి నా చుట్టూ ఎందరో అనుకోటం నాకు తెలుసు”

“మరి అన్నీ తెలిసి కూడా మీరు”

“అ మధుసూదనరావుతో సంబంధించటం ఏమిటో అంటారు అంతేనా మీరు నా శ్రేయోభిలాషి కాబట్టి చెప్తున్నాను నా గురించి అనుకుంటున్న వాళ్ళలో చాలామంది నా భీతినికే ఉచ్చులు వేసిన వాళ్ళే ఈ విషయం మీకు భయంకరంగా ఉండొచ్చు అయితే యిది పచ్చి విజం నేను వివాహం చేసుకోటానికి పనికిరానిదాన్ని అయితే అనుభవించటానికి మాత్రం పనికి వచ్చేదాన్ని అందుకని వాళ్ళంతా నలలు పన్ను నన్ను ఆ ఉచ్చుల్లోకి లాగాలని ప్రయత్నించి ఓడిపోయిన వాళ్లు ఒంటరి ఆడదానికి

ఈ సమంలో రక్షణ సున్న. అడదాని శీలానికి ఒక సింహాసనం వేసివ మన దేశంలోని మన వాళ్ళంతా ఆ సింహాసనం చుట్టూ నాంకొలుచాచి బునలు కొద్దుండే వాళ్ళే. ఏ మలుపులోనైనా అవకాశం దోచుకుందామని ఆశపడే వాళ్ళే. నాకు కాపల్సింది ఒక మగవాడి తోడుకాదు. రక్షణ. ఆ రక్షణే మధుసూదనరావు."

నాకేమీ అర్థం కాలేదు చివరి వాక్యం.

"అంచే...."

"అంచే అతను నాకు తోడు. అతని అంగీకారం మీద నేనే ఏర్పరచు కొన్నాను. అతను ప్రతి నిమిషం నాకు రక్షణ యిస్తాడు.

"అతను లేకపోతే మీకు రక్షణ ఉండదా!"

"ఉండదు. అంతా భక్షించే వాళ్ళే ఉంటారు."

"మరి అతన్ని మాత్రం రక్షించే వాళ్ళలో ఎందుకు చేర్చారు? ప్రస్తుతం అతను మంచిగా ఉండవచ్చు. కానీ అతనూ మనిషే. అతని బలహీనతలు అతనికి ఉంటాయి.

"విషమే. అయితే భక్షించే వాళ్ళం దరికి ఉండే అర్హతలు ఇతనికి ఉన్నాయి. ఒక్క విషయంలో తప్ప...."

"మీరు చెప్తున్నది నాకు అర్థం కావడం లేదు. ఇంతకూ ఆ తేడా ఏమిదో కూడా చెప్తారా!"

"చెప్తాను. మీ మిత్రుల దృష్టిలో అడదాని విలువ వడక గదిలో బొమ్మ వరకే. కానీ అదంతా తప్పని చెప్పండి. మధుసూదనరావు నాకు అన్ని విషయాల్లో రక్షణ యిచ్చే మనిషే. వడకటింటిలోకి అడుగుపెట్టినా కోరికల పాములు బునలు కొట్టినా అతనిలో చైతన్యం ఉండదు. అతను సంసార జీవితానికి పూర్తిగా సవికరాని మనిషి. అందుకే నాకు రక్షణ ఇచ్చే మంచి మనిషి

శ్రీమతిరావుతో యింకేం మాట్లాడ గలను?

"క్షమించండి. నేనెప్పుడూ మిమ్మల్ని తక్కువగా అంచనా వేయలేదు." అని వచ్చేసాను.

రోజూ శ్రీమతిరావు, మధుసూదన రావు కవివిస్తూనే ఉన్నారు.

నా గదిలోంచి చూస్తే వాళ్ళ వడక టింటిలో రాత్రిళ్ళు వెలిగేదీపం వెనకాల విషాదం నాకు తెలుసు. అది ప్రతిరోజూ రాత్రిపూట చాలాసేపు వెలుగుతూనే ఉంటుంది.

నీలవేళి పాటిబండ్ల విజయలక్ష్మి

ప్రతిభ

అళోక్ ఆలోచనల్లో కుపాను వచ్చిన సాయంత్రం జరిగిన సంఘటన మెదులు తోంది. “నా కాజ్ మీరే అయినప్పుడు నాకు కాజ్ మహల్ ఎందుకు? మీ హృదయమే నా ప్రేమమందిరం. నాకు వేరే మందిరా లేండుకు?” అని ఎంత గొప్పగా తన ప్రేమను గురించి చెప్పింది వీరూ. ఆ మాటలు ఆమె అవినాష్‌తోనే అని వుండవచ్చు. కానీ ఆ క్షణంలో అవినాష్‌గా నటిస్తున్న అళోక్ భుజాల మీద తలనొచ్చి కళ్ళు మూసుకొని తన్మయత్వంతో చెప్పింది. అ వ న్ని

ఆమెకు జ్ఞాపకం లేకపోవచ్చు. అనూ చెప్పినా, తెలిసీ తెలియని స్థితిలో తన ప్రవర్తనగా నమర్చించుకోవచ్చు విజయలక్ష్మి కూడా అంతే కదా! కానీ తనకు! తను ఆమెతో అవినాష్‌గా నటించలేడు. ఆ పాత్రలో జీవించాడు. విజయలక్ష్మి తన అవినాష్ నన్ను చావన సరసరానా జీర్ణించుకుపోయింది. కానీ నీలిమగా మారిన నీలివేణి తనను అళోక్‌గా, ఓ దాక్టర్ గానే గుర్తించింది. అవినాష్ చాప్టర్ ఎండ్ అయినట్లే అనుకుందేమో!

కాజ్ మహాలంకా తిరిగిమాస్తున్న పిల్ల

అంతా ఆ అద్భుత సౌందర్యాన్ని మెచ్చుకుంటుంటే మనస్కృద లేని అనుపమకు అపారదాతి కట్టడంలోని అందాల స్థానంలో అశోక్ దీనమై సముఖం కనిపిస్తోంది. నీలిమ మౌనంగా చేత్తో కదేమి చూస్తోంది ఆ అందాల ప్రేమ మందిరాన్ని కానీ ఎందుకో మనసుకు తృప్తిగా సంతోషంగా లేదు. ఏదో వెలితి ఏదో బాధ మనసులో.

జరిగిపోయిన గతం తాలాకు జ్ఞాపకాలు మెదులుతున్నాయి. అవినాష్ తో, తను ఈ తాజ్ ను చూడటానికి వచ్చినప్పుడు అతను తన చేతుల్లో చేయి వున్న నదీపిందుకొని వెళుతూ అమర ప్రేమికుడు షాజహాన్ గురించి అతని ప్రేమ గురించి ఎంత గొప్పగా చెప్పాడూ అంతదాకా ఓ క్షణం అశోక్ రూపం కళ్ళముందు కదిలాడింది.

అతను దీర్ఘిలో రెడ్ ఫోర్డ్ మరకొన్ని ప్రదేశాలలో ఆవి వర్ణించడం అంతా అప్పు అవినాష్ లాగే అతని ప్రవర్తన జ్ఞాపక మొచ్చింది

అంతలోనే అవినాష్ లేచి లోటు, తను ఒంటరిగా జీవితమంతా సాగించాలన్న బాధ మనసులో మెదలడంతో ఏదీయిం బ్రెస్ట్ గా చూడలేకపోయింది నీలిమ.

తాజ్ చూసి అంతా బయటకు రావడం చూసి సుదూ, అశోక్ వాళ్ళకు ఎదురు వెళ్ళారు. ఆ అద్భుతమైన

కళా ఖండాన్ని చూసే అవకాశం కలిగించిన అశోక్ కు అమ్మాయి అంతా మనస్ఫూర్తిగా కృతజ్ఞతలు తెలిపారు మేడమ్స్ తో సహా.

అంతా నదీతీరంలో ఓ చోట కూర్చున్నారు. అటుగా వచ్చిన పల్లెలు కొని అందరికీ యిచ్చాడు అశోక్.

"ఇక్కడ బోట్ షికారు చేయాలని వుంది మేడమ్" అంది ఓ అమ్మాయి.

"ఎందుకుండదూ! ఎక్కడ లేవి కోరికలూ పట్టుకొస్తాయి యిక్కడికి రాగానే. మీ కోరిక మూతను వేసుకుని నేను నదీ ప్రయాణానికి వచ్చినా వప్పుకోను. ఎవళ్ళో ఒకళ్ళు వయ్యారంగా వంగి నీళ్ళు పట్టుకొని ఆడుకుంటూ అందులో వడ్డారంటే, లేచిపోని రిస్క్. సో అలాంటి కార్యకలాపాలు మూసుకోండి. ఏదో డాక్టరుగారి దయవల్ల తాజ్ మహల్ చూడగలిగాం, అంతవరకే సంతోషించండి" అంది పూటగా తుసుమ మేడమ్ అంతా మౌనంగా వూరుకున్నారు. అడిగిన అమ్మాయి మూతి ముడుచుకుంది. చాలామందికి మనసులో ఆ కోరికవున్నా మేడమ్ సమాధానం విన్నాక సుళ్ళి ధైర్యంచేసి అడగలేక పోయారు.

"మేడమ్! మా అనూ! మరో వారం మళ్ళీ వుంటుంది. నేను వచ్చి దిగబెడతాను మా డాడీ మీ పర్మిషన్ తీసుకోమని చెప్పారు. ఇక్కడికి వెళ్ళగానే

**జుట్టుకు
సిల్క్‌వంటి మృదుత్వము
నిచ్చుటకు వైసర్లిక
ఉపాయము...**

మృదువైన షికాయోలి నహాణ లాభకర గుణములు
వ్యసన్ షికాయో సబ్బులో లెవలడినవి
వారడానికి అనువైనది తిక్కడ పాంపూ కంటే
ఎంతో పొదుపైనది

దీని పుష్కలమైన, మృదువైన నురగ మీ జుట్టును
మెతగా, పూర్తిగా పుర్రపచుస్తుంది.
మీ జుట్టును అలొగ్గంగా, నిగనిగ బాడేలా
వుండుతుంది. కాబా సువాసన నింపి పట్టువంటి
మృదుత్వాన్ని లభింపజేసింది.

కాసుకైక్

షికాయో సబ్బు

ఇందులో షికాయి కలిసి వుంది. భారత స్త్రీల అందమైన జుట్టుకు
పారంపర్యమైన రహస్యము

shilpi dm 25/79 tel

అనూ వాళ్ళింటికి మీరు కబురు చేయ గలరా? అన్నాడు అశోక్.

“ఓ యస్! తప్పకుండా వుంచుకోండి దాక్టర్! ఎన్నో ఏళ్ళ తర్వాత కలుసు కున్నారు. అనూ వాళ్ళింటికి స్వయంగా నేనే వెళ్ళి చెప్పివస్తాను. మీరు చేసిన సహాయం ఈ జన్మకు మరవగలిగేది కాదు. మీ దయపల్ల మాకు దాదాపు అన్ని ప్రాగానే దొరికాయి. థిల్లిలో అంత చక్కటి గెడ్డెహవున్ ప్రాగా ఎవరిస్తారు? మేమెలా మీ ఋణం తీర్చుకోగలం? అనూను తీసుకొచ్చి నప్పుడు తప్పకుండా మా యింటికి రావాలి మీరు.” అంది కుసుమ అశోక్ వైపు గౌరవభావంతో చూస్తూ.

“వద్దు బావా! నేనూ మేడమ్ నాళ్ళతో వెళ్ళిపోతాను. మరోసారి ఎప్పుడైనా వస్తాను” అంది అనుపమ.

“నో! నో! మళ్ళీ రావడమంటే అది జరిగే పనికాదు. పైగా మేం పూరుకున్నా మీ మామగారు పూరుకోరు, మిమ్మల్నిలా పంపించేస్తే కనుక మాట్లాడ కుండా అశోక్ చెప్పినట్లు మరో వారం వుండి వెళ్ళండి” అన్నాడు మధు చనువుగా.

“అవును. అనూ! దాదాకీ నాకూ, కూడా తృప్తిగా వుంటుంది ఈ నాలుగు రోజులూ ఏదోగా గడిచిపోయాయి. ఓ వారం వున్నానంటే మళ్ళీ థిల్లి వదలి మన్నా వదలలేవు తెలుసా!” అంటూ నవ్వుతున్న అశోక్ మాటలకు చిన్నగా

నవ్వింది అనుపమ మౌనం “అర్థాగ్ని కారమా?” అంది వో కోణంగి.

“అర్థాగ్ని లేదు, కారమూ లేదు నువ్వు నోరు మూసుకోవే. ఎలాగూ అనూ యిక్కడే ఆగిపోతుందని నాకు ముందే తెలుసు” అంది మరో జ్యోతిష్కురాలు.

నీలిమ మౌనంగా కూర్చుని యిసుకలో ఏదో వ్రాసి చెరిపేస్తోంది.

“నీలిమా! నీ ఫ్రెండ్ ఆగిపోతుంది థిల్లిలో మరి నీ మాతేమిటి?” అన్నాడ కుసుమా మేడమ్.

“పానకంలో పుడకెందుకు?” అం! ఓ ఆమ్మాయి గుంపులో నుంచీ మెల్లగా కోసంగా చూసిన కుసుమా మేడమ్ క ఎవ్వరైంది తెలిక ఓలివవైపు తిరిగిర సమాధానాని కన్నట్లు.

అనూని వుండనివ్వండి మేడమ్ పానం ఎన్నో సంవత్సరాల తరువాత వాళ్ళు కలుసుకున్నారు. నేను మీతోనే వస్తాను. అనూ తర్వాత వస్తుంది గిరిప్ర సాద్ అంకుల్ ముఖ్యంగా సంతోషిస్తారు అనూను సనం ఇక్కడ వుంది వెళ్ళా మంటే అంటూ చిన్నగా నవ్వింది నీలిమ అనూవైపు చూస్తూ.

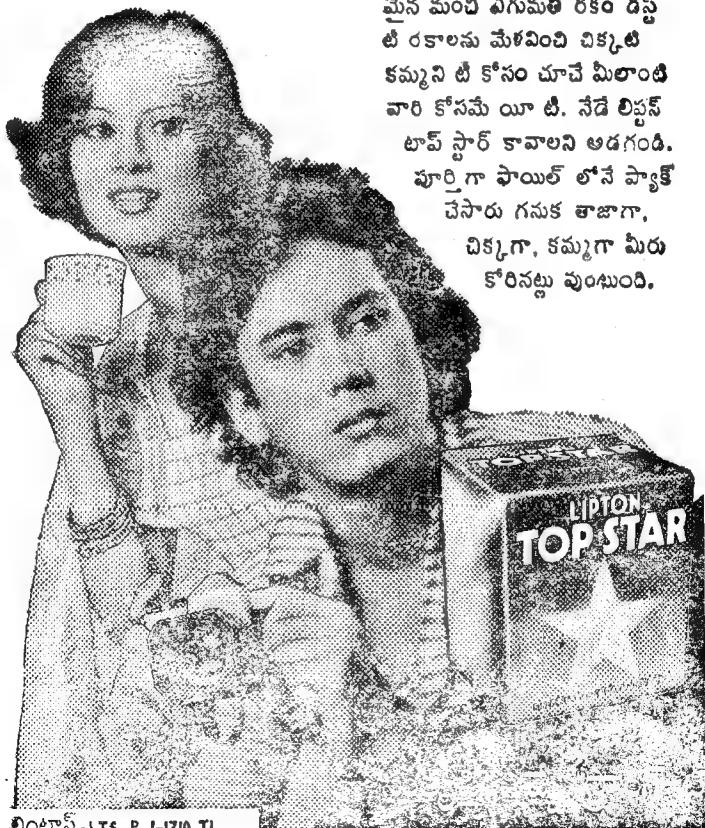
“అదేం లేదండీ మేమూ సంతోషిస్తాం మీరూ మీ ఫ్రెండ్ తో పాటు ఉండిపోతే, మరిసం! షిస్తాం” అన్నాడు మధు చిన్నగా నవ్వుతూ.

“థాంక్స్! కానీ నేను వెళ్ళాలి”

బప్పుడు! హాయిగా సేవించండి నంతృప్తి నిచ్చే చిక్కని కమ్మని టీ

లిప్టన్ టాప్ స్టార్ టీ

చిక్కని కమ్మని టీ కోసం నిజంగా మీరు ఎదురుచూస్తున్నారు. అదే క్రొత్త లిప్టన్ టాప్ స్టార్. అత్యుత్తమ మైన మంచి ఎగుమతి రకం డబ్బ్ టీ రకాలను మేళవించి చిక్కటి కమ్మని టీ కోసం చూచే మీలాంటి వారి కోసమే యీ టీ. నేడే లిప్టన్ టాప్ స్టార్ కావాలని అడగండి. పూర్తిగా ఫాయిల్ లోనే ప్యాక్ చేసారు గనుక కాజాగా, చిక్కగా, కమ్మగా మీరు కోరినట్లు వుంటుంది.

లింటన్ - L.T.S. P. I-1710 TL

అంటున్న నీలిమ సమాధానం అశోక్ హృదయంలో ముల్లులా గుచ్చుకుంది.

అశోక్ తరపున తనైనా నీలిమను అపేయించి చూసిన మధూ చిన్నబుచ్చు కున్నాడు అనుపమ దీర్ఘంగా నీలిమవై పే చూస్తోంది.

మిగతా స్టూడెంట్లు, తా జట్లు జట్లుగా కూర్చుని కబుర్లలో పడ్డారు. వాళ్ళని చూస్తూండమని అశోక్, మధూలకు వప్పజెప్పి, మేడమ్మ నెమ్మదిగా బోల్ షికారెళ్ళిపోయారు.

మళ్ళీ అనుపమ, నీలిమ, మధు, అశోక్ మిగిలారు. మాటలే కరువై నట్లున్నాయి వాళ్ళమధ్య. నీలిమ యిసుకలో ఏనేవో గీతలు గీస్తూ తం వంచుకొని కూర్చుంది. అనుపమ తడేకంగా తాజమహల్ ను చూస్తూ కూర్చుంది. మధూ ఎరుగుగా కూర్చున్న అమ్మాయిల గ్రూపును చూస్తున్నాడు. అశోక్ దృష్టి యముకా నదిమీద కేంద్రీ కృతమై వుంది.

నలుగురూ ఒక్కచోట వున్నా, నాలుగు మనసులూ ఎక్కడెక్కడో పరిభ్రమిస్తున్నాయి.

వాతావరణంలో హుషారు తీసుకు రావాలని వుంది మధుకు. కానీ ఎలా? ఎవరికి వాళ్ళు బిగనీసి కూర్చున్నారు.

ఇంక లాభంలేదని యిసుకలో కర్చిఫ్ పరచి.

“ఎక్స్ప్రెజ్ మి” అంటూ కాళ్ళు

చాచి కర్చిఫ్ మీద తంపుంచి పడుకున్నాడు. ఓ ప్రక్కకు తిరిగి నెమ్మదిగా హమ్మింగ్ చేయడం మొదలెట్టాడు.

“పెద్దగా పాడరా మధూ! ట్రైమ్ పాస్ అవుతుంది” అన్నాడు అశోక్.

అప్రయత్నంగానే గొంతు విప్పాడు మధు.

“ఏ, మేరే, దిల్, కహీం, అపుర్ చర్....

గయోకి దునియాసే తిర్ భర్ గయా!” కళ్ళు మూసుకుని పాడుతున్న మధు గొంతులో ధ్వనించిన భావం అందరి హృదయాల్ని మరింత భారం చేసింది.

మధూ అంత చలాకీగా సరదాగా తిరిగినా అతనిది ఓ విషాద జీవితం. ఎలాగో కష్టాలు వదిలి స్టడీస్ పూర్తి చేయగలిగాడు. నవతి తల్లి పెట్టిన బాధలన్నీ భరించాడు. ఆస్థాయతకు, అదరణకు మొలక వాచిపోయాడు. క్లాస్ మేట్ “రమ” సాన్నిధ్యంలో అవన్నీ పొందగల ననుకున్నాడు. అయిదు దీర్ఘ సంవత్సరాలు కలిసి తిరిగారు. ఎన్నో మధురామఘాతుల్ని పంచుకున్నారు. కానీ ఆదుస్థులు మధూ సైనలియర్ లో వుండగా అమెరికా నుంచి తిరిగి వచ్చిన వాళ్ళ బావను గుట్ట చప్పుడు కాకుండా పెళ్ళాడి అమెరికా వెళ్ళిపోయింది. ఆ షాకుమంచి చాలా లోజుల వరకూ కోలుకోలేక పోయాడు మధు.

ఆ తర్వాత అశోక్ స్నేహంలో

అవన్నీ నే మ్మ ది గా మరచిపోయే ప్రయత్నంలో నవ్వుతూ, నవ్విస్తూ తిరగటా నేర్చుకున్నాడు. కానీ ఎప్పుడో యిలా వాతావరణంలో స్తబ్ధత చోటు చేసుకున్నప్పుడు ఆ ప్రయత్నంగానే గుండెలు బిరువెక్కుతాయి మనో భావాల్ని బయటపడకుండా పూచడానికి ఏవో పాటలు పాడుకుంటూ గంటలు గడిపేస్తాడు ఇప్పుడూ అలాగే చేశాడు. ఆ పాట పూర్తికాగానే మరో పాట అందుకున్నాడు ఎవరూ అడగకుండానే.

"అంసూ, భరేపైం, ఏ, జీవన్మత రాపేం....

కోయీ, వునే, నే కహతే, హమ్ భూర్, జాయే. ||అసూం||

వాదే, భులాదే, కనమ్, తోద్ దేవో హంతే, పె, అసనీ, హమ్ ఛోద్ గేవో....

ఆ పాట ఆలా సాగుతుండగానే అశోక్ దిగ్గున లేచి తాక్ మహల్ వైపు అడుగులు వేశాడు. తనవి తాన కండ్రోర్ చేసుకోలేక. అసలే మనస్తంతా చిక్కా వున్నదంటే మధూ ఆలాంటి పాటలు పాడి మ రిం త బాధ పెడుతున్నాడు. స్వయంగా వాడూ బాధపడుతున్నాడు. ఆ ప్రయత్నంగానే తనూ లేచింది అనుసమ.

నీలిమవైపు చూసింది.

బాధారహిత ప్రకృతిసిద్ధమైన ఆరోగ్యము మీదే! స్త్రీల బాధలు ప్రత్యేకమైనవి

లోద్ర

75 సంవత్సరములకు పైగా ముఖజీవనమునకు లోద్ర టూనికము బాధన న్నీలు ఎండలో

ఉచిత వైద్య పరిహారము ఈ క్రింద పేర్కొనబడిన విలాసమునకు ఈ టూనికను పూర్తిచేసి మీ జాబుతో పంపండి.

పేరు _____
 విలాసము _____
 PIN _____

కేసరి కుటీరం (ఫ్రైవేట్) లిమిటెడ్

ఎం.బి.బి. కీలారామ జవరల్ స్టోర్స్ ఏజన్సీస్

రామపేట, మద్రాసు-14

విజయవాడ - ఏ.వి.రెడ్డి

కదేకంగా వెళ్ళిపోతున్న అశోక్ నే చూస్తోంది నీలిమ.

ఆ కళ్ళలోని భావం ఏమిటో చదవ లేకపోయింది అనుపమ.

కళ్ళు తెరిచిన మధూ తక్కువ పాట అని లేచి కూర్చున్నాడు.

“అరే అందరూ పారిపోతున్నారేమిటి? ఇంక పాదనులే కూర్చోండి అనుపమా!” అన్నాడు చిన్నగా నవ్వుతూ. “ప్రయత్నిస్తూ, అతని కనుకొండుల్లో నీళ్ళున్నాయి.

చప్పున కూర్చుంది అనుపమ.

“చా, మీ పాటలు చాలా బావున్నాయి మధూ! నిజాకని వింటూంటే హృదయాలు మరింత భారమౌతున్నాయి. బహుశా ఆ హృదయ భారాన్ని తగ్గించుకోడానికే బావ ఏకాంతాన్నిచెడుక్కుంటూ వెళ్ళి నట్లున్నాడు. హృదయం లేని నాలంటి వాళ్ళకు ఏదీ లేదనుకోండి” ఆ మాట ఎవరినీ వుద్దేశించి అన్నదో మధూ గ్రహించాడు.

ఆ హృదయంలేని మనిషి గుర్తించింది. చిన్నగా నవ్వుతూ.

“మధూబాబూ! హృదయా లందరికీ వుంటాయి. కానీ అవి అన్నిచోట్ల అందరి దగ్గరూ స్పందించవు. పారీ మీ పాటలు నన్ను స్పందించలేక పోయాయనుకునేరు. నిజానికి మీ పాటలు

వింటూంటే కళ్ళు మూసుకుని ఆపాటలు వింటూ వుండిపోవాలి విపిస్తోంది” అంటున్న నీలిమ మాటలు పూర్తికాకుండానే,

“యింకేం వుండిపో!” అంది అనుపమ వ్యక్తోషంగా.

“నేనున్నా నాతోపాటు మీరంతా వుండరు కదా అనూ!

మధుగారికి హాస్పిటల్, ఆయన పేషెంట్స్ ఆయనకోసం ఎదురు చూస్తారు. నీకూ, మీ బావకూ యింటి దగ్గర మీకోసం వేయి కళ్ళతో ఎదురు చూసే అంకుల్ వున్నారు.

మరి నాకెవరున్నారు? అప్రయత్నంగా నీలిమ కళ్ళలో నీళ్ళు తిరిగాయి.” నాకునాకెవరున్నారు? నాకోసం ఎవరెదురు చూస్తారు? నాకోసం చూసే వాళ్ళెవరూ లేరు కనుక నే నెక్కడున్నా ఒక్కచే” అనుపమకు ఒక్కసారిగా నీలిమ మీద జాలిపేసింది.

అవును నీలూ కెవరున్నారు? వున్నారేనివాడికిందే లెక్క వాళ్ళ నాన్న. దాన్ని మాటలతో బాధపెట్టినందువల్ల ప్రయోజన మేముంది? దానికి మనసు వుంది దాని మనసు చెప్పినట్లు ప్రవర్తించే అధికారం దానికుంది. కాదనడానికి తనెవరు?

(ముగింపు వచ్చే పంచికలో)

ఎక్కువ పొడుపు మరియు తెలుపు కావాలంటే
సబ్బుల మాట మరవండి, తెండి

సూపర్ 777 డిటర్జెంట్ బార్

- * సబ్బుకంటే $1\frac{1}{2}$ రెట్లు ఎక్కువ శక్తివంతమైనది,
ఎక్కువ పొడుపునిచ్చునది!
- * ఆప్టికల్ వైటనర్ తో కూడినది!!

ప్రపంచపు నం.1
డిటర్జెంట్
ఉత్తికే బార్
సూపర్ 777

మరికి ముప్పు
మెరుపుల
తెలుపు

Shipi DM 13A/80 Te!

శుభ్రమైన తాజా స్వాస్... ఆరోగ్యించిందే గట్టి పళ్ళు,

కోల్గేట్ డెంటల్ క్రిమ్ ఫలితం

ప్రతిరోజు బోజనం చేసిన తర్వాత కోల్గేట్ తో మీ పళ్ళను తోడుకోండి. కోల్గేట్ ప్రపంచమంతటా చరిత్రమైన నిచారము చేసే తీరులో మీకు రక్షణ కలుపుతుంది.

మీ పళ్ళలో మిగిలిపోయే అదారపు అణువులతో బాక్టీరియా పెరుగుతుంది. అవి ముందు రోజు మిచ్చాన అదేనా బాధకరమైన చరిత్రను సృష్టించుకుంటున్నాయి.

అందుకే మన పిచ్చుకూ బోజనంకాన కోల్గేట్ తో తోడుకోవడం ప్రస్తుత మార్గం. అది మీ పళ్ళను కాపాడు మామిడించేందుకు, పళ్ళను గొల్లగా మారినలా చేసేందుకు చరిత్రను సృష్టించుకుంటుంది అమోఘమైనదిగా నిజమయింది.

కోల్గేట్ యొక్క నమ్మకమైన మోటికలను ఎలా వని చెప్పవలసింది:

మీ పళ్ళలో అదనపు పోషకాలను అదారపు అణువులలో మిచ్చాన, చరిత్రను సృష్టించుకుంటున్నాయి.

కోల్గేట్ యొక్క పోషకాలను అదారపు అణువులలో మిచ్చాన, చరిత్రను సృష్టించుకుంటున్నాయి.

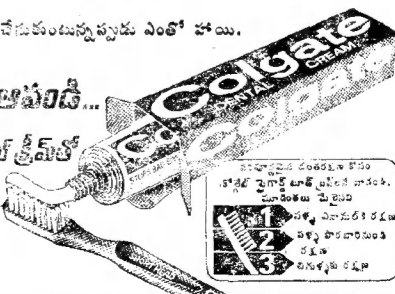

నిరంతరం అదనపు పోషకాలను అదారపు అణువులలో మిచ్చాన, చరిత్రను సృష్టించుకుంటున్నాయి.

కోల్గేట్ తోని తాజా మింగి చరిత్రను సృష్టించుకుంటున్నాయి ఎంతో హాయి.

కోటి దుర్మనసును అపండి...

కోల్గేట్ డెంటల్ క్రిమ్ తో
దంతాలను
ఎదుర్కోండి!

కోల్గేట్ డెంటల్ క్రిమ్ తో
కోల్గేట్ డెంటల్ క్రిమ్ తో
కోల్గేట్ డెంటల్ క్రిమ్ తో
కోల్గేట్ డెంటల్ క్రిమ్ తో
కోల్గేట్ డెంటల్ క్రిమ్ తో
కోల్గేట్ డెంటల్ క్రిమ్ తో
కోల్గేట్ డెంటల్ క్రిమ్ తో
కోల్గేట్ డెంటల్ క్రిమ్ తో
కోల్గేట్ డెంటల్ క్రిమ్ తో
కోల్గేట్ డెంటల్ క్రిమ్ తో

DC.G.74 TL

188

శ్రీవేంకటేశ్వర